

Programmarekening

25 mei 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Inleiding	6
Samenstelling van het bestuur	8
Voorstel raad	9
1 Cofinanciering Edese opgaven	10
2 Programmaverantwoording	13
Leeswijzer	13
1. Maatschappelijke voorzieningen	14
2. Preventieve ondersteuning.....	24
3. Individuele ondersteuning	39
4. Economie, Arbeidsmarkt en Mobiliteit	58
5. Ruimtelijke ontwikkeling.....	71
6. Veiligheid	90
7. Kwaliteit leefomgeving	96
8. Bestuur en organisatie	103
3 Financiën	119
3.1 Financiële beschouwing.....	119
3.2 Opbouw resultaat	123
3.3 Resultaatbestemming	126
4 Paragrafen	129
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	129
4.2 Lokale heffingen.....	132
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	136
4.4 Financieringen (Treasuryparagraaf).....	148
4.5 Bedrijfsvoering	151
4.6 Openbaarheidsparagraaf	158
4.7 Verbonden partijen	158
4.8 Grondbeleid	165
4.9 Grote projecten.....	170
4.10 Gevolgen coronacrisis	178
5 Jaarrekening	182
5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	182
5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting	186
5.3 Balans en toelichting	193
5.4 Bijlagen bij de jaarrekening.....	211

Bijlage 1 - Overzicht van reserves	212
Bijlage 1a - Toelichting op in te stellen Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen	214
Bijlage 2 - Doelen reserves	215
Bijlage 3 - Overzicht van voorzieningen	218
Bijlage 4 - Single Information Single Audit.....	219
Bijlage 5 - Overzicht baten en lasten per taakveld	233
6 Overige bijlagen.....	237
Bijlage 1 - Kernegegevens.....	237
Bijlage 2a - Overzicht van restantkredieten.....	238
Bijlage 2b - Verlenging termijnen kredieten	251
Bijlage 3 - Overzicht van opgenomen geldleningen	252
Bijlage 4 - Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	253
Bijlage 5 - Depla beleidsindicatoren	255
Bijlage 6 - Aanbevelingen Rekenkamercommissie	257

Voorwoord

In 2022 is het nieuwe college aan de slag gegaan met het bestuursakkoord “Samen werken aan de toekomst”. Met open oog voor wat er om ons heen gebeurt en de onzekerheden die er zijn.

In februari werden we geconfronteerd met de Russische inval in Oekraïne. Dit verstoort de relatieve vrede op ons continent. Met verschrikkelijke gevolgen voor de inwoners van Oekraïne. Op een andere schaal raakt het ook ons. De inflatie bereikte een recordhoogte en de energieprijzen stegen enorm. Veel Edese inwoners boden een helpende hand toen als gevolg van de oorlog in Oekraïne een grote vluchtelingenstroom op gang kwam. Op een heel ander vlak, namelijk in de bouwsector leidde het schrappen van de bouwvrijstelling stikstof in combinatie met gestegen kosten voor grondstoffen en energie tot vertraging in woningbouwprojecten, terwijl de vraag naar (betaalbare) woningen groter is dan ooit.

Onze gemeente bestaat uit veel natuur en aantrekkelijke landschappen met een rijke historie. Met de in het voorjaar van 2022 vastgestelde omgevingsvisie Ede 2040 laten we zien dat de opgaven rondom energie, volkshuisvesting, klimaat, landbouw en natuurversterking nauw met elkaar zijn verweven. Vanuit herstel van het natuurlijke systeem en met oog voor ieders belang maken we het landelijk gebied klaar voor de toekomst.

Voor de korte termijn staat de gemeente Ede er financieel goed voor. Er is echter nog steeds veel onduidelijkheid over wat er over een paar jaar gaat gebeuren. Het kabinet werkt aan een andere financieringssysteem. In 2026 moet het nieuwe stelsel in werking treden. Er wacht gemeenten een forse terugval in inkomsten. Het gemeentefonds, waar een groot deel van al het geld vandaan komt, wordt vanaf 2026 aanzienlijk kleiner.

Rekening houdend met de voor- en nadelen en de voorgestelde resultaatbestemming resteert een voordeel van € 4,6 miljoen op een begrotingstotaal van € 450 miljoen.

Leon Meijer
Wethouder Financiën

Inleiding

Einde coronapandemie; ruimte voor de samenleving

Na drie jaar is er officieel een eind gekomen aan de coronapandemie. Het kabinet besloot in maart 2023 het advies van het OMT hiertoe over te nemen. De coronapandemie heeft veel gevraagd van Edese inwoners, instellingen en bedrijven. Tot begin 2022 hadden we te maken met beperkende corona-maatregelen. Er is in de afgelopen periode een groot appèl gedaan op de flexibiliteit en veerkracht van de samenleving. Sinds medio 2021 geven wij uitvoering aan de Herstelagenda Corona. In het voorjaar van 2022 kwam er weer meer ruimte voor ontmoeting en kwam de uitvoering van de herstelagenda volop op stoom. Voor de sociale basis en voor de sectoren sport en cultuur zijn gerichte herstelregelingen ontwikkeld en uitgevoerd. En er ontstonden diverse initiatieven om elkaar te kunnen ontmoeten, steunen, samen te bewegen en ervaringen te delen.

Bestaanszekerheid en gezondheid

Onze inwoners kregen in 2022 te maken met fors hogere energierekeningen en gestegen kosten voor levensonderhoud. Vooral de inwoners met een laag inkomen en een slecht geïsoleerd huis kwamen financieel in de knel. Met behulp van de middelen van het Rijk ondersteunden we in het afgelopen jaar 4.300 huishoudens met energietoeslag. Aanvullend op de middelen van het Rijk hebben we in het najaar 2022 het noodfonds bestaanszekerheid ingericht. Met het noodfonds kunnen we flexibel en slagvaardig de maatregelen nemen die nodig zijn om huishoudens te ondersteunen in hun bestaanszekerheid.

Het zet ons ook aan het denken voor de lange termijn. Het wordt steeds duidelijker dat bestaanszekerheid een fundament is voor de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Een leven in bestaansonzekerheid heeft negatieve gevolgen voor de (mentale) gezondheid, de sociale relaties, opvoeding en werk. Dit leidt bovendien tot een hogere aanspraak op zorg. Met de opgave gezondheid en vitaliteit, de aanpak bestaanszekerheid en de Hervormingsagenda Jeugd, richten we ons op de oorzaak van problemen. Zo werken we doelgerichter.

Wonen en leefomgeving

De druk op de woningmarkt van Ede en de regio Foodvalley is hoog. De afgelopen jaren is er telkens sprake geweest van een grote woningbouwproductie. Ook 2022 was een goed jaar. Echter stijgende bouwkosten, stijgende rentes en stagnerende grondprijzen zorgen voor druk op de economische haalbaarheid van grondexploitaties en daarmee de ambities voor (betaalbare) woningbouw. Onzekerheden zijn fors toegenomen en externe factoren zijn van steeds grotere invloed op het kunnen bereiken van maatschappelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de problemen op het energie netwerk (netcongestie), complexer wordende procedures (Didam arrest), strengere milieuwetgeving vanuit Europa en de stikstofproblematiek. Maar bijvoorbeeld ook schaarste aan mensen en materialen, de invoering van de Omgevingswet en extremere weersomstandigheden door klimatologische ontwikkelingen. Hierdoor staan plannings- en voorspelbaarheid van prognoses onder druk. Het vereist focus, maatschappelijke investeringen en vooral samenwerking met andere overheden en marktpartijen om in deze omstandigheden doelen te bereiken. Dit zien we ook terug in het bereiden van onze duurzame energiedoelen. Dit werd het afgelopen jaar bemoeilijkt door de aanwezigheid van de Wespandief op de Veluwe. De komende periode kunnen er geen windmolens bij komen.

Gemeente Ede maakt een schaa sprong en ontwikkelt zich door als centrumgemeente. In 2022 zijn we voortvarend van start gegaan met onze ruimtelijke opgaven. We hebben de opgaven voor onder andere woningbouw, het landelijk gebied, energie en leefbaarheid in beeld gebracht en plannen voor toekomstige gebiedsontwikkelingen voorbereid. Zo is de planvoorbereiding gestart van Kernhem Noord, het Noordplein en de transformatielocaties Horapark, Pascalstraat en het Centrumgebied. Verder is gestart met de uitvoering van het nieuwe Station en de Parklaan. De Omgevingsvisie gebruiken we als kompas voor ons handelen. We zijn in

2022 gestart met de uitvoering hiervan. Het gebiedsproces Otterlo is een voorbeeld hoe we de komende jaren gebiedsgericht willen werken aan onder andere de Kennis-as, Ederveen-De Klomp en Harskamp.

Bestuur en organisatie

De schaa sprong van Ede en de veranderende en nieuwe grote maatschappelijke vraagstukken doen een appèl op het bestuur en de organisatie. We werken aan een meer wendbare en weerbare organisatie die goed in verbinding staat met haar omgeving, zowel intern als extern. De middelen die voor de komende jaren beschikbaar zijn gesteld om de organisatie en daarmee de realisatiekracht te versterken, stellen ons in staat om deze slag te maken.

Nieuwe taken maakte ook dat er in 2022 extra medewerkers nodig waren. En dat binnen een krappe arbeidsmarkt. De vraag naar extra medewerkers werd ingevuld door vacatures open te stellen, maar ook door in de eigen organisatie talenten te benutten (o.a. doorstroombevordering).

De dienstverlening van de organisatie kreeg het afgelopen jaar - na de beëindiging van de coronamaatregelen en met de komst van Oekraïense vluchtelingen - te maken met pieken in de werkzaamheden. We hielden onze levertijden acceptabel en blijven werken aan goede bereikbaarheid voor onze inwoners. Waarbij de diverse kanalen worden ingezet zodat inwoners de dienstverlening krijgen die nodig is.

Samenstelling van het bestuur

Het college van burgemeester en wethouders was per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Burgemeester René Verhulst is verantwoordelijk voor: Algemene bestuurlijke zaken; Integrale veiligheid; Openbare orde en veiligheid; Brandweer; Rampen en calamiteitenbestrijding; Horeca; Citymarketing; Externe betrekkingen en public affairs; Burgerzaken en Evenementenveiligheid.

Wethouder Leon Meijer is lid van de ChristenUnie. Hij is verantwoordelijk voor: Jeugdzorg; Onderwijs; Publieke gezondheidszorg; Maatschappelijke opvang; Financiën; Wonen; Verstedelijkingsstrategie en Food en World Food Center.

Wethouder Peter de Pater is lid van GemeenteBelangen. Hij is verantwoordelijk voor: Ruimtelijke ordening; Spoorzone; Sport; Recreatie en toerisme; Evenementen; Verkeer en vervoer; Facilitaire zaken en Monumenten.

Wethouder Karin Bijl is lid van de PvdA. Zij is verantwoordelijk voor: Participatie en arbeidsmarkt; Werk en Inkomen, Discriminatie, emancipatie, inclusie, integratie (inclusief vluchtelingen/statushouders); Communicatie en inwonersparticipatie; Coördinerend wethouder sociaal domein; Handhaving (OddV); ICT, data-security en privacy; Betrouwbare overheid en Wet open overheid en Cultuur.

Wethouder Jan Pieter van der Schans is lid van het CDA. Hij is verantwoordelijk voor: Landbouw; Natuur, landschap en water; Opgave landelijk gebied; Grondzaken en vastgoed; Programma Levendig centrum; Coördinatie Omgevingswet; Coördinerend wethouder gebiedsopgaven; Wijk aanpak en welzijn en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Wethouder Arnold Versteeg is lid van de SGP. Hij is verantwoordelijk voor: Economie; Energietransitie; Klimaat; KennisAs Ede-Wageningen; Beheer openbare ruimte; Milieu, bodem en afval; Dienstverlening en publiekszaken; Personeel en organisatie; Regio Foodvalley en Euregio.

René Groen is de gemeentesecretaris/algemeen directeur van gemeente Ede. De gemeentesecretaris is de eerste beleidsadviseur van het college van burgemeester en wethouders en vormt de verbinding tussen het college en de ambtelijke organisatie. Als algemeen directeur heeft hij de eindverantwoordelijkheid over de organisatie en is hij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de ambtelijke organisatie.

De Edese gemeenteraad bestaat uit 39 raadsleden. Burgemeester René Verhulst is de voorzitter van de gemeenteraad. Gerrit Hagelstein is de griffier.

De gemeenteraad was per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Partij	Aantal zetels
Burgerbelangen	3
CDA	4
ChristenUnie	6
D66	4
Democratische Partij Ede	1
Forum voor Democratie Ede	1
GemeenteBelangen	5
GroenLinks	3
Mens en Milieu Ede	1
PvdA	2
SGP	7
VVD	2

Voorstel raad

Concept besluit

1. de Programmarekening 2022 vast te stellen;
2. een bestemmingsreserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen in te stellen conform de toelichting in hoofdstuk 5.4, bijlage 1a;
3. aan de Algemene reserve toe te voegen; € 4.565.978
4. tot de volgende specifieke resultaatbestemmingsvoorstellen:
 - a. Toevoegen aan de Reserve Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds de middelen Artbase Ede. € 507.000
 - b. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Transformatieopgave sociaal domein voor het jaar 2023. € 335.000
 - c. Toevoegen aan de Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen de middelen Opvang ontheemden uit Oekraïne. € 6.900.000
 - d. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Energietoeslag voor het jaar 2023. € 92.000
 - e. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Programma Ede Energieneutraal voor het jaar 2023. € 225.000
 - f. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Klimaatadaptatie voor het jaar 2023. € 175.000
 - g. Toevoegen aan de Reserve Investeringsfonds Impuls Ede de middelen WFC. € 249.000
 - h. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Implementatie Omgevingswet voor het jaar 2023. € 160.000
 - i. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Vooronderzoek kazerne Otterlo. € 40.000
 - j. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Beheerplannen openbare ruimte voor het jaar 2024. € 60.000
 - k. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Uitvoeringskosten klimaatakkoord voor het jaar 2023. € 667.000
 - l. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Bijzondere bijstand studenten voor het jaar 2023. € 205.000
 - m. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen het restant middelen Voorschot energietoeslag 2023. € 815.000
 - n. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Gezondheidszorg Oekraïense ontheemden voor het jaar 2023. € 115.000
 - o. Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Confrontatiesoftware LV WOZ voor het jaar 2023. € 51.000
5. de maximale looptijd kredieten conform bijlage 2b te verlengen;
6. een krediet van € 155.000 beschikbaar te stellen voor de aanschaf van een e-depot in 2023.

1 Cofinanciering Edese opgaven

Bij de Programmabegroting 2021-2024 is de Reserve Cofinanciering Edese Opgaven ingericht om extra middelen te genereren voor het realiseren van urgente opgaven. Deze opgaven zijn vaak eveneens provinciale en landelijke opgaven, waar andere partijen en overheden in willen investeren. Voorwaarde is vaak dat de gemeente zelf ook geld beschikbaar stelt. Door de reserve in te zetten kunnen relevante investeringen met een onrendabele top tóch van de grond komen of halen we cofinanciering van projecten, impulsen en investeringen van andere overheden binnen. Dit betekent dat we meer kunnen bereiken op de opgaven waar we voor staan.

In 2022 hebben we een toename gezien van het aantal projecten waarvoor een beroep is gedaan op de Reserve Cofinanciering Edese Opgaven. Naast de eerder toegekende projecten zijn in 2022 vier projecten door het college toegekend. Daarnaast heeft de raad bij de Programmabegroting 2023-2026 ingestemd met de volgende onttrekkingen aan de Reserve Cofinanciering Ede:

- € 3,0 miljoen voor de eerste storting in de Bestemmingsreserve Fonds Woningbouw,
- € 1,9 miljoen (aanvullend) voor Gebiedsontwikkeling De Ginkel
- € 0,6 miljoen voor Opgave Landelijk Gebied

Omdat met laatstgenoemde projecten meer dan 25% van de totale Reserve Cofinanciering Edese Opgaven in één boekjaar zou worden toegekend zijn deze conform de afgesproken spelregels voorgelegd aan de raad. De spelregels zijn door de raad vastgesteld op 1 juli 2021 in het Investeringskader Reserve Cofinanciering Edese Opgaven.

De eindstand van de reserve komt per 31 december 2022 uit op € 8,6 miljoen. Hiermee is de stand € 100.000 hoger dan de stand op 1 januari 2022. De mutatie is opgebouwd uit een, begrote, toevoeging van € 1 miljoen en een gerealiseerde onttrekking van ruim € 840.000. Onderstaand een overzicht van de tot nu toe toegekende projecten. Per project is daarbij aangegeven wat de realisatie (onttrekking aan de reserve) is geweest in 2022.

Toegekende projecten voorgaande jaren

- *Versnelling Woningbouw (realisatie 2022: € 244.000)*
In 2021 is € 600.000 beschikbaar gesteld voor versnelling van de woningbouw. In 2022 heeft een realisatie plaatsgevonden van € 244.000. Hiermee resteert nog een reservering van € 356.000 voor het jaar 2023.
- *Buiten de lijntjes - GGZ dichtbij (realisatie 2022: € 58.000)*
In 2021 is incidenteel € 58.000 toegekend voor het project "buiten de lijntjes". Dit bedrag is in 2022 volledig uitgekeerd in de vorm van een stimuleringssubsidie. Binnen dit project werken we met onze partners (onder andere De Gelderse Vallei en Menzis) in de regionale geestelijke gezondheidszorg samen. Het doel van de samenwerking is om de zo dicht mogelijk bij de cliënten en hun naasten te organiseren.

Toegekende projecten 2022 (binnen mandaat college)

- *Reduceren emissie warmtecentrales (realisatie 2022: € 240.000)*
Aan het Warmtebedrijf Ede is een incidentele subsidie van € 300.000 toegekend. Hiermee worden bovenwettelijke maatregelen genomen ter beperking van de uitstoot van stikstofoxiden en totaalstof (waaronder fijnstof). In 2022 is € 240.000 uitgekeerd. Het resterende bedrag van € 60.000 wordt naar verwachting in 2024 uitgekeerd bij de eindbeschikking.
- *Toekomstbestendig Kievitsmeent (realisatie 2022: € 0)*
Incidenteel is € 100.000 beschikbaar gesteld voor het project toekomstbestendig Kievitsmeent. Realisatie wordt verwacht in 2023.

De ondernemersvereniging, gemeente Ede en de provincie Gelderland werken samen aan het toekomstbestendig maken/houden van het bedrijventerrein Kievitsmeent 1 in Ede. Om met elkaar te komen tot een plan van aanpak (proces) en een uitvoeringsagenda is matchingsgeld nodig voor provinciale subsidies.

- *FoodX (realisatie 2022: € 0)*

Voor het initiatief FoodX is € 150.000 toegekend. Dit bedrag wordt besteed in de periode 2023-2024. FoodX is een business-to-business 'etalage' waar het Nederlandse bedrijfsleven in agro en food zich kan presenteren aan internationale delegaties. Food-X gaat fungeren als toegangspoort tot nieuwe ideeën, oplossingen en partnerships voor de Nederlandse agri-food sector. Door het organiseren en faciliteren van ontmoetingen tussen partijen worden partnerships gestimuleerd die gericht zijn op innovaties in de agri-food. FoodX organiseert dit vanuit haar locatie op het World Food Center in Ede, maar verbindt nadrukkelijk bedrijven en organisaties uit heel Nederland en ver daarbuiten.

- *Regiodeal - Gebiedsontwikkeling De Ginkel (realisatie 2022: € 300.000)*

Voor de dekking van de plankosten voor het Gebiedsplan De Ginkel in 2022 en 2023 is € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld. De Regiodeal Veluwe is opgebouwd uit vier programmalijnen. Dit project heeft betrekking op programmalijn 2: Bestemmingsmanagement. In deze programmalijn worden "logische toegangspoorten naar de Veluwe" gecreëerd, van waaruit bezoekers als vanzelf de meest gewenste routes kunnen volgen om het gebied te ontdekken. Zo kunnen we de recreatie op de Veluwe bijsturen, congestie op (te) populaire locaties voorkomen en zorgen dat kwetsbare natuur wordt ontzien: bestemmingsmanagement."

In aanvulling op bovenstaande middelen is bij de Programmabegroting 2023-2026 besloten een bedrag ter hoogte van € 1,9 miljoen beschikbaar te stellen (zie tweede punt hieronder).

Toegekende projecten 2022 (voorgelegd aan de gemeenteraad bij de Programmabegroting 2023-2026)

- *Bestemmingsreserve Fonds Woningbouw (realisatie 2022: € 0)*

Er is € 3,0 miljoen toegekend voor de vorming van de Bestemmingsreserve Fonds Woningbouw. Het fonds Woningbouw geeft de mogelijkheid om planvorming voor nieuwe woningbouw te starten en onrendabele toppen af te dekken. Daarnaast investeren we met het fonds in de totstandkoming van een betaalbaar woningprogramma.

- *Gebiedsontwikkeling De Ginkel (realisatie 2022: € 0)*

In aanvulling op de toekenning "Regiodeal - Gebiedsontwikkeling De Ginkel" is bij de Programmabegroting 2023-2026 aanvullend € 1,9 miljoen beschikbaar gesteld voor de gebiedsontwikkeling De Ginkel. Een raadsbesluit voor dit bedrag was noodzakelijk omdat het bedrag niet meer binnen het mandaat van het college viel. Met de toekenning van de aanvullende bijdrage zijn alle voorziene kosten voor de gebiedsontwikkeling gedekt. Daarmee is de uitvoering van het gebiedsplan verzekerd en is er een formele aanvraag voor de subsidie in het kader van de Regiodeal Veluwe ingediend.

- *Opgave landelijk gebied (realisatie 2022: € 0)*

Er is € 572.000 beschikbaar gesteld voor de opgave Landelijk Gebied. In het kader van deze opgave zijn drie programma's in uitvoering: robuuste natuurversterking, landbouwtransitie en inclusieve ruimtelijke inrichting. De middelen cofinanciering worden ingezet om hieraan verder invulling te geven.

Onderstaande tabel toont het aandeel cofinanciering vanuit de Reserve Cofinanciering Edese Opgaven in de toegekende projecten.

Bedragen x € 1

Project	Totale project	Waarvan bijdrage uit Reserve Cofinanciering Edese Opgaven (€)	% uit Reserve Cofinanciering Edese Opgaven
Versnelling Woningbouw	1.200.000	600.000	50%
Buiten de lijntjes - GGZ dichtbij	894.000	58.000	6%
Reduceren emissie Warmtecentrales	2.000.000	300.000	15%
Toekomstbestendig Kievitsmeent	200.000	100.000	50%
FoodX	450.000	150.000	33%
Regiodeal - Gebiedsontwikkeling De Ginkel	5.555.000	3.191.000	57%
Bestemmingsreserve Woningbouw	3.000.000	3.000.000	100%
Opgave Landelijk Gebied	3.615.000	572.000	16%
Totaal	16.914.000	7.971.000	47%

Ontwikkelingen meerjarig

De eindstand van de reserve komt per 31 december 2022 uit op € 8,6 miljoen. Rekening houdend met de nog begrote dotatie van € 1 miljoen in 2023 en toekomstige onttrekkingen volgend uit de toegekende projecten, komt het saldo van de reserve per ultimo 2024 uit op € 2,5 miljoen. Van dit bedrag is, zoals in de Programmabegroting 2023-2026 vermeld, maximaal € 1,5 miljoen gereserveerd voor ARTBASE. In 2021 is door de gemeenteraad structureel budget beschikbaar gesteld om de exploitatie van ARTBASE dekkend te krijgen. Daarnaast zijn eenmalige investeringen nodig. Deze vallen, met name vanwege prijsontwikkelingen, hoger uit dan aanvankelijk berekend. We zetten in op eenmalige bijdragen van derden zoals provincie Gelderland, fondsen en sponsors. In 2023 besluit de gemeenteraad om wel of niet door te gaan met de ARTBASE.

2 Programmaverantwoording

Leeswijzer

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

De voortgang van de prestaties wordt aangegeven met de volgende kleuren:

Afgerond

Ligt op schema

Vraagt aandacht

Prestaties die zijn afgerond of op schema liggen worden in principe niet toegelicht. Wanneer iets bijzonders te melden is of bij omvangrijke projecten wordt wel nadere informatie verstrekt. Ook als een prestatie aandacht vraagt wordt een toelichting gegeven.

Indicatoren

- De indicatoren die nieuw zijn met ingang van deze programmarekening worden aangeduid met een (1).
- De streefwaarde is de streefwaarde voor het jaar 2022.
- Referentiewaarde is de waarde bij gemeenten 100.000-300.000 inwoners uit Waarstaatjegemeente.nl (laatst beschikbare meting).

Wat heeft het gekost?

Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' worden onderwerpen die zijn genoemd bij de Actualisatie, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2023-2026, tussen haakjes aangegeven met de aanduiding 'Act. 2022' en het bijbehorende bedrag.

Doel programma

Adequate voorzieningen voor onderwijs, sport en cultuur en duurzaam behoud van erfgoed.

Ontwikkelingen in 2022

Sport

De sportsector had te kampen met effecten van corona zoals verlies van leden en minder nieuwe aanwas. Voor sport is er in 2022 daarom ingezet op het herstel van de verenigingen na deze crisis. Zo hebben we een aantal herstelregelingen ontwikkeld met onder andere middelen van het Rijk gericht op financiële steun. De energiecrisis heeft het herstel wel weer vertraagd en voor nieuwe vragen gezorgd die vooral in het najaar speelden en in 2023 zullen moeten worden opgelost.

Daarnaast is in het najaar ook extra aandacht besteed aan het aanjagen van nieuwe initiatieven in het kader van het sportakkoord. Haalbaarheidsonderzoeken voor ijsbaan en zwembad zijn afgerond en onderdeel geworden van het nieuwe bestuursakkoord. Ede was gastheer van de opening van het WK volleybal voor vrouwen, waarbij in heel Ede side-events zijn georganiseerd over volleybal.

In 2021 is het plan voor Bewegen, Ontmoeten Sport en Spelen (BOSS) opgeleverd. In 2022 zijn de eerste resultaten zichtbaar van dit plan: in de Klaphekwijk is in samenwerking met de Krajicek Foundation het Kiki Musampa-plein opgeleverd. Een plek waar jong en oud kan sporten, bewegen, spelen en elkaar kunnen ontmoeten.

Cultuur

Ook de cultuursector had te kampen met effecten van corona zoals teruggelopen bezoekersaantallen. En de sector heeft te maken gekregen met hogere kosten door de energiecrisis.

Vanuit het Rijk zijn we tegemoetgekomen met middelen voor Corona. We hebben een derde Covid-steunpakket ontvangen. Deze middelen zijn ingezet voor een derde Covid steun- en herstelregeling en verdeeld binnen de Cultuursector.

Daarnaast is extra prijscompensatie doorgevoerd (eenmalig vanuit de gemeente) als aanvulling op de reeds vastgestelde prijscompensatie, als gevolg van de extra gestegen lonen en prijzen in 2022.

Van het Rijk ontvingen wij eind 2022 een Specifieke Uitkering (SPUK) voor Jongerencultuur; hiermee kunnen we in 2023 met Cultura een programma ontwikkelen vooral gericht op deze groep. Ook is een Specifieke Uitkering voor het Informatieloket Digitale Overheid (SPUK IDO) aangekondigd per 1 januari 2023. Met Cultura wordt hier het beleid gericht op de bibliotheken mee doorontwikkeld en verbreed. Vanaf 1 januari 2023 zal de bibliotheek aan de Molenstraat in Ede op zondagen geopend zijn.

Daarnaast is in 2022 besloten extra te investeren in cultuureducatie. Het gevolg is een nieuwe module klassieke muziek en de mogelijkheid om bestaande modules verder te verdiepen. Tevens heeft Cultura in 2022 een module filmeducatie ontwikkeld en toegevoegd aan het bestaande aanbod cultuureducatie. Bovendien zijn we er trots op dat we de Cultuurprijs hebben uitgereikt aan Rob de Nijs.

Erfgoed

Na de coronaperiode, met een heropleving van particuliere bouwactiviteiten voor erfgoed, is in 2022 een record gebroken als het gaat om het aantal (ver)bouwplannen aan beschermde monumenten. De commissie ruimtelijke kwaliteit heeft maar liefst 70 monumentenplannen behandeld. Onder andere voor monumenten op de kazerneterreinen en Kop van Deelen zijn veel plannen ingediend. Vanwege wachttijden en prijsstijgingen in de bouw moest bij diverse projecten in de uitvoering naar goedkopere alternatieven worden gezocht. Niettemin kon cultuurhistorie in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als inspiratiebron worden benut, bijvoorbeeld in de Wethoudersbuurt.

Aangezien het jaarbudget voor de gemeentelijke tegemoetkomingsregeling voor de instandhouding van monumenten al in april uitgeput raakte, was ook in 2022 sprake van een grote overvraag. Het niet meer (kunnen) verlenen van instandhoudingssubsidie zorgde voor tijdrovende bezwaarprocedures. Voor de periode 2023-2026 is dit knelpunt opgelost.

We kregen het afgelopen jaar ook te maken met nieuwe aanvrijvingsverzoeken en vragen om naleving van de nieuwe instandhoudingsplicht voor beschermde monumenten.

In 2022 is gewerkt aan de toekomstige Parklaan; dit heeft tot toonaangevende archeologische opgravingen geleid. Aan het onderzoek werkten, onder begeleiding van de gemeente, vele vrijwilligers mee. Bijzonder was dat de landelijke opening van de Open Monumentendag dit jaar in Ede plaatsvond. De pioniersfase van Cultura Erfgoed is voorbij; het samenwerkingsverband leidt tot steeds grotere, gezamenlijke projecten, zoals 100 jaar Enka. Tot slot zijn we in 2022 gestart met een pilot rondom erfgoededucatie voor het voortgezet onderwijs, met als onderwerp: 'het verzet in de gemeente tijdens WOII'.

Onderwijshuisvesting

In 2022 is besloten om op basis van het Strategisch Huisvestingsplan en het huisvestingsprogramma 2022 de benodigde middelen beschikbaar te stellen voor de vernieuwing en aanpassing van zowel het Marnix (beide gebouwen) als Het Streek (gebouw Bovenbuurtweg) zodat wij bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen van Parijs.

De gemeenteraad heeft in 2022 een extra budget (€ 214.000) beschikbaar gesteld voor het verbeteren van het binnenklimaat van de scholen. Wij zijn met de schoolbesturen in gesprek over de besteding en verdeling van deze middelen. In 2023 willen we hierover afspraken maken met de schoolbesturen.

Financieel overzicht programma

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten					
Onderwijshuisvesting	5.444 N	6.354 N	6.233 N	5.763 N	469 V
Sport	7.460 N	7.301 N	8.021 N	8.143 N	122 N
Cultuur	10.025 N	9.643 N	10.548 N	10.164 N	384 V
Totaal lasten	22.929 N	23.298 N	24.802 N	24.070 N	731 V
Baten					
Onderwijshuisvesting	44 V	30 V	30 V	27 V	3 N
Sport	407 V	0 V	213 V	274 V	61 V
Cultuur	324 V	201 V	153 V	609 V	456 V
Totaal baten	775 V	231 V	396 V	910 V	513 V
Saldo baten en lasten	22.154 N	23.067 N	24.405 N	23.161 N	1.245 V
Storting reserve	248 N	247 N	248 N	248 N	0 V
Onttrekking reserve	2.422 V	509 V	2.106 V	1.339 V	767 N
Resultaat	19.980 N	22.806 N	22.547 N	22.069 N	478 V

Productgroep Onderwijshuisvesting

Doel

Onderwijsaccommodaties die passen bij de huidige maatschappelijke verwachtingen en die voldoen aan de huidige bouwbesluit eisen voor nieuwbouw.

Ketenpartners

Schoolbesturen (en in mindere mate schooldirecties en MR); Instellingen voor Kinderopvang (in de rol van huurder/gebruiker van onderwijsaccommodatie); Sportservice Ede.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2023
- [Samenwerken aan de Toekomst, Bestuursakkoord 2022-2026](#)
- [Programma, overzicht en huisvestingsagenda voor kalenderjaar 2022. Toekenningen en weigeringen aanvragen & huisvestingsagenda SHP2022](#)
- [Strategisch huisvestingsplan onderwijs, deel 2 2018-2021](#)
- [Strategisch huisvestingsplan onderwijs deel 1 2017-2020](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Ede 2017 ev.](#)
- [Integraal huisvestingsplan onderwijs 2015-2018](#) (2014)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Betere kwaliteit van de (bestaande) onderwijsgebouwen.	✓
	<ul style="list-style-type: none"> Afgerond (financiële afwikkeling) bouwprojecten ENKA en Calvijschool (met ieder + € 100k). 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerde voorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> Het nieuwe schoolgebouw van de SmdB Ruitenbeek. Klimaatinstallatie in gebouw Collage Bennekom (onder andere Wilhelminaschool) vanwege eisen van ruimtelijke kwaliteit. Eerste inrichting meubilair en onderwijsleermiddelen vanwege groei van de Lettertuin. 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> Procesafspraken vernieuwing Senioregebouw Marnixcollege. 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> Besluitvorming en daadwerkelijke realisatie Streek, Bovenbuurtweg. 	✓

Indicatoren

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Percentage schoolgebouwen dat voldoet aan de huidige bouwbesluiteisen van nieuwbouw	3 (3 van 74)	7	8	8	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Verschil Act. begr./Rek. 2022	
Lasten	5.444 N	6.354 N	6.233 N	5.763 N	469 V
Baten	44 V	30 V	30 V	27 V	3 N
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	1.174 V	0 N	820 V	439 V	381 N
Resultaat	4.227 N	6.324 N	5.383 N	5.298 N	85 V

Toelichting

Onderwijshuisvesting € 470.000 V

Onttrekking reserve € 380.000 N

Het voordeel op de lasten wordt met name veroorzaakt door een tweetal zaken. Zo hebben we minder onderhoudskosten gehad dan begroot. Daarnaast hadden we voor de noodlokalen bij de Louise de Coligny school budget geraamd om deze te huren, deze lokalen zijn echter aangeschaft. De kapitaallasten komen vanaf 2023 in de exploitatie, waardoor in het verslagjaar een voordeel is ontstaan. Dekking voor beide zaken was voorzien in de Reserve Onderwijs - Huisvesting. Uit deze reserve is derhalve minder onttrokken met als gevolg een nadeel van € 380.000.

Productgroep Sport

Doel

We bieden of geven onze inwoners voldoende kansen en mogelijkheden om te sporten en bewegen. Dit vinden we belangrijk omdat het vitaliteit en contact stimuleert. We streven ernaar dat onze inwoners geen belemmering ervaren om te gaan sporten en bewegen en via sport en bewegen een gezonde leefstijl aan gaan meten en sociaal actief zijn.

Ketenpartners

Sportservice Ede; Sportforum Ede, (commerciële) sportaanbieders; onderwijsinstellingen en zorgaanbieders.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Accommodatieplannen binnensport- buitensport 2022-2025](#) (2022)
- [Sportvisie Ede](#) (2020)
- [Sportakkoord](#) (2019)
- [Toekomstvisie zwemproduct](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Meer inwoners voldoen aan de beweegrichtlijnen. Daarmee meten we in hoeverre Edenaren op het gebied van sport en bewegen een gezonde leefstijl hebben.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Toekennen initiatieven sportakkoord en uitvoeren herstelagenda door programma's te ondersteunen die als doel hebben nog niet actieve Edenaren meer te laten voldoen aan de beweegrichtlijnen.• Aanbod sportaanbieders en Sportservice Ede beter in beeld brengen zodat inwoners makkelijker passend aanbod kunnen vinden.	
Subdoel	Het aantal voorzieningen sluit aan bij de samenstelling van de bevolking. Hiermee willen we zorgen dat de sportaanbieders voldoende faciliteiten hebben.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• De accommodatieplannen binnensport- en buitensport worden uitgewerkt naar een investeringsagenda voor de komende jaren.• Ontwikkelen voorzieningen voor bewegingsonderwijs op kazerneterrein.	
Subdoel	Voorzieningen worden gewaardeerd met een 7 of hoger. We willen dat onze faciliteiten goed worden beoordeeld omdat goede accommodaties het gebruik bevordert.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Renovatie van diverse gymlokalen afronden. *• Geplande renovatie kunstgrasvelden. **	
<p>* <i>Renovatie gymlokaal Platanenweg is vertraagd vanwege problemen met levering van materialen. Is nu Q1 2023 afgerond.</i></p> <p>** <i>Bij het opstarten van de renovatie kunstgrasvelden is met een onafhankelijke keuring geconstateerd dat de geplande velden in goede staat waren en is de renovatie uitgesteld tot 2024.</i></p>		
Subdoel	Hogere deelname aan sportverenigingen. Via sportverenigingen sporten bereiken we ook de sociale activatie.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Vanuit herstelagenda verenigingen ondersteunen bij herstel en ontwikkeling naar duurzame, vitale sportaanbieder.• Fase 2. Open sportpark Peppelensteeg starten voor meer samenwerking en intensiever gebruik sportpark door verenigingen, onderwijs en buurt.	
Subdoel	Hoger lidmaatschap van organisaties op het gebied van sport en bewegen. Daarbij gaat het ook om het bevorderen van de sociale activatie, maar kijken we breder dan alleen naar sportverenigingen, maar ook naar fitness, loopgroepen, maneges en dergelijk.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Vanuit herstelagenda samen met sportaanbieders leefstijltrajecten aanbieden aan inwoners die nog niet voldoen aan de beweegrichtlijnen.	

Subdoel	De dienstverlening van Sportservice Ede wordt gewaardeerd met een 7 of hoger. Sportservice Ede is onze partner in de uitvoering en belangrijk voor het halen van onze resultaten bij elk thema. De waardering willen we daarom meten.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Integratie Sportservice Ede en Zwembad De Peppel afronden. Aanbod sportaanbieders en Sportservice Ede beter in beeld brengen zodat inwoners makkelijker passend aanbod kunnen vinden. 	

Indicatoren

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Percentage inwoners aangesloten bij sportvereniging <i>Meting 2022 beschikbaar in mei 2023. Sporten in clubverband volgt de landelijke trend van anders-georganiseerd sporten, bijvoorbeeld door loopgroepen, fitness en bedrijfscompetitie. * Referentie is Nederland.</i>	21,9	22,0	n.n.b.	25	26,6*
Percentage inwoners dat sport bij een club of vereniging of in groepsverband (denk hierbij ook aan loopgroep, MTB-groep, sportschool, manage etc.) <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Streefwaarde is landelijk gemiddeld.</i>	40	-	36	28	n.v.t.
Percentage Edenaren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen <i>* Referentie is Nederland. Volgende meting pas in 2024.</i>	54	-	-	56	50*
Percentage inwoners dat op de een of andere wijze aan sport doet <i>Vanaf 2012 neemt het percentage inwoners dat aangeeft een sport te beoefenen gestaag toe (van 56% in 2012 naar 60% in 2022). De meting van 2020 vormt hierop een uitzondering met 71%. Het hogere percentage in 2020 is waarschijnlijk te verklaren door Corona (qua vrijetijdsbesteding was er minder te doen en zijn veel mensen anders georganiseerd gaan sporten).</i>	71	-	60	-	n.v.t.
Oordeel gebruikers/bezoekers over gemeentelijke sportaccommodaties <i>Rapportcijfer. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	7,5	-	7,4	7	n.v.t.
Waardering voor Sportservice Ede is 7 of hoger <i>Meting 2022 beschikbaar in juni 2023.</i>	7,5	7,5	n.n.b.	7	n.v.t.

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal sportaccommodaties (nodig tot 2030) <i>In procenten.</i>	90	95	95	100	n.v.t.
De mate waarin de hoeveelheid accommodaties aansluit bij de samenstelling van de bevolking <i>In procenten. In het accommodatieplan is per jaar ingeschat hoeveel accommodaties nodig zijn; het percentage geeft aan in welke mate dit is gerealiseerd.</i>	95	95	95	100	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	7.460 N	7.301 N	8.021 N	8.143 N	122 N
Baten	407 V	0 V	213 V	274 V	61 V
Storting reserve	14 N	14 N	14 N	14 N	0 V
Ottrekking reserve	91 V	106 V	101 V	101 V	0 N
Resultaat	6.977 V	7.209 N	7.721 N	7.782 N	61 N

Toelichting

Sport

€ 61.000 N

Dit wordt verklaard door een tekort van € 43.000 aan overloopkosten voor onderzoek naar een nieuw zwembad. In 2023 zijn hiervoor extra middelen vrijgekomen.

Op de productgroep Sport zijn naast bovenstaand resultaat op lasten, baten en reservemutaties meerdere kleine afwijkingen zichtbaar welke per saldo een neutraal effect hebben op de programmarekening. Dit betreft onder andere een specifieke uitkering voor ijsbanen en zwembaden van € 95.000 welke eind 2022 is ontvangen en daarmee niet begroot is. De specifieke uitkering leidt tot zowel meer baten als meer lasten.

Productgroep Cultuur

Doel

Kunst, cultuur en erfgoed worden meer zichtbaar en de voorzieningen sluiten aan op de behoefte van inwoners.

Ketenpartners

Ministerie OCW; Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed (RCE); Provincie Gelderland; Kröller-Müller Museum; Moe (museum overleg Ede); lokale musea; Omroep Ede; Cultura; Openluchttheater; culturele instellingen die (incidentele) subsidie van de gemeente Ede ontvangen; monumenteneigenaren, -gebruikers en -huurders; architecten; restauratie-bedrijven; archeologisch bedrijfsleven; aannemers; hoveniers; beheerders; commissie ruimtelijke kwaliteit Ede (CRK); Bond Heemschut; Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM); Nationaal Restauratiefonds (NRF); Vereniging Edese Monumenten (VEM); Nationale Maatschappij tot Restaureren en Herbesteden van Cultureel Erfgoed (BOEi); Stichting Monumentenwacht Gelderland; Comité Open Monumenten Dag Ede (OMD); Historische verenigingen; Archeologische vrijwilligersorganisaties; buur- en regiogemeenten; Vereniging Behoud Begraafplaats Bennekom; BAK (belangenvereniging amateurkunst).

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Cultuurhistorische Waardenkaart](#) (2022)
- [Reglement van orde Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Ede 2021](#)
- [Beleidsregels voor onderhoud en restauratie van monumenten \(Beleidsregel MOOI Ede\)](#) (2020)
- [Erfgoedverordening Gemeente Ede](#) (2020)
- [Nota 'Erfgoed maakt Ede!' \(archeologie, monumentenzorg, archief\)](#) (2018)
- [Subsidieregeling cultuur 2017](#)
- [Subsidieregeling Instandhouding Erfgoed](#) (2017)
- [Cultuurnota 2016 en verder](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Cultuur

Subdoel	Alle kinderen maken kennis met en krijgen een basis van alle cultuurvormen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Het subsidiëren van specifieke projecten die het Kröller-Müller Museum uitvoert. • Het subsidiëren van het Cultuurpunt binnen Cultura. • Het herijken van het samenwerkingsconvenant met het Kröller-Müller Museum. • Het deelnemen aan de matchingsregeling 'Cultuureducatie met Kwaliteit' (landelijke samenwerking van Rijk, provincie en gemeenten om cultuuronderwijs te verbeteren). 	<div style="background-color: #4CAF50; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">✓</div> <div style="background-color: #4CAF50; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">✓</div> <div style="background-color: #4CAF50; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">✓</div> <div style="background-color: #4CAF50; color: white; padding: 2px;">✓</div>
Subdoel	Edenaren kennen de (militaire) historie van Ede (het verhaal van Ede).	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Het faciliteren van Cultura Erfgoed (een locatie voor ontmoeting, onderzoek en expositie); daar wordt het verhaal van Ede verteld. • Het subsidiëren van wisseltentoonstellingen in musea en de Stichting Militaire Historie Ede. 	<div style="background-color: #4CAF50; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">✓</div> <div style="background-color: #4CAF50; color: white; padding: 2px;">✓</div>

Subdoel	Inwoners en bezoekers komen meer met elkaar in contact via kunst en cultuur. Dit versterkt de sociale cohesie en sociale kracht van Ede.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Het subsidiëren van een bibliotheekvoorziening met ontmoetingsfunctie. Het verstrekken van waarderingssubsidies aan verenigingen voor amateurkunst. Het handhaven 'subsidieregeling overige culturele aangelegenheden' (onderdeel van de subsidieregeling cultuur) vanwege de focus op ontmoeting en sociale cohesie. 	
Subdoel	Een beter (cultureel) ondernemersklimaat.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Het ondersteunen/subsidiëren van de culturele programmering van het Akoesticum. Het ondersteunen/subsidiëren van de programmering van podiumkunsten, cultuureducatie en het kunstencentrum van Cultura. Het ondersteunen/subsidiëren van een cultuurmakelaar. 	
Subdoel	Een culturele uitstraling van Ede die beter aansluit bij de behoefte van inwoners.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Doorontwikkeling van cultuurregio Ede-Wageningen. * Het ondersteunen van het kunstfestival Woest & Bijster. Het faciliteren van de ontwikkeling van ArtBase Ede als onderdeel van de culturele hotspot. ** 	

* Eind 2021 is gestart een voortrollende samenwerkingsagenda Ede-Wageningen. Nog niet alle afspraken zijn in 2022 gerealiseerd. Staan in 2023 gepland.

** Doorlopend proces, investeringsvoorstel met dekkingplan wordt nog verder onderzocht.

Erfgoed

Subdoel	Wij komen tegemoet aan de eisen van de Omgevingswet en het Omgevingsplan.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Alle leden van de commissie CRK, die b&w verplicht adviseert over (tenminste) erfgoed, zullen voor medio 2022 nieuw of opnieuw worden aangesteld. We leveren een bijdrage aan de totstandkoming van het Omgevingsplan en oriënteren ons daarbij op hoe te voldoen aan de nieuwe wettelijke taak om de aantasting van de omgeving van 'monumentenbiotopen' rond ieder beschermd monument te voorkomen. * 	

* Een nieuwe verplichting op grond van de Omgevingswet was aanleiding voor het project 'monumentenbiotopen'. Het budget was echter ontoereikend vanwege bezuinigingen. In de programmabegroting is er echter weer budget voor 2024 en 2025.

Subdoel	Inzage krijgen in de waarden van 'Jong Erfgoed' (1965-1990) in Ede (uitwerking Erfgoednota). *	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Inventariserend veldonderzoek naar de aard en omvang van deze erfgoedperiode. Nadere categoriale typering en eerste aanzetten tot waardering. 	

* Het onderzoek naar het jonge, gebouwde erfgoed is opgeleverd in een database, onderzoeksrapport en publieksbrochure, die begin 2023 wordt verspreid.

Subdoel	Effectueren van erfgoedbescherming op diverse deelgebieden (uitwerking Erfgoednota).	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Het planologisch beschermen van 'Karakteristieke Panden' (tot 1965) in Ede. * Het beschermen als gemeentelijk monument van de meest waardevolle objecten in het buitengebied uit de periode van 'Oorlog & Wederopbouw' (1945-1965). * 	

- Het beschermen als gemeentelijk monument van de meest waardevolle objecten en structuren binnen het totale funeraire erfgoed in Ede. →

* De gemeente is in 2022 overvraagd in begeleiding van plannen voor beschermde monumenten; hierdoor zijn enkele sectorale erfgoedprojecten vertraagd, waaronder 'Karakteristieke Panden' en objecten in het buitengebied uit de periode 'Oorlog & Wederopbouw'.

Subdoel Cultura Erfgoed is centrum voor erfgoed in de hele gemeente, een locatie voor kennisuitwisseling en uitvalsbasis voor cultuurhistorisch (veld)onderzoek (uitwerking Erfgoednota). **

- Prestaties**
- We bieden Edenaren de ruimte om deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek onder begeleiding van professionals. →
 - Vrijwilligers worden verder bekwaamd tot gastheren/dames en ambassadeurs; we trekken nieuwe vrijwilligers aan. →

Subdoel Edenaren en bezoekers kennen de historie van Ede; de geschiedenis van Ede wordt tastbaar en beleefbaar (uitwerking Erfgoednota). **

- Prestaties**
- We blijven evenementen gericht op erfgoededucatie ondersteunen, zoals Open Monumentendag en Historisch Café Ede. →
 - Erfgoed in de klas wordt gepromoot en we houden een pilot rond erfgoededucatie in het voortgezet onderwijs. →

Subdoel De Cultuurhistorische Waardenkaart is geactualiseerd, ontsloten en vastgesteld (uitwerking Erfgoednota).

- Prestaties**
- Samen met bedrijven en erfgoedinstellingen vullen we specifieke kennishiaten in. ✓
 - (Pre)historisch erfgoed in het landschap is beter geïnventariseerd en gewaardeerd. ✓
 - Een regeling en handreiking voor de uitvoering van interdisciplinair cultuurhistorisch onderzoek in bepaalde gebieden is gereed. →
 - We leggen cultuurhistorische kernkwaliteiten vast en herijken cultuurhistorische zones en beleidsstrategieën op de cultuurhistorische beleidskaart. * ✗

* In 2022 is (nieuwe) data in de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) digitaal beheerd en ontsloten. Het ontwikkelen van de CHW als 'groeibriljant' is over een langere periode uitgevoerd (onder andere vanwege Covid-19), en zonder publiek te betrekken. Taken gerelateerd aan de invoering van de Omgevingswet zijn uitgesteld in verband met de vertraagde invoering van die wet.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Sociale cohesie <i>Schaalscore op 10-puntsschaal die is opgebouwd uit vier stellingen over sociale samenhang in de buurt. Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	6,3	-	n.v.t.	n.v.t.
Woon aantrekkelijkheid Ede <i>Rangnummering woon aantrekkelijkheidsindex (Atlas voor gemeenten): hoe lager des te aantrekkelijker is de gemeente.</i>	26	25	25	n.v.t.	n.v.t.
Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Percentage Edenaren dat cultuuraanbod voldoende vindt <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	63	-	72	70	n.v.t.
Deelname aantal scholen aan het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit'	33	40	41	50	n.v.t.
Percentage inwoners dat een (zeer) positief beeld heeft van de gemeente Ede (als gebied) <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	77	-	81	77	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022	
Lasten	10.025 N	9.643 N	10.548 N	10.164 N	384 V
Baten	324 V	201 V	153 V	609 V	456 V
Storting reserve	234 N	233 N	234 N	234 N	0 N
Onttrekking reserve	1.157 V	403 V	1.185 V	799 V	385 N
Resultaat	8.777 N	9.273 N	9.444 N	8.989 N	455 V

Toelichting

Cultuur (Act. 2022 € 520.000 V)

€ 455.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming (Act. 2022 € 520.000 V)

€ 507.000 N

Per saldo is op de productgroep Cultuur een voordeel van € 455.000 zichtbaar. Dit wordt verklaard door een voordeel op de exploitatie voor het budget Exposeum van € 507.000. In aanloop naar de opening is er in de Businesscase Artbase Ede voor gekozen om de benodigde middelen voor de investering deels te dekken vanuit de structureel beschikbare middelen voor het Exposeum. Voor een overtuigende propositie naar provincie en fondsen is het van groot belang om vanuit gemeente Ede ook een relevante bijdrage in de investeringen te doen. Dit is in de opgestelde businesscase onderkend en door middel van inzet van de structureel beschikbare middelen voor Artbase en een reservering in de reserve Cofinanciering (Programmabegroting 2023-2026) wordt gewerkt om een bijdrage van minimaal € 2,5 miljoen (1/3 van totaalinvestering) mogelijk te maken. Wij stellen u voor om € 507.000 toe te voegen aan de Reserve Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds.

Op de productgroep Cultuur zijn naast bovenstaand resultaat op lasten, baten en reservemutaties meerdere afwijkingen zichtbaar welke per saldo een neutraal effect hebben op de programmarekening. Dit betreft:

- Budget € 100.000 voor Samenwerkingsagenda Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen vanuit de Reserve Corona Steun & Herstel is nog niet besteed (festivalregeling staat open) en verschuiving van de activiteit naar 2023. Het jaar 2023 is tevens het laatste jaar dat deze middelen besteed kunnen worden.
- Specifieke uitkering voor jongeren Cultuur € 310.000 ontvangen in december 2022. Deze middelen zijn beschikt aan Cultura.
- Meer baten voor kunstwerken welke vergoed worden door HVA-cultuurfonds van € 157.000.
- In 2022 zijn minder kunstwerken geplaatst, derhalve is € 177.000 minder onttrokken uit de reserve Kunstaankopen.

Doel programma

Zoveel mogelijk gezonde en zelfredzame inwoners die zich veilig, vrij en thuis voelen in Ede en waarbij de jeugd gezond, veilig en kansrijk opgroeit.

Ontwikkelingen in 2022

Versterken Sociale basis en Preventieve maatschappelijke ondersteuning

De sociale basis is de 'sociale infrastructuur' van onze samenleving. Een ondersteunend netwerk dat meestal georganiseerd wordt door bewoners en vrijwilligers, maar ook door professionals.

De sociale basis in onze gemeente is breed, divers en actief. Er gaat al heel veel goed én vanzelf. De gemeente stimuleert, faciliteert en regisseert daar waar het (nog) niet vanzelf gaat.

We prijzen ons gelukkig met een veelkleurige en krachtige sociale basis in Ede. In 2023 speelde een aantal ontwikkelingen die een beroep deden op deze veerkracht.

Begin 2022 hadden we te maken met beperkende corona-maatregelen. Wederom werd een appèl gedaan op de flexibiliteit en veerkracht van onze inwoners en van organisaties in de sociale basis. In het voorjaar kwam er meer ruimte voor ontmoeting en kwam de coronaherstelagenda Sociaal en Verbonden volop op stoom. Er ontstonden mooie initiatieven en vernieuwende samenwerkingen, zoals straatfeesten en gezamenlijke wandelingen en festivals.

Na de zomer bleek nogmaals de flexibiliteit en de creativiteit van de sociale basis. Ditmaal toen er veel inwoners in de knel kwamen of dreigden te komen rond energiearmoede en bestaanszekerheid. Ook nu ontstonden er vrijwillige initiatieven om inwoners in een kwetsbare situatie te ondersteunen, vaak vanuit de samenwerking die al door de coronaherstelagenda was ontstaan. Denk bijvoorbeeld aan de Warme Winterwinkel: een collectief van organisaties en ondernemers dat in het centrum van Ede vanaf half november tot en met vrijdag 30 december de Warme Winter Winkel organiseerde. In deze winkel waren onder andere warme kleding en kinderkado's te vinden voor wie dit niet zelf kon betalen.

Samen met onze samenwerkingspartner is onder andere op deze manier stevige ingezet om inwoners de helpende hand te reiken. Helaas is het bereik van dit aanbod, wat ons betreft, nog niet groot genoeg. Een aandachtspunt dus voor komende tijd.

Op het moment dat de oorlog in Oekraïne uitbrak en er een grote vluchtelingenstroom ook naar Nederland en Ede kwam, stonden ook veel van Edese inwoners op om zich in te zetten. Zowel in de noodopvang in Harskamp als bij particulieren. Wederom zagen we de sociale basis op haar best - met alle vrijwillige energie en

vrijgevigheid. Als gemeente werkten we samen met ondersteunende partijen en faciliteerden we de vrijwillige inzet.

De grote kracht van de sociale basis en haar rol in preventie, sociale verbondenheid en het opvangen van lichte ondersteuningsvragen werd in 2022 op landelijk niveau steeds meer erkend. In meerdere akkoorden werd een sterke sociale basis als belangrijke pijler genoemd. Deze en andere ontwikkelingen, zoals een vergrijzingsgolf en oplopende personeelstekorten, dragen eraan bij dat we steeds vaker een beroep doen op vrijwilligers en mantelzorgers. Er wordt veel van deze groep inwoners gevraagd. Tegelijkertijd kwamen er ook signalen over de grenzen aan de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Het is belangrijk om hier steeds oog voor te houden.

Preventieve jeugdhulp

Zoals verwacht zagen we een stijgend beroep op preventieve jeugdhulp, omdat jeugdhulpverleners vaker verwezen naar en/of samenwerkten met de lichtere vormen van hulp en ondersteuning. De coronacrisis had bovendien veel invloed op jeugdigen en hun ouders in Ede. Jongeren ervoeren meer psychische klachten door corona, zoals eenzaamheid en somberheid.

Nieuwkomers en inburgering

Een grote ontwikkeling in 2022 was uiteraard de oorlog in Oekraïne. De opvang van Oekraïense vluchtelingen heeft veel ambtelijke capaciteit gevraagd, zowel rond het organiseren van de opvang als bij de beleidsontwikkeling rond de opvang.

De taakstelling voor het huisvesten van statushouders in 2022 is over het jaar heen gelijk gebleven aan de toewijzing die het ministerie voor 2022 had gedaan. In Q3 werd duidelijk dat door de groeiende toestroom van asielzoekers opvangproblemen in Ter Apel ontstonden. De minister heeft de gemeenten hierop dringend verzocht om de taakstelling voor 2022 z.s.m. te realiseren en in 2022 alvast te starten met de realisatie van de taakstelling voor 2023.

Inclusie

In 2022 ging de Nationaal coördinator tegen discriminatie en racisme van start. Vermeldenswaardig is dat hij de 'townhallsessie lhbti-discriminatie' in Ede organiseerde om input op te halen voor de nationale aanpak. Voor de gemeente Ede was dit (mede) aanleiding om hernieuwde aandacht aan het antidiscriminatiebeleid te besteden.

Onderwijs

Na de inval in Oekraïne vluchtten in maart 2022 ook Oekraïense leerplichtige kinderen naar Ede. Begin april werd er met spoed en met inzet van alle partijen een school voor PO en VO gerealiseerd. In Ederveen 90 PO kinderen en in Bennekom 60-70 kinderen in het VO. Inmiddels zijn sommigen verhuisd binnen Nederland en Europa en ligt het aantal rond de 60 bij beide locaties.

De opvang van jonge Oekraïense leerplichtige vluchtelingen heeft de druk op de capaciteit van het Nieuwkomersonderwijs verhoogd. Dat leidt ertoe dat er nu wachtlijsten voor het nieuwkomersonderwijs zijn.

Gezondheid

In juli 2022 heeft de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), specifiek de GGD, een aantal jeugdgezondheidszorg (JGZ) taken tijdelijk (deels) afgeschaald, vanwege acute hoge druk op het personeel van de JGZ. Deze druk werd veroorzaakt door een combinatie van factoren:

- De huidige krapte op de arbeidsmarkt.
- Een toegenomen zorgvraag, onder andere ten gevolge van corona.
- Een toename van het aantal vluchtelingen.
- Een hoger dan gebruikelijk ziekteverzuim.

Bij de te nemen maatregelen heeft de GGD de focus gelegd op het continueren van de basiszorg en op de zorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen.

Preventieve Maatschappelijke Opvang en Verslavingszorg

Door het rijk wordt opnieuw extra ingezet op een brede aanpak van de maatschappelijke opvang, waardoor ook de preventie, zoals bemoeizorg, Housing first en verslavingspreventie, een extra stimulans krijgt. Op programma 3 staat deze ontwikkeling nader beschreven.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Bedragen x € 1.000					
Lasten					
Maatschappelijke Ondersteuning	17.066 N	16.914 N	20.075 N	18.661 N	1.414 V
Onderwijsondersteuning	3.364 N	4.847 N	6.392 N	4.670 N	1.722 V
Gezondheidsondersteuning	7.463 N	7.223 N	8.305 N	8.192 N	113 V
Totaal lasten	27.893 N	28.984 N	34.773 N	31.523 N	3.250 V
Baten					
Maatschappelijke Ondersteuning	594 V	135 V	973 V	238 V	735 N
Onderwijsondersteuning	2.250 V	3.487 V	4.999 V	3.749 V	1.250 N
Gezondheidsondersteuning	751 V	493 V	553 V	686 V	133 V
Totaal baten	3.595 V	4.116 V	6.526 V	4.673 V	1.852 N
Saldo baten en lasten	24.299 N	24.869 N	28.247 N	26.849 N	1.397 V
Storting reserve	55 N	49 N	0 N	15 N	15 N
Onttrekking reserve	1.236 V	69 V	2.053 V	1.988 V	66 N
Resultaat	23.118 N	24.848 N	26.193 N	24.877 N	1.317 V

Productgroep Maatschappelijke ondersteuning

Doel

Zoveel mogelijk gezonde en zelfredzame inwoners die zich veilig, vrij en thuis voelen in Ede en waarbij de jeugd gezond, veilig en kansrijk opgroeit.

Ketenpartners

Voor maatschappelijke ondersteuning werkten we samen met meer dan 60 organisaties. Specifiek voor jeugd gaat het om ongeveer 15 organisaties, zoals het CJG (Centrum voor Jeugd & Gezin), Opella, Malkander, Buurtgezinnen en Youth for Christ. Voor volwassenen en ouderen werkten we samen met partijen als Malkander, Netwerk Dien je Stad, Stichting Present, Meet-Inn, Diaconaal Platform Ede, buurt-, wijk-, en dorpshuizen, Koffieluitjes, de Mantelzorgtrefpunten, FlowerPower, De Vluchtheuvel, Toon Hermans Huis, Humanitas, Resto van Harte, Vluchtelingenwerk Oost Nederland, onderwijsinstellingen/taalaanbieders (onder andere ROC/Dulon), Werkkracht, COA, Nidos, COA, Girl Movement, CVV Ede en de Internationale Schakelklas (ISK). Rond inclusie werkten we samen met onder andere Onderling Sterk, Astrant het Oogcafé, Auti-café, Fierce en de Koplopers Inclusie.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Actieprogramma Versterken Sociale basis & preventie 2020-2023](#) (2020)
- [Visie en uitvoeringskader BWD-huizen](#) (2022)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019-2022](#)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Lokaal gezondheidsbeleid 2020-2024](#)
- [Uitvoeringsplan Samen Gezond Ede 2021-2024](#) (2021)
- [Beleidskader transformatie sociaal domein 2020](#)
- [Memo Ontwikkelperspectief en quick wins - Gebiedsaanpak delen Ede-Zuid en Veldhuizen](#) (2021)
- Gebiedsagenda's (2019-2023): [Ede de Dorpen](#); [Ede-Centraal](#); [Veldhuizen en Kernhem](#) ; [Ede-Zuid en Bennekom](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Een sterkere sociale basis met meer/gerichtere activiteiten en inwoners die zich inzetten in de buurt zodat: <ul style="list-style-type: none">• Het welzijn van onze inwoners gelijk blijft of verbetert.• Er minder aanspraak is op formele ondersteuning en zorg.• Inwoners langer actief zijn en ondersteuning zoeken bij elkaar; zoveel mogelijk inwoners zijn zelf- en samenredzaam.	
Prestaties	Wij voeren het actieprogramma 'versterken sociale basis en preventie' uit: <ul style="list-style-type: none">• We subsidiëren welzijnswerk, bewonersinitiatieven en vrijwilligersorganisaties. * • We zorgen voor afstemming tussen de inzet van de sociale basis, de vraag van inwoners en de doelstellingen van de gebiedsagenda. • We faciliteren de samenwerking binnen de sociale basis onder andere door in de subsidie- en inkoopafspraken samenwerking als vereiste op te nemen en door de samenwerking te regisseren. In 2022 zetten we met name in op het verbreden van het netwerk dat inmiddels is ontstaan • Wij stimuleren laagdrempelige activiteiten voor alle inwoners. • Wij zorgen ervoor dat er vroegtijdig ondersteuning is voor ouderen. • We stimuleren dat inwoners elkaar meer ontmoeten in de buurt-, wijk- en dorpshuizen, door de vrijwillige bestuurder te ondersteunen naar de ontwikkeling van BWD-huizen naar 'huiskamers van de buurt'. ** 	

* In 2022 startten we met de "beweging naar de voorkant"; een structurele investering in preventie, vertaald naar in totaal zo'n 50 initiatieven, geclusterd naar vijf thema's. Verschillende van deze initiatieven dragen bij een sterkere sociale basis en hebben wij zodoende gesubsidieerd in 2022.

** In 2022 stelden we de visie op de BWD-huizen in onze gemeente vast. Deze visie is dit jaar direct vertaald naar een implementatieplan om BWD-huizen te ondersteunen.

Subdoel	Er zijn meer mantelzorgers en minder mantelzorgers zijn overbelast.	
Prestaties	We voeren de actielijn mantelzorg (actieprogramma sociale basis en preventie) uit; dit bevat onder andere: <ul style="list-style-type: none">• Het waarderen en ondersteunen van mantelzorgers en *• Het stimuleren van samenwerking tussen formele en informele zorg. *	

* Maatschappelijke partners ontwikkelden gezamenlijk de mantelzorgwaaier door. Daarnaast gaven zij voorlichting aan professionals over het ondersteunen van (jonge) mantelzorgers. Om de stem van de mantelzorger te horen richtten wij een klankbordgroep mantelzorgers op.

Subdoel Prestaties	<p>Het stabiliseren van de leefbaarheid in delen van Veldhuizen (Horsten en Burgen) en Ede-zuid (Hoogbouw-Zuid, de Uitvindersbuurt en de Elskamp).</p> <ul style="list-style-type: none"> Het in gang zetten van extra acties en interventies uit het 'Ontwikkelperspectief delen Veldhuizen en Ede-Zuid'. 	→						
Subdoel Prestaties	<p>Problemen met betrekking tot opvoeden en opgroeien worden voorkomen en/of verminderd. Het CJG is het vanzelfsprekende adres voor alle ouders, kinderen en jongeren bij opgroei- en opvoedingsvragen.</p> <p>Vraag en aanbod op het gebied van preventieve jeugdhulp sluiten goed op elkaar aan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wij voeren het 'uitvoeringsplan jeugdbeleidsplan', onderdeel preventie uit: ondersteuning is zo vroeg mogelijk, het CJG is zichtbaar en bekend en er is een passend preventief aanbod. We maken afspraken met partners over het meten van de resultaten van het uitvoeringsplan, onderdeel preventie. Wanneer nodig sturen we bij. We zorgen voor afstemming tussen de inzet vanuit preventieve jeugdhulp, de vraag van inwoners en de doelstellingen vanuit de gebiedsagenda. Wij subsidiëren partners en hebben inkoopopdrachten met partners om preventieve ondersteuning te realiseren en jeugdactiviteiten uit te voeren, zodat: <ul style="list-style-type: none"> Er voldoende en passend aanbod is. Jongeren en ouders ondersteund worden, om problemen met betrekking tot opvoeden en opgroeien te voorkomen/verminderen. Jongeren een positieve tijdsbesteding hebben. We faciliteren en stimuleren samenwerking: in de subsidie- en inkoopafspraken nemen we samenwerking als vereiste op. 	→	→	→	→	→		
Subdoel Prestaties	<p>Statushouders krijgen van de gemeente een duaal inburgeringstraject aangeboden zodat zij sneller inburgeren en integreren in de Edese samenleving én financiële zelfstandigheid bereiken via (regulier) werk.</p> <p>Wij voeren de taken uit die in de nieuwe Wet inburgering (nWI) aan gemeenten zijn opgelegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Samen met Werkkracht en onderwijsaanbieders ontwikkelen wij duale trajecten: inburgering gecombineerd met participatieve activiteiten (waar mogelijk: werk). Samen met onder andere Werkkracht en Vluchtelingenwerk Oost-Nederland werken we de brede intake en PIP (persoonlijk Plan Inburgering en Participatie) verder uit zodat elke inburgeraar een passende inburgeringsroute aangeboden krijgt. Statushouders die in de tweede helft van 2021 instromen worden zoveel mogelijk geholpen als ware de nieuwe wet al van kracht. We bieden (extra) ondersteuning en maatwerk aan statushouders die onder de oude wetgeving inburgeren en die minder dan een jaar inburgeringstermijn over hebben. Voor hen kopen we bijvoorbeeld extra taallessen in. De wijze waarop we de nieuwe wet uitvoeren wordt afgestemd binnen de arbeidsmarktregio. Op die manier kunnen we van elkaar leren, scheppen we randvoorwaarden die gezamenlijke inkoop (bijv.) mogelijk maken en zo hoge kwaliteit diensten in te kunnen kopen die ten goede komen aan de inburgeraars. Met de gemeenten in de arbeidsmarktregio volgen we een inkooptraject ten behoeve van de onderwijsroutes inburgering. * Op basis van ervaringen in de praktijk ontwikkelen we waar nodig beleidsregels. 	→	✓	✓	✓	✓	✓	→

** Eind 2021 hebben de twee grote taalaanbieders voor statushouders aangegeven te stoppen met het aanbieden van de taallessen. Voor 2022 werd een groot deel van de leerroutes voor de mensen die onder de nieuwe Wet inburgering 2021 vallen, gegund aan een nieuwe taalaanbieder. Met hen is afgesproken dat zij inburgeraars onder de oude wet zoveel mogelijk een taalaanbod konden doen waarmee zij in staan waren hun traject af te ronden. Mede doordat er een tekort is aan voldoende gekwalificeerde taaldocenten bij de taalaanbieder hebben we inburgeraars ook moeten doorverwijzen naar andere taalaanbieders.*

Subdoel	Meer volwassenen beschikken over taal-, reken- en digitale vaardigheden:	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Het bereik onder de NT1 doelgroep (i.c. autochtone inwoners) én • Het aantal deelnemers aan NT1- trajecten, neemt in de periode 2022-2025 toe. * • We trainen medewerkers om laaggeletterdheid beter te herkennen. • We ontwikkelen inzicht in het werkelijke aandeel laaggeletterden onder de verschillende klantgroepen die zich voor dienstverlening melden bij de gemeente, Taalhuis, bibliotheek en andere vindplaatsen. • We maken inwoners bewuster van de gevolgen van laaggeletterdheid. In onze communicatie-uitingen gebruiken we praktijkvoorbeelden om onze boodschap toe te lichten. ** • Wij kiezen een structurele vorm van screening zodat wij uiterlijk in 2024 een instrument hebben (zoals bijvoorbeeld Taalmeter) dat standaard onderdeel is in het aanvraagproces van een uitkering, een schulddienstverleningstraject, aanvraag Wmo-voorziening, enz. • We wisselen kennis en ervaringen over datgene wat goed aanslaat bij de NT1- doelgroep uit in de regionale, ambtelijke overleggen rond volwasseneneducatie. Zo willen we voortdurend aan de kwaliteit van dienstverlening aan laaggeletterden blijven werken. 	<div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div>

** In 2022 zijn er zoveel mogelijk trajecten voor volwassenen gestart. Onder invloed van het tekort aan NT2- docenten NL-taal, is er ook een wachtlijst ontstaan. Aanbieders werken aan het verkleinen van deze wachtlijsten.*

In het laatste kwartaal zijn er door de regio extra activiteiten ingezet die ertoe moet leiden dat de NT1-ers beter gevonden worden.

*** We zijn er in 2022, mede als gevolg druk op de capaciteit, nog niet in geslaagd om dit tot stand te brengen. In 2023 gaan we hier daarom mee op verschillende manieren aan de slag, via inclusie, via de gemeentelijke communicatie, etc.*

Subdoel	Meer (kwetsbare) inwoners doen mee aan de samenleving in al haar facetten, wonen zo lang mogelijk zelfstandig en ervaren daarbij minder fysieke en mentale drempels.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Het 'bevorderen van een inclusieve samenleving' is één van de toetsingselementen binnen ons subsidiebeleid. • Wij voeren het inclusiebeleid uit: <ul style="list-style-type: none"> - De voortdurende verbetering van de toegankelijkheid van openbare ruimte, publieke gebouwen en dienstverlening zijn een blijvend aandachtspunt. * - Wij stimuleren ondernemers, maatschappelijke organisaties en derden om bij te dragen aan een inclusieve samenleving waarin niemand wordt uitgesloten en mensen elkaar met respect voor elkaars identiteit en achtergrond elkaar ontmoeten en samenwerken/samenleven. - Wij steunen initiatieven die uiteenlopende groepen binnen de samenleving met elkaar in contact brengen. ** - Als Regenbooggemeente werken wij aan de zichtbaarheid, de sociale acceptatie en de sociale en fysieke veiligheid van mensen met een lhbti-achtergrond. *** 	<div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div> <div style="margin-bottom: 5px;"></div>

* In samenwerking met de Koplopers Inclusie is in 2022 veel aandacht geweest voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Dit landt in toenemende mate bij de betrokken beleidsafdelingen.

** In 2022 is een nieuwe subsidieregeling ‘diversiteit en Inclusie’ van start gegaan. Doel van deze regeling is de groepen in de samenleving zelf te stimuleren werk te maken van diversiteit en inclusie. Dit heeft geleid tot diverse mooie initiatieven.

*** 2022 was het eerste volle jaar van Ede als Regenbooggemeente. Een groep actieve burgers verenigd in Pride Ede heeft in september met steun van de gemeente de eerste Edese Pride georganiseerd. Daarnaast werd het bankje rondom een van de platanen op de hoek van de Grotestraat en de Molenstraat aangepast tot een regenboogbank. Met dat symbool werd aandacht gevraagd voor de emancipatie van de LHBTQI+-gemeenschap. De landelijke financiering voor de Regenbooggemeente vanuit het ministerie van OCW is tot slot verlengd.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie waarde
	2020	2021	2022		
Taakstelling huisvesting statushouders <i>De vermelde waarden zijn de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers op 31-12 van dat jaar.</i>	86	163	168	158	n.v.t.
Aantal trajecten vroeghulp (gericht op het jonge kind) (CJG)	32	45	45	n.v.t.	n.v.t.
Aantal meldingen CJG	483	544	523	n.v.t.	n.v.t.
Aantal collectieve activiteiten (trainingen, cursussen, webinars) (CJG)	38	52	65	n.v.t.	n.v.t.
Totaal aantal deelnemers collectieve activiteiten CJG	1.024	544	752	n.v.t.	n.v.t.

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie waarde
	2020	2021	2022		
Percentage Edenaren dat zich eenzaam voelt <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	33	-	37	30	48 (2020)
Percentage Edenaren dat minimaal een keer per week mantelzorg geeft <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	17	-	19	20	n.v.t.
Percentage mantelzorgers dat zich tamelijk zwaar of zeer zwaar belast voelt <i>Wordt tweemaal gemeten. Met streefwaarde wordt bedoeld: bovengrens. Het aantal mantelzorgers dat zich belast voelt is hoger dan voorheen en dan ons streven. Als oorzaak hiervan zien we met name het extra beroep op mantelzorgers als gevolg van de arbeidsmarkt in de zorg. Dit heeft blijvend onze aandacht en krijgt prioriteit.</i>	6	-	11	6	n.v.t.
Percentage Edenaren dat vrijwilligerswerk doet <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	48	-	48	n.v.t.
Percentage Edenaren dat zegt zich goed te kunnen redden <i>Zelfredzaamheid. Wordt tweemaal gemeten.</i>	91	-	90	90	n.v.t.
Percentage inwoners dat het CJG kent <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	78	-	70		n.v.t.
Tevredenheid ouders die afgelopen 12 maanden contact hebben gehad met het CJG (% (zeer) tevreden) <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	78	-	75	80	n.v.t.
Percentage inwoners dat (waarschijnlijk) een beroep wil en kan doen op hun sociale netwerk wanneer zij hulp of zorg nodig hebben <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	85	-	95	88	n.v.t.
Percentage jongeren (15-22 jaar) dat tevreden is over het vrijetijdsaanbod in Ede <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	82	-	70	70	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	17.066 N	16.914 N	20.075 N	18.661 N	1.414 V
Baten	594 V	135 V	973 V	238 V	735 N
Storting reserve	55 N	0 N	0 N	15 N	15 N
Onttrekking reserve	1.095 V	69 V	1.753 V	1.649 V	104 N
Resultaat	15.433 N	16.710 N	17.349 N	16.788 N	561 V

Toelichting

Beweging naar de voorkant (Act. 2022 € 70.000 V) € 230.000 V

In de Voorjaarsbrief 2023-2026 is voor het jaar 2022 € 510.000 budget toegekend om de beweging naar de voorkant te faciliteren. Het geld is deels al ingezet (bijvoorbeeld voor de doe en leerplaats Ede Zuid, hoogbegaafdheid en kamers met kansen), echter de relatief korte tijdsspanne van een halfjaar heeft het bemoeilijkt om het gehele budget weg te zetten. Dit werd in het najaar nog bemoeilijkt door capaciteitstekort. Gevolg is een voordeel van € 230.000.

Leefbare wijken (Preventief Jeugdbeleid) (Act. 2022 € 100.000 V) € 120.000 V

Het is niet gelukt om de toegekende gelden voor de aanpak van leefbare wijken volledig in te zetten. Dit heeft te maken met de beperkte capaciteit die beschikbaar is als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Niet alleen bij de gemeente, maar ook bij onze externe partners. Hierdoor is een voordeel van € 120.000 bij preventief jeugdbeleid ontstaan.

Robuust rechtsbeschermingssysteem € 115.000 V

Medio 2022 zijn aan onze begroting rijksmiddelen toegevoegd voor de jaren 2022 tot en met 2027 om ons in staat te stellen om samen met juridische partners meer robuuste rechtsbescherming voor onze inwoners te organiseren. Op twee verschillende taakvelden zijn extra personele middelen toegekend. Momenteel wordt bezien waar dit het meest effectief kan worden ingezet of georganiseerd.

Fonds Impuls Sociaal Domein € 120.000 V

Het fonds impuls Sociaal domein kent als doel om een impuls te geven aan projectvoorstellen binnen het sociaal domein. Het saldo van de reserve is volledig begroot als uitgaven. Echter is het aantal projectvoorstellen minder dan geraamd waardoor niet het volledige bedrag is bestemd. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 120.000 op de lasten. Het gevolg is ook dat de onttrekking uit de reserve een nadeel laat zien van hetzelfde bedrag.

Inburgering € 180.000 N

In het verslagjaar zijn er kosten genomen voor de nieuwe doelgroep tot een bedrag van € 180.000 hetgeen tot een nadeel leidt. Dit wordt in 2023 gecorrigeerd. Het tekort heeft geen gevolgen voor de inburgeraar.

Specifieke uitkering Inburgeringsvoorzieningen € -

Via een meerjarige specifieke uitkering (SPUK 22-24) zijn middelen voor inburgeringsvoorzieningen zoals de Leerroutes en Maatschappelijke begeleiding ontvangen. Van dit budget is € 800.000 nog niet uitgegeven omdat de driejarige inburgeringstrajecten onder de nieuwe wet dit jaar opgestart maar nog niet afgerond zijn. Voordelen op specifieke uitkeringen moeten terugbetaald worden aan het Rijk of, indien de specifieke uitkering dit toestaat, besteed en verantwoord worden in opvolgende jaren. In de regeling voor inburgeringsvoorzieningen is bepaald dat de middelen beschikbaar blijven voor 2023. Per saldo is het effect van de specifieke uitkering Inburgeringsvoorzieningen op de programmarekening neutraal.

Specifieke uitkering Onderwijsroute Inburgering

€ -

Aanvullend is in december een specifieke uitkering Onderwijsroute Inburgering van € 100.000 ontvangen om de gevolgen van vertraging in het aanbod van de onderwijsroute voor inburgeraars op te vangen. Deze specifieke uitkering is opgenomen op de balans zodat de middelen in 2023 beschikbaar blijven.

BWD-huizen

€ 60.000 V

In 2022 heeft Ede Provinciaal geld voor Coronaherstel bij Buurt-, wijk- en dorps huizen ontvangen. Het bedrag is middels subsidies volledig uitgegeven richting BWD-huizen. De verleende subsidie is niet begroot. Dit heeft geresulteerd in een nadeel op de lasten van € 120.000. Hier tegenover staat een voordeel van hetzelfde bedrag op de baten (provinciale bijdrage).

Daarnaast is gestart met onderzoeken voor De Kolk en Bennekom. De opstartfase voor het onderzoek naar de ontmoetingslocatie in Bennekom is goedkoper uitgevallen. Het onderzoek naar De Kolk is vanwege capaciteitstekort vertraagd opgestart waardoor een voordeel van in totaal € 60.000 op deze onderzoeksbudgetten is ontstaan.

Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OIO)

€ -

De specifieke uitkering onafhankelijk cliëntondersteuning is toegekend. Deze uitkering is bedoeld om de lokale cliëntondersteuningsfunctie te versterken. Dit bedrag is middels een subsidie geheel verleend aan een van onze maatschappelijke partners. De verleende subsidie is niet begroot. Dit heeft geresulteerd in een nadeel op de lasten van € 145.000. Hier tegenover staat een voordeel van hetzelfde bedrag op de baten (Rijksbijdrage).

Thuisbegeleiding

€ 140.000 V

Van een tweetal subsidies die beschikt zijn in 2021 hebben de ontvangende organisaties niet alle activiteiten uit kunnen voeren. Het gaat dan om de praktische gezinsondersteuning waar minder en ook minder intensieve trajecten zijn gestart. Het tweede dossier betreft ketenzorg dementie waar ook minder cliënten zijn bereikt dan begroot. Verantwoording en daarmee ook de afrekening vindt altijd plaats het jaar na ontvangst en de hier mee gemoeide terugbetaling heeft hierbij geleid tot een voordeel van € 140.000.

Productgroep Onderwijsondersteuning

Doel

Alle jeugd in Ede groeit zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk op.

Ketenpartners

We werkten op dit onderdeel samen met Kindcentra (VVE en regulier), scholen voor primair-en voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, regiogemeenten FoodValley Jeugd, regiogemeenten VSV/RMC, Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO, CJG en welzijnsinstellingen.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019 - 2022](#) (verlenging t/m 2023)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Subsidieregeling peuteropvang 2022-2023](#)
- [Subsidieregeling peuteractiviteiten, onderwijsachterstanden en onderwijsondersteuning 2022-2023](#)
- [Wijzigingsregeling Subsidieregeling Peuteractiviteiten Onderwijsachterstandenbeleid en onderwijsondersteuning Ede 2020-2022](#)
- [Regionale aanpak Voortijdig Schoolverlaten RMC Regio Vallei \(16B\) 2020-2024](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Iedere peuter maakt een sterke start in het Primair Onderwijs.	
	Wij zorgen er samen met partijen voor dat:	
	• Peuters in Ede terecht kunnen op een VVE-geregistreerd kindcentrum naar keuze.	✓
	• 85% van de VVE-peuters VVE-ondersteuning krijgen op een VVE-kindcentrum. *	✗
	• Er een VVE-toeleider is om VVE-peuters naar een VVE-kindcentrum te leiden.	✓
	• Er een vraaggericht aanbod is voor gezinnen die vanuit een pedagogische overtuiging hun kind niet naar een kindcentrum brengen.	✓
	• Extra in 2022: Gratis VVE voor ouders met een smalle beurs (NPO).	✓
	• Extra in 2022: Extra tutoring voor VVE-peuters (NPO).	✓
	• Extra in 2022: HBO professionals in de VVE-peuteropvang met ingang van 1 januari 2022.	✓
• Extra in 2022: Integraal Kwaliteitsprogramma VVE: pilots ouderprogramma, ambulante pedagogisch medewerker VVE peuters reguliere kinderopvang & zorg voor peuters die extra aandacht nodig hebben in de kinderopvang.	✓	

* Het voorkomen van onderwijsachterstand is een doorlopend aandachtspunt. We beschikken inmiddels over gratis VVE-peuteropvang om de drempel zo laag mogelijk te houden, we hebben een ouderprogramma, er is extra menskracht op de groep, we financieren de opleiding voor medewerkers om de kwaliteit te verhogen. Kortom volop actie maar we blijven streven naar een zo hoog mogelijk bereik van peuters in de opvang. We zien dat we nog niet op het beoogde bereik van 85% zitten. Momenteel loopt een onderzoek naar de achtergrond van het non bereik. Ook zijn er zorgen over de tekorten op de arbeidsmarkt en het aantal locaties, met oog ook op de groei van Ede.

Subdoel Prestaties	Er zijn minder kinderen met achterstanden.	
	• We controleren VVE-geregistreerde kindcentra of ze voldoen aan de wettelijke eisen.	✓
	• We zorgen ervoor dat nieuwkomers met forse taalachterstand deelnemen aan onderwijs. *	✓
• Extra in 2022: We verkennen samen met het onderwijs de mogelijkheden van een integrale voorziening voor VO leerlingen die door taalachterstand of andere beperkingen (nog) niet kunnen doorstromen naar regulier onderwijs/werk.	✓	

* In 2022 zijn er twee keer zoveel nieuwkomers in Ede komen wonen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Om die reden zijn er met hoge spoed twee nieuwe onderwijslocaties geopend in Ede, een PO en een VO locatie. Ook zijn Oekraïense peuters ingestroomd in de bestaande VVE-kindercentra.

Subdoel Prestaties	Potentials op de basisschool worden extra uitgedaagd.	
	• Wij zorgen dat er een alternatief aanvullend aanbod komt voor 'ondernemende herrieschoppers' in het Primair onderwijs (de klusklassen).	✓
• Extra 2022: We realiseren een nieuwe Gelijke Kansen Agenda Ede.	✓	

Subdoel Prestaties	Jeugdhulp en (passend) onderwijs sluiten goed op elkaar aan.	
	• Wij voeren schoolpilots uit om het gebruik van jeugd GGZ te verlagen.	✓
	• Wij zorgen ervoor dat kinderen met een ondersteuningsbehoefte voor het vierde levensjaar een ondersteuningsplan hebben. *	✗
• Extra eind 2021: we realiseren een regionale focusagenda jeugd en onderwijs in samenwerking met regiogemeenten en Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.	✓	

- Extra 2022: we realiseren regionaal schoolpilots speciaal onderwijs om kwetsbare kinderen eerder en beter te ondersteunen. ✓
- Extra 2022: we realiseren regionaal een gericht basisschoolaanbod voor kinderen met onderwijspotentie die nu nog volledig jeugdhulp ontvangen. ✓

* Het aantal aanmeldingen voor het speciaal onderwijs is nog steeds hoog. Het opvangen van deze verhoogde instroom vraagt prioriteit. Het borgen van het ondersteuningsplan kan daardoor pas in de volgende fase worden opgepakt. Als gemeente denken we constructief mee met het onderwijs om hier oplossingen voor te vinden.

Subdoel Prestaties

- Alle kinderen krijgen een passend diploma. ✓
- Wij zorgen voor een voorziening/schakelroute voor jongeren die tussen wal en schip dreigen te raken. ✓
- We hebben alle jongeren in beeld: ze zitten op school, hebben werk of ontvangen begeleiding. ✓
- We realiseren de maatregelen zoals opgenomen in ons Regionale VSV programma 2020-2024 zodat het aantal schoolverlaters afneemt. ✓

Indicatoren

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Percentage doelgroepkinderen dat deelneemt aan programma's voor en vroegschoolse educatie (vve)	72	81	73,5*	85	n.v.t.
<i>Het feitelijke bereik. * Voorlopige cijfers, worden nog nader onderzocht.</i>					
Percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar dat het onderwijs heeft verlaten zonder startkwalificatie in betreffend schooljaar	1,6	1,5	*	1,6	1,9 (2022)
<i>* Bij DUO is vertraging ontstaan waardoor de cijfers 2021-2022 nog niet zijn gepubliceerd.</i>					
Percentage jongeren tussen de 18 en 23 jaar dat geen startkwalificatie heeft	7,8	7,3	*	7,0	n.v.t.
<i>Metingen vinden plaats per schooljaar. * Bij DUO is vertraging ontstaan waardoor de cijfers 2021-2022 nog niet zijn gepubliceerd.</i>					

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Klusklassen in het Primair Onderwijs	6	8	5	6	n.v.t.
Aantal schoolpilots	5	10	11	8	n.v.t.
<i>Alle schoolpilots zijn gestart.</i>					

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Bedragen x € 1.000	
				Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	3.364 N	4.847 N	6.392 N	4.670 N	1.722 V
Baten	2.250 V	3.487 V	4.999 V	3.749 V	1.250 N
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Resultaat	1.114 N	1.360 N	1.393 N	921 N	472 V

Toelichting

Leerplicht

€ 120.000 V

Net als in 2021 heeft de coronapandemie ook in 2022 effect gehad op product leerplicht. Hoewel dit effect kleiner was dan in 2021 blijft het effect vooral zichtbaar in Q1 van boekjaar 2022. In de programmarekening is

een voordeel zichtbaar van € 120.000, opgebouwd uit een nadeel op de baten van € 350.000 en een voordeel op de lasten van € 470.000.

Onderwijs

€ 350.000 V

Door het na-ijleffect van COVID-19 is er voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) minder besteed dan begroot wat een voordeel oplevert van € 350.000. Dit wordt verklaard door een kortere deelname aan het VVE-programma of geen deelname door de coronamaatregelen. De OAB-periode liep van 2019-2022. Voor de nieuwe OAB-periode (2023-2026) zijn nieuwe middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen worden aangevuld met 50% van het restant budget oude periode, met als doel vermindering van onderwijsachterstanden. Dit is conform regelgeving. De middelen voor terugbetaling aan het Ministerie staan gereserveerd op de balans.

Op de productgroep Onderwijsondersteuning zijn naast bovenstaand resultaat op lasten, baten en reservemutaties meerdere afwijkingen zichtbaar welke per saldo een neutraal effect hebben op de programmarekening. Deze afwijkingen worden veroorzaakt door vertragingen als gevolg van de coronapandemie. Het betreft Vroegtijdig schoolverlaters € 170.000 en Nationaal Programma Onderwijs € 440.000.

Productgroep Gezondheidsondersteuning

Doel

Inwoners in Ede hebben gelijke kansen op een optimale gezondheid, met voorkoming (of vroegtijdige opsporing/signalering) van gezondheidsrisico's en geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Ketenpartners

Voor gezondheidsondersteuning werkten we samen met huisartsen, Ziekenhuis Gelderse Vallei, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, schoolbesturen PO-en VO-scholen, ouderenbonden en vele andere organisaties zoals Adviesraad Sociaal Domein Ede, Christelijke Hogeschool Ede, Centrum voor Jeugd en Gezin Ede, hulpverlenings-, welzijns- en zorgorganisaties, Verloskundig Samenwerking Verband Ede, Alliantie Voeding, Voedselraad, Zorgverzekeraars en vrijwilligersorganisaties. Voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties zijn onze partners Veilig Thuis, vrouwenopvang Moviera, het Centrum Seksueel Geweld en het Veiligheidshuis. Daarnaast zijn er vele organisaties in de sociale basis en zorg die een rol hebben in preventie, signalering en aanpak, bijvoorbeeld welzijnswerk, scholen, kinderopvang, jongerenwerk en hulpverleners in brede zin.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Omgevingsvisie gemeente Ede](#) (2022)
- [Uitvoeringsplan Samen Gezond Ede 2021-2024](#) (2021)
- [Regiovisie Publieke gezondheidszorg](#) (2021)
- [Lokaal uitvoeringsplan Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2021-2022](#)
- [Regiovisie Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2020-2024](#)
- [Samen werken aan een sterke Sociale Basis, actieprogramma 2020-2023](#) (2020)
- [Beleidskader transformatie sociaal domein 2020](#) (2020)
- [Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024](#) (2020)
- [Lokaal gezondheidsbeleid 2020-2024](#)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019-2022](#) (2019)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: een gezond vooruitzicht, RIVM](#) (2018)
- [Taken van Veilig Thuis en een doorkijk naar 2017 e.v.](#) (2017)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Edese kinderen groeien gezond op, met een lager risico op chronische ziekten, ontwikkelings- en gedragsproblemen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• We verkrijgen inzicht in verbeterpunten/-acties op het gebied van signalering en samenwerking in de geboortezorg en de jeugdgezondheidszorg in samenwerking met partners Kansrijke Start Ede (verloskundigen, kraamzorg, ziekenhuis, jgz). • We versterken de integrale aanpak alcohol- en drugspreventie op maat (denk aan wijken en doelgroepen). • We creëren bewustwording bij scholen over leefstijlonderwijs en de Gezonde School-aanpak door hen hierbij te ondersteunen in proces (gebruikmakend van het programma 'Gezonde School', Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), aansluiten bij het bestaande aanbod/inzet). • 'Rookvrij' is een vanzelfsprekende randvoorwaarde op alle plekken waar kinderen komen en zijn. • We stellen in samenwerking met de jeugdgezondheidszorg een plan van aanpak op voor het verhogen van de vaccinatiegraad voor het Rijksvaccinatieprogramma, onder meer op basis van de resultaten uit de pilot 'vaccinatieconsult' Barneveld. * 	

** Door capaciteitsproblemen, zowel intern als bij de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden, is er geen plan van aanpak opgesteld. Daarnaast heeft de voorlichting en vaccinatie van Covid-19 centraal gestaan, waardoor er minder aandacht is geweest voor de vaccinatiegraad voor het Rijksvaccinatieprogramma. Wel heeft de inzet op voorlichting en vaccinatie van Covid-19 nieuwe mogelijkheden en ingangen geboden. Deze ervaringen benutten we in het plan van aanpak voor voorlichting over het Rijksvaccinatieprogramma 2023.*

Subdoel	Inwoners van gemeente Ede weten wie hen kan helpen bij het werken aan een optimale gezondheid.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• We verkrijgen inzicht in de buurten/wijken waar de meeste gezondheidswinst te behalen is door extra preventieve inzet (gebaseerd op positieve gezondheid, bijv. ontmoeten gecombineerd met bewegen). Deze inzet realiseren we door gebruik te maken van bestaande initiatieven en deze aan elkaar te koppelen en te verspreiden in andere wijken. • In de omgevingsvisie zijn aanknopingspunten opgenomen voor gezondheidsbevordering in de openbare ruimte door inwoners te verleiden om meer te bewegen (groen, veilige wandel- en fietspaden, etc.), gezonder te eten en te leven in een rookvrije gemeente. • We verkrijgen inzicht in hoe we het huidige AED netwerk kunnen optimaliseren en de juiste partners (in- en extern) hierbij aanhaken. 	

Subdoel	Inwoners van gemeente Ede blijven langer vitaal.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Bij de inzet voor vitaal ouder worden, richt preventieve ondersteuning zich op het vergroten van zelfredzaamheid en zo laagdrempelig mogelijke ondersteuning (positieve gezondheid, normaliseren). • We stimuleren passende huisvesting en (zorg)voorzieningen via de ontwikkeling van de omgevingsvisie in samenwerking met wonen, ruimtelijke ontwikkeling, werk en inkomen. • Een gezonde leefstijl (bewegen, voeding, alcoholgebruik, roken) koppelen wij aan bestaande initiatieven voor ontmoeting en preventie van eenzaamheid in het sociale domein in nauwe samenwerking met lokale partners (Sportservice, welzijnsorganisaties, huisartsen). 	

Subdoel Prestaties	Minder inwoners worden slachtoffer van geweld in een afhankelijkheidsrelatie.	
	Wij zorgen ervoor dat situaties van geweld in afhankelijkheidsrelaties eerder en beter in beeld komen, onder andere door:	
	<ul style="list-style-type: none"> Voorlichting en deskundigheidsbevordering voor professionals (onder andere scholen, kinderopvang, huisartsen, hulpverleners). 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> Voorlichting aan inwoners (informatie, bewustwording en wat men kan doen bij zorgen of als er hulp nodig is). 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> Versterken van kennis en deskundigheid in onze sociale teams. 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> We bevorderen het toepassen van de meldcode 'huiselijk geweld en kindermishandeling' intern en extern. 	✓
	<ul style="list-style-type: none"> We hebben aandacht voor specifieke doelgroepen en problematieken, zoals ouderenmishandeling, mensenhandel, seksueel geweld en schadelijke traditionele praktijken. 	✓

Indicatoren

	Beeldindicatoren			Streefsw.	Referentie-
	2020	2021	2022	2022	waarde
Aantal meldingen Veilig Thuis: huiselijk geweld en kindermishandeling <i>Dit betreft alle meldingen die bij Veilig Thuis binnenkomen, inclusief zorgmeldingen Jeugd van politie.</i>	666	622	595	n.v.t.	n.v.t.
Percentage volledig gevaccineerde kinderen <i>De WHO-norm is 90%.</i>	80,6	83,3	81,8	n.v.t.	n.v.t.
Effectindicatoren					
	2020	2021	2022	Streefsw.	Referentie-
Percentage kinderen (15-16 jaar) dat overmatig alcohol drinkt (heeft afgelopen 4 weken meer dan 5 glazen per keer gedronken) <i>In 2021 scoorde de jeugd aanzienlijk lager op de vraag of zij wel/niet hadden gedronken als gevolg van de lock downs op dat moment. Het streefcijfer is hoger aangehouden, omdat de verwachting was dat de jongeren na de lock downs weer meer zouden gaan drinken.</i>	16,6	14,2	18,7	18	n.v.t.
(Ernstig) overgewicht jeugd 3 jaar* <i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>	10,5	7,1	8,0	8,3	n.v.t.
(Ernstig) overgewicht jeugd 5/6 jaar* <i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>	11,3	12,2	7,1	10,9	n.v.t.
(Ernstig) overgewicht jeugd 10/11 jaar* <i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>	17,3	17,3	16,1	14,8	n.v.t.
(Ernstig) overgewicht jeugd klas ½ VO* <i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie. In het nationaal preventieakkoord is de ambitie opgenomen om het percentage jeugdigen met overgewicht te laten dalen met grofweg 5% in 2040. Huidige gemeentelijke indicatoren komen niet helemaal overeen met de landelijke, streven is voor elke leeftijdscategorie -5% in 2040, dus jaarlijks -0,25%. NB. Preventieve inzet richt zich voornamelijk op het voorkómen van overgewicht.</i>	17,7	15,5	13,2	14,8	n.v.t.
Vaccinatiegraad (basisvaccinatie (vaccinatie afgerond) Covid-19 onder 12+ in gemeente Ede <i>In procenten. ** De streefwaarde is gebaseerd op de landelijke streefwaarde in september 2021. Er is sprake van een lichte daling, aangezien gevaccineerde ouderen overlijden en de aanwas van baby's niet wordt gevaccineerd.</i>	n.v.t.	77,6	76	85%**	
Percentage kinderen (15-16 jaar) dat recent alcohol heeft gedronken <i>In 2021 scoorde de jeugd aanzienlijk lager op de vraag of zij wel/niet hadden gedronken als gevolg van de lock downs op dat moment. Het streefcijfer is hoger aangehouden, omdat de verwachting was dat de jongeren na de lock downs weer meer zouden gaan drinken.</i>	n.b.	20,9	26,2	25	n.v.t.
Aantal basisscholen met een schooltuin <i>Indicator afkomstig van programma Economie en Mobiliteit.</i>	22	21	25	22	n.v.t.

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw.	Referentie-
	2020	2021	2022	2022	waarde
Aantal basisscholen met vignet 'gezonde school, themacertificaat voeding'	7	8	9	9	n.v.t.

Indicator afkomstig van programma Economie en Mobiliteit. In de uitvoeringsplannen van programma Food is als ambitie voor 2025 opgenomen: 24% van de basisscholen in gemeente Ede (15 in aantal) zijn gezonde school met themacertificaat voeding/hebben gezond voedselbeleid.

* Overgewicht is bepaald aan de hand van de lengte- en gewichtsgegevens, die door de JGZ-medewerker tijdens een regulier contactmoment zijn gemeten. De BMI en gewichtsklasse van het kind is op basis van internationale afkapwaarden voor overgewicht naar halve leeftijdjaren en geslacht. Cijfers zijn aangeleverd door VGGM, zoals ook worden opgenomen in de Integrale Jeugdrapportage.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	7.463 N	7.223 N	8.305 N	8.192 N	113 V
Baten	751 V	493 V	553 V	686 V	133 V
Storting reserve	0 N	49 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	141 V	0 N	300 V	338 V	38 V
Resultaat	6.571 N	6.778 N	7.452 N	7.168 N	284 V

Toelichting

Veilig Thuis (Act. 2022 € 30.000 V) € 30.000 V

Veilig Thuis Gelderland Midden heeft het jaar 2021 met een positief resultaat afgesloten. Het overschot is in 2022 terugbetaald aan de regiogemeenten. Voor onze gemeente betreft dit een voordeel van € 30.000 en hoeft daarmee niet in de centrum-gemeentelijke reserve Vrouwenopvang gestort te worden.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties - regionale projecten € -

Vanuit het Ministerie van VWS hebben wij voor regionale projecten specifieke uitkeringen van het rijk ontvangen. Het gaat om de projecten Meldcode in het onderwijs en MDA++(multidisciplinaire aanpak), alsmede voor een regionale projectleider 2022. Deze rijksmiddelen ter grootte van € 170.000 zijn voor deze doelen ingezet. We zien hierdoor hogere baten en daarmee ook hogere lasten. Een definitieve vaststelling met het Rijk vindt nog plaats.

Preventieve maatschappelijke opvang en verslavingszorg € 180.000 V

Bij de regionale verslavingszorg is de uitvoering naar een andere aanbieder gegaan, waarmee lagere kosten zijn gerealiseerd. De extra inzet op Housing first uit de VWS-middelen voor de brede aanpak van maatschappelijke opvang viel daarnaast iets voordeliger uit. Samen een voordeel ter grootte van € 110.000 die via programma 3 Individuele ondersteuning, in de reserve Maatschappelijke opvang is gereserveerd. Op de lokale verslavingszorg bestaat een voordeel van € 70.000 omdat er, naast een restbudget, ook een subsidie voor verslavingspreventie niet is verstrekt vanwege onderbesteding van de subsidie 2021.

Preventieaanpakken € -

In 2022 is de specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken ontvangen. Het doel is het terugdringen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht. Vanwege capaciteitstekort is dit in 2022 niet volledig ingezet. Gevolg is een voordeel van € 55.000 op de lasten en een even zo groot nadeel op de baten. In 2023 wordt de inzet vanuit deze specifieke uitkering afgerond.

Doel programma

Zoveel mogelijk inwoners met problemen op sociaal maatschappelijk gebied te bereiken, te ondersteunen en hun financiële zelfstandigheid te bevorderen, zodat de kwaliteit van hun leven verbetert c.q. op peil blijft.

Ontwikkelingen in 2022

Druk op bestaanszekerheid

Begin 2022 hadden we te maken met de nasleep van de coronacrisis. In februari werden we geconfronteerd met de Russische inval in Oekraïne. Dit stuwde de al gestegen energieprijzen verder omhoog. De inflatie bereikte een recordhoogte sinds decennia en bedroeg gemiddeld 11,6% (CBS). Onze inwoners kregen te maken met fors hogere energierekeningen en hogere kosten voor levensonderhoud. Vooral de inwoners met een laag inkomen en een slecht geïsoleerd huis kwamen financieel in de knel. Ook de financiële zorgen voor mensen met een middeninkomen namen echter toe. Het Rijk kwam met een pakket maatregelen om het koopkrachtverlies te dempen. Als gemeente namen we diverse maatregelen om inwoners in de knel te steunen, in samenwerking met onze partners in de sociale basis.

Werk en participatie

De krappe arbeidsmarkt bereikte in 2022 een recordhoogte. De personeelstekorten betekenden dat we het arbeidspotentieel zoveel mogelijk moesten benutten. Werkkracht BV richtte zich daarom nadrukkelijk (ook) op de arbeidstoeleiding van de inwoners die al jaren afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. In november heeft de Eerste Kamer het Breed Offensief - de brede agenda met wetwijzigingen die de kansen op werk voor mensen met een arbeidsbeperking moet vergroten - aanvaard. De meeste maatregelen gaan medio 2023 in. Per 1 januari geldt al dat inkomen uit deeltijdwerk niet meer volledig afgaat van de bijstandsuitkering van de werknemer die werkt met loonkostensubsidie. Per die datum wijzigt ook de kostendelersnorm, zodat jongeren tot 27 jaar niet meer meetellen als kostendeler voor hun huisgenoten.

Algemene inkomensvoorziening

Het aantal Edenaren met een bijstandsuitkering daalde met 3% ten opzichte van 2021. Dit is een minder sterke afname dan verwacht en minder dan de afname in 2021 (5%). De lagere daling hangt samen met de instroom van statushouders en het feit dat minder Edenaren verhuisden naar een andere gemeente. Na inventarisatie in 2022 van de hardheden in de Participatiewet en daaruit volgende adviezen startte de minister een traject om deze wet te herzien. Het gaat om versoepelingen van de wet, waarbij de principes menselijke maat, vertrouwen in de burger en eenvoud leidend zijn.

Aanvullende inkomensvoorziening

Door de oorlog in Oekraïne, de gestegen energieprijzen en de hoge inflatie namen de financiële zorgen van inwoners toe. We ondersteunden 4.300 huishoudens met energietoeslag. De voedselbank Ede en andere partners in de gemeente zagen een toename van het aantal inwoners dat van hun aanbod gebruik maakte. Het leidde echter - ondanks verruiming van minimaregelingen, extra inzet op communicatie en bereik van inwoners - niet tot meer gebruik van gemeentelijke regelingen. Het beroep op de aanvullende inkomensvoorziening is niet terug op het niveau van voor de coronacrisis.

Schulddienstverlening

De minister heeft eind november 2022 de Tweede Kamer geïnformeerd over de aanpak van het kabinet van geldzorgen, (kinder)armoede en schulden. De evaluatie van de vroegsignalering schulden laat zien dat de aanpak haar vruchten afwerpt; vooral het afleggen van huisbezoeken is effectief. Het aantal schulddienstverleningstrajecten is ondanks de verwachte toename stabiel gebleven.

Toekomst jeugdzorg

Eind 2022 zijn de onderhandelingen over de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 tussen Rijk en gemeenten vastgelopen en doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2023. Het belangrijkste geschilpunt is de risicoverdeling tussen Rijk en gemeenten.

Algemene maatregel van Bestuur reële prijzen Jeugdwet

Sinds de inwerkingtreding van de Wet maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo in 2015 is het mogelijk om met een Algemene maatregel van Bestuur (AmvB) regels te stellen over de prijzen die gemeenten aan jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen betalen. In 2022 heeft dit geleid tot een concept 'AmvB reële prijzen Jeugdwet', die op 16 oktober 2022 voor internetconsultatie is gepubliceerd.

Kind- en Gezinsbescherming

De jeugdbeschermingsketen (lokale teams, Veilig Thuis (VT), Gecertificeerde Instellingen (GI) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)) staat ook in Ede al jaren onder druk. Gezinnen ontvangen daardoor niet tijdig de juiste hulp. In 2022 is het nationale meerjarenprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' gestopt. Onderdelen van dit programma zijn overgegaan in het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Het Toekomstscenario beoogt een nieuwe werkwijze voor kind- en gezinsbescherming, waarin gezinsgericht en samen met alle betrokkenen wordt ingezet op eerdere en passende hulp aan alle leden in een gezin. In 2022 hebben we als jeugdhulpregio rijkssubsidie ontvangen voor een Proeftuin. Deze Proeftuin sluit goed aan op onze pilot Jeugdlink en zorgt ervoor dat het stelsel voor jeugdbescherming structureel beter en eenvoudiger is geworden.

Wet maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo 2015

Deze wet is op 1 juli 2022 in werking getreden. Gemeenten kunnen bij het aanbesteden van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning nu gemakkelijker gebruikmaken van het zogenoemde "verplichte regime". Dit betekent dat de aanbestedingsprocedures voor Wmo en jeugd vereenvoudigd kan worden uitgevoerd.

Beschermd Wonen

Beschermd wonen wordt een taak van alle gemeenten, niet alleen van de centrumgemeenten. Daarom komt er een nieuwe verdeling van het beschikbare geld en is in 2022 gestart met de doordecentralisatie Beschermd Wonen.

Per 1 januari 2021 staat de Wlz ook open voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Maatschappelijke opvang - Brede aanpak

De bij het Rijk resterende middelen voor Maatschappelijke Opvang zijn in 2022 incidenteel verdeeld over de centrumgemeenten voor het voorkomen van dakloosheid en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen.

In december 2022 is het "Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis" voor de jaren 2023-2030 uitgebracht.

In de decembercirculaire heeft het kabinet het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) alsnog met een jaar verlengd tot eind 2022 (zie toelichting op middelen). Dit, in afwachting van een structurele regeling voor de uitgeprocedeerde asielzoekers.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De oorlog in Oekraïne heeft in Europa geleid tot een grote stroom van vluchtelingen uit Oekraïne. Door inspanningen van gemeenten en veiligheidsregio's zijn er ondanks de stijging van het aantal vluchtelingen nog steeds voldoende beschikbare opvangplekken. In gemeente Ede worden vluchtelingen uit Oekraïne sinds 3 maart opgevangen op de Legerplaats Harskamp.

Integraal Zorgakkoord

Het Integraal Zorgakkoord is in 2022 opgesteld en is een overeenkomst tussen organisaties uit de curatieve zorg, overheid en verzekeraars, maar ook uit de langdurige zorg, gemeentes en het sociaal domein om de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg te borgen. Onze inwoners zijn gebaat bij een steviger inzet op preventie van ongezondheid. Voor de gemeente betekent dit inzet op preventie, het opzetten van een regionale preventie-infrastructuur en het verbeteren van de samenwerking tussen de eerstelijnszorg en het sociaal domein.

Daarnaast is in het Integraal Zorgakkoord afgesproken dat gemeenten per 2025 € 110 miljoen per jaar extra krijgen voor Wmo-voorzieningen.

Eigen bijdrage Wmo

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) te verbeteren, voert het kabinet een aantal aanpassingen door in het stelsel waarvoor het wetsvoorstel in 2022 is opgesteld. De belangrijkste aanpassing is de invoering van een passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp per 1 januari 2025 waarbij meer rekening wordt gehouden met de draagkracht van huishoudens. Waar de nieuwe passende eigen bijdrage dus zorgt voor een minder groot beroep op de huishoudelijke hulp, zorgt de afspraak in het Integraal Zorgakkoord ervoor dat er per 2025 structureel meer geld beschikbaar komt voor (overige) Wmo-voorzieningen, zoals aanpassingen in huis, een traplift of dagbesteding voor ouderen.

Wonen en zorg

Het afgelopen jaar is het Wozo programma verder uitgewerkt. De doelstelling is dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Het kabinet wil niet dat er nieuwe verpleeghuisplekken bijkomen, terwijl de verwachting is dat door de toenemende vergrijzing het aantal ouderen dat een verpleeghuisplek nodig heeft gaat verdubbelen. De inzet is om verpleegzorg thuis te organiseren. Dit omdat er sprake is van een groot personeelstekort in de sector. De verwachting is dat dit extra druk op Wmo-voorzieningen gaat geven.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2022
Lasten					
Maatwerkvoorziening	89.926 N	84.307 N	101.549 N	108.718 N	7.168 N
Werk en Participatie	16.434 N	15.968 N	19.377 N	17.929 N	1.448 V
Inkomensvoorziening	34.107 N	31.083 N	29.734 N	30.108 N	374 N
Totaal lasten	140.468 N	131.359 N	150.660 N	156.755 N	6.095 N
Baten					
Maatwerkvoorziening	2.244 V	2.202 V	3.214 V	18.642 V	15.428 V
Werk en Participatie	2.312 V	847 V	1.489 V	2.241 V	752 V
Inkomensvoorziening	28.152 V	25.488 V	25.306 V	25.236 V	70 N
Totaal baten	32.708 V	28.537 V	30.009 V	46.120 V	16.110 V
Saldo baten en lasten	107.760 N	102.821 N	120.650 N	110.635 N	10.016 V
Storting reserve	6.204 N	1.278 N	1.192 N	5.581 N	4.389 N
Ottrekking reserve	4.659 V	276 V	2.403 V	2.568 V	165 V
Resultaat	109.305 N	103.824 N	119.439 N	113.648 N	5.791 V

Productgroep Maatwerkvoorziening

Doel

Zoveel mogelijk inwoners in Ede hebben regie over hun eigen leven, zijn financieel zelfredzaam, doen mee naar vermogen en worden indien nodig op maat ondersteund, waarbij de jeugd in Ede zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk opgroeit.

Ketenpartners

Circa 300 zorgaanbieders Wmo en Jeugd; GGZ-instellingen, met name Pro Persona; Woningcorporaties Woonstede en Plichtgetrouw); Financiers: zorgverzekeraars en zorgkantoor Menzis; Onderwijs (basis en voortgezet); Werkkracht en werkgevers; Tal van partijen in de sociale basis; Andere gemeenten in de regio Foodvalley/Valleiregio.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Visie toezicht en handhaving Wmo gemeente Ede \(2022\)](#)
- [Visie op de Maatschappelijke Opvang Valleiregio 2021](#)
- [Beleidskader transformatie sociaal domein 2020](#)
- [Verordening Leerlingenvervoer 2020](#)
- [Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2021](#)
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Ede 2020](#)
- [Lokaal uitvoeringsplan Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2021-2022](#)
- [Regiovisie Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2020-2024](#)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- Minima effectrapportage gemeente Ede 2019 (onderzoek van het NIBUD) (geen link beschikbaar)
- [Regionaal visiedocument specialistische jeugdhulp Ons Verhaal \(2018\)](#)
- [Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)

- [Voorstel toekomst huishoudelijke ondersteuning](#) (2016)
- [Visie op Schulddienstverlening Ede-Wageningen](#) (2016)
- [Notitie Eigen bijdrage Wmo-maatwerkvoorzieningen](#) (2016)
- [Inkoop Jeugdhulp samenwerkende gemeenten regio FoodValley 2016 e.v.](#) (2016)
- [Raadsvoorstel voortzetten Minimabeleid 2015 en verder](#)
- [Woonvisie Ede 2030](#) (2015)
- [Groeidocument Beschermd Wonen Valleiregio 2015-2017](#) (2015)
- [Regionale Visie Zorg voor jeugd Foodvalley 'Elke jeugdige telt en doet mee'](#) (2014)
- [Minimabeleid 2015 en verder](#) (2014)
- [Regionaal beleidsplan Jeugd Foodvalley 2015-2018](#) (2013)
- [Analyse wonen en zorg voor ouderen in Ede](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Meer inwoners zijn zelfredzaam.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding Wmo is daar waar mogelijk gericht op actieve participatie. • Ondersteuning van inwoners naar financiële zelfredzaamheid door inzet van Budgetplus. • Preventie van schuldenproblematiek door voorlichting aan jonge inwoners onder andere in het onderwijs en met inzet van digitale innovaties. * • Inwoners ondersteunen om zelf verantwoordelijk te zijn voor de administratie van hun financiën en daarmee er voor te zorgen dat inwoners goed om kunnen gaan met het beheer van hun inkomsten. • Het stimuleren van ouders en leerlingen om - daar waar mogelijk - zelfstandig te reizen en minder gebruik te maken van het leerlingenvervoer. 	<div style="text-align: right;"> </div>

** Vanwege de aankondiging van het kabinet van een brede aanpak geldzorgen, armoede en schulden, waaronder het ontwikkelen van voorlichting aan jonge inwoners in verschillende levensfasen en financiële educatie in het onderwijs, zijn geen extra initiatieven ontplooid.*

Subdoel	Inwoners krijgen de professionele ondersteuning die nodig is.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Het doorontwikkelen van een integraal aanbod van Wmo-producten/arrangementen waardoor zo veel mogelijk passende zorg wordt geboden. • Het verder versterken van de regiefunctie, met name op de dure/duurdere trajecten, zodat professionele ondersteuning betaalbaar is en blijft voor de inwoners die het echt nodig hebben professionele ondersteuning betaalbaar is en blijft voor de inwoners die het echt nodig hebben. • Aan 30% van de jeugdigen met jeugdhulp is een regievoerder gekoppeld, daarmee is 70% van het budget onder actieve regie. • We organiseren een eenduidige toegang. • We zorgen ervoor dat inwoners met een permanente en intensieve zorgbehoefte tijdig worden overgedragen naar de Wlz. • Inzetten van breed aanbod van schulddienstverlening dicht bij de inwoners in wijken en kernen. • Bekendheid, bereik en effectiviteit van aanvullende inkomensondersteuning optimaliseren door laagdrempelige voorlichting en bieden van maatwerk. 	<div style="text-align: right;"> </div>

Subdoel	Het aantal personen dat intramuraal verblijft neemt af.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen en starten met de uitvoering van het plan van aanpak wonen-zorg ouderen Het verder opschuiven van 'zorgbeleid' naar 'woonbeleid' in Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (extramuralisering). Mensen wonen zo normaal mogelijk (in de wijk en niet in de zorginstelling). Gerichte uit- en doorstroom vanuit de Maatschappelijke Opvang. Het structureel inbedden en borgen van Housing First. Minder huisuitzettingen. Als gemeente voeren we actieve regie op zorg waardoor: <ul style="list-style-type: none"> Jeugdigen met een duurzaam perspectief vanuit residentiële zorg naar pleegzorg gaan of naar huis terug. Er minder jeugdigen vanuit pleegzorg overgeplaatst worden naar residentiële zorg. Residentiële zorg voorkomen wordt door gezinsopnames en/of een tijdelijke uithuisplaatsing. Als gemeente stimuleren we pleegouderschap zodat er voldoende pleegouders zijn in Ede. De veiligheid van jeugdigen wordt daarbij gewaarborgd. 	

** De druk op de woningmarkt heeft ook effect op de uitstroom- en doorstroommogelijkheden vanuit de MO. Het duurt daarmee langer om voldoende doorstroommogelijkheden te realiseren.*

*** Housing First is in 2022 tijdelijk verlengd, structurele inbedding wordt in Q3 van 2023 vormgegeven.*

Subdoel	Meer personen die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties krijgen passende ondersteuning in de eigen omgeving.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Het inzetten van - als dat veilig is - zo veel mogelijk ambulante hulpverlening, zodat vrouwen en kinderen in hun eigen omgeving hulp krijgen in plaats van opname in de vrouwenopvang. Wie dat nodig heeft, wordt opgenomen in de vrouwenopvang. Kinderen in de vrouwenopvang krijgen meer begeleiding en we zorgen voor meer ondersteuning voor 'plegers' van/betrokkenen bij huiselijk geweld. Daarbij is het hele systeem met alle betrokkenen erin van belang. We maken de ondersteuning vanuit diverse organisaties beter bekend zodat inwoners weten waar ze terecht kunnen. 	

Subdoel	Benodigde dienstverlening voor jongvolwassenen vanuit de Jeugdwet en Wmo sluiten op elkaar aan.	
Prestaties	<p>Als gemeente voeren we actieve regie op zorg waardoor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle jeugdigen van 16 jaar of ouder met specialistische jeugdhulp een perspectiefplan 18+ heeft. Verlengde jeugdhulp met verblijf niet meer ingezet wordt als het Wmo aanbod voor handen en passend is. *** De noodzakelijke ondersteuning aan 18+ jongeren vergelijkbaar of hetzelfde is. *** 	

Subdoel	Minder diagnoses en toch passende ondersteuning voor jeugdigen.	
Prestaties	<p>De voorliggende algemene voorzieningen voor hulp en ondersteuning die aantoonbaar het beroep op specialistische jeugdhulp verminderen en die passend zijn bij de ondersteuningsvragen van jeugdigen worden uitgebreid.</p> <ul style="list-style-type: none"> We zorgen ervoor dat ons CJG (het preventieve aanbod), het toegangsteam jeugd 	

en onze sociaal teams goede bereikbaar zijn voor alle huisartsen in Ede. *

- We zorgen ervoor dat 70% van alle huisartsen de beschikking hebben over een SOJ. ✓
- We zorgen ervoor dat SOJ'ers in Ede vanuit onze visie systeemgericht werken. ✓

* De samenwerking tussen de huisartsen (de SOJ 's) en het CJG Sociaal Teams is verder versterkt door kortere communicatielijnen. Echter door de lange wachtlijsten bij de Teams zien we ook dat de huisartsen vaker terugrijpen op het zelf doorverwijzen. Door het aantrekken van nieuwe medewerkers in Q4 2022 is nadrukkelijk geïnvesteerd in het terugdringen van de wachtlijsten. In het structureel overleg met de huisartsen is dit een terugkerend thema.

Subdoel Professionele hulpverleners en vrijwilligers werken altijd gelijkwaardig samen aan de doelen van het gezin.

- Prestaties**
- Als gemeente stimuleren en verplichten we aanbieders altijd te werken met een JIM of een andere vergelijkbare methode. →
 - Als gemeente voeren we actieve regie op zorg waardoor aanbieders altijd systeemgericht werken en aansluiten bij het integrale gezinsplan. →

Subdoel Van exclusieve opvang naar toegankelijke voorzieningen.

- Prestaties**
- Kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte maken gebruik van reguliere kinderopvang en buitenschoolse opvang met extra begeleiding op locatie. →
 - Kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte maken gebruik van het reguliere vrije tijd- en sportaanbod in Ede. →

*** Verlengde jeugdhulp

Landelijk zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de verruiming van de leeftijdsgrens in gezinshuizen. Dit maakt dat jongeren, als zij dat willen, tot hun 21ste kunnen blijven wonen in gezinshuizen of in een pleeggezin. Deze afspraken hebben invloed op onze subdoel betreffende overgang jeugdwet en Wmo.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Kosten woon-, rolstoel-, vervoersvoorzieningen sociaal domein	-	2.004.013	2.213.182	n.v.t.	
Gemiddelde schuldenlast	-	70.000	44.500	n.v.t.	
<i>Daling is deels gevolg van correctie gemiddelde schuldenlast op extreme uitschieters, die het gemiddelde beeld vervuilen. Met deze correctie was de meting 2021: 55.000. In 2022 dus wel een daling.</i>					
Aantal inwoners met een indicatie begeleiding	96	102	101	n.v.t.	
<i>Aantal inwoners met een indicatie begeleiding WMO per 10.000 inwoners</i>					

Effectindicatoren*	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Aantal dak- en thuislozen in gemeente Ede dat gebruik maakt van opvang	124	123	127	140	n.v.t.
<i>Indicaties MO-ZIN in kalenderjaar</i>					
Percentage jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)	12,20	12,20	12,18	12	12,4 (2020)
<i>Depla-indicator. Percentages op basis van facturatiegegevens. Meting 2021 is met terugwerkende kracht bijgewerkt.</i>					
Aantal leerlingen dat gebruik maakt van taxivervoer (busjes)	357	350	385	370	n.v.t.
<i>De reden van de stijging is een toename van het aantal aanmeldingen voor leerlingvervoer. Leerlingvervoer is een open einde regeling.</i>					
Aantal huishoudens met schulddienstverlening	345	337	343	420	
<i>Aantal aanmeldingen in het betreffende kalenderjaar. Het verwachte corona-effect in 2022 is uitgebleven.</i>					

Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners	344	332	336	335	n.v.t.
<i>Depla-indicator. Peildatum is 1 januari van het kalenderjaar. Het gaat hier om unieke zorgklanten die indicatie hebben voor begeleiding (individueel of groep), hulp bij het huishouden, persoonlijke verzorging, beschermd wonen of kortdurend verblijf.</i>					
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo Huishoudelijke Hulp per 10.000 inwoners	221	217	224	225	n.v.t.
<i>Peildatum is 1 januari van het kalenderjaar.</i>					
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo Beschermd Wonen per 10.000 inwoners	22	10	8	18	n.v.t.
<i>Peildatum is 1 januari van het kalenderjaar.</i>					
Aantal inwoners dat uitstroomt uit budgetbeheer naar zelfstandig beheer van hun financiën	-	Nog n.v.t.	33	12	
<i>Percentage in kalenderjaar. Meting is de totale uitstroom op aantal personen in budgetbeheer. Er moet nog ervaring met de meting worden opgedaan naar oorzaak van uitstroom.</i>					
Percentage Wmo cliënten dat zich door de ondersteuning beter kan redden	87	83	83	86	-
Aantal inwoners met een indicatie dagbesteding Wmo	47	40	38		
<i>Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners</i>					
<i>Aantal inwoners met een indicatie voor dagbesteding Wmo per 10.000 inwoners</i>					
Aanvraagproces Wmo-ondersteuning	7,8	7,8	7,7	-	
<i>Oordeel van inwoners over de uitvoering van de Wmo door de gemeente.</i>					
Verhouding indicaties begeleiding regulier en specialistisch (ZIN) In procenten.	41,1	44,2	49,0	50	n.v.t.
Verhouding indicaties dagbesteding regulier en dagbesteding specialistisch (ZIN) In procenten.	83,3	90,3	93,5	80	n.v.t.
Gemiddelde omvang indicatie begeleiding per jaar (ZIN) Hulp die gekregen wordt door de zorgaanbieder	91,6	87,9	86,6	90	n.v.t.
<i>Oordeel van inwoners over de uitvoering van de Wmo door de aanbieder</i>					
Gemiddelde omvang indicatie dagbesteding per jaar (ZIN) Meeteenheid = dagdelen.	148,7	141,6	134,0	150	n.v.t.
Gemiddelde omvang indicatie thuisondersteuning per jaar (ZIN) Meeteenheid = uren.	94,5	91,6	91,3	95	n.v.t.
Gemiddelde omvang indicatie beschermd wonen per jaar (ZIN) Meeteenheid = etmalen.	287,8	222,2	246,0	295	n.v.t.

* Indeling overeenkomstig Programmabegroting 2023-2026

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal huishoudens dat begeleid wordt vanuit budgetbeheer <i>Aantal in kalenderjaar.</i>	401	416	413	420	
Percentage succesvol afgeronde schuldhulptrajecten <i>Aantal in kalenderjaar.</i>	87,9	73,8	68,5	75	

Vervallen indicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Percentage Edenaren dat belemmeringen ervaart in de algemene lichamelijke gezondheid om deel te nemen aan het maatschappelijke leven <i>Indicator vervalt, omdat deze vraag niet meer is opgenomen in Inwoners aan het Woord (bron indicator).</i>	15	-	-	n.v.t.	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	89.926 N	84.307 N	101.549 N	108.718 N	7.168 N
Baten	2.244 V	2.202 V	3.214 V	18.642 V	15.428 V
Storting reserve	3.664 N	1.278 N	628 N	2.975 N	2.347 N
Onttrekking reserve	1.802 V	276 V	310 V	475 V	165 V
Resultaat	89.544 N	83.108 N	98.653 N	92.575 N	6.078 V

Toelichting

Transformatieopgave sociaal domein € 335.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 335.000 N

In 2022 hebben we bij de transformatieopgave vertraging opgelopen onder andere door inzet van medewerkers op energietoeslag, Oekraïne en coronaondersteuning. De ambitie voor de gewenste verandering blijft staan en loopt om die reden nog door tot zomer 2023. Daarna brengen we de activiteiten onder in de lijn. Wij stellen u voor om € 335.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Thuisondersteuning (Act. 2022 € 100.000 V) € 500.000 V

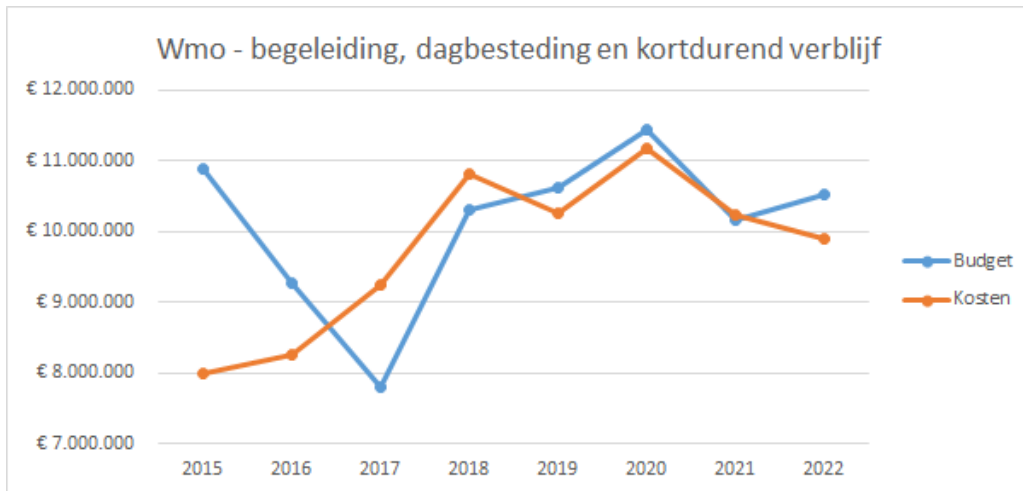
De voordelen van een verbeterde toegang en regie en passend indiceren lijken vooralsnog blijvend te zijn. Daarnaast zien we tot nu toe een lager effect op de invoering van het abonnementstarief. Het aantal cliënten dat gebruik maakt van thuisondersteuning daalt momenteel licht. We zagen eerder dat de krapte op de arbeidsmarkt reden is voor een wachtlijst bij de aanbieders, waardoor een tijdelijk voordeel bestaat. Om de wachtlijsten te verkleinen kennen we aanbieders een opslag toe in gevallen dat in avonden of in weekenden ondersteuning verleend wordt. Tevens werven aanbieders nieuw personeel waardoor de wachtlijsten weer zijn afgenomen. Het opnemen van cliënten binnen de Wlz vanwege zwaardere problematiek leidt overigens ook tot voordelen binnen dit product.

Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf (Act. 2022 € 400.000 V) € 580.000 V

De ontwikkelingen binnen deze maatwerkvoorzieningen zijn verschillend van aard. Naast groei zien we ook verschuivingen met jeugd (18-/18+), beschermd wonen of de Wlz. Ook sturen we op andere ondersteuningsmogelijkheden, minder inzet van specialistische hulp en versterken van de regie. Door passend indiceren en strakke opdrachtverstrekking richting aanbieders kunnen we richting onze inwoners goede begeleiding en ondersteuning blijven bieden tegen afnemende kosten. Het blijft een uitdaging om met aanbieders te zoeken naar een juiste balans in de reguliere en specialistische begeleiding, maar zien de laatste nog steeds afnemen. Ook de specialistische dagbesteding is verder gedaald. Bovenstaande is in lijn met de doelstellingen vanuit de decentralisatie en transformatie en heeft niet geleid tot een toename van klachten en/of bezwaren. Bij de voorjaarsbrief is de ombuiging van omzetting van formele zorg naar informele zorg als niet haalbaar gekwalificeerd en is de ombuiging laagdrempelige ontmoeting door Covid getemporeerd. Hierdoor zien we nu vooralsnog tijdelijke voordelen.

Budget en kosten op zorgjaar: (2015-2022)

Als we de kosten van begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf 'zuiver' op het jaar zetten (bijvoorbeeld kosten van 2021, die in 2022 betaald zijn, tellen we op het jaar 2021 etc.), ontstaat het volgende beeld:

We zien in bovenstaande grafiek in de jaren tot en met 2018 vooral een zoektocht en proces van verschuiving cliënten naar de gemeente met de daarbij behorende voormalige AWBZ-middelen. In 2019 zien we kosten dalen als een effect op de eerste bijsturing en ombuigingen. De stijging in het budget 2020 betrof met name de transformatiebeweging om jongvolwassenen onder te brengen bij de Wmo in plaats van de verlengde jeugdhulp. Vanaf 2021 daalt het budget (en kosten) opnieuw vanwege de vanaf 2018 ingezette transformatieopgave. In 2022 zet die lijn zich door en zien we ook lagere kosten vanwege verschuivingen van zwaardere zorgvragers naar beschermd wonen en de Wlz. Het budget daarentegen is gestegen met prijs- en volumecompensaties, maar ook gekort met een resterende taakstelling.

Domein-overstijgende samenwerking (Act. 2022 € 100.000 N)

€ p.m.

In de loop van 2018 is de pilot 'Thuis Geven' van start gegaan. In de pilot is één arrangeur (bij de aanbieder) verantwoordelijk voor het organiseren van het gehele zorgarrangement, over de domeinen heen. Het ministerie van VWS heeft de pilot omarmd en voor drie gemeenten (Ede, Dongen en Hoogeveen) is een specifieke uitkering voor de gehele periode 2018-2022 beschikbaar gesteld.

Vorig jaar is een voorschot van 62,5% ontvangen en verantwoord in de rekening ter grootte van € 510.000. Bij de actualisatie medio dit jaar hebben we ingeschat dat we ca. 50% van de oorspronkelijke 300 cliënten gaan halen, waardoor een terugbetaling ontstaat van ongeveer € 100.000 op de in 2021 ontvangen en verantwoorde middelen. Het resterende voorschot ad € 306.000 (37,5%) hebben we dit jaar ontvangen, maar moeten we echter met deze inschatting ook gaan terugbetalen. Om die reden is dit bedrag vooralsnog als "vooruitontvangen" verantwoord en daarmee buiten de resultaten gehouden.

Alhoewel we afhankelijk zijn van de regie bij de aanbieder lijkt ook het meedoen aan de pilot voor de cliënt een extra belasting te zijn, waardoor minder gebruik wordt gemaakt aan de mogelijkheid om langer in de Wmo te blijven. De definitieve vaststelling gaat op basis van werkelijk aantal cliënten. Ondanks het beperkt aantal cliënten zijn we overtuigd van het resultaat en willen we gaan uitbreiden.

De pilot is momenteel belegd bij één aanbieder. We gaan verkennen of dit verbreed kan worden naar meerdere aanbieders en alle inwoners, waarbij het ministerie gevraagd wordt de beschikbare resterende middelen van de pilot hiertoe te mogen gebruiken.

Woonvoorzieningen

€ 150.000 N

De vraag naar woningaanpassingen fluctueert jaarlijks. De situatie op de woningmarkt leidt ertoe dat we meer en duurdere woningaanpassingen kennen. Verhuizen is vaak geen optie is omdat geschikte woningen ontbreken. Ook het groeiend aantal ouderen zorgt voor een stijgende behoefte aan woningaanpassingen en scootmobielstallingen, deze zijn samen met Woonstede gerealiseerd. Bij de voorjaarsbrief is het budget

woonvoorzieningen incidenteel met € 170.000 voor de jaren 2022 en 2023 verhoogd, waarbij we de ontwikkelingen op de woningmarkt blijven monitoren.

Eigen bijdrage Wmo (Act. 2022 € 150.000 V) € 250.000 V

Vorig jaar zagen we al een voordeel vanwege de groei van het aantal cliënten en daarmee ook de opbrengst eigen bijdrage. Dit wordt versterkt door de extramuralisering bij beschermd wonen, waarbij cliënten van intramuraal naar een lokaal ggz-arrangement verschuiven, waarvoor het abonnementstarief geldt. De inkomsten uit eigen bijdragen beschermd wonen zien we door deze beweging overigens fors dalen.

Opvang ontheemden uit Oekraïne - Onvoorziene lasten (Act. 2022 € p.m.) € 9.100.000 N

Opvang ontheemden uit Oekraïne - Onvoorziene bijdrage rijk (Act. 2022 € p.m.) € 16.000.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 6.900.000 N

In 2022 heeft de gemeente een specifieke uitkering aangevraagd voor de gemeentelijke en particuliere opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Voor de gemeentelijke opvang ontvangt de gemeente een normbedrag als compensatie voor de kosten die worden gemaakt voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De grootste componenten van het normbedrag zijn accommodatie (huur), beveiliging en catering. De Defensie heeft de toezegging gedaan om geen huisvestingskosten (huur, energie en schoonmaak) in rekening te brengen bij de gemeente voor Legerplaats Harskamp. Verder zijn structureel minder bedden bezet door vluchtelingen uit Oekraïne dan beschikbaar gesteld door de gemeente. Desgevraagd is door ministerie van Justitie en Veiligheid in januari bevestigd dat de regeling de gemeenten niet verplicht eventuele overschotten terug te betalen. Overgebleven middelen kunnen ingezet worden voor andere/ bredere opvang van vluchtelingen. Een kamerbrief zou volgen. Het is wenselijk dat de middelen beschikbaar blijven voor opvangvraagstukken. Wij stellen u voor om € 6.900.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.

Maatschappelijke opvang - Wonen met zorg - voormalig pand Geels € 170.000 N

Maatschappelijke opvang - Brede aanpak dak- en thuisloosheid (Act. 2022 € 555.000 V) € 555.000 V

Maatschappelijke opvang - Dotatie aan de reserve (Act. 2022 € 555.000 N) € 385.000 N

Vanuit de brede aanpak dak- en thuisloosheid is een deel van de gereserveerde rijksmiddelen ingezet voor de inrichting en begeleiding in voormalig pand Geels in het centrum (€ 170.000 N). Het overige deel blijft in de reserve beschikbaar voor wonen met zorg en de woonbegeleiding van zorg vragende bewoners. Daarnaast heeft het rijk hun resterende middelen 2022 voor de brede aanpak verdeeld over de centrumgemeenten voor het voorkomen van dakloosheid, om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen (€ 555.000 V). Deze extra middelen zijn voor dit doel gestort in de reserve Maatschappelijke Opvang.

Maatschappelijke opvang - Tijdelijke noodopvang (Act. 2022 € 550.000 N) € 790.000 N

Maatschappelijke opvang - Onttrekking aan de reserve (Act. 2022 € 550.000 V) € 475.000 V

Mede gezien de landelijke maatregelen rondom Covid is de noodopvang verlengd tot medio 2022, waardoor de kosten hoger zijn uitgevallen. Met de komst van de huidige winterperiode is tijdelijk verblijf tot 1 april 2023 ingericht bij het zwembad "De vrije slag". De extra kosten van alle tijdelijke opvang komen ten laste van de reserve maatschappelijke opvang.

Bij de Decemercirculaire 2022 zijn extra Covid-middelen ad € 315.000 ontvangen, welke op programma 8 zijn verantwoord. Deze extra middelen leiden hier tot een lagere onttrekking van de reserve maatschappelijke opvang. De wens voor een structurele nachtopvang ligt vastgelegd in het college akkoord 2022 - 2026 'Samen thuis, Samen leven en Samen verder'.

Maatschappelijke opvang - Opvang uitgeprocedeerde asielzoekers (Act. 2022 € 155.000 N) € 135.000 N
Maatschappelijke opvang - Onttrekking aan de reserve (Act. 2022 € 155.000 V) € 135.000 V

In de centrumgemeentelijke uitkering Maatschappelijke Opvang hebben we voor de periode 2018-2021 € 0,7 miljoen aan middelen ontvangen voor opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers, die om diverse redenen nog niet naar het eigen land terug kunnen. Landelijk is ingestoken op vijf centra's, waarvoor dan ook de financiering is geregeld. Deze opvang is landelijk niet toereikend. De aanvullende opvang verloopt in onze regio via de Vluchtelingenopvangdienst (VOD) met een historische rol voor de gemeente Wageningen en Stichting Welsaam Wageningen. Voor deze toekomstige betalingsverplichtingen is hiertoe € 443.000 gereserveerd. De afwikkeling van de resterende kosten VOD en de door Wageningen gemaakte kosten vindt momenteel plaats, waarvoor een vaststellingsovereenkomst is opgesteld. De kosten bedragen aanvullend € 135.000, waarmee we binnen de gereserveerde middelen blijven.

Maatschappelijke opvang - Opvang uitgeprocedeerde asielzoekers 2022 € p.m.
Maatschappelijke opvang - Dotatie aan de reserve € 110.000 N

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd tot en met 2021. In afwachting van een nieuwe, structurele, regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG, besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2022. Pas bij de decembercirculaire 2022 is de verdeling bekend gemaakt van de uitkering aan centrumgemeenten met overige onderdak voorzieningen. Voor onze regio betreft dit een specifieke uitkering (op programma 8) van € 110.000. Wij gaan in overleg met de Stichting VOD (Vluchtelingenopvangdienst) om alsnog de voor 2022 beschikbaar gekomen middelen in te zetten. De extra middelen zijn via dit programma gestort in de reserve maatschappelijke opvang.

Maatschappelijke opvang - Overige exploitatie (Act. 2022 € 250.000 N) € -
Maatschappelijke opvang - Onttrekking aan de reserve (Act. 2022 € 250.000 V) € -

Het nadeel zoals gemeld bij de actualisatie voor de afwikkeling van de subsidies over de jaren 2020/2021 en licht hogere opvangkosten zien we ook terug bij de jaarrekening. Echter, we zien nu ook voordelen. De extra beleidscapaciteit voor de noodopvang en de toetreding van de gemeente Veenendaal is pas na de zomer ingevuld. Daarnaast zijn er hogere inkomsten uit eigen bijdragen ontvangen, waarvan een deel ook nog betrekking heeft op het vorige jaar. Het eerder bij de actualisatie gemelde nadeel is hierdoor weggefallen.

Maatschappelijke opvang - Dotatie aan de reserve € 110.000 N

Het op programma 2 verantwoorde regionale voordeel van € 110.000 voor preventieve opvang en verslavingszorg is via dit programma in de reserve gestort, waardoor hier een nadeel te zien is.

Huiselijk geweld - Kind- en gezinsbescherming € 260.000 V
Vrouwenopvang - Dotatie aan de reserve € 260.000 N

Bij de Meicirculaire 2022 hebben we in de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang extra middelen voor de periode 2022-2025 gekregen voor de invoering van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming in de regio. Deze middelen zijn in 2022 nog niet besteed, omdat we als jeugdhulpregio in 2022 voor hetzelfde doel een rijkssubsidie voor een proeftuin in het kader van het Toekomstscenario hebben ontvangen. De middelen zijn voor het doel gestort in reserve Vrouwenopvang.

Beschermd wonen (Act. 2022 € 1.400.000 V) € 2.300.000 V
Beschermd wonen - Dotatie aan de reserve (Act. 2022 € 1.400.000 N) € 2.300.000 N

Het budget beschermd wonen kent over 2021/2022 grote schommelingen. Naast uitname van € 8,9 miljoen ten behoeve de Wet langdurige zorg (Wlz) zijn ook de middelen van de gemeente Veenendaal ter grootte van € 4,5 miljoen aan onze uitkering toegevoegd. Gemeente Veenendaal ontvangt deze middelen vervolgens vanuit Ede voor de zelfstandige uitvoering van beschermd wonen. De exacte financiële uitwerking van de uitname Wlz blijft onze aandacht vragen en we sluiten niet uit dat er nog een nacalculatie vanuit het rijk gaat plaatsvinden. Goed zichtbaar is de beoogde extramuralisering, waardoor cliënten via Wmo-arrangementen in eigen

omgeving worden geholpen, maar waardoor de eigen bijdragen op beschermd wonen ook lager worden. We zien het reeds bestaande voordeel in 2021 van € 1,8 miljoen groeien naar € 2,3 miljoen. De oorzaak betreft voor € 0,3 miljoen incidentele terugbetalingen van eerder verstrekte innovatiesubsidies op het vlak van wonen en zorg, die om uiteenlopende redenen niet zijn uitgevoerd.

De reserve beschermd wonen (eind 2022 € 6,75 miljoen) wordt betrokken bij de geplande decentralisatie 2024. Op het aandeel Ede in deze reserve (circa 50%) ligt een reeds ingeboekte ombuiging van € 2,2 miljoen. Het resterende deel dient als buffer voor de risico's van de decentralisatie.

Beschermd wonen - Bedrijfsvoering

€ 160.000 V

De uitvoering beschermd wonen kent over 2022 meer personele inzet dan waarvoor we vanuit de uitkering zijn gecompenseerd. De verhoogde inzet ligt bij meerdere afdelingen (uitname Wlz, voorbereiding decentralisatie, pilot Wageningen, uitbreiding met Veenendaal, transformatie vastgoed, etc.) en is voor 2022 ten laste van de centrumgemeentelijke middelen beschermd wonen gebracht. Hierdoor ontstaat er een lokaal (incidenteel) voordeel van € 160.000.

Beschermd wonen - Pilot Wageningen (Act. 2022 € p.m.)

€ p.m.

De gedecentraliseerde uitvoering beschermd wonen Wageningen vindt al vanaf 2017 plaats via een pilot. Hiertoe ontvangt de gemeente Wageningen een uitvoeringsbudget. De gemeente Wageningen voert de pilot vanaf 2018 uit op basis van "lusten en lasten". Momenteel vindt echter overleg plaats om een aantal geconstateerde omissies in het toegekende budget vanaf 2018 te verrekenen met Wageningen. Verwachting is dat een significant bedrag retour komt naar de regio en daarmee de reserve beschermd wonen. Dit verloopt eveneens via het regionale bestuurlijke overleg. Uit het bestuurlijk overleg met Wageningen eind 2022 volgt nog nader onderzoek. De financiële merites worden in 2023 betrokken bij de reserve beschermd wonen.

Vraagafhankelijk vervoer (Act. 2022 € 500.000 V)

€ 550.000 V

De naweeën van de coronacrisis zijn bij het vraagafhankelijk vervoer nog steeds merkbaar. De vervoersvolumes zitten nog steeds ruim onder het oude niveau. Momenteel is dat ongeveer 65% van het laatste normale jaar (2019). Een andere oorzaak is een (landelijk) kwaliteitsprobleem bij de vervoerder als gevolg van een chauffeurstekort. Rekening houdend met de afrekening van de vervoerder resulteert het voornoemde in een voordeel voor de gemeente van € 550.000.

Leerlingenvervoer

€ 235.000 N

Het nadeel bij leerlingenvervoer is tweeledig. Een nadeel van € 85.000 wordt veroorzaakt door leerlingenvervoer voor Oekraïense leerplichtigen. In de decembercirculaire 2022 is compensatie hiervoor beschikbaar gesteld (verklaard op programma 8). Daarnaast zien we een toename van vervoer in het nieuwe schooljaar met als gevolg een nadeel van € 150.000. Deze toename heeft onder andere te maken met het feit dat een aantal scholen vol zitten, met als gevolg dat naar andere scholen uitgeweken is waarbij gebruik gemaakt moest worden van vervoer.

Aanvullende inkomensvoorziening - Energietoeslag (Act. 2022 PM)

€ 364.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 92.000 N

Voor het uitkeren van de energietoeslag aan de doelgroep tot 130% van de bijstandsnorm heeft de gemeente € 8,2 miljoen opgenomen in de begroting. In 2022 is € 7,7 miljoen besteed voor de uitkering van energietoeslag ad € 1.800 (inclusief voorschot 2023) aan circa 4.300 huishoudens en daarnaast € 0,2 miljoen aan uitvoeringskosten. In de december circulaire 2022 is via de Algemene Uitkering een bedrag van € 2.9 miljoen ontvangen om huishoudens een voorschot van € 500 uit te keren (verklaard op programma 8). Het college heeft op 10 januari 2023 (zaaknummer 363865) besloten om, naast reguliere huishoudens, ook studenten in aanmerking te laten komen voor een energietoeslag. Dekking hiervan is voorzien in het voordeel op de energietoeslag voor reguliere huishoudens. Door 329 studenten is een aanvraag ingediend. Wij stellen u voor om € 92.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen. In

aanvulling op deze middelen staat onder programma 8 een resultaatbestemming van € 205.000 opgenomen onder de naam Bijzondere bijstand studenten, waarmee het totaalbedrag van € 297.000 wordt bereikt.

Aanvullende inkomensvoorziening - Bijzondere bijstand (Act. 2022 € 200.000 V) € 110.000 V

In 2022 is minder beroep gedaan op de aanvullende inkomensvoorzieningen. Een van de oorzaken hiervan is dat het bestand in de bijstand verder is gedaald waardoor er minder aanvragen in het kader van bijzondere bijstand en het minimabeleid zijn gedaan. Er spelen echter ook andere factoren een rol, zoals recht op regelingen na uitstroom uit de bijstand. Als gevolg van een kleiner bijstandsbestand is ook minder gebruik gemaakt van de collectieve ziektekostenverzekering. De aanvragen voor meedoenregelingen, kindpakketten, laptops en fietsen waren ook nog niet op het niveau van voor Corona. Studenten met een beperking wisten ons beter te vinden waardoor de uitgaven op de studietoeslag toenamen. De uitgaven op kinderopvang namen dit jaar ook verder toe wegens het realiseren van een hogere taakstelling huisvesting statushouders. Hoewel het aantal mensen in bewindvoering dit jaar nagenoeg gelijk bleef zijn de kosten van bewindvoering gestegen wegens hogere tarieven.

Jeugdhulp (Act. 2022 € 1.800.000 N) € 1.900.000 N

De groei van zorg in natura die we in 2021 al zagen heeft ook in 2022 doorgezet. Dit komt met name tot uitdrukking bij de ambulante Jeugdhulp op de zorgproducten Begeleiding en Groep. Waar we vooral bij begeleiding een stijging van het aantal cliënten zien. Dit heeft een aantal oorzaken. In 2022 (en nog steeds) was sprake van wachtlijsten bij het Toegangsteam Jeugd waardoor kinderen zich bij hun huisarts meldden. Het gevolg was dat er meer kinderen werden doorverwezen. De belangrijkste verklaring is echter sociaal maatschappelijk van aard. De druk op kinderen is de laatste tijd toegenomen, de prestatiedrang vanuit de samenleving is aanzienlijk. Dit zorgt ervoor dat Jeugd minder gelukkig is. Door Corona is dit alleen nog maar versterkt. Bij kinderen in groepsbehandeling zien we een koppeling met onderwijs. Deze kinderen kunnen niet doorstromen omdat scholen geen mogelijkheid hebben om ze op te vangen.

Daarnaast vallen de kosten van nagekomen zorgfacturen uit 2021 € 0,5 miljoen hoger uit dan geraamd in de Programmarekening 2021. Verder is extra capaciteit ingezet ter vervanging van langdurig ziek personeel met als gevolg een nadeel van € 0,2 miljoen. Als laatste zien op de Pilot Gezinshuis € 0,15 miljoen voordeel. Dit is veroorzaakt doordat we minder lege bedden hebben gehad dan begroot waardoor minder leegstandsvergoeding is betaald.

Om de verschillende soorten problemen met de verdeling van het (historisch verdeelde) budget voor kinderen met een voogdijmaatregel en voor 18+ers op te lossen, is de compensatieregeling voogdij/18+ ingericht. Het Rijk heeft de inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 niet tijdig kunnen afronden. Daarom valt het gehele gereserveerde budget voor 2022 vrij ten gunste van de algemene uitkering. In de decembercirculaire heeft Ede een compensatie ontvangen van € 204.000 (verklaard op programma 8).

Jeugdhulp: impact aanpassing woonplaatsbeginsel Voogdij 18+ (Act 2022 € 900.000 N) € 900.000 N

De gemeente waar een kind oorspronkelijk vandaan komt, blijft vanaf 2022 ook financieel verantwoordelijk voor de jeugdzorg-kosten Voogdij, 18+. Deze verschuiving van het woonplaatsbeginsel leidt voor gemeente Ede tot netto € 3,6 miljoen lagere lasten vanaf 2022. Deze besparing was echter in de meicirculaire 2020 ingeschat op € 4,6 miljoen, op basis van CBS cijfers en gemiddelde zorgkosten. Hierdoor is een structureel nadelig verschil ontstaan met de begroting van € 0,9 miljoen.

Productgroep Werk en participatie

Doel

Iedere inwoner met een ondersteuningsvraag op grond van de Participatiewet krijgt begeleiding naar zo mogelijk duurzaam betaald werk of naar scholing. Is scholing of betaald werk -tijdelijk- niet mogelijk dan is meedoen in -en bijdragen aan- de Edese samenleving het perspectief zolang de inwoner afhankelijk is van een uitkering.

Werkgevers worden ondersteund met het verstrekken van loonkostensubsidie, het aanbieden van een no-riskpolis, ondersteuning op de werkvloer door middel van jobcoaching en aanpassingen aan de werkplek die het gebruikelijke overstijgen.

Ketenpartners

We werken samen met Werkkracht, UWV, (Pro/VSO-)onderwijs en aanbieders van arbeidsmatige dagbesteding.

Voor het stimuleren van een inclusieve arbeidsmarkt werkt de gemeente Ede bestuurlijk samen met regiogemeenten, UWV, onderwijs en werkgevers- en werknemersorganisaties in de overlegtafel Regionaal Werkbedrijf (RWB).

Voor de arbeidsmarktregio Foodvalley fungeert Ede als centrumgemeente.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Beleidsvisie Werk en Participatie 2022 -2025 Meedoen Voor Elkaar](#) (2021)
- ["Natuurlijk Naleven", Beleidsplan handhaving en fraude 2020 - 2023](#) (2019)
- [Evaluatie handhaving- en fraudebeleid 2014 -2018](#) (2019)
- [Ontwerp Participatiebedrijf Ede](#) (2016)
- [Beleidsplan Participatiewet](#) (2013)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Bereiken van duurzaam, betaald werk voor de brede doelgroep van de Participatiewet uitgevoerd door Werkkracht.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Prestatieafspraken tussen de gemeente en Werkkracht worden elk jaar hernieuwd en vastgelegd in de bijlage bij de begroting van Werkkracht. Dit gaat over aantallen uitstroom naar (parttime) werk, waaronder ook begrepen beschut werk en de banenafpraak, het faciliteren van werkgevers door middel van jobcoaching en de uitstroom naar scholing.• De toegang naar het ondersteuningsaanbod van de gemeente is integraal ingericht waarbij Werkkracht in samenwerking met gemeentelijke afdelingen de ondersteuning richting werk of scholing faciliteert.• Werkgeversdienstverlening gebeurt via het participeren van Werkkracht in het WSP.	
Subdoel	Inwoners in de uitkering die tijdelijk niet werken of tijdelijk niet naar school gaan doen iets terug in de Edese samenleving.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Deze inwoners krijgen een niet vrijblijvend passend aanbod om iets terug te doen in de Edese samenleving.	

**Subdoel
Prestaties**

Meer inwoners stromen door van dagbesteding naar werk.

- Door middel van (her)indicatiestelling WMO krijgen inwoners met arbeidsmatige dagbesteding of uitstromers uit het speciaal onderwijs een passend aanbod om hun arbeidsvermogen te onderzoeken en te ontwikkelen bij Werkkracht.
- Kandidaten met arbeidsvermogen stromen door naar (beschut) werk.
- Kandidaten zonder arbeidsvermogen stromen door of terug naar arbeidsmatige dagbesteding.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Aantal werkzoekende werklozen zonder uitkering ingeschreven bij het UWV	-	261	230		
Omvang bijstandsgerechtigden met ontheffing arbeidsplicht	-	222	233	n.v.t.	
Omvang aantal inwoners in het Doelgroepenregister	-	354	374	n.v.t.	-
Omvang indicaties Nieuw Beschut werk	-	37	40	n.v.t.	
Omvang aantal medewerkers in de Sociale Werkvoorziening	-	311	280	n.v.t.	
Totaal aantal mensen werkzaam in gesubsidieerde arbeid	-	470	490	n.v.t.	
Aantal inwoners geregistreerd in het doelgroepenregister met een uitkering op grond van de Participatiewet	147	181	193	n.v.t.	n.v.t.

De steile toename vlakkt af. Dit is een effect van de gunstige arbeidsmarkt.

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Aantal arbeidsplaatsen met loonkostensubsidie banenafspraken	-	140	186	160	

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Aantal beschutte werkplekken Beschut Werk BV met loonkostensubsidie	11	17	19	35	
<i>Het aantal indicaties tot en met 2022 is 40. Een derde hiervan ziet alsnog af van het gebruik van de indicatie of is verhuisd. De overige kandidaten bevinden zich in de onderzoeks/aanbodfase.</i>					
Aantal huishoudens dat volledig uitstroomt naar werk vanuit de bijstand	165	203	191	225	
Aantal huishoudens met bijstand dat uitstroomt naar parttime werk	-	67	78	-	
<i>Voor 2022 nog geen streefwaarde beschikbaar, omdat indicator nieuw is met ingang van Programmabegroting 2023-2026.</i>					

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	16.434 N	15.968 N	19.377 N	17.929 N	1.448 V
Baten	2.312 V	847 V	1.489 V	2.241 V	752 V
Storting reserve	2.540 N	0 N	564 N	2.606 N	2.042 N
Onttrekking reserve	2.517 V	0 N	2.093 V	2.093 V	0 N
Resultaat	14.145 N	15.121 N	16.358 N	16.201 N	157 V

Toelichting**Participatie**

€ 300.000 V

Na een uitspraak van de Hoge Raad met betrekking tot compensabele BTW op participatie zijn de bezwaren van de gemeente Ede door de Belastingdienst geaccepteerd. In 2022 hebben we een teruggave van reeds betaalde BTW ontvangen over voorgaande jaren. Per saldo een voordeel op de lasten van € 0,3 miljoen.

Arbeidsmarktregio

€ 1.850.000 V

Dotatie reserve

€ 1.850.000 N

Gemeente Ede ontvangt als centrumgemeente middelen voor de Arbeidsmarktregio (AMR), waarbij jaarlijkse rijkssubsidies worden ingezet voor projecten op de arbeidsmarkt. De projecten worden vastgesteld door het dagelijks bestuur van de AMR, het Regionaal Werk Bedrijf (RWB).

Van de totale onderbesteding op de lasten heeft € 1,1 miljoen betrekking op de Arbeidsmarktregio, vanwege temporisering van projecten zoals een ICT project bij het WerkgeversServicePunt en het project matchingsplatform. Ook de in september beschikbaar gekomen middelen voor het actieplan "Dichterbij Dan Je Denkt", bedoeld om mensen die in de huidige krappe arbeidsmarkt aan de kant staan te begeleiden naar werk, konden nog niet worden besteed.

Daarnaast zijn er niet begrote baten ter grootte van € 0,75 miljoen ontvangen. Dit betreft in de eerste plaats bijdragen voor projecten om leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs, statushouders en mensen met een psychische kwetsbaarheid te begeleiden naar werk. Daarnaast is er een bijdrage ontvangen voor het LeerWerkLoket, dat loopbaan- en scholingsadvies verzorgt voor de Arbeidsmarktregio.

Beide resultaten zijn gestort in de reserve Arbeidsmarktregio en worden via het Regionaal Werk Bedrijf ingezet voor regionale projecten met als doel om de vraag naar personeel en het aanbod van alle werkzoekenden in de arbeidsmarktregio Foodvalley zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Reservering extra bijdrage Rijk voor het actieplan "Dichterbij dan je denkt"

€ 240.000 N

In de decembercirculaire zijn er voor het actieplan "Dichterbij dan je denkt" nog aanvullende middelen verkregen als extra impuls om mensen naar werk te begeleiden in de krappe arbeidsmarkt. Via dit programma zijn deze middelen voor dit doel gestort in de reserve Arbeidsmarktregio. De rijksbijdrage zien we als voordeel terug in programma 8.

Productgroep Inkomensvoorziening

Doel

Rechtmatig en doelmatig verstrekken van een uitkering op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ en financiële ondersteuning van zelfstandigen op grond van het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz).

Ondersteuning van inwoners om financiële zelfredzaamheid te bevorderen.

Ketenpartners

We werken samen met Werkracht Ede B.V.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Beleidsvisie Werk en Participatie 2022 -2025 Meedoen Voor Elkaar](#) (2021)
- ["Natuurlijk Naleven", Beleidsplan handhaving en fraude 2020 - 2023](#) (2019)
- [Evaluatie handhaving- en fraudebeleid 2014 -2018](#) (2019)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Elke betaalde uitkering is rechtmatig verstrekt.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• In de toegang tot de uitkering wordt de rechtmatigheid vastgesteld.• Voeren van regelmatige gesprekken met de inwoner waarbij een check op de rechtmatigheid van de uitkering wordt gedaan en gekeken wordt naar de mate van financiële zelfredzaamheid.• Handhaven op fraude en in samenwerking met Werkracht handhaven op het niet meewerken aan het plan van aanpak voor arbeidsmarkttoeleiding.	

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal huishoudens dat in een jaar een of meerdere bedragen bijzondere bijstand of een minimaregeling heeft ontvangen <i>Aantal op 1 januari van de kalenderjaren. Stand van 31 december kan niet gegeven worden. Inclusief Collectieve Ziektekostenverzekering. Het aantal 2022 is exclusief de energietoeslag. Inclusief de energietoeslag is het aantal voor 2022: 5193</i>	3.690	3.544	3.404	n.v.t.	-
Aantal inwoners (op 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder) dat een bijstandsuitkering ontvangt	29,7	23,2	22,7	n.v.t.	
Aantal inwoners met een WW-uitkering (per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	13.1	11.4	8.9	n.v.t.	
Totaal instroom uitkering	562	416	361	n.v.t.	
<i>Lage(re) instroom vanwege gunstige arbeidsmarkt</i>					
Totaal uitstroom uitkering	462	507	414	n.v.t.	
<i>Opvallend is de afname van het aantal verhuizingen. Landelijk is sprake van een dalende trend: 7,5% lager ten opzichte van 2021.</i>					

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal huishoudens in de bijstand met parttime inkomsten uit werk	317	288	286	320	n.v.t.
Aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt; periode	2.235	2.192	2.030	2.250	n.v.t.
Aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt; peildatum 31 december	1.814	1.723	1.670	1.725	n.v.t.
Preventiequote (aantal instroom in de uitkering op aantal aanvragen) <i>Percentage. Dat de preventiequote afneemt is op zich een goed teken. Melding en -na toetsing- toekenning liggen in lijn met elkaar; er zijn geen voorliggende bronnen/voorzieningen waarnaar doorverwezen moet worden.</i>	25,2	29,2	26,2	30	n.v.t.
Aantal beëindigingen uitkering door handhaving	32	40	31	60	n.v.t.
Aantal huishoudens met opgelegde maatregelen <i>Korting op uitkering, inclusief maatregel 0%. Er vinden bij constatering van maatregelwaardig gedrag gesprekken met de inwoner plaats. Als naar aanleiding van het gesprek het gedrag verandert, wordt in principe geen maatregel opgelegd. Het opleggen is geen doel op zich.</i>	17	17	29	20	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000
					Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	34.107 N	31.083 N	29.734 N	30.108 N	374 N
Baten	28.152 V	25.488 V	25.306 V	25.236 V	70 N
Onttrekking reserve	340 V	0 N	0 N	0 N	0 N
Resultaat	5.616 N	5.595 N	4.428 N	4.872 N	444 N

Toelichting

Algemene Inkomensvoorziening

€ 370.000 N

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie op basis van een complex verdeelmodel.

Het aantal Edenaren met een bijstandsuitkering daalde met 3% ten opzichte van 2021. De begroting is gebaseerd op een daling van 5% van het uitkeringsbestand. Daardoor zijn de lasten € 370.000 meer dan verwacht. De oorzaken voor het minder hard dalen van het uitkeringsbestand zijn een hogere instroom door toename statushouders en een lagere uitstroom door significant minder verhuizingen vanuit Ede.

Vaststelling BUIG

€ 225.000 N

Jaarlijks worden in oktober de definitieve bijstandsbudgetten voor het huidige jaar en het voorlopige budget voor het komende jaar gepubliceerd. Het definitieve budget over 2022 is lager vastgesteld dan het voorlopige budget 2022 (gepubliceerd in oktober 2021) doordat de economie zich beter heeft ontwikkeld dan was voorspeld. Dit betekent een nadeel van € 225.000 voor de gemeente Ede.

Uitvoeringsbudget TOZO

€ 140.000 V

De administratieve en handhavingswerkzaamheden met betrekking tot de terugbetalingsregeling van de TOZO-regeling zijn afgerond waardoor € 140.000 uitvoeringsbudget TOZO vrijvalt.

4

ECONOMIE, ARBEIDSMARKT EN MOBILITEIT

Werkgelegenheid, Food, Kennisas
Grondexploitatie werken
Verkeersveiligheid, parkeren

Economische ontwikkeling
Uitgifte bedrijfslocaties
Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Doel programma

Een gezonde economie, met ruimte voor innovatie en dynamiek. Belangrijke bouwstenen daarvoor zijn een aantrekkelijk vestigingsklimaat, goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten en een goed functionerende arbeidsmarkt. Als Ede aantrekkelijk is voor bedrijven en instellingen is dat positief voor de inwoners van Ede: er ontstaan (meer) banen en er is sprake van economische dynamiek.

Ontwikkelingen in 2022

Economie

2022 wordt gekenmerkt door de nasleep van de coronapandemie en de start en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. De opstart na de coronacrisis begon hoopgevend, echter de oorlogssituatie heeft een flinke impact op het bedrijfsleven die zich vooralsnog vooral manifesteert in onzekerheid bij ondernemers door prijsstijgingen van energie en grondstoffen.

De uitgifte van bedrijventerreinen werd geremd door de beperkingen die de netcongestie met zich brengt. Het elektriciteitsnet in Nederland is op veel plekken overbelast: het is te druk op het stroomnet, waardoor er onvoldoende transportcapaciteit is. Die schaarste werkt twee kanten op. Er is onvoldoende capaciteit om terug te leveren (uit opwek) en er is schaarste voor afname, waardoor er geen extra elektriciteitsvraag kan worden gefaciliteerd op het bestaande netwerk. Bedrijven die grond (willen) kopen, verkeren daardoor in onzekerheid wanneer zij op het net kunnen worden aangesloten. De problematiek van netcongestie speelt breder en wordt dan ook dusdanig aangevlogen in de zoektocht naar oplossingen (onder andere samen met andere overheden en netbeheerders). Daarnaast speelt het Didam arrest, waarin de Hoge Raad bepaald heeft dat gronden niet 1-op-1 aan marktpartijen gegund kunnen worden. Hierdoor is er sprake van langere doorlooptijden en complexer wordende procedures. Stijgende bouwkosten, stijgende rentes en stagnerende grondprijzen zorgen bovendien voor druk op de economische haalbaarheid van grondexploitaties. Dergelijke externe factoren zijn van steeds grotere invloed op het kunnen bereiken van maatschappelijke doelstellingen. Hierdoor nemen onzekerheden toe en staan plannings- en prognoses onder druk.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt stond landelijk en ook in regio Foodvalley in het teken van ongekende krapte. Deze krapte was ook voor 2022 aan de orde, maar is versterkt door de effecten van de coronacrisis. Ondernemers in vrijwel alle branches zijn hiermee geconfronteerd. Aan de andere kant waren er ook nog veel werkzoekenden voor wie het lastig was werk te vinden. De achtergrond, ervaring en vaardigheden van de werkzoekende sluiten niet altijd

aan op wat de werkgever zoekt. In de arbeidsmarktregio pakken we deze mismatch aan, samen met andere gemeenten, UWV, onderwijs, werkgevers en werknemers.

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

In 2022 is de mobiliteit voor een groot deel terug op het niveau van 2019, met uitzondering van het gebruik van openbaar vervoer. Het reisgedrag is wel veranderd. Autoverplaatsingen vinden meer verspreid over de dag plaats, dit komt mede door thuiswerken en gewijzigde tijden voor het forensenverkeer. Door toenemend gebruik van de elektrische fiets en de speedpedelec is het aantal verkeersongevallen gestegen.

Kennishart en KennisAs

In het kader van het Kennishart van Foodvalley (Ede-Wageningen) werken partijen samen aan versterking van het vestigingsklimaat in het gebied van de KennisAs. Er is een evidente samenhang met de groei die eraan komt in Ede en met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. Groei in aantal inwoners vergt ook groei van het aantal arbeidsplaatsen en Ede zet daarvoor deels in op versterking van de kenniseconomie. De ontwikkeling van een hoogwaardige en innovatieve omgeving op het World Food Center (met Experience, Food Innovation District en andere voorzieningen) is in 2022 onder druk komen te staan. Factoren die daarin een rol spelen, zijn de uitspraak van de Raad van State eind 2022 (vernietiging van het bestemmingsplan voor de Experience) en de fors gestegen prijzen voor bouwontwikkelingen die leiden tot prijsstijgingen en onzekerheid bij investeerders.

Food

De maatschappelijke tendensen richting gezond voedsel en gezonde voedselomgevingen zetten onverminderd door in 2022. In Ede zien we deze ontwikkelingen in het bijzonder terug in de omgeving van station Ede-Wageningen en het World Food Center. Daarnaast wordt de connectie met food gelegd in domeinen als sociale cohesie, biodiversiteit, klimaatadaptatie en educatie. Voorbeelden daarvan zijn samen tuinieren, werken aan meer eetbaar groen en vergroten van de voedselvaardigheden van de Edese jeugd.

Retail en Levendig Centrum

In de retail in het algemeen en specifiek ook in het centrum van Ede speelt naast de nasleep van corona vooral de onzekerheid betreffende onderwerpen als energieprijzen, prijsstijgingen, economische situatie en arbeidsmarkt een rol. Daarnaast is er op het thema leegstand sprake van een groeiende bereidheid van eigenaren en investeerders om mee te werken aan transformatie van winkelvastgoed. Dat is onder andere terug te zien in de geslaagde oprichting van een Bedrijven Investeringszone in het centrum.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2022
Lasten					
Economische Ontwikkeling	3.335 N	2.764 N	3.123 N	3.121 N	2 V
Uitgifte Bedrijfslocaties	31.149 N	19.664 N	17.608 N	9.083 N	8.525 V
Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid	2.722 N	2.907 N	2.891 N	2.885 N	5 V
Totaal lasten	37.206 N	25.335 N	23.621 N	15.090 N	8.531 V
Baten					
Economische Ontwikkeling	415 V	333 V	383 V	467 V	84 V
Uitgifte Bedrijfslocaties	33.063 V	19.532 V	17.481 V	3.417 V	14.064 N
Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid	1.494 V	1.637 V	1.584 V	1.613 V	28 V
Totaal baten	34.972 V	21.503 V	19.449 V	5.497 V	13.952 N
Saldo baten en lasten	2.234 N	3.832 N	4.172 N	9.593 N	5.420 N
Storting reserve	212 N	127 N	190 N	246 N	56 N
Ottrekking reserve	2.133 V	430 V	604 V	648 V	43 V
Resultaat	312 N	3.528 N	3.758 N	9.191 N	5.433 N

Productgroep Economische ontwikkeling

Doel

Voldoende bedrijvigheid, dynamiek en investeringen in Ede, zowel over de volle breedte van de Edese economie als specifiek voor de doelstellingen gelieerd aan 'Ede kiest voor Food'. Denk daarbij aan een sterk kennisecosysteem en een gezond, duurzaam voedselsysteem. Daarnaast werken we aan een goed functionerende arbeidsmarkt, waar vraag en aanbod in balans zijn.

Ketenpartners

Regio Foodvalley, Provincie Gelderland, Foodvalley NL, VNO/NCW; EBC (Edes Bedrijfs Contact) en overige bedrijfs/ondernemersverenigingen.

Provincie Utrecht en provincie Gelderland, ministeries LNV, EZK, VWS en BZK, Voedselraad, Voedingscentrum, Ziekenhuis Gelderse Vallei, NEON, Voedingsalliantie, MUFPP.

In het programma werkgelegenheid werken we samen met WUR, COG, Aeres groep, CHE, NRTO, VNO-NCW, FOV, FNV, CNV, UWV, andere gemeenten in de regio en Nederland.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030](#) (2020-2021)
- [Strategische Agenda Regio Foodvalley](#) (2020)
- [Regionale kantorenvisie](#) (2019)
- [Structuurvisie WFC](#) (2019)
- [Gebiedsopgave Veluwe](#)
- RPW Regio Foodvalley 2022 - 2026
- Visie Werklocaties Regio Foodvalley 2020-2030

- [Visie op Recreatie en Toerisme](#) (2017)
- [Actualisering PDV -beleid Regio Foodvalley 2020-2025](#)
- [Visie openbare ruimte gemeente Ede](#) (2016)
- [Retailvisie 2030](#) (2016)
- [Plan Levendig Centrum](#) (2015/2016)
- [Startnotitie duurzaam Ede](#) (2015)
- [Visie Food](#) (2015)
- [De economische ambitie van Ede \(programma Economie\)](#) (2013).

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Behoud en toename van bedrijven en werkgelegenheid in Ede.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met lokale bedrijfsleven en bedrijvenverenigingen versterken middels concrete projecten die bijdragen aan het doel. • Account- en relatiemanagement op hoog niveau houden door inzet van capaciteit en middelen. • Bijdragen aan toekomstbestendige werklocaties (centrum, bedrijventerreinen, kantoorlocaties). • Investeren in samenwerking tussen gemeente, onderwijs en bedrijfsleven. 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px;">→</div>
Subdoel	Toekomstbestendig en aantrekkelijke centrum- en detailhandelsstructuur.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken ondernemerschap en online presence in samenwerking met SBE. • Verder versterken van de collectieve ondernemersvertegenwoordiging. • Bijdragen aan herinrichting van enkele retailgebieden. • Bijdragen (via subsidieregeling) aan verbetering winkelgebieden op gebied van promotie en marketing. • Actieve (adviserende) bijdrage aan ruimtelijke projecten en transformatietrajecten. 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #92D050; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">✓</div> <div style="background-color: #92D050; color: white; padding: 2px;">✓</div>
<p><i>In 2022 is samen met omwonenden en ondernemers gewerkt aan de planvorming voor een nieuw Spindopplein, dat begin 2023 zal worden gerealiseerd.</i></p>		
Subdoel	Ede heeft een levendig centrum.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen bij organiseren BIZ voor eigenaren (Ede Centrum). * • Versterken van de verbinding met de culturele en sociale thema's. ** • Toekomstwaarde versterken en leegstand verminderen, conform beleid. *** 	<div style="background-color: #92D050; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">✓</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #92D050; color: white; padding: 2px;">✓</div>

** In 2022 is de organisatiegraad van ondernemers in de winkelgebieden versterkt en is de oprichting van het Platform Binnenstad Ede gerealiseerd. De oprichting van een Bedrijven investeringszone (BIZ) met een stemming onder alle eigenaren van commercieel vastgoed in het centrum, leidt tot nieuwe mogelijkheden voor de toekomst.*

*** In het project Toekomstbestendig Cultura werkt de gemeente met de partners Cultura, Poppodium Astant en Grandcafé De Verleiding aan een integraal verbouwingsplan. Het pand krijgt een upgrade met als insteek dat de functies in Cultura meer gaan betekenen voor Ede Centrum. In het stadspark is daarnaast geëxperimenteerd met diverse soorten events om het gebied te activeren als aanvulling op het centrumaanbod. Tenslotte zijn drie kunstroutes gemaakt in samenwerking met Ede Marketing en SBE.*

**** We zetten in Ede onder andere in op transformatie van leegstaande winkelpanden naar appartementen. Met deze inspanningen is de leegstand in Ede centrum gedaald van circa 20.000 m2 op het hoogtepunt naar ruim 8.000 m2 eind 2022. Een bijkomend effect van transformatie is dat de extra inwoners voor meer bestedingen in het centrum zorgen. In 2022 zijn voorts de Brouwerstraat en Telefoonweg opgeleverd als onderdeel van het vergroenen en herinrichten van het gehele centrum. Voor het Stadspark is het raamwerk voor*

2030 vastgesteld en er is besloten de parkeerplaatsen op het Raadhuisplein op te heffen en betaald parkeren op de Driehoek in te voeren. Om de overlast van verkeer in het voetgangersgebied te verminderen is de nieuwe centrumafsluiting middels kentekenregistratie in gebruik genomen.

Subdoel	Groei agrifoodcluster in termen van werkgelegenheid en aantal bedrijven/partijen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Aanjagen, uitwerken en uitvoeren van concrete projecten in het kader van Vestigingsklimaat Foodvalley 2030 (in samenwerking met Wageningen en provincie). • Intensiveren van resultaatgerichte samenwerking met Wageningen, provincie, Foodvalley NL en andere relevante stakeholders in het cluster. • Uitwerken omgevingsprogramma/gebiedsvisie voor de KennisAs. • Versterken community foodbedrijven op WFC en in de regio (NEON). • Realisatie 'etalage' voor foodbedrijven op WFC, voor (internationale) delegaties. (FoodX) 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #92D050; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">✓</div> <div style="background-color: #92D050; color: white; padding: 2px;">✓</div>

Najaar 2022 is het project Gebiedsprogramma KennisAs Ede-Wageningen opgestart, waarin Ede samen met Wageningen en de provincie Gelderland werkt aan een toekomstgericht gebiedsprogramma voor (grofweg) het gebied van WFC t/m Business & Science Park Wageningen. In het gebiedsprogramma komen ambities omtrent agrifood (identiteit als KennisAs, ruimte voor innovatieve economie) samen met de verstedelijkingsopgaven van Ede en Wageningen.

Subdoel	Ede staat bekend als gemeente die aan de voedselopgave logisch samenhangend uitvoering geeft.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van het benaderen van het voedselsysteem als 1 geheel en voorkomen van fragmentatie in beleid. • Intensiveren van duurzaam strategische partnerschappen op het gebied van voedselaanpakken als de Voedselraad, City Deals en MUFPP. 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px;">→</div>

Subdoel	Ede draagt in 2025 bij aan een gezonde en duurzame voedselomgeving ten behoeve van een gezondere leefstijl van en door inwoners.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van een gezonde leefstijl zodat dat Edenaren weten wat een gezond voedingspatroon is en in staat zijn een gezonde leefstijl te kiezen. • Stimuleren en reguleren dat er een gezond voedselaanbod is op specifieke locaties als het stationsgebied en in specifieke wijken. • Faciliteren en stimuleren dat voedselonderwijs en gezond voedselbeleid op de BO en VO scholen gerealiseerd is. • Regisseren dat meer eetbaar groen in met name de publieke ruimte gerealiseerd is. • Intensiveren van partnerschappen als Voedingsalliantie. • Verankeren van uitgangspunten van een gezonde en duurzame voedselomgeving in omgevingsvisie, gebiedsvisies en andere gemeentelijke visies. • Stimuleren van vermindering voedselverspilling en in regionaal verband aanjagen van de eiwittransitie. 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px;">→</div>

De ontwikkeling van een gezonde voedselomgeving, met specifieke aandacht op het stationsgebied, is in volle gang gezet in 2022. De samenwerking met partners hierin is opgetuigd, en de opening van de deuren van een eerste pop-up winkel met een gezond, lokaal en duurzaam aanbod is gerealiseerd als eerste stap in deze ambitie. In 2022 zijn de eerste stappen gezet om de groene eetbare lijn in Ede te concretiseren, om zo de gewenste situatie waarin voedsel dichtbij, zichtbaar en bereikbaar is voor iedereen in Ede te realiseren. Een pilot om maaltijden op school te bieden, is in de startblokken gezet.

Subdoel	Ede is in 2025 een gemeente waar alles rond voedsel samenkomt waardoor bedrijven en organisaties zich hier graag vestigen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van korte voedselketens ten behoeve van het creëren van marktkansen voor Edese (agrarische) ondernemers en het verbinden van Edenaren met het buitengebied. → • Intensiveren van samenwerking in en met partnerschappen als NEON, WFC-network en (inter)nationale netwerken rond voedsel ten behoeve van meer onderlinge samenwerking in en bedrijvigheid ten behoeve van de regio. → • Stimuleren van duurzaam en innovatief ondernemerschap (MKB) in de hele voedselketen ten behoeve van een robuuste en toekomstbestendige agrifoodsector. → • Aanjagen en verbinden van initiatieven rond het WFC ten behoeve van het vergroten van zichtbaarheid van de Food-ambitie van Ede als ook het WFC. ✓ 	
Subdoel	Het gebruik van bijstand duurt niet langer dan de competenties en talenten van werkzoekenden noodzakelijk maakt.	
Prestatie	<ul style="list-style-type: none"> • Werkzoekenden beter zichtbaar maken door intensiever samen te werken met werkgevers, UWV, werknemers en onderwijs, zodat werkgevers meer direct kunnen bepalen onder welke voorwaarden werkzoekenden een (gedeeltelijke) werkplek kunnen krijgen voor hun verdere ontwikkeling. → 	
Subdoel	Dat er meer personen uit een uitkeringssituatie in een duurzame werksituatie terechtkomen.	
Prestatie	<ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met werkgevers, gemeenten/UWV en onderwijs nieuwe werkmethoden en processen ontwikkelen met hulp van Rijksmiddelen (Perspectief op Werk). → 	
Subdoel	Excellente dienstverlening via het werkgeversservicepunt.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Sluitende afspraken maken met onze partners (gemeenten en UWV) te maken om werkgeversdienstverlening te optimaliseren. Werkgevers en overheid hebben beide belang bij een stevig netwerk met werkgevers. → <p>Het Werkgeversservicepunt doorontwikkelen opdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verbinding tussen vraag en aanbod verbetert. → • Er meer transparantie is in het aanbod van alle vacatures en werkzoekenden, waardoor matching en duurzame plaatsing van werkzoekenden efficiënter wordt gerealiseerd en kosten van uitkeringen dalen. → • Werkgevers dienstverlening regionaal geharmoniseerd is en regelbaarheid is geborgd. → • De samenwerking tussen WSP en private bemiddelaars is gerealiseerd. → • De grip verbetert als gevolg van de doorontwikkeling van sturingsdata. → 	
Subdoel	Dat meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk komen zodat meer mensen financieel zelfredzaam zijn.	
Prestatie	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met werkgevers, onderwijs, UWV, gemeenten en werknemers in de Arbeidsmarktregio zoveel mogelijk mensen regulier aan de slag te helpen en te houden. * → 	

* Het regionaal mobiliteitsteam (RMT) is begin 2022 van start gegaan. Hierin werken gemeenten, UWV, onderwijs, werkgevers en vakbonden - met een ontschot budget- samen met het doel zoveel mogelijk inwoners

uit de regio (van werk) naar werk te begeleiden en te ondersteunen. In 2022 meldden 400 inwoners zich aan en zijn geholpen via het RMT.

Subdoel	Meer toptalent, ook vakmanschap, kiest voor de regio.		
	Prestaties	Uitvoeren regionale arbeidsmarktagenda.	
		<ul style="list-style-type: none"> • Projecten uitvoeren die gericht zijn op het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de regio voor toptalent. → • Inzetten specifieke instrumenten zodat latent potentieel (herintreders, zij-instromers, parttimers die meer willen werken en werkloos werkzoekenden) de arbeidsmarkt hernieuwd betreedt. → • Het matchingsplatform inzetten om informatie te verzamelen voor nieuwe interventies op de arbeidsmarkt. → 	
Subdoel	Leven lang leren en ontwikkelen is het centrale concept in onze regio.		
	Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Dit concept versterken in onze regio om tekorten op de arbeidsmarkt op te lossen. → • Bewustwording tot stand brengen over het belang dat meer medewerkers al hun ervaring en competenties inzetten op de plek waar dit het meeste nodig is. → • Transities vormgeven: voor ieder probleem op de arbeidsmarkt zijn de mensen deels aanwezig, maar op de verkeerde plek. → • Duurzame inzetbaarheid: met werkgevers en onderwijs mensen vanuit het vak van het verleden opleiden voor de kansen van de (nabije) toekomst. → • Na de revitalisering van het loket leren en werken structureel werken aan de 'leercultuur' in Regio Foodvalley en het versterken van de kennisstructuur leren en werken. → • Nut en noodzaak van een regionaal opleidingsfonds onderzoeken: 'een leven lang leren en ontwikkelen'. → 	

Indicatoren

	Beeldindicatoren			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Percentage nieuwe bedrijven in Ede	13,3	13,5	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Aandeel nieuwe gestarte bedrijven (ten opzichte van totaal aantal bedrijven). Gegevens 2022 nog niet beschikbaar.</i>					
Percentage ontwikkeling aantal bedrijven gemeente Ede	4,7	4,2	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Jaarlijkse groei van het aantal bedrijven in gemeente Ede. Gegevens 2022 nog niet beschikbaar.</i>					
Percentage leegstaand winkelvloeroppervlak in Ede-Centrum	24,5	16,6	11,1	n.v.t.	n.v.t.
Aantal winkels (verkooppunten) Ede Centrum exclusief leegstand	327	338	317	n.v.t.	n.v.t.
Aantal arbeidsplaatsen per 1.000 inwoners van de beroepsbevolking (15 t/m 74 jaar)	672	674	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Depla-indicator. Gegevens 2022 nog niet beschikbaar.</i>					
Aantal banen in topsector Agrifood	8.387	8.251	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Meting 2022 nog niet beschikbaar.</i>					
Percentage foodstarters (van totaal aantal starters) in Ede	6,6	5,0	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Aandeel nieuwe gestarte Food-bedrijven (ten opzichte van totaal startende bedrijven). Gegevens 2022 nog niet beschikbaar.</i>					
Oordeel inwoners over horeca-aanbod	7,2	-	7,2	n.v.t.	n.v.t.
<i>Oordeel uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>					
Aantal MBO Food studenten dat in Ede studeert	3.417	4.708	4.480	n.v.t.	n.v.t.
<i>Aantal MBO studenten ingeschreven aan MBO-FOOD opleiding in Ede. Food-opleidingen bestaan uit de MBO-sector 'agrarisch' en bedrijfstak 'Voedsel en leefomgeving'. Metingen 2020 en 2021 met terugwerkende kracht aangepast.</i>					

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal basisscholen met vignet 'gezonde school, themacertificaat voeding' <i>Indicator is verplaatst naar programma 2, productgroep Gezondheidsondersteuning.</i>	7	8	9	9	n.v.t.
Bezoekt minstens 1x per week Ede-Centrum <i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	29	-	30	34	n.v.t.
Oordeel inwoners over Ede centrum <i>Rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	6,6	-	6,8	6,8	n.v.t.
Oordeel inwoners over aanbod activiteiten/festivals <i>Oordeel uitgedrukt in rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	6,3	-	6,4	6,4	n.v.t.

Vervallen indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal basisscholen met vignet 'gezonde school, themacertificaat voeding' <i>Indicator is verplaatst naar programma 2, productgroep Gezondheidsondersteuning.</i>	7	8	9	9	n.v.t.
Aantal basisscholen met een schooltuin <i>Indicator is verplaatst naar programma 2, productgroep Gezondheidsondersteuning.</i>	22	21	25	22	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	3.335 N	2.764 N	3.123 N	3.121 N	2 V
Baten	415 V	333 V	383 V	467 V	84 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	25 N	25 N
Onttrekking reserve	1.723 V	255 V	305 V	320 V	15 V
Resultaat	1.198 N	2.176 N	2.435 N	2.359 N	76 V

Toelichting

Levendig Centrum (Act. 2022 € 68.000 V) € 68.000 V

De 'Winkel van Ede' is een centraal punt waar Ede zich presenteert aan de bezoekers van Ede-centrum. De winkel wordt opgericht en gefinancierd door het Binnenstadsplatform. In de Programmabegroting 2022-2025 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld om het eenmalige tekort van € 68.000 te dekken. De oprichting van de winkel is vertraagd omdat deze samenhangt met de oprichting en huisvesting van het Binnenstadsplatform. Daarmee wordt de 'Winkel van Ede' niet in 2022, maar in 2023 gerealiseerd.

Regiodeal Foodvalley € 120.000 N

In de programmarekening is een aanvullende bijdrage voor de regiodeal FoodValley van € 120.000 opgenomen. Deze bijdrage is nodig om te blijven voldoen aan de toezegging van de regiogemeenten voor de totale inleg aan de RegioDeal FoodValley. Regio Foodvalley is één van de partners in de RegioDeal FoodValley. Doordat de in kind bijdrage vanuit de ICT campus Veenendaal niet volledig gerealiseerd kan worden is een tekort ontstaan van € 361.000 op de gezamenlijke regionale bijdrage van 10 miljoen. De Regio Foodvalley kan dit niet adresseren bij de overige partners en wil zich een betrouwbare samenwerkingspartner tonen. Door het bedrag gezamenlijk met de deelnemende regiogemeenten op te vangen kan de uitvoering van de Regio Deal zoals overeengekomen worden voortgezet.

Food € 75.000 V

In het kader van de Citydeal Voedsel op de stedelijke agenda is de afgelopen jaren gezamenlijk met de

verschillende deelnemende gemeenten gewerkt aan verbetering van het voedselsysteem op lokaal niveau. Dit heeft geleid tot gemaakte kosten voor de Citydeal en bijdragen vanuit deelnemende gemeenten. Rekening houdend met eerder ontvangen bijdragen leidt deze verrekening tot een voordeel van € 75.000.

Productgroep Uitgifte bedrijfslocaties

Doel

Voldoende bedrijventerreinen/werklocaties beschikbaar die kwalitatief voldoen aan de vraag van het bedrijfsleven.

Ketenpartners

Regio Foodvalley; provincie Gelderland; EBC (Edes Bedrijfs Contact); overige bedrijfs/ondernemersverenigingen; private ontwikkelende partijen.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030](#) (2020-2021)
- [Structuurvisie WFC](#) (2019)
- [Regionale programmering bedrijfsterreinen Foodvalley](#) 2022-2026

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Huisvesten van bedrijven op Edese werklocaties en (naar behoefte) ontwikkeling van nieuwe locaties.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Aantrekken van (nieuwe) foodbedrijven in Ede, onder andere door verkoop van kavels op het Food & Businesspark. • Aantrekken van (nieuwe) foodbedrijven in Ede, door huisvesting op het Food Innovation District. • Concrete projecten ter revitalisering (verbetering) van bestaande werklocaties: investeren in kwaliteit, duurzaamheid en samenwerking tussen bedrijven (parkmanagement). • Bijtijds realiseren van nieuwe werklocaties, conform de Omgevingsvisie Ede (vaststelling 2022) en inspeland op behoeftes. Nieuwe locaties moeten bovendien passen in de regionale afspraken. • Verkennen mogelijkheden en noodzaak voor uitbreiding Harskamp. 	<div style="text-align: right; margin-bottom: 10px;">X</div> <div style="text-align: right; margin-bottom: 10px;">→</div> <div style="text-align: right; margin-bottom: 10px;">√</div> <div style="text-align: right; margin-bottom: 10px;">→</div> <div style="text-align: right;">→</div>

Uitgifte van bedrijventerrein is in 2022 achtergebleven bij de verwachtingen. Meerdere factoren spelen daarbij een rol. Het ligt niet zozeer aan gebrek aan belangstelling voor locaties als Food & Businesspark en Food Innovation District (op WFC). Ten eerste is er sprake van 'netcongestie'. Het elektriciteitsnet in Nederland is op veel plekken overbelast. Bedrijven die grond (willen) kopen, verkeren daardoor in onzekerheid wanneer zij op het net kunnen worden aangesloten. Op het Food Innovation District speelt daarnaast een rol dat de daadwerkelijke realisatie van de eerste fase langer dan verwacht op zich laat wachten. Dat heeft te maken met meerdere factoren, waaronder RO-procedures en het voorkomen van te grote ontwikkelrisico's. Daar komt bij dat dergelijke investeringsbeslissingen van bedrijven veel tijd kosten (voor grote bedrijven zelfs meerdere jaren). Door al deze factoren wordt een lange adem gevraagd bij de ontwikkeling van deze strategische locatie in Ede. De animo voor het Food Innovation District is onverminderd groot, zowel van start-ups als grotere bedrijven.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Percentage ontwikkeling aantal bedrijven bedrijventerreinen <i>Jaarlijkse groei van het aantal bedrijven gevestigd op bedrijventerreinen. Gegevens 2022 beschikbaar in maart 2023.</i>	3,5	5,6	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
Oppervlakte uitgegeven nieuwe bedrijventerreinen <i>Aantal hectare grond uitgegeven voor (nieuwe) bedrijventerreinen.</i>	3,4	9,2	0,3	1,8	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000
					Verskil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	31.149 N	19.664 N	17.608 N	9.083 N	8.525 V
Baten	33.063 V	19.532 V	17.481 V	3.417 V	14.064 N
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	58 N	58 N
Onttrekking reserve	253 V	148 V	148 V	176 V	28 V
Resultaat	2.166 V	16 V	22 V	5.547 N	5.569 N

Toelichting

Uitgifte gronden bedrijfslocaties en WFC-terrein

€ 5.488.000 N

De eerder geschetste economische ontwikkelingen over 2022 komen tot uitdrukking in de financiën van de grondexploitaties. In 2022 is in totaal 0,3 hectare aan bedrijfsgrond door de gemeente verkocht op de grondontwikkeling Kievitsmeent - West. Dit blijft ver achter bij de oorspronkelijke verwachting voor de bedrijventerreinen van 5,6 hectare voor 2022 en wordt verklaard door de eerder benoemde netcongestie. De gerealiseerde baten over 2022 blijven hierdoor € 15,2 miljoen achter bij de begroting. Het uitstel van de verkopen heeft ook een onderschrijding op de lasten van tot gevolg. Beide effecten worden verrekend met de boekwaarde, waardoor het effect op de exploitatie neutraal is.

Het negatieve resultaat over de grondexploitaties voor bedrijven in 2022 bedraagt € 5,5 miljoen. Dit wordt verklaard door de bijstelling van de voorziening negatieve plannen als gevolg van de actualisatie van de grondexploitatie WFC (€ 5,9 miljoen nadelig) en door een positief effect op de bedrijventerreinen van BT A12 van € 0,4 miljoen. Op basis van de geactualiseerde ramingen (gebaseerd op vastgestelde uitgangspunten) zien we een forse verslechtering van de grondexploitatie WFC, met name vanwege conjuncturele ontwikkelingen. Zo blijft de inflatie onverminderd hoog, zien we een stijgende marktrente en zorgen stijgende bouwkosten en dalende VON-prijzen voor druk op de grondprijs. Samen met enkele projectspecifieke kostenstijgingen (onder andere beheerskosten Mauritskazerne, afdracht plankosten aan WFC), zorgt dit voor een forse daling van de netto contante waarde. Voor een uitgebreide toelichting op de plannen en het resultaat op de grondexploitaties voor de bedrijventerreinen wordt verwezen naar het MPG 2023.

Productgroep Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Doel

Ede heeft een verkeers- en vervoersysteem dat maximaal bijdraagt aan een goed vestigingsklimaat, een prettig woonklimaat en aan de behoefte om te ontmoeten en te verbinden waarbij de negatieve gevolgen (zoals emissie) van mobiliteit zo veel mogelijk worden beperkt.

Ketenpartners

Regio Foodvalley (de gemeenten hierin), provincies Gelderland en Utrecht en het Rijk. Openbaar vervoerbedrijven (landelijk en regionaal).

CROW (bepaalt met veel adviseurs landelijke richtlijnen voor weginrichting).

Er is een regionaal mobiliteitsconvenant. Hieraan nemen grote bedrijven, overheidsorganisaties en onderwijsinstellingen deel. De regio zet een mobiliteitsmakelaar in, die samen met deze partijen plannen maakt om het vervoer van personeel slimmer, duurzamer en gezonder te maken. In de tweede helft van 2022 heeft de mobiliteitsmakelaar flink ingezet op de werkgeversaanpak, nadat dit tijdens de coronaperiode vrijwel stil lag.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- Omgevingsvisie (2022)
- [Integrale projecten Verkeer & Ruimte Levendig Centrum](#) (2018)
- [Nota parkeernormering gemeente](#) (2017)
- [Van peloton naar kopgroep. Fietsplan gemeente Ede](#) (2016)
- [Verbinden en bereiken. Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan Ede \(Deel A: kadernota\)](#) (2014)
- [Verbinden en bereiken. Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan Ede \(Deel B: supplement\)](#) (2014)
- [Verbinden en bereiken. Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan Ede \(Factsheets\)](#) (2014)
- [Beleidsnotitie parkeren woonwijken](#) (2012)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Ede nationaal en regionaal bereikbaar. <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren ontwikkeling van de Rijnlijn (opvolger Valleilijn bus) tot hoogwaardig openbaar vervoer. 	→
Subdoel Prestaties	Sterke netwerken. <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren diverse fietsplanprojecten zoals (delen van) snelle fietsroutes Ede-Veenendaal en Ede-Wageningen. • Uitvoeren maatregelen ter bevordering van de bereikbaarheid van bedrijfsterreinen in Ede-West. • Aanleggen delen van de Parklaan, inclusief bijbehorende fietsinfrastructuur. 	→ ✓ →
Subdoel Prestaties	Veilige netwerken. <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken risicogestuurde aanpak op regionaal niveau, waarbij de regionale verkeersdesk wordt ingezet om verkeersdata slim te bundelen. • Verbeteren diverse verkeersregelinstanties. • Oplossen van kleinschalige verkeersklachten, aangegeven door inwoners Ede. • Voortzetten diverse campagnes die zich richten op gedragsbeïnvloeding (scholieren, alcohol, enz.). • Voortzetten fietsstimulerende maatregelen en campagnes. • In samenwerking met provincie verbeteren oversteekbaarheid langzaam verkeer op N224 Ede en N310 Otterlo. 	→ → → → → →
Subdoel Prestaties	Aantrekkelijke netwerken. <ul style="list-style-type: none"> • Streven naar invoering eenduidige, logische en eerlijke parkeertarieven op straat en inpandig. • Optimalisatie benutting parkeercapaciteit door mogelijke fiscalisatie/herziening, uitbreiding en/of toevoeging van parkeervergunninggebieden. 	→ →
Subdoel Prestaties	Gezonde, inclusieve en schone mobiliteit. <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren wens provincie aanpassen halte Rijnlijn naar huidige eisen toegankelijkheid voor visueel gehandicapten. 	→

	• Faciliteren aanbrenge dynamische reis informatie (DRIS) op diverse grotere bushaltes door provincie.	→
	• Bijdragen aan kwalitatief hoogwaardig en kosteneffectief vervoer op maat, ten behoeve van doelgroepen en ook als aanvulling op het reguliere openbaar vervoer.*	X
	• Stimuleren aanleg oplaadvoorzieningen elektrische auto's.	→
	• Faciliteren oplaadpunten voor emissievrij busvervoer.	✓
	• Stimuleren initiatieven voor deelmobiliteit. **	X
	• Voorbereiden besluit tot invoering zero emissiezone stadslogistiek.	→

* Servicelijn 6 is opgeheven, overige buslijnen zijn verschaald. De Valleihopper mag alleen nog door mensen met een Wmo-indicatie. De deeltaxi kan dit gat onvoldoende opvullen.

** Deelmobiliteit wordt in 2023 opgepakt.

Subdoel Prestaties	Mobiliteit & governance.	
	• Stimuleren van empowerment, het versterken van samenwerkende groepen in de samenleving (bewoners en ondernemers beslissen mee over de inrichting van de openbare ruimte).	→
	• Stimuleren nieuwe deelnemers aan Regionaal Mobiliteitsconvenant ten behoeve van werkgeversaanpak.	→
	• Uitvoering onderdelen actieplan "slimme mobiliteit Parklaan".	→

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de bereikbaarheid van de buurt met het OV <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	69	-	62	n.v.t.	n.v.t.
Verkeersdrukke snelwegen (avondspits) <i>Reistijd A12 Maanderbroek (Ede) - Waterberg (Arnhem) in minuten. Meting 2022 nog niet beschikbaar.</i>	13,5	13,6	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
Verkeersongevallen met dodelijke afloop (%) <i>Meting 2022 nog niet beschikbaar.</i>	0,3	0,8	n.n.b.	n.v.t.	0,3 (2021)

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de bereikbaarheid van de buurt met de auto <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten. Oorzaak daling in 2022 is niet duidelijk, waarschijnlijk ten gevolge van wegwerkzaamheden en afsluiting Kerkweg. Verwachting is dat met de vele wegwerkzaamheden (waaronder aanleg Parklaan en hoogwaardige fietsroute Ede-Wageningen) dit percentage de komende jaren nog daalt.</i>	89	-	85	90	n.v.t.
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over parkeergelegenheid in de buurt <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	61	-	56	63	57 (2021)
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de verkeersveiligheid in de buurt <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten. Na Corona wordt er weer veel gereisd. Aantal elektrisch fietsen neemt snel toe, vooral onder jongeren en ouderen. Landelijk zorgt dit voor extra ongevallen, ook in Ede is de verwachting. Alcohol, drugs en appen leidt vooral in het buitengebied tot extra ongevallen. Dit samen lijkt de verklaring voor het lagere tevredenheidsgevoel.</i>	57	-	52	60	n.v.t.
Aantal openbare laadpalen, geplaatst in opdracht van de gemeente	128	174	247	250	

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
<i>Het aantal laadpalen dat in opdracht van de gemeente Ede in de openbare ruimte is geplaatst. Iedere laadpaal is voorzien van twee laadpunten.</i>					
Fietsgebruik Edenaren	48	-	53	58	n.v.t.
<i>Percentage Edenaren dat minimaal vier keer per week de fiets gebruikt. Wordt tweejaarlijks gemeten. In 2022 is het percentage weer wat hersteld, maar nog niet tot het niveau van de streefwaarde. De toename van het fietsgebruik lijkt langzaam te gaan en dat meer maatregelen nodig zijn die bijdragen aan een goed fietsnetwerk.</i>					
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over fietspaden/fietsroutes van en naar de buurt	86	-	83	88	n.v.t.
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Het (relatief kleine) verschil komt mogelijk door de vele werkzaamheden de laatste jaren. Ook is het fietsnetwerk (nog) niet helemaal op orde, dus omleidingen zorgen dan soms voor dubbel overlast voor de fietser.</i>					
Verkeersongevallen per 100.000 inwoners (inclusief rijks- en provinciale wegen)	617	655	n.n.b.	800	628 (2020)
<i>Meting 2022 is nog niet bekend.</i>					

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Aantal bedrijventerreinen, ontsloten door een snelle fietsroute (SFR)	3	3	3	4	n.v.t.
<i>Snelle fietsroutes bieden voor bedrijventerreinen een aantrekkelijk alternatief voor de auto in woon-werkverkeer. Het gedeelte langs de Frankeneng is gereed en het gedeelte over het Pakhuisviaduct in uitvoering. In 2023 volgt de aanpassing bij de voormalige spoorwegovergang Kerkweg en de aansluiting op de nieuwe fietsstalling van station Ede-Wageningen.</i>					
Aantal gemeentelijke voorrangslotondes	25	25	25	27	n.v.t.
<i>Zonder provinciale rotondes.</i>					

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	2.722 N	2.907 N	2.891 N	2.885 N	5 V
Baten	1.494 V	1.637 V	1.584 V	1.613 V	28 V
Storting reserve	212 N	127 N	190 N	163 N	26 V
Onttrekking reserve	158 V	27 V	151 V	151 V	0 N
Resultaat	1.281 N	1.369 N	1.345 N	1.285 N	60 V

Toelichting

Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid (Act. 2022 € 50.000 N)

€ 5.000 V

Bij de Actualisatie is een nadeel opgenomen van € 50.000 voor het ontbreken van dekking voor de uitvoering van Strategische Agenda van de Regio (onderdeel Fysieke Randvoorwaarden: Mobiliteit). Deze lasten blijken in 2022 gedekt te kunnen worden uit resterende middelen voor Verkeersveiligheid en het Fietsplan. Per saldo komt het geheel van de lasten op de productgroep Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid daarmee bijna neutraal uit.

5

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Grondexploitatie: wonen, bouwen en wonen | Woningmarkt
Algemene milieuactiviteiten, duurzaamheid, afvalstoffenverwijdering | Duurzaamheid en energie
Ruimtelijke ontwikkeling, omgevingsvergunning, ontwikkeling buitengebied | Ruimtelijke planvorming

Doel programma

Wij streven naar een gemeente die gezond is. Fysiek, sociaal én economisch. Een gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Voor onze huidige inwoners en voor de toekomstige generaties. Een gezonde leefomgeving, een passende woning en goede (recreatieve) voorzieningen dicht bij huis zijn daarin belangrijke randvoorwaarden. In die leefomgeving creëren wij passende voorzieningen en is er ruimte voor onze inwoners om zich te om te ontplooiën en om te ondernemen.

Ontwikkelingen in 2022

Ruimtelijke ontwikkelingen betekenen ruimtelijke opgaven rondom energie, volkshuisvesting, klimaat, landbouw en natuurversterking. Met de in mei 2022 vastgestelde omgevingsvisie Ede 2040 laten we zien dat de opgaven de gemeentegrenzen overstijgen. Samenwerking met partners in de buiten de regio biedt kansen en mogelijkheden voor cofinanciering en verandering in onze rollen en werkwijzen.

Ruimtelijke ontwikkeling

De schaa sprong, betekent een andere manier van werken. Vanuit de vastgestelde Omgevingsvisie werken we aan de ontwikkeling van Ede: de ontwikkelstrategie bepaalt de richting, de investeringsstrategie het tempo. Deze worden vertaald naar programma's en uitvoeringsagenda's. Het rijk heeft de Regio Foodvalley samen met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen benoemd als een van de NOVEX-gebieden. Daarnaast ondersteunt het rijk de stedelijke opgave van Foodvalley met een aanwijzing als Grootchalig Woningbouwgebied (GWG Foodvalley). Dit heeft geleid tot co-financiering voor woningbouw.

Ruimtelijke planvorming

Ede bestaat uit dynamisch stedelijk gebied en een groot buitengebied met landbouw, natuur, bedrijvigheid en karakteristieke dorpen en buurtschappen. De planvorming is gericht op de grote opgaven: verstedelijking, transitie landelijk gebied en energie. Binnen Ede-Stad zien we een toenemende vraag naar mogelijkheden om locaties te verdichten of te transformeren. Passend bij de versnellingsopgave jagen we woningbouw aan en begeleiden wij pro-actief de bijbehorende initiatieven. Tegelijkertijd zorgen wij voor (uitbreidings)locaties voor onze eigen en de regionale woon- en werkopgaven. We versterken de groene kwaliteiten van onze leefomgeving, juist als de druk daarop groter wordt. We hanteren hierbij actueel ruimtelijk instrumentarium. De vastgestelde Omgevingsvisie werken we via gebiedsprocessen uit in gebiedsprogramma's en thematische programma's.

Volkshuisvesting

Het rijk trekt de regie op de volkshuisvesting stevig naar zich toe. De focus van de gemeente is daarom sterker komen te liggen op voldoende betaalbare woningen (tenminste tweederde betaalbaar waarvan de helft sociale huur). Samen met regiogemeenten, rijk en provincie leggen wij dit in 2023 vast in een woondeal. Voor het jaar 2022 was markt voor koopwoningen uitzonderlijk; in het begin zagen we de prijzen stijgen: bij ruim 80% werd de vraagprijs (ruim) overboden en het aanbod was beperkt. Vanaf het tweede kwartaal (als gevolg van de oorlog in de Oekraïne en de hoge inflatie) steeg de rente en het aanbod van woningen; dit zorgde voor dalende prijzen. In de nieuwbouw zagen we stagnatie in de vrije sector. In Ede werd in 2022 de landelijke trend zichtbaar dat projecten stagneren door regelgeving (stikstof), gebrek aan ambtelijke capaciteit, leveringsproblemen van bouwmaterialen en/of (on)mogelijkheden voor aansluiting op nutsvoorzieningen. We benutten onze beperkte gemeentelijke mogelijkheden, zoals een hoger aandeel sociale huur en het omzetten van zachte naar harde plancapaciteit, zodat er daadwerkelijk gebouwd wordt. Door de grote toestroom van vluchtelingen, asielzoekers en Oekraïners duurde het verblijf van vluchtelingen in opvangcentra langer dan gewenst. We hebben vluchtelingen uit de Oekraïne opgevangen in Harskamp. We zijn er weer in geslaagd om de aan onze gemeente toegewezen statushouders (taakstelling) te huisvesten.

Omgevingswet

In het afgelopen jaar is de invoering van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld en bleef de onduidelijkheid over de definitieve inwerkingtreding. Inmiddels heeft de Eerste Kamer ingestemd met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Het doel van de Omgevingswet is een gezonde en prettige leefomgeving, waarbij gebruik en bescherming in evenwicht zijn. Ook de invoering van de landelijke voorzieningen van het DSO is vertraagd naar 1 januari 2024. Er geldt een overgangstermijn tot 2029. Desondanks werken we intussen in Ede goed door aan de ontwikkeling en de implementatie. We spannen ons ervoor in dat de systemen zijn gevuld en we leren hoe we ermee moeten werken.

Schone Luchtakkoord

In 2022 is regionaal samengewerkt bij de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord. Als vervolg op ons Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij is met de pluimveesector een pilotproject ontwikkeld om te onderzoeken hoe reductie van fijnstof te realiseren is. Samen met de Natuur en Milieufederatie Gelderland zijn workshops voor inwoners georganiseerd over het stoken met minder overlast.

Duurzaamheid en energie

Energietransitie

Ede wil in 2050 energieneutraal zijn. Sinds 2018 vormt de routekaart Ede energieneutraal hiervoor de basis. Afgelopen jaar stond in het teken van de energiecrisis en energiearmoede; de aanpak van energiebesparende maatregelen is hierdoor geïntensiveerd. De provincie Gelderland besloot in te zetten op natuurherstel (wespandief), waardoor tijdelijk geen windparken gebouwd mogen worden in een 1-8 km zone om de Natura2000 gebieden van de Veluwe. Door het volgen van de Rijksnormen voor windmolens ligt het project windmolens in het energiecluster A12-A30 tijdelijk stil.

Verkabeling en netwerkcongestie

Voor het oplossen van de netwerkcongestie hebben wij de contacten met Liander geïntensiveerd. Dit is een lopende ontwikkeling naar verwachting tot 2028. Liander investeert in het netwerk van Ede. De voorbereidingen voor de verkabeling zijn gestart. De uitvoering, waarvoor we afhankelijk zijn van de planning van Liander, vindt naar verwachting plaats in 2024 en 2025.

Afval

De stijgende prijzen voor energie en de inflatie hebben effect op de afvalbranche. De prijs voor oud papier en karton is gedaald doordat de papierfabrieken hogere energiekosten hebben. De stijgende prijzen komen terug

in de aanneemsom ACV 2023. De hoeveelheid huishoudelijk afval (in kilogram) ten opzichte van 2021 is afgenomen wat mogelijk komt door afname van de consumptie.

Landelijk gebied

In het landelijk gebied zijn grote ontwikkelingen gaande. Ede staat in het middelpunt van de stikstofcrisis. De agrarische sector is in onze gemeente prominent aanwezig. Daarnaast is er met onder andere de Veluwe binnen de gemeentegrenzen een belangrijk natuurgebied aanwezig. Het is van belang vanuit herstel van het natuurlijke systeem een nieuw evenwicht te vinden tussen natuur en onze activiteiten, waaronder landbouw. De transitie wordt gedreven door de urgentie op het behalen van de (Rijks en provinciale) doelen op het gebied van klimaat, water en biodiversiteit. Ede onderschrijft de (verplichte) Rijks- en provinciale doelen zoals omschreven in het NPLG en het GPLG (in voorbereiding) en zet zich in om deze te behalen. In 2022 is gestart met de Opgave Landelijk Gebied; wij houden hierdoor regie de ontwikkelingen in het landelijk gebied. Vanuit onze omgevingsvisie met de vijf strategische keuzes sturen wij daarnaast op een betere ordening van onze schaarse ruimte. Binnen de opgave Landelijk gebied wordt gewerkt vanuit drie samenhangende thema's:

1. landbouwtransitie;
2. robuuste natuurversterking;
3. inclusieve ruimtelijke inrichting.

Vanuit de landelijke doelen bekijken we welke bedrijfsmogelijkheden passen bij onze ondernemers en bij de identiteit van het gebied. De provincie stuurt hierop vanuit haar verantwoordelijkheid als gebiedsautoriteit. Het landelijk gebied van Ede zal door de landbouwtransitie flink veranderen. Voor veel boeren zal het perspectief op meer dan alleen landbouwkundige functies liggen. Hierover zijn wij met hen in gesprek.

Door de Basis Kwaliteit Natuur (BKN) krijgen wij inzicht in de natuurkwaliteit van ons grondgebied. Dit geeft ons de mogelijkheid om gericht te sturen op borging en versterking. Ook binnen het stedelijk gebied blijven we inzetten op het versterken van een natuurinclusieve en klimaatrobuuste omgeving. In 2022 werd onze inspanning om klimaatadaptatie te integreren in onze processen en projecten zichtbaar in de Bloemen- en Zeeheldenbuurt en het Levendig centrum. Samen met onze inwoners hebben wij invulling gegeven aan actie Steenbreek.

Met programma inclusieve ruimtelijke inrichting streven we naar een goede ruimtelijke ordening van verschillende functies. Vanuit de omgevingsvisie werken we de hoofdfuncties van het landelijk gebied verder uit. Deze vormen de basis voor het gebiedsprogramma Landelijk Gebied. Met een integrale en participatieve werkwijze worden gebiedsprocessen gebiedsgericht opgepakt. Deze werkwijze is toegepast op De Ginkel, in het Renkums Beekdal, in het Binnenveld en Otterlo.

Recreatie en toerisme

Door deelname aan de Regio Deal Veluwe bouwen wij met onze partners aan toekomstbestendige en duurzame recreatie. De natuurdoelen voor de Natura2000 gebieden en de toenemende bezoekersaantallen leiden tot spanning tussen recreatie en natuur: de provincie heeft een recreatiezonering voor de Veluwe ontwikkeld. Om de druk op de natuurgebieden te verlichten én tegelijkertijd een recreatief/toeristisch aantrekkelijke gemeente te blijven richten wij, samen met onze partners, sinds 2022 onze blik nadrukkelijk op de Gelderse Vallei. Met het programma vitale vakantieparken werken we aan de toekomst via meerdere sporen: economische/innovatiespoor, het ruimtelijke spoor en het handavings- en veiligheidsspoor.

OddV

De OddV heeft meer geproduceerd dan verwacht. Er zijn meer vergunningaanvragen voor het uitvoeren van een werk ingediend en meer verzoeken om afwijkingen van bestemmingsplannen. Gevolg hiervan is ook meer toezicht bij de bouw en meer adviezen voor ruimtelijke ordening. Daarnaast is er ook extra capaciteit ingezet

voor Warmtebedrijf Ede. Tenslotte vroeg de aanpak van permanente bewoning om meer inspanning op projecten.

Grondexploitaties

Gemeentelijke grondexploitaties zijn gevoelig voor externe invloeden. Stijgende bouwkosten, stijgende rentes en stagnerende grondprijzen zorgen voor druk op de economische haalbaarheid van grondexploitaties. Daarnaast zijn er nog veel onzekerheden over het kunnen realiseren en afzetten van woningen, zoals bijvoorbeeld de actuele stikstof problematiek en de schaarste aan mensen en materialen. Hierdoor staan plannings en prognoses onder druk.

Deze trends staan in schril contrast met de maatschappelijke doelen van de komende jaren om woningbouw productie te vergroten. Het vereist focus, standvastigheid en maatschappelijke investeringen om juist in deze omstandigheden te komen tot nieuwe woningbouwplannen voor de toekomst.

Financieel overzicht programma

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten					
Woningmarkt	34.141 N	14.337 N	24.677 N	20.142 N	4.535 V
Duurzaamheid en energie	14.021 N	15.257 N	16.349 N	14.822 N	1.526 V
Ruimtelijke Planvorming	20.751 N	50.064 N	56.966 N	53.577 N	3.389 V
Totaal lasten	68.913 N	79.658 N	97.992 N	88.542 N	9.450 V
Baten					
Woningmarkt	34.214 V	13.936 V	23.086 V	19.909 V	3.177 N
Duurzaamheid en energie	13.027 V	12.753 V	13.548 V	13.482 V	66 N
Ruimtelijke Planvorming	16.985 V	38.437 V	31.927 V	31.916 V	11 N
Totaal baten	64.226 V	65.126 V	68.561 V	65.308 V	3.253 N
Saldo baten en lasten	4.687 N	14.533 N	29.431 N	23.234 N	6.197 V
Storting reserve	12.849 N	36.962 N	29.956 N	28.401 N	1.555 V
Onttrekking reserve	10.455 V	39.253 V	45.181 V	40.358 V	4.823 N
Resultaat	7.081 N	12.242 N	14.206 N	11.277 N	2.929 V

Productgroep Woningmarkt

Doel

We streven naar een functioneel en financieel passende woning voor alle inwoners en woningzoekenden (meer specifiek voor alle volkshuisvestelijke doelgroepen) en streven daarmee naar de opbouw van een woningvoorraad passend bij de behoefte(n) van inwoners en bij de groeiprognoses van bevolking en huishoudens tot 2030.

Ketenpartners

Onder andere de woningbouwcorporaties en andere marktpartijen zoals projectontwikkelaars/bouwers, beleggers, makelaars, lokale/regionale koepels, zorgaanbieders, uitzendbureaus, werkgevers, huisvesters van arbeidsmigranten.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Omgevingsvisie Ede 2040. Dierbaar. Duurzaam. Dynamisch.](#) (2022)
- [Nationale Bouw- en Woonagenda ministerie VRO](#) (2022)
- [Beleidsregel prijsgrenzen, prijscategorieën, uitgangspunten woningbouwprogrammering Ede 2021](#) (2021)
- [Doelgroepenverordening sociale koop- en huur en middeldure huur gemeente Ede](#) (2022)
- [Prestatieafspraken 2021-2025 \(jaarschijf 2022\) Woonstede, gemeente Ede, Huurdersbond Ede e.o. en huurdersorganisatie Bennekom](#) (2021)
- [Woonbehoefte op kernniveau in de gemeente Ede](#) (2021)
- [MPG 2022](#) (2021)
- [Monitor studentenhuysvesting](#) (2021)
- [Nota woningbouwproductie 2021](#) (2022)
- [Regeling Koopgarant gemeente Ede](#) (2020)
- [Notitie uitgangspunten huisvesting arbeidsmigranten](#) (2019)
- [Huisvestingsverordening gemeente Ede 2019-2023](#) (2019)
- [Beleidsnotitie betaalbare huur- en koopwoningen](#) (2019)
- [Regionaal Actieprogramma Wonen 2021-2024](#) (Foodvalley)
- [Woonvisie Ede 2030 inclusief Actieprogramma 2016-2018](#) (2015)
- Beleidsregel prijsgrenzen, prijscategorieën en uitgangspunten woningbouwprogrammering 2022 gemeente Ede

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Gedifferentieerd aanbod woningen per dorp/gebied/locatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmatig inzetten op de vastgestelde programmering voor woningbouwplannen zodat de beleidsmatig gewenste percentages per prijscategorie per dorp/gebied/locatie worden gerealiseerd. • Monitoren in hoeverre de programmering leidt tot de gewenste samenstelling van de woningvoorraad. 	<p>✓</p> <p>✓</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Voldoende kwalitatief passende goedkope woningen (zowel huur als koop) voor reguliere en bijzondere doelgroepen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prestatieafspraken maken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties. • (Ontwikkelde) Instrumenten inzetten die ertoe bijdragen dat goedkope woningen (huur en koop) terecht komen bij en beschikbaar blijven voor de doelgroep van beleid (starters en huishoudens met een laag en middeninkomen). • Het aandeel sociale huurwoningen in bezit bij corporaties bedraagt 22% van de woningvoorraad. • (Nieuwe) oplossingen bedenken voor een versnelde opvang van aan de gemeente gekoppelde vergunninghouders. 	<p>✓</p> <p>→</p> <p>→</p> <p>→</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Betere door- en uitstroom in intramurale zorg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goede samenwerking met zorgpartijen. • Het realiseren van voldoende kleine zelfstandige woningen om de lokale uitstroom te faciliteren. 	<p>✓</p> <p>→</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Passende huisvesting voor circa 700 arbeidsmigranten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het stimuleren van marktpartijen om plannen voor voldoende en goede huisvesting van arbeidsmigranten te ontwikkelen. • Het inzetten van een toetsingskader om deze particuliere initiatieven te toetsen en 	<p>→</p> <p>✓</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • waar mogelijk te faciliteren om plannen mogelijk te maken. • Evalueren of de huidige aanpak tot het gewenste resultaat leidt. 	X
Subdoel Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Snellere toename van meer specifieke woonvormen passend bij marktinitiatieven. 	→
	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op het realiseren van flexwoningen om de acute vraag voor de korte termijn te faciliteren. 	→
	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van beleid gericht op collectief particulier opdrachtgeverschap. • Het ontwikkelen van beleid gericht op het realiseren van passende woonvormen - levensloopbestendig en/of met een gemeenschappelijk accent - voor ouderen. 	→

Gedifferentieerd aanbod

Projectadvisering op basis van ‘Beleidsnotitie betaalbare huur- en koopwoningen’ met minimumpercentages sociale en betaalbare woningen. Medio 2022 is een geactualiseerde versie vastgesteld gevolgd door 2 actualisaties later in 2022 met ruimere grenzen mede op basis van bestaande prijsgrenzen (‘Beleidsregel prijsgrenzen, prijscategorieën en uitgangspunten woningbouwprogrammering gemeente Ede 2022’) en afgestemd op Bestuursakkoord en de laatste landelijke uitgangspunten/prijsgrenzen. Monitoring blijft plaatsvinden onder andere in Nota Woningbouwproductie en IPW.

Voldoende kwalitatief passende goedkope woningen (zowel huur als koop) voor reguliere en bijzondere doelgroepen.

Meerjarige prestatieafspraken zijn gemaakt. In 2022 is een nieuwe geactualiseerde versie van de Doelgroepenverordening (met toewijzingscriteria sociale woningen en instandhoudingstermijnen) vastgesteld. Een aantal instrumenten voor goedkope woningen is opgeleverd. Er worden nieuwe instrumenten onderzocht. Er worden diverse oplossingen gezocht om de aan de gemeente gekoppelde vergunninghouders te huisvesten (flexwonen en kamergewijze verhuur). We liggen op schema met betrekking tot het realiseren van 1.000-1.200 sociale huurwoningen. Onder andere door inzet van bovenstaande wordt gewerkt aan de realisatie van de afgesproken aantallen sociale huurwoningen. Dit wordt nauwlettend gemonitord.

Betere door- en uitstroom in intramurale zorg

Inmiddels is in 2022 een uitstroom beschermd wonen initiatief opgeleverd (Welkom, Molenstraat).

Passende huisvesting voor circa 700 arbeidsmigranten

Er is een tekort aan geschikte locaties voor de opvang van arbeidsmigranten. Op Deelen is een tijdelijke locatie voor arbeidsmigranten opgeleverd (circa 450).

Snellere toename van meer specifieke woonvormen passend bij marktinitiatieven

De notitie flexwonen is vastgesteld. Er is een projectleider ‘Flexwonen’ aangesteld. Besluitvorming van het beleidskader voor CPO vindt plaats begin 2023. We zijn in Q4 2022 gestart met de ontwikkeling van een Woonzorgvisie.

Indicatoren

	Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentiewaarde
		2020	2021	2022		
Totaal aantal nieuwe gereedgemaakte woningen (netto) inclusief flexwoningen		745	621	913	n.v.t.	-
Aantal gesloopte woningen		130	72	70	n.v.t.	-
Gemiddelde verkoopprijs van woningen		342	438	438	n.v.t.	-
Verkoopsnelheid woningen mediaan (in dagen)		28	22	23	n.v.t.	-
<i>Bron NVM.</i>						
Gemiddelde zoektijd sociale huur		2,4	2,8	3,2	n.v.t.	-
<i>Zoektijd in jaren. Betreft huurwoningen.</i>						

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Percentage gerealiseerde sociale huurwoningen door marktpartijen <i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>	-	-	11	n.v.t.	
Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Percentage woningen in gemeente Ede in eigendom van woningcorporaties	21,1	20,7	22	22	31,7 (2021)
Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Totaal aantal nieuwe gereedgemaakte woningen (bruto)	875	693	983	600/750	-
Aantal gerealiseerde flexwoningen	-	-	0	-	
Percentage gerealiseerde sociale huurwoningen door corporaties <i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>	-	-	89	-	
Percentage gerealiseerde sociale koopwoningen laag (inclusief koopgarant) <i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>	-	-	5	-	
Percentage gerealiseerde sociale koopwoningen hoog en/of middenhuurwoningen <i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>	-	-	6	-	
Percentage betaalbare woningen van de totale (bruto)productie <i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>	-	-	76	-	

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting		Rekening 2022	Bedragen x 1.000	
		begroting 2022	begroting 2022		Verschil Act. begr./Rek. 2022	
Lasten	34.141 N	14.337 N	24.677 N	20.142 N		4.535 V
Baten	34.214 V	13.936 V	23.086 V	19.909 V		3.177 N
Storting reserve	2.622 N	1.407 N	1.796 N	1.744 N		53 V
Onttrekking reserve	1.678 V	395 V	774 V	732 V		42 N
Resultaat	870 N	1.413 N	2.614 N	1.245 N		1.369 V

Toelichting

Uitgifte gronden woonlocaties € 1.369.000 V

In de programmarekening komt een voordeel tot uitdrukking op de grondexploitaties voor woningbouw. Over 2022 blijven de opbrengsten achter bij de begroting. Het uitstel van de verkopen heeft ook een onderschrijding op de lasten van tot gevolg. Beide effecten worden verrekend met de boekwaarde, waardoor het effect op de exploitatie neutraal is. De boekwaarde bedraagt ultimo 2022 € 28,9 miljoen.

Over 2022 komt ondanks de economische ontwikkelingen (zie paragraaf Ontwikkelingen) een positief resultaat van € 1,3 miljoen tot uitdrukking. Dit wordt enerzijds verklaard door de afsluiting van Kernhem B-Oost. In Kernhem Oost zijn de afgelopen jaren 761 woningen en bijbehorende voorzieningen gerealiseerd. Het project wordt - rekening houdend met eerder genomen winst - afgesloten met een positief resterend financieel saldo van € 1,8 miljoen, dat vrijvalt in het resultaat. Tegenover dit voordeel staat een nadeel op de grondexploitatie Harskamp - Smachtenburg van € 0,5 miljoen door correctie van de tussentijds genomen winst.

Voor een uitgebreide toelichting op de plannen en resultaten op de grondexploitaties voor de woningmarkt wordt verwezen naar het MPG 2023.

Doel

Een groene en gezonde gemeente. Door nieuwe perspectieven op hoe we wonen, omgaan met energie, landbouw, natuur, mobiliteit en economie te integreren. Om samen verder te gaan naar een klimaatneutraal Ede.

Ketenpartners

Inwoners, bedrijven, provincie Gelderland, Regio De Vallei, regiogemeenten Foodvalley, energiecoöperatie ValleiEnergie, netbeheerder, VNG, Omgevingsdienst De Vallei, woningcorporaties, ontwikkelaars, vastgoedbeheerders, ACV, afvalverwerkers (3 of 4), NVRD (Nederlandse Vereniging voor Reinigingsmanagement = brancheorganisatie), Warmtebedrijf Ede en meer.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- Omgevingsvisie Ede 2040. Dierbaar. Duurzaam. Dynamisch.
- Koersnotitie Mobiliteit
- [Strategische agenda voor een duurzame warmtevoorziening in Ede](#) (2022)
- [Transitievisie Warmte - wonen in Ede zonder aardgas](#) (2021)
- [Zero-emissie stadslogistiek 'zone centrum Ede'](#) (2021)
- [Regionale Energiestrategie Foodvalley 1.0](#) (2021)
- [Tussentijdse evaluatie routekaart Ede energieneutraal 2050](#) (2021)
- [Startnotitie proactieve laadvisie en plaatsingsbeleid](#) (2021)
- [Voorstel inwerkingtreding nul-emissie stadsdistributie](#) (2021)
- [Startnotitie en quickscan windmolens in energiecluster A12-A30](#) (2021)
- [De Duurzame Energie Monitor](#) (2021)
- [Wind- en zonnwijzer](#) (2019)
- [Routekaart Ede Energieneutraal](#) (2018)
- [Notitie Afval apart, daar maken we meer van](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	20% van de energie in 2022 is afkomstig uit wind, zon, biomassa, bodem of lucht (Routekaart Ede energieneutraal).	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren en faciliteren van het opwekken van windenergie in het energiecluster A12-A30 voor ten minste 22 megawattuur (besluit te ontwikkelen locaties en ontwikkelen ontwikkelstrategieën). * • Stimuleren en faciliteren van 50 ha aan zonnenvelden (beoordelen aanvragen omgevingsvergunning, betrokken zijn bij participatie met omwonenden). ** • Stimuleren en faciliteren van zonnepanelen op restgronden en door middel van andere innovatieve kansen voor dubbel ruimtegebruik (ontwikkelen business cases, opzetten projecten in samenwerking met Rijkswaterstaat). • Stimuleren en faciliteren van verdrievoudiging van het aantal zonnepanelen op daken van woningeigenaren, bedrijven en huurders (zonnepanelen op daken van bedrijven sluit aan op programma economie, arbeidsmarkt en mobiliteit). • Borgen van de energietransitie in nieuwe gebiedsontwikkelingen en ruimtelijke projecten grondbedrijf (onder andere via de omgevingsvisie 2040 en programma economie, arbeidsmarkt en mobiliteit). • Bijdragen aan de uitvoering van de Regionale Energie Strategie (RES) Foodvalley 1.0. 	<p>X</p> <p>X</p> <p>→</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>→</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de Transitievisie Warmte voor een aardgasvrij Ede. Wat daarvoor wordt gedaan is: 1. Het faciliteren van bewonersinitiatieven, 2. Het stimuleren van individuele kansen en 3. Inzetten op gebiedsgerichte aanpakken onder regie van de gemeente. • Beoordelen en faciliteren van de activiteiten van Warmtebedrijf Ede (uitbreiding van het warmtenet naar minimaal 30.000 woningequivalenten, onderzoek doen naar aardwarmte als duurzame warmtebron, maatregelen voor de beperking van de uitstoot, maken van nadere samenwerkingsafspraken c.q. strategische agenda). 	<p>→</p> <p>→</p>
<p>Subdoel Prestaties</p>	<p>Afname energieverbruik (in bestaande gebouwen) met gemiddeld 1% per jaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren en faciliteren van energiebesparing door woningeigenaren, bedrijven en huurders via woningcoöperaties (voeren van gemeentebrede campagne, ontwikkelen wijkgerichte aanpakken, inzetten diensten van energieloket Ede-Natuurlijk. Energiebesparing op bedrijventerreinen sluit aan op programma economie, arbeidsmarkt en mobiliteit). • Maatregelen om duurzame en slimme mobiliteit te bevorderen (laadinfrastructuur, fietsplan, deelvervoer (sluit aan op programma economie, arbeidsmarkt en mobiliteit). • Stimuleren en faciliteren van nul-emissie zone voor stadsdistributie (sluit aan op programma economie, arbeidsmarkt en mobiliteit). 	<p>→</p> <p>→</p> <p>→</p>
<p>Subdoel Prestaties</p>	<p>Minder restafval uit huishoudens en meer brongescheiden afvalinzameling bij huishoudens.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage aan de raad over stand van zaken over huishoudelijk afval en uitvoeren van de daaruit voortkomende maatregelen. *** • Uitbreiden aantal locaties ondergrondse papiercontainers bij hoogbouw. **** • Verdere intensivering bio-afval inzameling bij hoogbouw. 	<p>X</p> <p>X</p> <p>→</p>

** Stimuleren en faciliteren van opwekken van windenergie: deze prestatie vraagt aandacht omdat het besluit over de te ontwikkelen locaties is uitgesteld. We zijn in afwachting van andere Rijksnormen voor windmolens die in dit voorjaar verwacht worden. Ook heeft de provincie Gelderland vanwege de bedreigde wespandief besloten om in te zetten op natuurherstel op de Veluwe. De implicatie van dat besluit voor Ede is dat er voorlopig geen windparken mogelijk zijn in Ede.*

*** Stimuleren en faciliteren 50 ha zonnevelden: deze prestatie vraagt aandacht omdat er onvoldoende zonneveld-initiatieven zijn gekomen uit de markt via de selectieprocedure grote zonnevelden en omdat de routes naar realisatie anders zijn gelopen dan verwacht. Afgelopen jaar zijn de lopende projecten gecontinueerd en zijn initiatieven voor zonnepanelen op restgronden gestimuleerd.*

**** Rapportage aan de raad over de stand van zaken over huishoudelijk afval: deze prestatie vraagt aandacht omdat de actualisatie van de afvalstoffenverordening en het herijken van afvalbeleid is doorgeschoven naar 2023. Afgelopen jaar is de omgeving geraadpleegd.*

***** Uitbreiden van aantal locaties voor ondergrondse papiercontainers bij hoogbouw: deze prestatie vraagt aandacht omdat de realisatie van het aantal locaties wordt uitgevoerd in 2023. Afgelopen jaar is omgevingsparticipatie geweest met bewoners(commisies) van hoogbouwlocaties.*

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Oordeel inwoners duurzaamheid gemeente Ede <i>Uitgedrukt in rapportcijfer van 1 t/m 10, waarbij 1 = helemaal niet duurzaam, 10 = zeer duurzaam. Wordt tweemaal gemeten.</i>	6,5	-	6,5	n.v.t.	-
Percentage woningen met zonnepanelen Nederland <i>Aandeel woningen met zonnepanelen. * Percentage t/m Q2 2022</i>	16	20	22*	n.v.t.	11,2
Aantal elektrische auto's per 10.000 auto's <i>Metingen 2020 en 2021 met terugwerkende kracht aangepast.</i>	351,7	490,3	669,5	n.v.t.	315
Oordeel inwoners eigen duurzame leefstijl <i>Uitgedrukt in rapportcijfer van 1 t/m 10, waarbij 1 = helemaal niet duurzaam, 10 = zeer duurzaam. Wordt tweemaal gemeten.</i>	6,8	-	7,2	n.v.t.	-

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Percentage hernieuwbare energie landelijke gegevens <i>Op basis van Klimaatmonitor. Meting 2020 met terugwerkende kracht aangepast. Nog geen data beschikbaar voor 2021 en 2022.</i>	10,1	n.n.b.	n.n.b.	-	4,2 (2016)
Percentage brongescheiden huishoudelijk afval <i>(totaal huishoudelijk afval - huishoudelijk restafval) / totaal huishoudelijk afval.</i>	77	77	77	75	58 (2020)
Aantal kg huishoudelijk restafval per jaar <i>* Kg per inwoner per jaar. De streefwaarde is gebaseerd op het landelijke programma VANG (Van Afval Naar Grondstof).</i>	112	111	100	100	201 (2021)
Energiegebruik gebouwde omgeving (in Terajoule) <i>Bron: Landelijke klimaatmonitor. Metingen 2020 en 2021 met terugwerkende kracht aangepast. Meting 2022 nog niet beschikbaar.</i>	4.248	4.407	n.n.b.	n.v.t.	-
Gerealiseerde bijdrage aan CO2 reductie als gevolg van afvalbeheer <i>Aantal tonnen.</i>	38.474	37.013	35.535	36.000	-
Percentage woningen met zonnepanelen in Ede <i>Aandeel woningen met zonnepanelen. * Percentage t/m Q2 2022. De streefwaarde is niet van toepassing omdat een doel is gesteld in aantal zonnepanelen op woningen. Het doel voor 2022 is 100.000 zonnepanelen erbij ten opzichte van 2018. Zie de duurzame energiemonitor Ede.</i>	18	21	23*	n.v.t.	11,0 (2019)

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie- waarde
	2020	2021	2022		
Mobiliteit - percentage groene auto's wagenpark gemeente Ede <i>Aandeel auto's dat op biogas rijdt of elektrisch is, in het bezit van de gemeente Ede. Percentage 2022 is gestegen doordat er dieselloortuigen vervangen zijn door 1 elektrische variant en 2 CNG-varianten.</i>	39,5	40,5	50	50	-

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Bedragen x 1.000		
			Rekening 2022	Verschil Act. begr./Rek. 2022	
Lasten	14.021 N	15.257 N	16.349 N	14.822 N	1.526 V
Baten	13.027 V	12.753 V	13.548 V	13.482 V	66 N
Storting reserve	903 N	903 N	903 N	903 N	0 N
Onttrekking reserve	364 V	905 V	1.283 V	309 V	974 N
Resultaat	1.533 N	2.503 N	2.421 N	1.934 N	487 V

Toelichting

Programma Ede Energieneutraal 2050 (Act. 2022 € 250.000 V)	€ 225.000 V
Voorstel tot resultaatbestemming (Act. 2022 € 250.000 N)	€ 225.000 N
Het Rijk heeft in 2022 een specifieke uitkering verleend aan gemeenten om Energiearmoede in 2022 en 2023	

intensief op te pakken. Voor gemeente Ede is in dit kader ruim € 1,3 miljoen beschikbaar. De focus in de werkzaamheden is daarmee ook wat verschoven naar de thema's Energiebesparing en Warmtetransitie. Tegelijk spelen met name rondom opwekking van energie belemmeringen (wespensdief en netcongestie) die realisatie moeilijk maken. Dat maakt dat met name voor Energieopwekking, maar ook voor Duurzame mobiliteit de budgetten in 2022 niet geheel aangesproken zijn. In de Programmabegroting 2023-2026 was dit al scherp en zijn deze resterende budgetten betrokken bij de budgetten die de komende jaren nodig zijn om de ambities van het programma Ede Energieneutraal te kunnen verwezenlijken. Wij stellen u voor om € 225.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Oplopende verplichtingen.

Algemene milieuactiviteiten € 88.000 V

De kosten voor het uitgeven van duurzaamheidsleningen vallen lager uit dan begroot. Dat wordt verklaard doordat bij het aangaan van de duurzaamheidsleningen, het budget voor de gehele periode en de volledige omvang beschikbaar is gesteld. In praktijk vindt de uitgifte van leningen gefaseerd over de jaren plaats en lopen de kapitaallasten en beheerkosten langzaam op. In 2022 is het aantal uitgegeven leningen meer dan verdubbeld ten opzichte van 2021 (van € 0,45 miljoen naar € 1,16 miljoen) en ook in 2023 wordt sterke vraag naar leningen voorzien. Daarmee worden in 2023 naar verwachting alle nog beschikbare leningen weggezet en de budgetten geheel aangesproken.

Klimaatadaptatie € 175.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 175.000 N

Het ontbreken van voldoende capaciteit heeft geleid tot een voordeel van € 175.000 op de uitgaven voor klimaatadaptatie. Het deel van het budget voor klimaatadaptatie dat niet besteed is, was gereserveerd voor Operatie Steenbreek Openbare Ruimte. Voor dit project is in 2022 een oproep geweest richting inwoners om locaties, waar in de openbare ruimte overbodige verharding plaats kan maken voor groen, aan te dragen. Hiervan zijn door het projectteam de kansrijke locaties aangewezen en deze worden momenteel voorbereid voor uitvoering in het najaar van 2023. We stellen u voor om € 175.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Verkabeling Hoogspanningslijn € 900.000 V

Onttrekking reserve € 900.000 N

De verkabeling van de bestaande hoogspanningslijn boven de kern van Ede heeft vertraging opgelopen. Het bedrag dat hiervoor in 2022 begroot was, is niet besteed. De vertraging komt onder andere doordat Liander het tracé van de verkabeling nog niet heeft uitgewerkt. Liander heeft aangegeven eerst goedkeuring op de investeringsaanvraag nodig te hebben. Daarna zal Liander de onderzoeken in gang zetten en de uitwerking van het technische ontwerp oppakken. Dit gebeurt naar verwachting in het vierde kwartaal van 2023. Vanaf 2024 begint de daadwerkelijke uitvoering van het project. Vanwege de vertraging is de geraamde onttrekking aan de reserve Investeringsfonds Impuls Ede niet gerealiseerd. Per saldo heeft het geen effect op het resultaat in de jaarrekening.

Afvalstoffenheffing € 1.099.000 V

Mutatie voorziening Afval € 1.099.000 N

Op de werkzaamheden van ACV (inzameling en verwerking) verwachten wij, hoewel nog geen afrekening is ontvangen, een voordeel van € 321.000. Daarnaast heeft de afvalstoffenheffing in 2022 € 257.000 meer opgebracht dan begroot. Dit komt onder andere door een grotere toename van huishoudens dan geraamd en een stijging in het aantal afvalaanbiedingen, waardoor met name op de variabele heffing een voordeel is ontstaan. Ook is eind 2022 een niet voorziene eindafrekening, met een voordeel van € 318.000, over 2020 ontvangen met betrekking tot de bijdrage van het Afvalfonds voor de inzameling en verwerking van verpakkingen. Tot slot levert het resultaat van verschillende kleinere posten per saldo een voordeel op van € 155.000.

Het totale voordeel van € 1,1 miljoen is afgewikkeld via de voorziening Afval. In plaats van een begrote onttrekking van € 595.000 aan de voorziening afval, wordt in 2022 een bedrag in de voorziening gestort van € 505.000. Het effect is hierdoor per saldo neutraal.

Productgroep Ruimtelijke planvorming

Doel

Het faciliteren van planvorming zodat ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn of worden gemaakt rekening houdend met de transitieopgaven, de veranderende samenleving en veranderende wet- en regelgeving.

Ketenpartners

Onder andere Ministeries (BZK, LNV, I&W en EZK), Provincies Gelderland én Utrecht, gemeenten (Foodvalley, Veluwe en andere omliggende gemeenten), Omgevingsdienst De Vallei, brancheorganisaties (KHN en Recron), terreinbeherende organisaties (Gelders Landschap en Kastelen, Stichting Mooi Binnenveld), Agrarische natuurvereniging, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, IVN, LTO-Noord/Gelderse Vallei, vrijwilligersstichtingen/platforms, Veluwe Board, Ede Marketing, Visit Veluwe, toeristische ondernemers.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Omgevingsvisie Ede 2040 Dierbaar. Duurzaam. Dynamisch.](#) (2022), waarin opgenomen Stadsvisie Ede 2030 (2017)
- Verstedelijkingsstrategie 'Meer Landschap, Meer Stad' Arnhem Nijmegen Foodvalley [Deel 1 Verstedelijkingsconcept](#) [Wijzigingsvoorstellen bij Deel 1](#) [Deel 2 Opgavebeschrijvingen: Onderzoekagenda voor gebiedsuitwerkingen](#) [Erratum bij Deel 2](#)
- [Nota Maatschappelijk Ondernemend Grondbeleid](#) (2022)
- [Biomorfologische kaart](#) (2020)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen](#) (2020)
- [Schone Lucht Akkoord](#) (2020)
- [Programmaplan Klimaatadaptatie](#) (2020)
- [Manifest van Salentein](#) (2017) -> landbouwnetwerk regio Foodvalley (2020)
- [Regiodeal Foodvalley 2019](#) (2019)
- [Ruimtelijk ontwikkelingskader recreatieparken](#) (2019)
- [Inspiratieboekje vakantieparken](#) (2019)
- [Programmaplan regio Vitale Vakantieparken 2019-2022](#) (deze wordt in 2023 vernieuwd)
- [Levend landschap Ede 2019-2021](#) (2019)
- [Landbouwvisie](#) (2019)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Handreiking omgevingskwaliteit](#) (2019)
- [Menukaart Regio FoodValley \(2018\)](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst Veluwe Agenda \(gebiedsopgave Veluwe\)](#) (2018)
- [Startnotitie Implementatie Omgevingswet](#) (2018)
- [Beleidsuitwerking functiewisselingswoningen Ede](#) (2018)
- [Visie op Recreatie en Toerisme gemeente Ede](#) (2017)
- [Bestuursakkoord Vitale Vakantieparken](#) (2017)
- [Veluwe Agenda](#) (2017)
- [Samenwerkingsovereenkomst regionale toeristische marketing Veluwe](#) (2017)
- [Programma buitengebied](#) (2016) Uitvoeringsprogramma Buitengebied (2016)
- [VOR, Visie Openbare Ruimte](#) (2016)
- [Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij](#) (2016)

- [Nota Vertrouwen en verantwoordelijkheid, Beleid op Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving](#) (2016)
- [Structuurvisie buitengebied](#) (2011)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Zorgen dat we in Ede klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omzetten van vastgestelde Omgevingsvisie Ede naar digitale raadpleging in DSO. • Uitvoeren transitie Omgevingsplan van rechtswege naar Omgevingsplan Ede. • Helemaal klaar zijn om het DSO te kunnen werken. Dit behelst software, de technische aansluiting en opleiden van medewerkers. • Het Omgevingswet-proof maken van processen voor Omgevingsvergunningen in Ede. • Informeren van externe stakeholders over de aankomende veranderingen. 	<p>→</p> <p>→</p> <p>→</p> <p>→</p> <p>→</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Het ruimtelijk beleid en de uitvoering daarvan sluiten aan bij de actualiteit en zijn toegerust op verwachte ontwikkelingen en wensen in de samenleving.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementatie en doorontwikkeling omgevingsvisie in de planvorming. • Het voorbereiden van een omgevingsplan. • Actualiseren van het welstandsbeleid. • Het faciliteren van ontwikkelingen door heldere en vindbare kaders. • Het actief ophalen van ontwikkelingen en wensen vanuit de samenleving. • Pro-actief begeleiden van binnenstedelijke transformatie locaties. 	<p>→</p> <p>→</p> <p>→</p> <p>→</p> <p>→</p> <p>→</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Een gezondere leefomgeving in samenhang met ruimtelijk beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het thema gezonde leefomgeving een plek geven in ruimtelijk beleid en de uitvoering. • Regionaal uitvoering geven aan Schone Lucht Akkoord en pilotprojecten (landbouw). • Start realisatie van het ondergronds brengen van de 50 kV hoogspanningslijn boven Ede. • Bijdragen aan uitvoering projecten onder Regiodeal Foodvalley. 	<p>→</p> <p>→</p> <p>X</p> <p>→</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Een robuuste versterking van de Edese natuur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verder integreren van onze activiteiten op het gebied van natuur, biodiversiteit, groen landschap en klimaatadaptatie in 1 opgave met 1 jaarplan. • Opstellen van een investeringsagenda Robuuste Natuurversterking en start werving van fondsen hiervoor. • Uitvoeren van gebiedsprocessen rondom natuur, zoals in De Ginkel, Renkums Beekdal en Otterlo. 	<p>→</p> <p>→</p> <p>→</p>
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<p>Een Klimaatrobuust Ede</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten en borgen van klimaatadaptatie in lopende beleidsontwikkelingen. • Aanjagen en faciliteren van klimaatadaptieve maatregelen bij fysieke maatregelen in de leefomgeving. • Vanuit Steenbreek Ede versterken bewustwording en aanjagen tot klimaatrobuust handelen van inwoners, ondernemers en organisaties. 	<p>→</p> <p>→</p> <p>→</p>

Subdoel	Transitie naar natuurinclusieve en circulaire landbouw met een duurzaam toekomst-perspectief voor de agrariërs.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen van natuurinclusief en circulair ondernemen. → • Het stimuleren van verduurzaming van de voedselproductie en gezondere voedselomgeving middels het uitvoeringsprogramma landbouw en voedsel. → • Het actief deelnemen aan de regionale samenwerking op landbouw. → • Actief bijdragen aan gebiedsprocessen zoals in Binnenveld en De Valk. → 	
Subdoel	Permanente groei van initiatieven vanuit en met de maatschappij voor landschapsversterking en versterking van de biodiversiteit.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Extra impuls geven aan realisatie groen-blauwe raamwerk met ketenpartners/bewoners. → • Uitvoering geven aan project Levend Landschap, begeleiden vrijwilligersgroepen en organiseren cursusprogramma Levend Landschap voor bewoners. → • Organiseren bijeenkomsten voor bewoners en ambtenaren gericht op kennisdeling en inspiratie om het ontwikkelde Landschap op de kaart toe te passen. → 	
Subdoel	Een veelzijdig, aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig aanbod in dag- en verblijfsrecreatie dat aansluit bij de wensen van recreanten en toeristen en dat bijdraagt aan een toename van bestedingen en werkgelegenheid in de sector.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer en doorontwikkeling van het Edese recreatieve aanbod, zowel fysiek als online (actueel en regionaal en lokaal vindbaar). → • Optimaliseren recreatieve routes (MTB, fiets, wandel en ruiter) in samenwerking met buurgemeenten, vrijwilligers en ondernemers. → • Uitvoering aanpak Vitale vakantieparken lokaal en regionaal in combinatie met project aanpak permanente bewoning. → • Uitvoeren Masterplan ontvangstlocaties met cofinanciering vanuit de Regiodeal Veluwe. → 	

Omgevingswet

In afwachting van de invoering van de Omgevingswet werken wij gestaag door aan het DSO en de noodzakelijke besluitvorming en training.

Ruimtelijk beleid

Wij werken aan de implementatie van de visie en het opstellen van het omgevingsplan. Door deze ontwikkeling bundelen wij ons ruimtelijk beleid en onze regelgeving. In 2022 zijn wij gestart met het opgevegericht werken. Dit houdt in dat we veel aandacht besteden aan het verkennen van de wensen en knelpunten in de samenleving.

Gezonde leefomgeving

In onze omgevingsvisie geven wij de gezonde leefomgeving een centrale rol. Vanuit de vijf strategische keuzen geven wij onze leefomgeving vorm. Op tal van onderwerpen werken wij aan de uitwerking van deze visie. Zowel in landelijk als stedelijk gebied.

Landelijk gebied

De uitwerking van de opgave vindt plaats in participatieve gebiedsprocessen. Op dit moment lopen er vier. De Ginkel doorliep in 2022 de ontwerpfase, in Otterlo is het proces in 2022 gestart en goed op stoom gekomen. In het gebiedsproces Renkums Beekdal hebben we in samenwerking met gebiedspartijen, waterschap en buurgemeenten de opgave verkend. In het Binnenveld ging het gebiedsproces een nieuwe fase in. De belangen zijn er groot en uiteenlopend. Dit maakt het tot een complex maar boeiend proces.

Vanuit het programma landbouw organiseerden wij activiteiten om onze boeren te ondersteunen in de ontwikkeling naar natuur inclusieve en circulaire landbouw. Door het stimuleren en faciliteren van netwerken dragen wij bij aan kennisuitwisseling. Op onze eigen landbouwgronden geven wij het goede voorbeeld. In 2022 hebben wij nieuwe voorwaarden aan de pacht gesteld zodat deze nog natuur inclusiever worden. In de "Buitenronde" brengen wij twee keer per jaar inspirerende verhalen van ondernemers.

Binnen het programma robuuste natuurversterking werken we aan de basiskwaliteit natuur. In 2022 zijn we actief geweest met het opzetten van acties richting onze inwoners en bedrijven. Met projecten als steenbreek, geveltuinen, groene daken en klimaatadaptieve bedrijventerreinen richten we samen met onze inwoners en bedrijven de leefomgeving klimaatadaptiever in. Daarnaast zetten we als gemeente actief in op een klimaatadaptieve inrichting bij (her)ontwikkelingen en reconstructies. Om te komen tot een waterrobuuste omgeving hebben wij er een hemelwaterstructuurplan opgesteld. Dit geeft een totaalbeeld voor het verwerken van hemelwater in het stedelijk gebied. Ook werkten we aan de 3e fase Groene Grens en de voorbereiding van de uitbreiding van Ecozone de Klomp. Waterschap en provincie werkten aan de voorbereiding van de uitbreiding van het natuurgebied het Allemanskampje bij Ederveen.

Ook de samenleving is actief. Er zijn werkgroepen opgestart op het gebied van landschapsonderhoud, klompenpaden en zwerfafval opgestart, de toekomst van het Zwarte Laantje en de versterking van de biodiversiteit op de kazerneterreinen. De deelnemers aan de verschillende werkgroepen nodigen wij uit voor een cursus landschapsonderhoud. Zo werken wij met onze inwoners aan de vergroening van Ede. In 2022 startten wij een project op voor de aanplant van hagen en heggen in het buitengebied. In samenwerking met de gemeente Apeldoorn startten we een project om de biodiversiteit op particuliere erven te vergroten.

Binnen het programma inclusieve ruimtelijke inrichting werken wij de omgevingsvisie uit. Om agrarische ondernemers meer perspectief te bieden, verkennen wij de mogelijkheden voor het combineren van functies en multifunctionele landbouw.

Recreatie

De ruiter- en mtb-routes zijn klaar. Ze worden goed gewaardeerd door de gebruikers. We zijn in 2022 gestart met het projectmatig verbeteren van het wandelnetwerk. De verwachting is dat we het netwerk in 2024 fysiek geheel geplaatst hebben.

We hebben de afgelopen jaren veel geïnitieerd in het project Vitale Vakantieparken. We zijn met het programma in Ede flink op stoom. We constateren dat we flinke slagen hebben gemaakt door met name laaghangend fruit te oogsten. We hebben inmiddels ook steeds meer complexe zaken onder handen. Dit vraagt veel tijd en inzet.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Aantal landbouwbedrijven gevestigd in gemeente Ede	660	646	634	n.v.t.	-
Functiewisselingen buitengebied	1	5	5	n.v.t.	-
<i>Aantal plannen in buitengebied waarbij woningen zijn gerealiseerd middels inzet van sloop van agrarische bebouwing.</i>					
Sloopmeters per jaar	9.148	21.414	24.486	n.v.t.	-
<i>Aantal m² gesloopte aanwezige agrarische bedrijfsbebouwing.</i>					

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Waardering landschap buitengebied door inwoners <i>Percentage inwoners dat landschap aantrekkelijk vindt. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	93	-	87	93	-
Ratingpositie van de MTB route Ede in Nederland <i>* in Gelderland. **in Nederland. De MTBroutes TOP10 wordt samengesteld door de laatste 20 (actieve) ingezonden routebeoordelingen. Eenmaal per week wordt de top 10 vernieuwd. Er zijn meerdere mtb-routes in Ede: de hoogst scorende wordt hier ingevuld.</i>	6	5*/16**	13	1-10	-
Tevredenheid over wandelpaden <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	7,7	-	7,8	7	-
Tevredenheid over ruiterpaden <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	7,4	-	7,2	7	-
Tevredenheid over fietspaden <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	7,8	-	7,8	7	-
Tevredenheid over MTB paden <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	8,3	-	8,1	8	-
Subsidieaanvragen voor groene schoolpleinen	6	2	8	8	-

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aanleg natuur- en landschapsontwikkeling <i>Aantal hectare gerealiseerde nieuwe landschapselementen.</i>	5	5	5	3	-
Aantal klompenpaden	11	11	11	12	-

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x 1.000
					Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	20.751 N	50.064 N	56.966 N	53.577 N	3.389 V
Baten	16.985 V	38.437 V	31.927 V	31.916 V	11 N
Storting reserve	9.323 N	34.651 N	27.256 N	25.754 N	1.502 V
Onttrekking reserve	8.413 V	37.953 V	43.124 V	39.317 V	3.807 N
Resultaat	4.677 N	8.326 N	9.171 N	8.098 N	1.073 V

Toelichting

Veluwe poort: Spoorzone en Parklaan

€ -

Alle baten en lasten voor zowel de projecten Spoorzone en Parklaan worden met de betreffende reserves verrekend. Het resultaat loopt daarmee neutraal in de exploitatie. Op de lasten en baten zijn er wel verschillen tussen begroting en werkelijkheid. Deze worden veroorzaakt door:

- **Spoorzone:** De investeringen vinden momenteel plaats binnen "het spoorse contract - Contract 1". Dit contract ligt bij Prorail en wordt door middel van facturen aan Ede verrekend. Er is € 1,5 miljoen minder gefactureerd dan begroot. Een relatief gering verschil op de uitgaven van € 35,8 miljoen in 2022. Daarnaast is de bijdrage van NS voor het commerciële vastgoed van € 1,44 miljoen verplaatst naar 2023 omdat deze samenhangt met de start bouw van de commerciële voorzieningen.
- **Parklaan:** Vertraging in de aanleg van de Parklaan leidt er toe dat € 3,4 miljoen minder is uitgegeven in 2022 dan begroot. De voortgang van de Parklaan wordt uitgebreid behandeld in de paragraaf Grote Projecten.
- **Parklaan en Spoorzone:** Om te voldoen aan de uitgangspunten vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), is besloten om de ontvangen bedragen van derden waar nog verplichtingen uit volgen vanuit de reserves naar de verplichtingen op de balans te boeken. Het betreft een neutrale boeking van circa € 3,7 miljoen.

<i>WFC</i>	<i>€ 249.000 V</i>
<i>Voorstel tot resultaatbestemming</i>	<i>€ 249.000 N</i>

De gemeenteraad heeft in 2019 € 6 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van de WFC Experience. Dit budget wordt in de vorm van een subsidie aan de Stichting WFC Experience uitgekeerd. Tot op heden is een voorschot en twee tranches van de subsidie uitbetaald, tezamen voor € 2,4 miljoen. Belangrijke voorwaarden voor de uitbetaling van de resterende delen van de subsidie zijn een succesvolle aanbesteding van het vastgoed en een sluitend financieel dekkingsplan.

In de begroting 2022 zijn de subsidiebedragen verwerkt zoals deze in de beschikking zijn opgenomen. Aangezien in 2022 niet meer aan de genoemde subsidievoorwaarden kon worden voldaan, is de uitbetaling van de subsidie opgeschort. Over 2022 is enkel het termijnbedrag van januari 2022 uitbetaald. Ten opzichte van de begroting komt hierdoor een onderbesteding tot uitdrukking van € 2,9 miljoen.

De subsidie uitgaven worden gedekt vanuit de reserve Investeringsfonds Impuls Ede. Tegenover de onderbesteding staat dan ook een lagere onttrekking uit deze reserve, waardoor deze per saldo neutraal in de programmarekening is verwerkt.

Daarnaast komt in de programmarekening een voordeel van € 249.000 tot uitdrukking als gevolg van de vergoeding van historische kosten door de stichting WFC Experience. Na oprichting van de stichting zijn er kosten door de gemeente voorgeschoten, vooruitlopend op het verkrijgen van een bankrekening voor de stichting. Deze door de gemeente vooruitbetaalde kosten waren oorspronkelijk uit de reserve onttrokken. We stellen u voor om € 249.000 toe te voegen aan de reserve Investeringsfonds Impuls Ede. Door het ontvangen bedrag weer aan deze reserve toe te voegen blijft het volledige subsidiebedrag van € 6 miljoen in de reserve gedekt.

Het college van B&W heeft in september 2022 ingestemd met het verzoek van de stichting WFC-Experience om uitstel te verlenen voor het indienen van een sluitend dekkingsplan tot 1 juni 2023. In december 2022 heeft de Raad van State het bestemmingsplan voor de Experience vernietigd. In dat kader worden momenteel verschillende scenario's voor de Experience onderzocht. Deze scenario's variëren van alternatieve plannen voor de Experience tot stoppen van de Experience.

<i>Bijdragen van Rijk en provincie</i>	<i>€ 590.000 N</i>
--	--------------------

In de begroting 2022 is rekening gehouden met bijdragen van Rijk en provincie op de grote opgaven. Deze opbrengsten zijn in werkelijkheid niet volledig gerealiseerd. Enerzijds vanwege het niet realiseren van een regeling met de provincie over woningbouwversnelling. Deze specifieke afspraak ging uiteindelijk niet door, omdat de provincie de ontwikkelingen bij het Rijk wilde afwachten. Individuele projecten die voldeden aan de subsidievoorwaarden zijn wel ingediend. Daardoor is van de begrote bijdrage voor woningbouwversnelling van € 300.000 uiteindelijk € 120.000 ontvangen: een nadeel van € 180.000. Daarnaast werd ook voor het landelijk gebied een bijdrage verwacht. Deze is in 2022 niet ontvangen vanwege vertraging in de besluitvorming op rijksniveau en zorgt voor een nadeel van € 410.000.

Het tekort over 2022 laat de financiële afhankelijkheid van de gemeente in de grote opgaven zien, aangezien de feitelijke bijdragen vanuit hogere overheden gedeeltelijk nog zijn uitgebleven en bedragen bovendien nog onzeker zijn. We verwachten dat dit risico in 2023 kan blijven bestaan, ondanks intensieve afstemming met provincie en Rijk. We verwachten meer duidelijkheid vanuit het Rijk in de verdere uitwerking van regelingen en bij de meicirculaire 2023. Indien specifieke rijksmiddelen over 2022 alsnog worden ontvangen, zullen deze met de algemene reserve worden verrekend.

<i>Facilitaire plannen (Act. 2022 € 300.000 N)</i>	<i>€ 421.000 N</i>
--	--------------------

Ook in 2022 hebben we werkzaamheden uitgevoerd voor ruimtelijke plannen van particuliere initiatiefnemers. De aanwijsbare kosten die we hiervoor maken, verhalen we op deze initiatiefnemers. Over 2022 resteert (na aftrek van subsidies en bijdragen) een tekort op de begroting van € 421.000. Dit betekent dat 35% van de

gemaakte kosten niet gedekt is.

Het tekort wordt enerzijds verklaard vanuit de (reeds gemelde) ongedekte inzet voor het ENKA terrein (€ 132.000). Ook zijn over 2022 meerdere actuele plannen (onder andere BT De Stroet, Wethoudersbuurt, Hollandse Linde, Paardenwei Lunteren) niet volledig dekkend (€ 150.000). De versnelde afschrijving van in het verleden gemaakte voorbereidingskosten voor de facilitaire ontwikkeling De Westzoom zorgen voor een incidenteel tekort (€ 139.000) en een groter tekort dan verwacht over 2022 bij de actualisatie (PB 2023). Het tekort kent in grote lijnen een vergelijkbare omvang met voorgaande jaren. De marktomstandigheden in de praktijk laten zien dat facilitaire plannen de laatste jaren complexer worden en niet altijd volledig dekkend meer kunnen zijn. Daarmee ontstaan voor de gemeente ook financiële risico's. We krijgen als overheid een steeds grotere rol en groeiende ambities in de woningbouwopgave. Kijkend naar de schaa sprong welke Ede ondergaat en de inzet op bewonersparticipatie hierbij, verwachten we een steeds grotere benodigde inzet op concrete producten die voortkomen uit de omgevingsdialoog, bezwaarprocedures met betrekking tot bestemmingsplannen, afwikkeling van WOO verzoeken etc. Deze kosten kunnen nauwelijks worden verhaald op ontwikkelaars waardoor de laatste jaren financiële tekorten ontstaan. We beschouwen de gedane inzet als investering om bij te blijven dragen aan onze maatschappelijke opgave voor woningbouw. We blijven ons inspannen om onze bedrijfsvoering te verbeteren en gemaakte uren waar mogelijk - in redelijkheid - terug te halen en onderzoeken in hoeverre het noodzakelijk is om alsnog structurele middelen op te nemen in de begroting.

Implementatie Omgevingswet (Act. 2022 € 1.170.000 V) € 1.360.000 V
Voorstel tot resultaatbestemming € 160.000 N

In 2022 is gewerkt aan het voorbereid zijn op de implementatie van de Omgevingswet per 1 januari 2023. De implementatie is opnieuw uitgesteld waardoor een gedeelte van de werkzaamheden doorschuift naar 2023. Inmiddels heeft de Eerste Kamer ingestemd met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Wij stellen u voor om € 160.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Gemeente Ede heeft bijdragen van het Rijk ontvangen ter hoogte van € 1,2 miljoen ter dekking van de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Omdat deze middelen een compensatie betreft van kosten die Ede eerder heeft gemaakt ten laste van de algemene middelen, kunnen deze middelen nu vrijvallen.

Omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen (Act. 2022 € 800.000 V) € 475.000 V

In 2022 hebben we een voordeel op de opbrengsten van de leges voor omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen van circa € 1.2 miljoen. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten als gevolg van een toename van aanvragen. Daarnaast leidt de stijging van de bouwkosten tot een verhogend effect op de opbrengsten omdat de leges zijn gekoppeld aan de bouwkosten. De hogere aantallen hebben ook geleid tot een stijging aan de kostenkant van circa € 725.000. Per saldo een voordeel van € 475.000. Overigens blijft het verloop van de aanvragen voor bouwvergunningen en bestemmingsplanwijzigingen moeilijk te voorspellen.

Landschapsfonds (Structuurvisie buitengebied) € -

De ontvangsten met betrekking tot functiewisselingen bleven met € 60.000 achter ten opzichte van de raming. Dit heeft geresulteerd in een overeenkomstige lagere storting in de reserve landschapsfonds. Om een stijging van de ontvangsten te realiseren is een aanpassing van de uitgangspunten van het landschapsfonds nodig zodat we zorgen voor meer kostendragers. Dit wordt gekoppeld aan de uitwerking van de omgevingsvisie. Daarnaast zijn er kosten gemaakt ter hoogte van € 250.000 voor een aantal projecten waar bijdragen van andere gemeenten of de provincie tegenover staan. Deze kosten hebben met name betrekking op de gebiedsontwikkeling in het Binnenveld. Per saldo heeft dit een neutraal effect op het resultaat.

Gebiedsontwikkeling De Ginkel

€ -

In de Programmabegroting 2023-2026 heeft u middelen beschikbaar gesteld voor de gebiedsontwikkelingen De Ginkel met als dekking de reserve cofinanciering. De gemaakte kosten in 2022 en de daarbij behorende onttrekking uit de reserve cofinanciering bedragen € 300.000. Conform de gebruikelijke systematiek zijn de intensiveringen 2022 uit de Programmabegroting 2023-2026 niet verwerkt via een begrotingswijziging.

Doel programma

Een veilige samenleving in Ede.

Ontwikkelingen in 2022

In 2022 zagen we dat de reeds eerder ingezette ontwikkelingen op het gebied van veiligheid zich verder hebben doorgezet:

1. Veiligheidsvraagstukken zijn de afgelopen jaren complexer geworden. De rol van de burgemeester is in omvang en politiek-maatschappelijke betekenis toegenomen. De toetsing door de bestuursrechter is mede als gevolg van de toeslagenaffaire strenger geworden. De (juridische) waarborgen die in acht genomen moeten worden stellen hogere kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan de gemeentelijke veiligheidsorganisatie.
2. De maatschappelijke context is sterk aan verandering onderhevig. De onvoorspelbaarheid is toegenomen, er is sprake van een verhard maatschappelijk debat, er is grotere druk op de (lokale) overheid om daadkrachtig op te treden en het vertrouwen in de overheid is afgenomen. De organisatie moet veerkrachtig en weerbaar zijn om hier op in te kunnen spelen.
3. We zien een veranderend veiligheidsbeeld, er is sprake van een *crimechange*. De langdurige daling van de traditionele klassieke criminaliteit, zoals woninginbraken, lijkt gestabiliseerd en de toename in digitale criminaliteit, fraude en ondermijning heeft zich voortgezet. Dit vraagt om een andere en meer innovatieve aanpak, omdat de problematiek minder zichtbaar is.

Om de gevolgen van de geschetste ontwikkelingen goed op te kunnen vangen is in 2022 de realisatiekracht van de afdelingen Veiligheid en Toezicht vergroot. Eind 2022 is het nieuwe integrale veiligheidsplan 2023-2026 (IVP) vastgesteld. Het IVP is opgesteld in samenspraak met het College, de gemeenteraad, Politie en het Openbaar Ministerie. Naast de reguliere aanpak op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn daarin als hoofdthema's opgenomen: zorg & veiligheid, jeugd & veiligheid, ondermijning en de gedigitaliseerde criminaliteit. In de Programmabegroting 2023-2026 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het IVP.

De verder terugtrekkende beweging (onder meer veroorzaakt door de aanhoudende personele schaarste) van onze veiligheidspartners, zoals politie, OM en GGZ heeft als gevolg dat een steeds groter beroep gedaan wordt op een bestuursrechtelijke aanpak. Deze verschuiving legt extra druk op de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie.

Ook bij de afdeling Toezicht was sprake van personele schaarste mede als gevolg van uitval na corona en krapte op de arbeidsmarkt. Er is vooral inzet gepleegd op de opvolging van meldingen en de aanpak van overlast en

openbare orde problematiek. Door de schaarste konden minder regulier planbare controles plaatsvinden op het gebied van onder andere parkeren en horeca. De elementaire veiligheidszorg in Ede is niet in het geding gekomen.

Veiligheidsregio Gelderland Midden

In 2022 is de Wet op de Veiligheidsregio's geëvalueerd. Mede op basis van de gevraagde grote inzet en ervaringen met de grote crises van de afgelopen jaren worden de brandweer, crisisbeheersing en informatievoorziening van elkaar gescheiden en versterkt. De verdere uitwerking hiervan volgt in 2023 en verder.

De veiligheidsregio heeft in 2022 onderzoek laten uitvoeren naar de toekomstbestendigheid van de bedrijfsvoering. De uitkomsten van dit onderzoek zullen naar verwachting in de komende jaren van invloed zijn op de gemeentelijke inwonersbijdrage.

In 2022 is voorbereidend onderzoek uitgevoerd voor de nieuw te bouwen brandweerkazerne aan de Peppelensteeg. De aanbesteding voor het bouw- en het projectmanagement is opgesteld. Er wordt toegewerkt naar de kredietaanvraag in 2024 voor de verdere realisatie.

De brandweerkazerne Otterlo is verouderd en voldoet niet meer aan de ARBO-normering. In 2022 is in afstemming met de VGGM in beeld gebracht wat dit ruimtelijk, financieel en operationeel betekent en zijn potentiële locaties in kaart gebracht. Er wordt toegewerkt naar de kredietaanvraag in 2023 voor de bouw.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Verschil Act. begr./Rek. 2022
Bedragen x € 1.000					
Lasten					
Veiligheid en Toezicht	13.737 N	12.914 N	14.891 N	14.765 N	126 V
Totaal lasten	13.737 N	12.914 N	14.891 N	14.765 N	126 V
Baten					
Veiligheid en Toezicht	1.712 V	807 V	1.016 V	1.202 V	187 V
Totaal baten	1.712 V	807 V	1.016 V	1.202 V	187 V
Saldo baten en lasten	12.024 N	12.107 N	13.875 N	13.562 N	313 V
Storting reserve	28 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	291 V	184 V	235 V	242 V	8 V
Resultaat	11.761 N	11.922 N	13.641 N	13.320 N	321 V

Productgroep Veiligheid en toezicht

Doel

Veiligheid heeft 1 productgroep. Het doel van deze productgroep is gelijk aan het programmadoel: Een veilige samenleving in Ede. In het Integraal Veiligheidsplan zijn 9 thema's opgenomen die alle bijdragen aan dit doel.

Ketenpartners

Onder andere Politie; Openbaar Ministerie; Brandweer Ede; VGGM; Veiligheidshuis; woningcorporatie Woonstede; Malkander; ProPersona; RIEC; Veilig thuis; Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en diverse maatschappelijke organisaties.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Integraal VeiligheidsPlan 2019-2022](#) (2019)
- [Integraal VeiligheidsPlan 2023-2026](#) (2022)
- [Oplegnota jaarschijf 2023 bij Meerjarenbeleidsplan Politie 2019-2022](#) (2022)
- [Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022](#) (2019)
- [Integraal hennepconvenant Oost-Nederland](#) (2019)
- [Algemene Plaatselijke Verordening \(APV\)](#) (2022)
- Plan van aanpak Ondernijning (2019)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs](#) (2019)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 De Dorpen](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Veldhuizen-Kernhem](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Centraal](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Zuid en Bennekom](#)
- [Verkeersveiligheidsnota Ede](#) (2017)
- [Nalevingsbeleid Drank- en horecawet](#) (2017)
- [BIBOB-beleid \(Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur\)](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Over alle subdoelen is informatie te vinden in het [Integrale Veiligheidsplan 2019-2022](#)

Subdoel Prestaties	Veiliger wijken. <ul style="list-style-type: none">• Alle multiproblemegezinnen van een sluitende aanpak voorzien.• Inzet keurmerk veilig buitengebied. *• Aanpassing vuurwerkbeleid afronden.• Voorbereiding jaarwisseling.	
Subdoel Prestaties	Minder ondernijnde criminaliteit. <ul style="list-style-type: none">• Bewustwordingsacties uitvoeren.• Bibob-onderzoeken uitvoeren.• Opleggen van bestuurlijke maatregelen, zoals het sluiten van drugspanden.• Aanpak mensenhandel door invoering en uitvoering van het beleid.• Aanvang implementatie resultaten weerbaarheidsscan en onderzoek mensenhandel.	
Subdoel Prestaties	Minder jeugdcriminaliteit. <ul style="list-style-type: none">• Inzet methode groepsaanpak.• Inzet persoons- en huishoudengerichte aanpak.• Nazorg na detentie.• Pilots 'omgevingsadvies' en 'rising stars'. **• Weerbaarheid digitale criminaliteit en ondernijning d.m.v. Pilot hackshield.	

Subdoel Prestaties	Minder High impact crimes.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Best practices toepassen in samenwerking met regionale partners, zoals andere gemeenten, OM en politie. • Toepassen mogelijkheden APV, zoals dwangsombeschikking bij aantreffen inbrekerswerktuigen. 	→ →
Subdoel Prestaties	Minder radicalisering en depolarisatie.	
	• Bijeenkomsten ter voorkoming radicalisering, deelnemen aan het duurzaam netwerk.	→
	• Presentaties voor professionals.	→
	• Regionaal en lokaal casuoverleg.	→
	• Deelname aan diverse kennisnetwerken.	→
	• Deelnemen aan landelijke taskforce.	→
• Verkenning instrumentarium sociale media.	→	
Subdoel Prestaties	Minder overlast personen met verward gedrag.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen van de mogelijkheden uit de APV, de Wet Aanpak Woonoverlast en overige bestuurlijke maatregelen. • Persoons- en huishoudengerichte aanpak personen verward gedrag. 	→ →
Subdoel Prestaties	Veiliger uitgaan.	
	• Voortzetting project KVV (kwaliteitsmeter veilig uitgaan).	→
	• Vereenvoudigen van evenementenvergunningproces.	→
	• Toepassen nalevingsbeleid (drank- en horecawet en APV).	→
• Drankketenbeleid uitvoeren.	→	
Subdoel Prestaties	Voldoende rampen- en crisisbeheersing.	
	• Het op orde houden van een adequate crisisorganisatie.	→
Subdoel Prestaties	Grotere verkeersveiligheid.	
	• Invloed uitoefenen op het aantal controles dat de politie uitvoert op het gebruik van alcohol, mobiele telefoons en snelheidsovertredingen.	→
	• Bekendmaken resultaten aanhoudingen en gevolgen voor individu.	→

De voortgang van de prestaties wordt aangegeven met drie kleuren, waarmee wordt geïndiceerd of een actie is afgerond, of op schema ligt of aandacht vraagt. De meeste activiteiten op het gebied van veiligheid komen voort uit het IVP 2019-2022 en zijn doorlopende acties, waardoor de meeste acties op blauw staan (ligt op schema). Een deel van deze doelen zullen ook in het nieuwe IVP 2023-2026 terugkomen.

** Het keurmerk veilig buitengebied heeft als gevolg van Corona en de onrust als gevolg van het stikstofbeleid vertraging opgelopen.*

*** De succesvolle samenwerking met het OM en de Raad van de Kinderbescherming (RvdK) bij de pilot omgevingsadvies is getemporeerd in verband met capaciteitsproblematiek bij de RvdK. Er wordt gezocht naar een oplossing. Het omgevingsadvies is een advies van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) aan de officier van justitie over de meest betekenisvolle interventie voor een minderjarige verdachte. Dit advies komt onder meer tot stand uit een gesprek met jongere, ouders, gemeente en RvdK, waarin desgewenst ook direct ondersteuning en zorg wordt ingezet.*

De persoonsgerichte aanpak van jongeren die strafbare feiten plegen 'rising stars' heeft vertraging opgelopen vanwege privacyvraagstukken. Met OM en politie wordt gezocht naar een zorgvuldige wijze van informatiedeling.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal aangetroffen hennepkwekerijen/drugspanden	11	6	5	n.v.t.	-
Rijden onder invloed	220*	245*	255	n.v.t.	-
<i>Aantal. * Aantallen 2020 en 2021 zijn gecorrigeerd.</i>					
Percentage van de spoedeisende A1 ritten ambulance die binnen de normtijd van 15 minuten ter plaatse is	92,2	91,1	89,2	n.v.t.	-
<i>Het percentage geldt voor de hele VGGM-regio. Percentage 2022 voor gemeente Ede is 92,3%.</i>					
Percentage ritten waarin de brandweer in spoedeisende gevallen voldoet aan de wettelijke aanrijtijden	60	66	78	n.v.t.	-
<i>Opkomstpercentage voor alle posten binnen de gemeente Ede (voor maatgevende incidenten).</i>					
Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Percentage inwoners dat zich veilig voelt in de eigen buurt	-	77	-	82	-
<i>Wordt tweemaal gemeten.</i>					
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde	5,2	5,4	5,3	5,0	7,8 (2020)
<i>Depla-indicator. Aantal voorvallen per 1.000 inwoners.</i>					
Percentage inwoners dat vaak overlast ervaart van omwonenden	-	6,5	-	4,5	-
<i>Wordt tweemaal gemeten.</i>					
Percentage inwoners dat overlast ervaart van groepen jongeren	-	11,4	-	6,0	-
<i>Wordt tweemaal gemeten.</i>					
Aantal verdachten misdrijven tot 25 jaar	304	328	n.n.b.	300	-
<i>Aantal 2022 wordt verwacht in maart 2023.</i>					
Aantal (geregistreerde) gewelds- en seksuele misdrijven	3,4	3,0	3,1	-	5,2 (2020)
<i>Aantal per 1.000 inwoners. Depla-indicator. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).</i>					
Aantal meldingen overlast jeugd	717	559	455	450	
Aantal meldingen bij de politie van overlast door verward/overspannen persoon	762	648	772	600	
Aantal (geregistreerde) diefstallen uit woningen	2,3	1,9	1,8	2,0	2,5 (2019)
<i>Depla-indicator. Aantal per 1.000 inwoners.</i>					
Aantal (geregistreerde) fietsdiefstallen	508	767	922	450	
Aantal aangiften geweld uitgaansgebied	30	19	n.n.b.	50	-
<i>Aantal 2022 beschikbaar in maart/april 2023.</i>					
Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Aantal vuurwerkvrije zones	0	0	12	11	-

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Bedragen x € 1.000	
				Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	13.737 N	12.914 N	14.891 N	14.765 N	126 V
Baten	1.712 V	807 V	1.016 V	1.202 V	187 V
Storting reserve	28 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	291 V	184 V	235 V	242 V	8 V
Resultaat	11.761 N	11.922 N	13.641 N	13.320 N	321 V

Toelichting

Vooronderzoek kazerne Otterlo € 40.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 40.000 N

In de Voorjaarsbrief 2023-2026 zijn voor 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld van € 50.000 in verband met het onderzoek naar een nieuwe locatie voor de brandweerkazerne in Otterlo. Het onderzoek is, als gevolg van onvoldoende beschikbare capaciteit in 2022, nog niet afgerond. Wij stellen u voor om het restant van € 40.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

VGGM (Act. 2022 € 400.000 V) € 200.000 V

In de Actualisatie is nog uitgegaan van een voordelig resultaat van € 400.000 als gevolg van het door VGGM uitgekeerde voordelig saldo 2021 en een geringe onderuitputting op het budget 2022.

De onzekere factor bij de Actualisatie waren nog de kosten voor het functioneel leeftijdsontslag (FLO) brandweerm medewerkers. Eind 2022 werd bekend dat meer medewerkers gebruik hebben gemaakt van deze regeling dan vooraf verwacht (€ 264.000), deels is dit opgevangen binnen de Reserve Overgangsrecht FLO.

Toezicht € 30.000 V

Binnen het product Toezicht staat structureel € 30.000 begroot voor cameratoezicht welke in 2022 niet besteed zijn. Hiertoe zijn plannen ontwikkeld voor 2023.

Doel programma

Een leefomgeving die nu en in de toekomst schoon, heel en veilig is op een vastgesteld kwaliteitsniveau waar bewoners zich prettig in en verantwoordelijk voor voelen en een actieve rol hebben.

Ontwikkelingen in 2022

Onderhoud openbare ruimte

In 2022 zijn budgetten inzichtelijk gemaakt voor het onderhoud op kwaliteitsniveau B en voor het inlopen van de onderhoudsachterstand. Op basis van deze berekeningen hebben we extra onderhouds- en vervangingsbudget beschikbaar gekregen bij de Programmabegroting 2023-2026. Hiermee wordt de komende jaren volop ingezet om het kwaliteitsniveau onderhoud openbare ruimte op een beter niveau te krijgen en te houden. In 2023 wordt gestart met de actualisatie van de Visie Openbare Ruimte waarmee de raad nog verder de mogelijkheid krijgt om keuzes te maken in prioritering in het onderhoud.

In het opstellen van de visie, de beheerplannen en in de uitvoering moeten we rekening blijven houden met de volgende ontwikkelingen die van invloed zijn op ons werk in de openbare ruimte.

1. De invloed van klimaatverandering op het beheer van de openbare ruimte

Het veranderende klimaat is van invloed op onze kapitaalgoederen door de piekbuien en langere perioden van droogte en hitte. We moeten onze inrichting en het beheer van de openbare ruimte hierop nog verder afstemmen zodanig dat deze effecten beperkt blijven. Om ons aan te passen aan het klimaat en een omslag in onze denkwijze te bewerkstelligen zijn we in 2022 actief geweest met het opzetten van acties richting onze inwoners en bedrijven. Door middel van projecten als; steenbreek openbare ruimte, geveltuinen, subsidieregeling groene daken en klimaatadaptieve bedrijventerreinen richten we samen met onze inwoners en bedrijven de leefomgeving klimaatadaptiever in. Daarnaast zetten we als gemeente actief in op een klimaatadaptieve inrichting bij (her)ontwikkelingen en reconstructies. Aanvullend hierop is in 2022 een eerste concept opgezet om klimaatadaptatie voor (her)ontwikkelingen en reconstructies in beleid te verankeren. Om te komen tot een waterrobuuste omgeving is er een hemelwaterstructuurplan opgesteld. Dit geeft een totaalbeeld voor het verwerken van hemelwater in het stedelijk gebied waardoor in de toekomst doelmatiger kan worden afgekoppeld. Het concept hiervan is in 2022 afgerond. Klimaatadaptie zal ook een belangrijk thema zijn in de op te stellen Visie Openbare Ruimte in 2023.

2. Biodiversiteit staat onder druk

Natuur en biodiversiteit worden steeds belangrijker in onze samenleving, maar staan sterk onder druk. In de maatschappij is het besef doorgedrongen dat gevolgen van achteruitgang van biodiversiteit enorme impact hebben op de leefomgeving die we nu kennen. Niet voor niets is 'De natuur als basis en de Veluwe centraal' één van de vijf strategische keuzen uit de Omgevingsvisie.

Als gemeente zijn we actief om biodiversiteit te behouden en te versterken. In onze buitengebieden richten we ons op herstel van ecosystemen en duurzaam beheer voor de toekomst. In het stedelijk gebied blijven we inzetten op het versterken van ecologisch groen en het betrekken van kinderen bij dit onderwerp. Om sturing te kunnen geven aan het uitbreiden van het areaal ecologisch groen is in 2022 een natuurkansenkaart opgesteld. Op deze kaart, die we in 2023 en verder gaan gebruiken, staan locaties aangegeven die ingezet kunnen worden om het areaal ecologisch groen uit te breiden. We koppelen de inzet voor biodiversiteit zoveel mogelijk aan bestaand beleid en programma's, zowel intern als extern. Door de inzet voor biodiversiteit gaan we daar zichtbaar naar handelen. Zie ook Robuuste natuurversterking in programma 5.

3. Druk op het gebruik van de ondergrond

In 2022 is de druk op de ondergrondse infrastructuur nog verder toegenomen (overbelasting stroomnet; toename glasvezelaanbieders; warmtenetten; enz.). In het afgelopen jaar zijn veel van de ambities omtrent ondergrondse infrastructuur in beleid en (uitvoerings)plannen opgenomen. Daarmee is dit regulier werk geworden wat goed in de lijn is belegd.

4. Corona en oorlog Oekraïne

Corona heeft geleid tot vertraging van uitvoering van werken door onvoldoende beschikbaarheid van personeel en/of materialen. Daarnaast zijn kosten gestegen door schaarste aan materialen en arbeidsmarktproblematiek.

Door de oorlog in Oekraïne zijn de kosten verder gestegen en materialen schaarser geworden. De stijgende gasprijs zien we ook in materiaalprijzen terug.

5. Leefbare dorpen en wijken

Wij willen dat Ede leefbaar (schoon, heel, veilig en prettig) is voor iedereen. Hier werken we wijkgericht aan vanuit verschillende invalshoeken: sociaal, fysiek en veiligheid. We kijken goed naar de vitaliteit versus de kwetsbaarheid van gebieden en we investeren het meest daar waar dit het hardst nodig is. De ervaringen die we buiten opdoen zetten we in om het wijkgericht beleid binnen de gemeente verder te ontwikkelen.

De sociale cohesie en de leefbaarheid in de Edese dorpen en wijken zijn onder druk komen te staan. Met name door de lockdown die eind 2021 is ingesteld en waarvan sommige maatregelen tot maart 2022 doorliepen. Maar ook de maatschappelijke onrust die ontstaat vanuit bepaalde onzekerheden als stijgende gasprijzen, stikstofproblematiek, etc. zorgt ervoor dat mensen meer op zichzelf komen te staan en met andere ogen naar de overheid kijken. Hier moeten we rekening mee houden in onze participatie- en communicatietrajecten.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Bedragen x € 1.000					
Lasten					
Kwaliteit leefomgeving	34.175 N	34.450 N	38.386 N	38.323 N	63 V
Totaal lasten	34.175 N	34.450 N	38.386 N	38.323 N	63 V
Baten					
Kwaliteit leefomgeving	15.197 V	14.903 V	14.769 V	15.892 V	1.122 V
Totaal baten	15.197 V	14.903 V	14.769 V	15.892 V	1.122 V
Saldo baten en lasten	18.977 N	19.547 N	23.616 N	22.431 N	1.185 V
Storting reserve	2.354 N	2.284 N	2.244 N	3.207 N	962 N
Onttrekking reserve	2.166 V	1.548 V	1.969 V	2.430 V	461 V
Resultaat	19.166 N	20.283 N	23.892 N	23.208 N	684 V

Productgroep Kwaliteit leefomgeving

Doel

Kwaliteit leefomgeving heeft één productgroep. Het doel van deze productgroep is gelijk aan het programmadoel: Een leefomgeving die nu en in de toekomst schoon, heel en veilig is op een vastgesteld kwaliteitsniveau waar bewoners zich prettig in en verantwoordelijk voor voelen en een actieve rol hebben.

Ketenpartners

De individuele burger; Rijkswaterstaat; Provincie Gelderland; Waterschap Vallei en Veluwe; omliggende gemeenten; terreinbeherende organisaties (zoals het Geldersch Landschap, Staatsbosbeheer en Het Luntersche Buurtbosch); VNG; WUR; Stadswerk; Omgevingsdienst De Vallei; ontwikkelaars; vastgoedbeheerders; maatschappelijke organisaties; Politie; Prorail; nutsbedrijven en netbeheerders (zoals KPN, Ziggo, Vitens, Liander); ACV; woningcorporaties (zoals Woonstede); SME; buurtverenigingen; dorpsraden; klankbordgroepen met inwoners en bedrijven; welzijnsorganisaties (zoals Malkander, ouderenbond, gehandicaptenraad, bijenvereniging, Youth For Christ, Kernhem Community); scholen; Cultura; Sportservice-Ede; buurt- en dorpshuizen; speeltuinverenigingen; kinderboerderijen en EBC (Edes Bedrijfs Contact).

Relevante beleidsnota's

- [Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2023-2034](#) (2022)
- [Beheerplan hondenvoorzieningen 2022 - 2026 gemeente Ede](#) (2022)
- [Beleidsplan buiten bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de gemeente Ede](#) (2021)
- [PVA eikenprocessierups 2020](#)
- [Bomenfonds \(nadere regel\) 2020](#)
- [Groenbeleid gemeente Ede](#) (2020)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen](#) (2020)
- [Programmaplan Klimaatadaptatie 2020-2023](#) (2020)
- Hemel- en grondwaterbeleid 2019 (uitwerking van GRP)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Plan van aanpak Japanse duizendknoop 2019-2021](#) (2019)
- [De Edese Participatie-aanpak](#) (2019)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 De Dorpen](#)

- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Veldhuizen-Kernhem](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Centraal](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Zuid en Bennekom](#)
- [Inkoopbeleid gemeente Ede](#) (2018)
- [Strategisch plan wegen](#) (2017)
- [Stadsvisie Ede](#) (2017)
- [Gemeentelijk Rioleringsplan Ede 2018-2022, Verbindend Water](#) (2017)
- [Visie Openbare Ruimte \(VOR\)](#) (2016)
- Exploitatieplan begraafplaatsen 2017-2021 (2016) (geen link beschikbaar)
- Groenstructuurkaart (2015) (geen link beschikbaar)
- [Bomenbeleidsplan](#) (2013)
- [Nota Zandwegen](#) (2009)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 zijn er goede prestaties geleverd. Wel maakten het tekort aan (personeels)capaciteit, de wisselingen in de organisatie en de vele ambities het noodzakelijk dat we gedurende het jaar bleven prioriteren en op onderdelen ook moesten versnellen, dan wel vertragen. Hierbij heeft sturing plaats gevonden, waarbij we continu hebben gekeken hoe producten en werkzaamheden zich tot elkaar verhielden, welke relaties er te leggen zijn en welke volgorde daarbij hoorde. Op basis hiervan zijn ook een aantal producten doorgeschoven naar 2023. Hieronder is dit specifiek toegelicht.

Subdoel	De openbare ruimte wordt op het afgesproken, vanaf 2021 deels lagere, kwaliteitsniveau, op een duurzame wijze onderhouden.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Risicogestuurd en functioneel gestuurd onderhoud aan riolen. → • Risicogestuurd beheren van verhardingen. → • Levensduurverlengend onderhoud asfaltverhardingen door uitvoeren van preventief onderhoud. → • Uitvoeren van het door de gemeenteraad vastgestelde scenario 'Ontmoeten, spelen en verblijven'. Dit levert een structurele bezuiniging van € 500.000 op door op onderdelen een kwaliteitsverlaging door te voeren. Hierbij worden woonwijken, centrumgebieden en parken & landgoederen zoveel mogelijk ontzien. → • Efficiënte inzet van middelen en minimaliseren overlast voor bewoners en bedrijven door middel van zowel interne als externe (bv. nutsbedrijven) Integrale Programmering (KIP/MJP). → • Plan van aanpak "invasieve exoten" opstellen waardoor bestaande en nieuwe invasieve exoten beheersbaar blijven, zoals de Amerikaanse rivierkreeft en de Eikenprocessierups. X • Knelpunten in beeld brengen ten aanzien van grondwaterstanden. → • Opstellen beleidsplan wegen. ** X • Opstellen beleidsplan openbare verlichting. *** X • Handboek DIBOR (duurzame inrichting beheer openbare ruimte) actualiseren. → 	

** Er is actief gewerkt aan het beheersbaar houden van invasieve exoten. Hierdoor is er in 2022 relatief weinig overlast geweest van bijvoorbeeld de eikenprocessierups. Het opstellen van het plan van aanpak invasieve exoten is uitgesteld naar 2023. Hierdoor kunnen we de laatste praktijkervaringen meenemen in het definitief op te stellen plan van aanpak.*

*** In 2022 is de koersnota Mobiliteit opgesteld. Deze wordt in februari en maart behandeld in de raad. Op basis van de door de raad nog vast te stellen koersnota kan ook het beleidsplan Wegen in 2023 worden opgesteld. Dit*

zal parallel lopen aan de actualisatie van de VOR (2023-2024), waarin gekeken wordt naar mogelijkheden voor meer integraal beleid.

*** Het beleidsplan openbare verlichting wordt in 2023 opgesteld, waarbij een directe relatie wordt gelegd met het beheerplan openbare verlichting. Dit zal parallel lopen aan de actualisatie van de VOR (2023-2024), waarin gekeken wordt naar mogelijkheden voor meer integraal beleid.

Subdoel	Bewoners wonen prettig samen, voelen zich veilig en ondernemen hiervoor gezamenlijk initiatieven in hun eigen buurt, wijk of dorp.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Ondersteunen en faciliteren van bewonersinitiatieven onder andere via Ede Doet. Uitvoeren van interventies (quick wins) om de leefbaarheid in delen van Veldhuizen en Ede-Zuid te verbeteren (zie ook programma 2). Ondersteuning en doorontwikkeling van de Doe- en Leerplaats door de mEde-makers Ede Zuid (Woonstede, Malkander, Cultura, Sportservice-Ede, Werkkracht, gemeente Ede) in samenwerking en afstemming met programma 2 en 3. Samen met bewoners vormgeven aan (het beheer van) de openbare ruimte door de Edese Participatie Aanpak toe te passen bij de uitvoering van projecten. 	

Subdoel	Betere kwaliteit natuur en milieu.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Opnemen duurzaamheidseisen voor verhardingen en uitvoering in bestekken en aanbesteding (EMVI criteria). Opstellen beheerplan bermen inclusief communicatieplan bermen. * Opstellen bos- en natuurbeheerplan, als onderdeel van de opgave Robuuste Natuurversterking. Biodiversiteit bevorderen door uitvoeren onderdelen programma biodiversiteit, in samenhang met de opgave Robuuste natuurbescherming: <ul style="list-style-type: none"> Er is meer ecologisch groen. Er zijn meer geschikte leefgebieden voor insecten. De kwaliteit van de natuurgebieden Noord- en Zuid-Ginkel is verbeterd. Ruimtelijke projecten bevatten altijd een natuurinclusieve component. Er zijn meer groene schoolpleinen en groene daken. 	

* Het beheerplan bermen betreft het beheer en onderhoud van de ecologische bermen. Met het beheerplan wordt geen grote wijzigingen verwacht in de wijze van het beheer en onderhoud. Alle beheerplannen worden deze periode 2022-2024 opgesteld, dan wel geactualiseerd. Hierbij wordt continu de relatie gelegd met de actualisatie van de VOR. Het beheerplan bermen is doorgeschoven naar 2024 om op te stellen.

Indicatoren

	Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
		2020	2021	2022		
Oordeel Edenaren leefbaarheid in de buurt <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>		-	7,6	-	7,2	n.v.t.
Oordeel Edenaren fysieke kwaliteit van de leefomgeving (schaalscore) <i>De schaalscore loopt van 0 tot 10. Hoe hoger de score, hoe guntiger. De schaalscore is opgebouwd uit vijf items over onderhoud/beheer openbare ruimte en voorzieningen jeugd. Betreft schaalscore 'fysieke kwaliteit woonbuurt'. Wordt tweemaal gemeten.</i>		-	5,8	-	6,0	-
Percentage Edenaren dat zich actief inzet om de eigen buurt te verbeteren <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>		-	25,19	-	24	n.v.t.
Aantal initiatieven Ede doet <i>Aantal initiatieven met de status 'Afgerond', 'Uitgevoerd' en 'Verantwoord'</i>		311	415	492	400	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	34.175 N	34.450 N	38.386 N	38.323 N	63 V
Baten	15.197 V	14.903 V	14.769 V	15.892 V	1.122 V
Storting reserve	2.354 N	2.284 N	2.244 N	3.207 N	962 N
Onttrekking reserve	2.166 V	1.548 V	1.969 V	2.430 V	461 V
Resultaat	19.166 N	20.283 N	23.892 N	23.208 N	684 V

Toelichting

Eikenprocessierups (Act. 2022 € 200.000 V) € 300.000 V

De kosten van de bestrijding van de eikenprocessierups vallen door de geringere plaagdruk lager uit dan geraamd. Tevens heeft de projectaanpak Team rups eraan bijgedragen dat efficiënter wordt gewerkt. Bij de actualisatie was een voordeel gemeld van € 200.000. Doordat het nalopen van de bomen na de bestrijding minder inzet vergde dan verwacht is het uiteindelijk voordeel € 300.000 geworden.

Kwetsbare Wijken (Act. 2022 € 80.000 V) € 120.000 V

Het voordeel op kwetsbare wijken is veroorzaakt door beperkte beschikbare capaciteit als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Dat geldt zowel intern als extern (onze maatschappelijke partners). Dit heeft een vertragend effect op de voortgang. Daarbij vraagt het in gang zetten van interventies voorbereidingstijd. In die voorbereidingstijd wordt beperkt budget ingezet.

Beheerplannen openbare ruimte € 60.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 60.000 N

Bij de Voorjaarsbrief 2023-2026 is extra geld beschikbaar gesteld (2022 € 150.000 en 2023 € 290.000) om het databeheer op orde te brengen en om de achterstand in beheerplannen weg te werken. De interne afstemming om tot uniformiteit te komen heeft langer geduurd dan gedacht. Daarnaast moesten de werkzaamheden meer verspreid worden in verband met de beschikbare capaciteit van eigen medewerkers. De planning schuift hierdoor op tot in 2024. Wij stellen u voor om € 60.000 over te hevelen naar 2024 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Exploitatie riolering € 500.000 N

Onttrekking voorziening € 500.000 V

Riolering kent een zogenaamd gesloten financieel systeem. De werkzaamheden die uitgevoerd worden binnen het product riolering worden gedekt uit de inkomsten van de rioolheffing. Het saldo van de baten en lasten wordt verrekend met de hiervoor ingestelde voorziening. Per saldo is in 2022 sprake van een nadeel van € 500.000. Dit resultaat is onttrokken aan de Voorziening. De belangrijkste oorzaken van het resultaat worden hieronder toegelicht.

In het algemeen geldt dat materialen fors duurder zijn geworden vanwege de hoge inflatie. Daarnaast zijn bij mechanische riolering nog facturen ontvangen van werkzaamheden uit 2021 en is achterstallig werk uit 2021 uitgevoerd. De overschrijding komt hiermee uit op € 790.000.

Op het correctief onderhoud is sprake van een overschrijding van € 300.000. Meer dan verwacht ontstonden bij vrijverval riool problemen als gevolg van storingen in pompen en gemalen en verstoppingen aan huisaansluitingen.

Tegenover deze overschrijdingen staat een voordeel van € 550.000 op het preventief onderhoud. Bij het beheer van bergbezinkbassins ontstond een voordeel door aanpassing van een renovatiemethode zonder dat kwaliteitsverlies optrad. Voor het baggerwerk in de kleine kernen zijn in 2022 alleen onderzoeken uitgevoerd.

Om samen op te kunnen gaan met het waterschap, zijn de baggerwerkzaamheden verschoven naar 2023. Daarnaast is de compensabele btw, begrepen in het beheer en onderhoud en in de vervangingsinvesteringen riolering, € 80.000 lager dan geraamd. Hierdoor is aan de Reserve BTW compensatiefonds € 80.000 minder BTW afgedragen.

Bermen buitengebied € 170.000 V
Dotatie reserve € 170.000 N

Op de activiteit bermen buitengebied is een onderschrijding ontstaan van € 170.000. Het aanbrengen van bermbeton kon in december vanwege de vorst niet doorgaan. Het resterend bedrag is toegevoegd aan de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte waarmee de werkzaamheden begin 2023 afgerond kunnen worden.

Nutsbedrijven € 390.000 V
Dotatie reserve € 290.000 N

In 2022 is een vergoeding van € 320.000 ontvangen voor de aanleg van glasvezel. Deze opbrengst was niet geraamd. De vergoeding bestaat voor € 200.000 uit degeneratiekosten; als gevolg van de graafwerkzaamheden zal de verharding op enig moment moeten worden hersteld. Dit gedeelte is aan de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte toegevoegd. Door ontwikkelingen als energietransitie, elektrisch rijden en netwerkuitbreidingen hebben meer graafwerkzaamheden plaatsgevonden. Dit leidde in 2022 tot € 150.000 hogere leges.

Tegenover beide meeropbrengsten stonden € 80.000 extra kosten. Vanwege de vele graafwerkzaamheden is er dit jaar nauwelijks degeneratie uitgevoerd. Het overgebleven budget van € 90.000 is aan de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte toegevoegd.

Groot onderhoud Wegen € 520.000 V
Mutaties reserve € 520.000 N

Naast het jaarlijks beschikbaar bedrag van € 1,9 miljoen en middelen uit de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte voor getemporiseerd onderhoud, is in 2022 extra geld beschikbaar gekomen voor achterstallig onderhoud en de extreme prijsstijgingen. De opgave voor 2022 was hierdoor circa € 4,5 miljoen. Door scopewijziging en langere voorbereidingstijd vanwege integrale afstemming is een bedrag van € 520.000 niet uitgegeven. Dit voordeel is verrekend met de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte.

Openbare verlichting € 210.000 V
Mutatie reserve € 100.000 N

In 2022 zijn opdrachten verleend voor het vervangen van conventionele verlichting naar led, het vervangen van oude led-armaturen in het buitengebied en het vervangen van de lampen die de branduren gehaald hebben (remplace). Door leverings- en capaciteitsproblemen bij de aannemer is nog niet alles uitgevoerd. Dit levert een voordeel op van € 100.000, welke is toegevoegd aan de Reserve Groot openbare ruimte. Daarnaast is een voordeel van € 110.000 op de overige budgetten. Dit voordeel is met name ontstaan door minder schades en vandalisme en door lagere energiekosten. Bij de afrekening over 2021 is geld terugontvangen en de stroomtarieven 2022 zijn door goede prijsafspraken lager dan in 2021.

8

BESTUUR EN ORGANISATIE

Bestuursorganen, bestuursondersteuning, bestuurlijke samenwerking	Bestuur
Burgerzaken, verkiezingen, geo- en vastgoedinformatie	Dienstverlening
Overhead, algemene middelen, deelnemingen, beleggingen en financiering	Algemene middelen
Belastingen en heffingen	Belastingen en heffingen
Vastgoed	Vastgoed

Doel programma

Een goed functionerende organisatie zodat:

- De lokale democratie is gewaarborgd;
- De dienstverlening aan inwoners en ondernemers vlot en gemakkelijk is;
- De uitvoering van de belastingtaken rechtmatig is;
- Organisaties die het beleid van de gemeente ondersteunen over vastgoed beschikken;
- De financiële positie van de gemeente Ede wendbaar en weerbaar is.

Ontwikkelingen in 2022

Bestuur

Crisissen volgden elkaar in een rap tempo op, zoals opvang Oekraïners, noodopvang vluchtelingen, stikstof problematiek etc. Urgente vraagstukken maakten continue onderdeel uit van onze werklust en deed een fors beroep op onze flexibiliteit. Ondanks deze extra werklust zijn alle overige werkzaamheden door gegaan en hebben we met elkaar onder druk een enorme hoeveelheid werk verzet. Net als alle evenementen en herdenkingen die na Corona weer herstart zijn en in grote aantallen bezocht werden.

Algemene middelen

Een belangrijk deel van de algemene middelen wordt gevormd door de middelen die we ontvangen van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Na jaren van voorbereiding is de wijze waarop het Rijk de middelen verdeelt in 2022 opnieuw vastgesteld. De ingangsdatum van deze wijziging is 1 januari 2023 en de financiële effecten zijn al eerder verwerkt in de begroting.

Punt van aandacht en zorg is de wijze waarop door het Rijk invulling is gegeven aan de financiële verhouding met gemeenten. Het afgelopen jaar heeft het Rijk diverse besluiten genomen die haaks staan op een goede bestuurlijke financiële verhouding. Zo is het (arbitrage)rapport van de Commissie van Wijzen over de Jeugdzorg tot nu toe slechts ten dele uitgevoerd, waardoor in de structurele tekorten jeugdzorg nog altijd niet is voorzien. Ook heeft het Rijk afgelopen jaar eenzijdig de zgn. trap-op-trap-af systematiek ter zijde geschoven en dit heeft geleid tot een structureel tekort ingaande 2026. Na de start van het kabinet was de verwachting dat al snel duidelijkheid zou worden gegeven over de budgetten voor de grote thema's als klimaat, stikstof, wonen e.d. Die duidelijkheid is slechts ten dele gegeven.

Dienstverlening

In 2022 hebben we te maken gehad met landelijke ontwikkelingen en crises. Zo hadden de oorlog in de Oekraïne, het einde van de coronacrisis maar ook de nieuwe criteria als gevolg van de Brexit (toename aantal

paspoorten) een verzwaring van een aantal taken tot gevolg. Denk hierbij aan extra inzet in het kader van de inschrijving, relatering en opvang van Oekraïner, waarbij het gelukt is om binnen 2 weken op basis van een procesaanpassing zo'n 600 Oekraïense vluchtelingen versneld in te schrijven. Met de extra inzet voor de afhandeling van het grote aantal aanvragen van een reisdocument is het gelukt om de wachttijd binnen de norm van 2 weken te blijven.

Belastingen en heffingen

In 2022 kregen we te maken met nieuwe wettelijke verplichtingen waarop de afdeling Belastingen de inzet heeft aangepast. Denk hierbij aan de invoering BRK 2.0 (basisregistratie kadaster), de voorbereidingen op het nieuwe Informatiemodel WOZ en de voorbereidingen op de invoering van het Nieuw Handelsregister (NHR) in 2023. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot aanpassingen van processen en het stellen van andere prioriteiten. Hierdoor is de verkenning op inzet van kunstmatige intelligentie ten behoeve van de WOZ-waarderingen niet van de grond gekomen en zijn er geen WOZ-voormeldingen uitgegaan.

Vastgoed

Energiecrisis

De energiecrisis waar we in 2022 mee te maken kregen, heeft forse invloed op huurders en gebruikers van het maatschappelijk vastgoed. Zij worden geconfronteerd met aanzienlijk hogere kosten voor hun huisvesting. Dit leidde tot extra verzoeken aan de afdeling vastgoed om duurzaamheidsmaatregelen te treffen.

Beschikbaarheid en betaalbaarheid bouwmaterialen

De oorlog in Oekraïne en de forse inflatie zorgden voor een grote druk op de levering van materialen voor de uitvoering van onze bouwprojecten en onderhoudswerkzaamheden aan onze gebouwen. Dit had vertraging van de werkzaamheden tot gevolg.

Het Arrest-'Didam

In het Didam-arrest van 26 november 2021 werd door de Hoge Raad geoordeeld dat overheidslichamen bij het aangaan en uitvoeren van privaatrechtelijke overeenkomsten de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het gelijkheidsbeginsel, in acht moeten nemen.

Hierdoor zijn gemeenten verplicht al hun uit te geven vastgoed en grond openbaar aan te besteden (met uitzondering van daar waar uniciteit aangetoond kan worden). Wij hebben in 2022 onze processen hierop ingericht en alle verhuur/verkoop/verpachten van panden/gronden aanbesteed via openbare publicaties. Dit heeft veel extra (juridische) capaciteit gevergd.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Verschil Act. begr./Rek. 2022
Bedragen x € 1.000					
Lasten					
Bestuur	7.983 N	7.180 N	9.479 N	9.473 N	6 V
Dienstverlening	3.998 N	3.844 N	3.992 N	4.066 N	74 N
Algemene Middelen	42.926 N	41.070 N	40.109 N	41.139 N	1.029 N
Belastingen en heffingen	2.152 N	1.879 N	2.089 N	2.236 N	148 N
Vastgoed	7.408 N	6.466 N	6.685 N	7.318 N	633 N
Totaal lasten	64.467 N	60.440 N	62.354 N	64.232 N	1.878 N
Baten					
Bestuur	1.768 V	1.125 V	2.623 V	3.422 V	798 V
Dienstverlening	1.609 V	1.643 V	1.643 V	1.677 V	34 V
Algemene Middelen	234.641 V	220.622 V	257.137 V	266.613 V	9.476 V
Belastingen en heffingen	35.968 V	29.081 V	29.460 V	29.964 V	504 V
Vastgoed	7.598 V	6.620 V	6.411 V	7.814 V	1.403 V
Totaal baten	281.583 V	259.089 V	297.274 V	309.489 V	12.215 V
Saldo baten en lasten	217.116 V	198.650 V	234.920 V	245.257 V	10.337 V
Storting reserve	51.199 N	13.392 N	27.098 N	33.633 N	6.535 N
Onttrekking reserve	24.806 V	14.196 V	15.854 V	21.126 V	5.273 V
Resultaat	190.723 V	199.453 V	223.676 V	232.751 V	9.075 V

Productgroep Bestuur

Doel

We streven naar een goed functionerende lokale democratie en bieden daarvoor de benodigde ambtelijke ondersteuning voor de gemeenteraad (griffie) en college van burgemeester en wethouders (bestuursondersteuning, communicatie, kabinet). Gemeenteraad en college worden in staat gesteld te werken volgens hun eigen taken, rollen en posities volgens de beginselen van dualiteit.

Ketenpartners

De gemeente Ede werkt samen op verschillende thema's en in verschillende samenstellingen. In de overige programma's is dit nader uitgewerkt.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Gedragscode bestuurlijke integriteit](#) (2021)
- [De Edese participatie-aanpak](#) (2019)
- [Geheimhoudingsprotocol Ede](#) (2017)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Onze bestuursstijl is transparant: iedereen kan volgen hoe college van burgemeester en wethouders en gemeenteraad de gemeente besturen (college van B&W en gemeenteraad werken duaal, waarbij het college ruimte krijgt om te besturen en de gemeenteraad in staat wordt gesteld haar controlerende rol uit te oefenen).	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Wij zorgen ervoor dat vergaderingen van de gemeenteraad online te volgen zijn. Wij implementeren de Wet op Toegankelijkheid en de Wet Open Overheid. * 	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="background-color: #008000; color: white; padding: 2px 5px;">✓</div> <div style="background-color: #008000; color: white; padding: 2px 5px;">→</div> </div>

* Wet op Toegankelijkheid (positieve score website ede.nl en belastingbalie.ede.nl) Wet Open Overheid loopt volgens planning.

Subdoel	Onze bestuursstijl is gericht op samenwerking met de Edese samenleving.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Bij plannen en besluiten betrekken wij de kennis en belangen van betrokkenen. Er zijn mogelijkheden voor inwoners om initiatieven te ontplooiën: <ul style="list-style-type: none"> Wij bevorderen interactie met inwoners via bewonersavonden (ook online) en sociale media. Via werkbezoeken en persoonlijke gesprekken zorgen wij ervoor direct persoonlijk geïnformeerd te worden. 	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="background-color: #008000; color: white; padding: 2px 5px;">✓</div> <div style="background-color: #008000; color: white; padding: 2px 5px;">✓</div> <div style="background-color: #008000; color: white; padding: 2px 5px;">✓</div> </div>

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000	
				Verschil Act. begr./Rek. 2022	
Lasten	7.983 N	7.180 N	9.479 N	9.473 N	6 V
Baten	1.768 V	1.125 V	2.623 V	3.422 V	798 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	21 N	21 N
Onttrekking reserve	0 N	0 N	250 V	153 V	97 N
Resultaat	6.215 N	6.055 N	6.605 N	5.919 N	686 V

Toelichting

Pensioenen wethouders € 650.000 V

In tegenstelling tot afgelopen jaren, hoeft de pensioenspaarpot (voorziening) aan het einde van het jaar minder groot te zijn met als belangrijkste oorzaak de gestegen rente. Bij de berekening van de omvang van de voorziening is tevens rekening gehouden met de gestegen pensioenen (11,96%) voor de oud wethouders die al gepensioneerd zijn en de pensioenaanspraken van de zittende wethouders.

Wachtgeld wethouders (Act. 2022 € 320.000 N) € 135.000 N

Als gevolg van de bestuurswissel in 2022 is in de actualisatie in de Programmabegroting 2023-2026 een inschatting gemaakt van de benodigde wachtgeldverplichting voor oud wethouders. Bij het opmaken van de programmarekening is de benodigde wachtgeldverplichting, als gevolg van actuele inzichten, neerwaarts bijgesteld.

Evenementen € 97.000 V

Onttrekking reserve € 97.000 N

Na twee jaar waarin door coronamaatregelen evenementen geen of minder voortgang konden vinden heeft Ede in April 2022 een eenmalige regeling getroffen voor de stimulering van de zogenoemde DNA evenementen. Niet alle organisatoren hebben het maximale compensatiebedrag aangevraagd. Hierdoor hebben we een voordeel op lasten van € 97.000. Het bedrag is in de reserve Steun en Herstel Corona gebleven, de geraamde onttrekking aan deze reserve heeft niet plaatsgevonden.

De VNG voert in opdracht van gemeenten tal van activiteiten uit, omdat het efficiënter is om dit door hen te laten doen in plaats van dat elke gemeente dit voor zichzelf gaat uitvoeren.

Op dit budget is sprake van een voordeel van € 84.000 omdat deze te hoog begroot was. Bij de Voorjaarsbrief 2024-2027 wordt de structurele neerwaartse aanpassing verwerkt.

Productgroep Dienstverlening

Doel

De gemeente Ede heeft tot doel om haar dienstverlenende en wettelijke taken zo goed en efficiënt mogelijk uit te voeren. Dit vraagt om een eigentijdse dienstverlening waarmee inwoners en ondernemers goed en waar gevraagd efficiënt bediend worden. Tegelijkertijd is het voor Ede van cruciaal belang om de privacy en inclusiviteit van haar inwoners en ondernemers goed te borgen.

Beloften

1. Inwoners en ondernemers hebben regie over eigen data en worden in staat gesteld zoveel mogelijk zaken zelf te regelen.
2. Inwoners en ondernemers kunnen vanaf iedere plek op iedere tijd hun zaken afhandelen.
3. Inwoners en ondernemers worden geholpen, hetzij door het antwoord zelf te geven of te verwijzen naar de juiste oplossing.
4. Diensten en producten zijn duidelijk en eenvoudig aan te vragen.
5. Diensten en producten worden indien mogelijk direct geleverd.
6. Iedere inwoner en ondernemer wordt in staat gesteld mee te doen en dit wordt zo gemakkelijk mogelijk gemaakt.

Ketenpartners

VDP (Vereniging voor Directeuren Publiekszaken); NVVB (Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken); VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), gemeente Rheden, Werkkracht, ODDV.

Relevante nota's en lokale regelgeving

Het verwachte programmaplan voor Programma Dienstverlening is nog niet afgerond. In 2023 wordt een visie opgesteld en gestart met de uitwerking

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Inwoners en ondernemers hebben regie over eigen data en kunnen meer zaken zelf regelen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Een deel van de enkelvoudige aanvragen digitaliseren (bijvoorbeeld rijbewijs, uittreksel) en uitgifte van officiële documenten. • De producten en diensten van publiekszaken zo kraakhelder, snel, transparant en goed mogelijk inrichten voor inwoners en ondernemers. • Inzicht in voorkeurskanalen inwoners. 	<div style="text-align: right;"> </div>
Subdoel	Inwoner en ondernemers kunnen hun digitale zaken plaatsonafhankelijk afhandelen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • 24/7 de top 10 Edese producten en diensten digitaal kunnen regelen. • De randvoorwaarden creëren voor een 1ste lijn toegang (van klantvragen) vanuit de gemeente. 	<div style="text-align: right;"> </div>
Subdoel	Inwoners en ondernemers worden geholpen door het antwoord direct te geven of door te verwijzen naar de juiste oplossing.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Eerstelijnsbeantwoording op basis van content en applicaties in de front-office. 	<div style="text-align: right;"> </div>

Van alle telefoontjes die binnenkomen bij de afdeling publiekszaken, dit betreft 100.000 telefonische contacten op jaarbasis, wordt, ongeacht hun brede variëteit aan vragen, 52% meteen in het eerste gesprek afgehandeld (first time fixed). De doorverwijzingen betreffen vragen met een te gespecialiseerde inhoud waarvoor een vakdeskundige nodig is.

We zien dat het aantal terugbelverzoeken is gedaald, waarmee we kunnen constateren dat deze interne doorverwijzingen beter dan voorheen worden opgepakt en inwoners vaker conform afspraak door de vakdeskundige worden teruggebeld.

Subdoel	Diensten en producten zijn eenvoudig en duidelijk aan te vragen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • We optimaliseren werkprocessen in de keten vanuit dienstverleningsperspectief om processen voor de inwoner eenvoudiger en duidelijker te maken. • We gebruiken eenvoudige en begrijpelijk taal naar de inwoner. 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px 5px; margin-bottom: 5px;">→</div> <div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px 5px;">→</div>
Subdoel	Iedere inwoner en ondernemer wordt in staat gesteld mee te doen en dit wordt zo makkelijk mogelijk gemaakt.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • We maken toegankelijke e-formulieren en werken aan optimaliseren van de toegankelijk van onze kanalen. 	<div style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 2px 5px;">→</div>

Indicatoren

Effectindicatoren	Metingen 31-12			Streefsw. 2022	Referentiewaarde
	2020	2021	2022		
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over publieke dienstverlening <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	67	-	53	-	n.v.t.
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over gemeentelijke informatievoorziening <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	75	-	66	-	n.v.t.
Rapportcijfer digitale dienstverlening <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	7,4	-	6,9	-	n.v.t.
Gemiddelde doorlooptijd producten en diensten (dagen) *	19	18	21	16	n.v.t.
Percentage aanvragen dat na streefdatum openstaat (servicenorm) *	21,8	15,3	14,8	13,8	n.v.t.
Aantal terugbelverzoeken *	17.263	18.289	14.300	16.500	n.v.t.

Inwoners aan het Woord is een tweemaal onderzoek onder onze inwoners. Daarin wordt onder meer de tevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening gepeild. Daarbij valt helaas op dat inwoners onvoldoende onderscheid maken tussen de dienstverlening van de gemeente en de dienstverlening van andere instanties zoals bijvoorbeeld het ziekenhuis. Daardoor moeten we er vraagtekens bij plaatsen of deze onderzoeksmethodiek betrouwbare informatie oplevert over de gemeentelijke dienstverlening. De tevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening lijkt enigszins gedaald te zijn. Naast een algemeen dalend vertrouwen in de overheid speelt mogelijk mee, dat het aantal inwoners dat contact met de gemeente heeft gehad lager is dan bij eerdere metingen het geval was. Dit blijkt uit het hogere percentage inwoners dat geen mening geeft. Wanneer de scores voor zeer tevreden, tevreden en neutraal bij elkaar worden opgeteld, was in 2022 ongeveer 85 % niet ontevreden.

Om tot een verbeterplan voor de gemeentelijke dienstverlening te komen is, mede gezien de vervuiling, nader onderzoek nodig. Op korte termijn zijn er mogelijk al enkele quick wins te realiseren. Daarbij wordt gedacht aan goed vindbare informatie over de openingstijden van burgerzaken, over het vergroten van de uitvoeringscapaciteit zodat wachttijden aan de telefoon verminderen en over een pilot gericht op verruiming van de openingstijden van de balie.

* Streefwaarde: elk jaar 10% beter dan het jaar daarvoor.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	3.998 N	3.844 N	3.992 N	4.066 N	74 N
Baten	1.609 V	1.643 V	1.643 V	1.677 V	34 V
Storting reserve	9 N	0 N	203 N	203 N	0 N
Onttrekking reserve	339 V	58 V	224 V	415 V	191 V
Resultaat	2.059 N	2.144 N	2.328 N	2.177 N	151 V

Toelichting

Opgave Dienstverlening € 202.000 N

Onttrekking reserve € 202.000 V

De Opgave Dienstverlening heeft binnen dit programma geleid tot € 202.000 aan kosten. De kosten worden gedekt vanuit de Reserve Bedrijfsmiddelen - Personeel. De opgave is bedoeld om de dienstverlening te verbeteren en efficiënter te maken. De resultaten worden wel bereikt; de efficiencyvoordelen worden versnipperd over de programma's gerealiseerd. In 2023 vindt een heroverweging van de financieringsconstructie van de Opgave Dienstverlening plaats.

Uitvoeringskosten € 71.000 N

In 2021 zijn extra investeringen gedaan in automatisering om het dienstverleningsproces soepeler en efficiënter te laten verlopen. De begroting is nog niet aangepast op deze structurele extra lasten. Daarnaast zien we dat de licentiekosten meer zijn gestegen dan de gehanteerde indexatie in de begroting.

Verkiezingen € 142.000 N

Bij de Programmabegroting 2023-2026 is geconstateerd dat de begroting van de verkiezingen structureel te laag is. De kosten zijn toegenomen als gevolg van vergoeding stembureauleden, regelgeving omtrent veiligheid en een toename van het aantal politieke partijen waardoor meer tellers nodig zijn. De raad heeft hiervoor vanaf 2023 structureel € 90.000 extra middelen beschikbaar gesteld. Naast dit structurele tekort is in 2022 geïnvesteerd in 120 nieuwe stemhokjes en zijn er voorbereidende kosten gemaakt voor de verkiezingen in 2023 (samen voor een bedrag van plusminus € 40.000).

Gemeentelijke leges € 225.000 V

Er zijn, gerelateerd aan het aflopen van de coronacrisis en de effectuering van de Brexit, meer paspoorten, ID bewijzen en rijbewijzen verstrekt. We constateren dat we de aframing van de leges als gevolg van de verlengingstermijn van 5 naar 10 jaar behoudend hebben ingeschat. Daarnaast hebben we de leges voor de zogenoemde 'administratieve huwelijken' nog niet geraamd. Dit leidt samen tot een voordeel op de leges van € 225.000.

Voor een deel van de legesproducten is sprake van een afdracht aan het Rijk verschuldigde kosten en heffing van verschuldigde rechten. Hiervoor geldt dat er minder lasten en baten zijn gerealiseerd dan begroot (omdat de begrote afdracht gebaseerd is op oude aantallen voor de producten onder andere paspoorten en ID-kaarten). Dit leidt tot een nadeel van € 220.000 op de lasten en een voordeel op de baten van € 220.000.

Geo- en vastgoedinformatie € 139.000 V

De begroting is gebaseerd op de capaciteitsplanning opgesteld in 2021. In de praktijk zien we een verschuiving in de uren naar andere producten en projecten buiten dit programma.

Productgroep Algemene middelen

Doel

Een solide financiële positie van de gemeente die weerbaar en wendbaar is.

Ketenpartners

Bank Nederlandse Gemeenten.

Relevante nota's en lokale regelgeving

[Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten](#), uitgewerkt in:

- [Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet](#) (2017), uitgewerkt in:
 - o [Nota Reserves en voorzieningen](#) (2016)
 - o [Nota afschrijvingsbeleid en waardering vaste activa 2022](#)
 - o Nota Misbruik & oneigenlijk gebruik
 - o [Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#) (2017)
 - o [Nota Lokale heffingen](#) (2018)
 - o [Nota Onderhoud Kapitaalgoederen](#) (2017)
 - o [Treasurystatuut](#) (2017)
 - o [Verordening leningen en garanties Ede](#) (2021)
 - o [Nota Grondbeleid](#)
 - o Nota Verbonden partijen (2009) (geen link beschikbaar).

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Een sluitende begroting en een weerstandsratio van 0,8 en mede daardoor voldoende wendbaar en weerbaar is zodat we tegenvallers kunnen opvangen zonder beleidsaanpassingen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Wij zorgen er met behulp van de P&C-instrumenten voor dat er tijdig voldoende informatie is om beleidskeuzes te maken. →• Wij vertalen de ontwikkeling in de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds tijdig naar consequenties voor gemeentelijk beleid. →	
Subdoel	Er is een verantwoorde verhouding tussen inhuur en vast personeel.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• We zijn alert op waar we voor inhuren en zorgen voor een passende dekking. ✓• We zijn een lerende organisatie, we investeren meer in het opleiden, ontwikkelen, begeleiden en faciliteren interne doorstroming. ✓• We vergroten de flexibele schil van de medewerkers die bij de gemeente in dienst zijn. ✓	

Indicatoren

	Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streew. 2022	Referentie-waarde
		2020	2021	2022		
Kosten ambtelijk apparaat		657	730	746	n.v.t.	n.v.t.
<i>Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur per inwoner.</i>						

Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Personeelsformatie <i>De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.</i>	7,5	7,3	7,5	n.v.t.	n.v.t.
Personeelsbezetting <i>Het gaat hier om het gemiddelde van het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.</i>	7,1	7,2	7,2	-	n.v.t.
Kosten externe inhuur <i>Kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.</i>	14,2	17,2	17,4	17	n.v.t.
Overheadkosten <i>Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves) op basis van de definitie die gebruikt wordt voor Vensters Voor Bedrijfsvoering.</i>	9,3	8,6	8,3	-	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Rekening 2022	Verschil Act. begr./Rek. 2022	
Lasten	42.926 N	41.070 N	40.109 N	41.139 N	1.029 N
Baten	234.641 V	220.622 V	257.137 V	266.613 V	9.476 V
Storting reserve	44.676 N	12.594 N	25.398 N	31.912 N	6.514 N
Onttrekking reserve	23.198 V	12.955 V	14.124 V	19.279 V	5.156 V
Resultaat	170.237 V	179.912 V	205.754 V	212.842 V	7.088 V

Toelichting

Voorziening verlofsparen

€ 940.000 N

In de CAO gemeenten is opgenomen dat werknemers per 1 januari 2022 de mogelijkheid hebben om te kiezen voor verlofsparen. De BBV richtlijnen schrijven voor dat voor het saldo bronnen verlofuren, waarvan niet kan worden aangetoond dat dit over de jaren gezien een gelijke omvang kent, een voorziening moet worden opgenomen. Omdat dit een stelselwijziging betreft waarmee, en daarmee een inhaalslag moet worden gemaakt voor verlofuren ontstaan in 2022 en voorgaande jaren, is per 31-12-2022 een voorziening gevormd van € 940.000 ten laste van de algemene middelen. Voor toekomstige jaren worden mutaties binnen de reguliere budgetten opgevangen.

Stelpost onderuitputting (Act. 2022 € 1.250.000 N)

€ 1.250.000 N

De stelpost onderuitputting is in het verleden opgenomen omdat vrijwel elke jaarrekening met een positief resultaat werd afgesloten. We gaven dus minder uit dan we beschikbaar hadden, dit werd als onwenselijk ervaren. Om dit op te vangen heeft de gemeenteraad besloten om jaarlijks € 1,25 miljoen meer uit te geven dan dat er opbrengsten tegenover stonden. De achterliggende gedachte hierbij is dat lopende het jaar op diverse posten minder wordt uitgegeven (onderuitputting). Deze stelpost staat dus voor de te verwachte onderuitputting/voordelen op de verschillende programma's.

Het mooiste zou zijn wanneer in de begroting per programma de onderuitputting wordt opgenomen. Helaas is dit niet mogelijk, aangezien dit per jaar kan verschillen. Vandaar deze stelpost op programma 8. In de actualisatie komt dit als volgt tot uiting:

- De voordelen als gevolg van onderuitputting worden conform de regelgeving verantwoord op de diverse programma's.
- Gezien deze verantwoording per programma wordt het verwachte voordeel van € 1,25 miljoen op programma 8 niet gerealiseerd en is derhalve een nadeel.

Onvoorzien (Act. 2022 € 100.000 V) € 100.000 V

De post onvoorzien is een, op basis van de BBV, verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van de onontkoombare en onuitstelbare uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet worden voorzien. In 2022 is geen aanspraak gedaan op deze post, waardoor het volledige budget van € 100.000 resteert.

Deelneming - dividend (Act. 2022 € 153.000 N) € 153.000 N

De aandeelhouders BNG Bank hebben op 21 april 2022 ingestemd om 60% van de beschikbare winst uit te keren. Dit betekent dat het dividend nog altijd enigszins achterblijft bij het (begrote) dividend van voor de coronaperiode. Dit leidt tot een nadelig effect van € 53.000.

Conform besluitvorming bij de Perspectiefnota 2020-2023 komt het boven-statutaire dividend ten gunste van het product afval. De aandeelhouders ACV NV hebben besloten om over het jaar 2021 geen boven-statutair dividend betaalbaar te stellen (€ 100.000 N), maar het resultaat toe te voegen aan het eigen vermogen. Dit betekent dat de begrote dotatie aan de voorziening Afval incidenteel vervalt (€ 100.000 V). Daarnaast heeft een correctie plaatsgevonden op een eerdere onttrekking uit de algemene reserve (€ 100.000 N).

Diverse reserveringen € 140.000 V

In de begroting zijn diverse stelposten opgenomen, onder meer voor lonen, prijzen en tarieven. Lopende het jaar worden deze bedragen uitgekeerd en/of ingevuld. Per saldo resteert een voordeel van € 140.000.

Algemene uitkering € 6.851.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 1.802.000 N

De algemene uitkering sluit met een voordeel van € 6,8 miljoen. Dit is voor een belangrijk deel (€ 6,1 miljoen) te herleiden tot de extra middelen uit de decembercirculaire 2022 en een gedane reservering bij de meicirculaire 2022. Het voordeel is als volgt opgebouwd:

- Algemene ontwikkeling van het gemeentefonds
De ontwikkeling van de algemene uitkering is vrijwel in overeenstemming met de begroting, een voordeel van € 450.000. Daarnaast hebben we nog afrekeningen ontvangen over de jaren 2020 en 2021 voor in totaal € 250.000.
- Groei van het gemeentefonds (taakmutaties)
In met name de decembercirculaire 2022 zijn incidenteel middelen toegekend. Tegenover deze middelen (in totaal € 6,1 miljoen) staan deels nadelen op de diverse andere programma's. Voor een viertal taakmutaties leggen wij u een resultaatbestemmingsvoorstel voor. Het betreft 'uitvoeringskosten klimaatakkoord' (€ 667.000), 'bijzondere bijstand-studenten' (€ 205.000), restant 'voorschot energietoeslag 2023' (€ 815.000, namelijk totaal € 2.951.000 minus € 2.136.000 reeds beschikt) en 'gezondheidszorg Oekraïense ontheemden' (€ 115.000).

Inhuur personeel a.g.v. ziekteverzuim (Act. 2022 € 600.000 N) € -

In 2021 zagen we een sterk stijgend ziekteverzuim. Dit is in 2022 zelfs nog iets gestegen. Bij de Actualisatie voorzagen we dat deze extra lasten niet door de reserve Bedrijfsmiddelen - Personeel gedragen konden worden. Na actieve bijsturing op de bedrijfsvoering blijkt deze reserve voldoende buffer te bieden. De verwachte dotatie aan de reserve is daarmee niet nodig

Reserve Steun en Herstel Corona (Act. 2022 € 1.500.000 V) € 1.500.000 V

Zoals in de paragraaf Gevolgen Corona wordt vermeld ronden we de Herstelagenda en overige activiteiten in de loop van 2023 af. Op basis van de huidige inzichten kunnen we nu € 1,5 miljoen vrij laten vallen. Het betreft onder meer de resterende middelen voor de TONK-regeling en de ontvangen middelen voor schuldenbeleid.

Financiering (Act. 2022 € 700.000 V) € 800.000 V

De stijgende rente in de tweede helft van het jaar heeft geleid tot een voordeel omdat we rente zijn gaan

ontvangen op de overtollige liquide middelen die we bij het Rijk moeten stalen (schatkistbankieren). Daarnaast houden we in de begroting rekening met toekomstige stijgingen van rentetarieven. Hoewel de rente in het laatste deel van het jaar snel is gaan stijgen, hebben we over het hele jaar gezien een voordeel. Het totale renteresultaat heeft zich grosso modo ontwikkeld in de lijn die we bij de Actualisatie hebben gemeld.

Productgroep Belastingen en heffingen

Doel

Dat de belastingtaken en de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) tijdig, volledig en rechtmatig worden uitgevoerd.

Ketenpartners

Kadaster; CBS; Rijksbelastingdienst; Waterschappen.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Nota Lokale Heffingen](#) (2018). Deze Nota wordt in 2023 geactualiseerd.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Dat belastingplichtigen tijdig een juiste belastingaanslag ontvangen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Belastingaanslagen worden op een efficiënte wijze opgelegd en ingevorderd.	✓
Subdoel	Dat belastingsschuldigen binnen drie maanden uitsluitel ontvangen over volledig ingediende verzoeken om kwijtschelding.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Verzoeken om kwijtschelding worden op een efficiënte wijze afgehandeld waarbij de administratieve lasten voor de burger tot een minimum worden beperkt.	✓
Subdoel	Dat het WOZ-proces transparant en inzichtelijk is voor de gemeenteraad, de accountant, de rechterlijke macht en de burger.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Hiertoe is een verantwoordingsdocument opgesteld in samenwerking met de toezichthouder (Waarderingskamer), voor iedereen toegankelijk en periodiek geactualiseerd.	✓
Subdoel	Dat de kwaliteit van de Basisregistratie Personen (BRP) beter wordt.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Het gericht controleren van verdachte adressen (ICTU/LAA) wordt verder gestructureerd en uitgevoerd in de keten.	→
Subdoel	Dat de invordering klantgerichter wordt zodat belastingplichtigen niet worden geconfronteerd met stapeling van schulden en problemen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• We gaan persoonlijker en meer met één gezicht naar buiten treden, rekening houdend met andere gemeentelijke afdelingen. Het gaat dan met name om de afdelingen binnen het sociaal domein.	→

Indicatoren

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefsw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Het percentage belastingplichtigen dat op tijd een aanslag ontvangt <i>Geen streefwaarde 2022, omdat deze indicator is opgenomen met ingang van Programmabegroting 2023-2026.</i>	-	-	99	-	
Het percentage kwijtscheldingsverzoeken dat binnen 3 maanden is afgehandeld <i>Het betreft hier de volledig ingediende verzoeken. Wanneer de belastingplichtige niet alle documenten heeft aangeleverd, dan is de termijn van 3 maanden niet van toepassing. Geen streefwaarde 2022, omdat deze indicator is opgenomen met ingang van Programmabegroting 2023-2026.</i>	-	-	100	-	
Het percentage gecontroleerde en verwerkte (door het Ministerie van Binnenlandse Zaken aangeleverde) risicoadressen <i>Geen streefwaarde 2022, omdat deze indicator is opgenomen met ingang van Programmabegroting 2023-2026.</i>	-	-	70	-	

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	2.152 N	1.879 N	2.089 N	2.236 N	148 N
Baten	35.968 V	29.081 V	29.460 V	29.964 V	504 V
Storting reserve	4.650 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Resultaat	29.166 V	27.202 V	27.371 V	27.727 V	356 V

Toelichting

Heffing en invordering

€ 101.000 N

De licenties en servicekosten zijn mede door onderhoud van de zogenoemde 'E- diensten belastingen' hoger uitgevallen dan begroot. De door de leveranciers berekende indexatie is hoger dan in de begroting is opgenomen. Verder voert de gemeente werkzaamheden uit voor de gemeenten Rhenen en Wageningen. Deze werkzaamheden zorgen enerzijds voor hogere lasten door inhuur van arbeidskrachten; anderzijds staan hiertegenover hogere baten voor eenzelfde bedrag.

Proceskostenvergoeding bezwaren WOZ

€ 98.000 N

De toenemende trend van de zogenaamde No-cure-no-pay bureaus (NCNP) die 'kosteloos' bezwaar maken voor burgers tegen de beschikte WOZ-waarde heeft zich ook in 2022 voortgezet.

Voor gemeente Ede is het ten opzichte van 2021 (€ 200.000 N) minder groot uitgevallen omdat er minder bezwaren gegrond verklaard zijn.

Confrontatiesoftware LV WOZ

€ 51.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 51.000 N

In 2022 (Voorjaarsbrief 2023-2026) is € 95.000 aan budget (€ 55.000 eenmalig en € 40.000 structureel) toegekend aan de afdeling Belastingen voor de aanschaf van de zogenoemde Confrontatie software LV WOZ. De uitrol van de betreffende software heeft in 2022 (vanwege onvolledige operationalisatie door de leverancier) veel problemen opgeleverd waardoor deze niet volledig is geïmplementeerd. Naar huidige inzichten gebeurt dit in de loop van 2023. Wij stellen u voor € 51.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Toeristenbelasting

€ 331.000 V

In het voordeel van de toeristenbelasting zit een deel van de definitieve aanslagen toeristenbelasting 2021, dat in 2022 is opgelegd. Hiernaast is het voordeel het gevolg van de groei van het aantal belastingplichtigen en intensivering van controles (onder meer op het gebied van arbeidsmigranten).

Onroerende zaakbelasting (Act. 2022 € 20.000 V)

€ 91.000 V

Naast het structurele effect als gevolg van de areaaluitbreiding is er nog een voordeel dat grotendeels veroorzaakt wordt doordat er minder verlagingen van aanslagen OZB zijn geweest dan begroot (vooraf ingeschat op basis van het gemiddelde over de laatste vier jaar). Daarnaast zien we dat er minder leegstand bij niet-woningen is dan begroot.

Forensenbelasting, hondenbelasting en overig

€ 82.000 V

Het voordeel van de forensenbelasting en de hondenbelasting wordt voornamelijk verklaard door toename van de belastingplichtigen en heffingen over voorgaande jaren. Hiernaast is de facturering van de extra werkzaamheden aan de gemeenten Rhenen en Wageningen een belangrijk onderdeel van het voordeel.

Productgroep Vastgoed

Doel

Het faciliteren van huisvesting van organisaties die met hun activiteiten het beleid van de gemeente ondersteunen.

Ketenpartners

Maatschappelijke organisaties (huurders zoals SportServiceEde, Akoesticum, Cultura Ede, etc.); molenaars; onderhoudspartijen (bouwbedrijf Kreeft Ede, ITN installatietechniek Ede, Nijbod Consultancy BV en Monumentenwacht).

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Vastgoednota 2017](#)
- [Nota Afschrijvingsbeleid en waardering vaste activa 2022](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	In 2050 is onze kernvoorraad energieneutraal.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Het opstellen van een korte termijn investeringsplan (5 jaar) op basis van de Routekaart Verduurzaming.• Het plaatsen van zonnepanelen op daken van het gemeentelijk vastgoed.• Gemeentelijk vastgoed aansluiten op het warmtenet of andere aardgasvrije oplossingen.• Duurzame verlichting toepassen in gemeentelijk vastgoed.	<div style="text-align: right;"> </div>
Subdoel	De tevredenheid van onze klanten is toegenomen.	
Prestaties	<ul style="list-style-type: none">• Actief accountmanagement voeren door contact met huurders en gebruikers.• De huurders en gebruikers betrekken bij de verduurzamingsopgave.• Het meten van de klanttevredenheid in 2022. *	<div style="text-align: right;"> </div>

Subdoel Prestaties	Ons vastgoed blijft op onderhoudskwaliteitsniveau 3 (volgens NEN2767).	
	<ul style="list-style-type: none"> • Verlenging van de huidige onderhoudscontracten tot 2023. • Verkenning voor de aanbesteding van het onderhoud na afloop huidige overeenkomst. • Opstellen van MJOP's van monumentale panden door Monumentenwacht. 	<div style="text-align: right;"> </div>
	Subdoel Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Meer inzicht in de vastgoedportefeuille om strategisch te kunnen sturen. • Herijken Vastgoednota. **

* *Het meten van de klanttevredenheid onder onze huurders is niet gelukt in 2022. Deze meting zal plaats vinden in het eerste half jaar van 2023.*

** *Het herijken van de Vastgoednota is verplaatst naar 2023. Een aantal elementen in het huidige beleid hebben nog bredere evaluatie nodig om een goede herijking te kunnen realiseren.*

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Afstand tot een voorziening (in kilometers)					
- Onderwijs <i>Gegevens 2022 beschikbaar in mei 2023.</i>	0,4	0,6	n.n.b.	n.v.t.	0,4*
- Cultuur <i>Gegevens 2022 beschikbaar in mei 2023.</i>	1,2	1,7	n.n.b.	n.v.t.	1,3*
- Sport <i>Gegevens 2022 beschikbaar in mei 2023.</i>	0,6	1,0	n.n.b.	n.v.t.	0,6*
- Welzijn <i>* Uit benchmark Republiq. Gegevens 2022 beschikbaar in mei 2023.</i>	0,8	1,1	n.n.b.	n.v.t.	0,8*
Percentage aandeel maatschappelijk bezit in portefeuille <i>Op basis van BVO-objecten. * Uit benchmark Republiq. Meting 2022 bekend in mei/juni 2023.</i>	91,3	90,3	n.n.b.	n.v.t.	81*
Aantal gemeentelijke monumenten <i>Objecten in portefeuille van de afdeling GZ&VG.</i>	9	9	9	n.v.t.	n.v.t.
Aantal rijksmonumenten <i>Objecten in portefeuille van de afdeling GZ&VG.</i>	18	18	18	n.v.t.	n.v.t.
Effectindicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Klanttevredenheidonderzoek afdeling vastgoed <i>Klanttevredenheid wordt in Q1 van 2023 weer gemeten.</i>	-	-	-	7	n.v.t.
Leegstandscijfer <i>Percentage. * Uit benchmark Republiq. Percentage 2022 wordt verwacht in mei 2023.</i>	-	2,9	n.n.b.	2-3	5,0*
Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12			Streefw. 2022	Referentie-waarde
	2020	2021	2022		
Percentage vastgoed objecten <i>Minimaal niveau 3 onderhoudskwaliteit op de totale portefeuille Maatschappelijk Vastgoed. Conform het vastgoedbeleid vindt de meting driejaarlijks plaats.</i>	-	-	94,3	100	n.v.t.
Kernvoorraad energie neutraal in 2030 <i>Percentage. * Streefwaarde is voor 2030. Het is niet mogelijk/wenselijk om tussentijdse waarden aan te geven.</i>	0	0	0	10	n.v.t.
Percentage gasloze aansluitingen van onze kernvoorraad	6	6	8	7	n.v.t.
Aantal zonnepanelen op vastgoed panden <i>Aantallen voorgaande jaren aangepast, nu inclusief scholen eigendom en geen eigendom.</i>	4.723	5.825	6.484	5.800	n.v.t.
Percentage slimme meters <i>Meting is niet meer te berekenen. Bij Programmabegroting 2024-2026 indicator herschrijven/benoemen.</i>	21	21	-	30	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2021	Primitieve Actuele begroting begroting 2022	Rekening 2022	Bedragen x € 1.000	Vershil Act. begr./Rek. 2022
Lasten	7.408 N	6.466 N	6.685 N	7.318 N	633 N
Baten	7.598 V	6.620 V	6.411 V	7.814 V	1.403 V
Storting reserve	1.864 N	798 N	1.497 N	1.497 N	0 V
Onttrekking reserve	1.269 V	1.184 V	1.255 V	1.279 V	24 V
Resultaat	405 N	539 V	516 N	277 V	794 V

Toelichting

Schades € 104.000 N

In 2022 zijn we geconfronteerd met diverse schades als gevolg van storm en hevige regenbuien. De kosten van het herstel zorgen voor een nadeel in de lasten van € 104.000. Deze kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking omdat de kosten onder het eigen risico van onze verzekering blijven.

Specifieke (nieuwe) ontwikkelingen met betrekking tot vastgoed € 363.000 N

Het Arrest van Didam, waarin de Hoge Raad heeft bepaald dat gemeentes verkoop van grond of vastgoed niet 1-op-1 kunnen gunnen, heeft geleid tot veel extra werkzaamheden. In de voorbereiding van de selectieprocedures voor zowel de huur- als de pachtovereenkomsten was inzet van extra expertise noodzakelijk. Daarnaast zijn voor alle sportparken en gebouwen in onze portefeuille conditiemetingen gedaan en nieuwe meerjarenonderhoudsplannen opgesteld. Vanuit de BBV is dit eens in de vijf jaar een verplichting. Al deze genoemde kosten waren niet begroot en zorgen voor een overschrijding van € 363.000.

Juridische kosten € 66.000 N

Op diverse dossiers is er extern juridisch advies ingewonnen. Ook hebben er diverse juridische procedures bij de rechtbank plaats gevonden. Deze kosten waren niet begroot en zorgen voor een nadeel van € 66.000.

Toegerekende rente € 264.000 V

Het verschil tussen door de gemeente werkelijk betaalde rente (programma 8) en de aan de productgroepen doorbelaste rente is door de boekhoudregels gemaximeerd. Bij het opmaken van de rekening is de doorbelaste rente opnieuw berekend. Dit leidt tot een voordeel van € 264.000. Hiertegenover staat een even groot nadeel bij de productgroep Algemene Middelen als onderdeel van het resultaat financiering. Voor de hele gemeente pakt het resultaat-neutraal uit

Gebruikersonderhoud € 98.000 N

Het gebruikersonderhoud wordt jaarlijks verrekend met onze huurders via de servicekosten. Hier wordt een voorschot voor betaald, maar de afrekening vindt altijd pas een jaar later plaats. Deze kosten worden niet begroot.

Verzekeringspremies € 101.000 N

De opstal- en inboedelverzekering voor het vastgoed van de gemeente Ede is eind 2021 opnieuw aanbesteed en gegund. Inschrijvingen lagen daarbij ruim hoger dan het beschikbare budget. Vanaf 2023 zijn hiervoor structureel middelen beschikbaar vanuit de stelpost prijscompensatie. Voor 2022 resteert echter nog een tekort.

Vennootschapsbelasting brandstofverkooppunten € 70.000 N

In het kader van de vennootschapsbelasting is naar aanleiding van jurisprudentie uit 2022 het advies ontvangen om voor de brandstofverkooppunten van de gemeente Ede zekerheidshalve aangifte te doen en

tegelijk bezwaar te maken, omdat we het standpunt van de belastingdienst betwisten. Dit advies is opgevolgd. De kosten voor de heffing waren niet voorzien.

Extra afschrijving activa € 40.000 N

Op basis van een marktwaardetaxatie heeft een eenmalige afboeking van de boekwaarde plaats gevonden in de commerciële portefeuille.

Verkoopopbrengst Van der Duyn van Maasdamstraat 16 € 171.000 V

Subsidies aan derden € 171.000 N

In juli 2022 heeft de gemeenteraad besloten om de opstal van de Van der Duyn van Maasdamstraat te verkopen aan stichting Ana Upu en eenzelfde bedrag aan subsidie te verstrekken. Dit zorgt voor een voordeel van € 171.000 in de baten en een even groot nadeel in de lasten.

Verkopen commerciële vastgoedportefeuille (Act. 2022 € 246.000 V) € 246.000 V

Conform het vastgestelde beleid in de Vastgoednota 2017 wordt vastgoed dat wordt verhuurd ten behoeve van niet-beleidsondersteunende activiteiten, zoals commercieel vastgoed, indien mogelijk verkocht. Dit jaar is een perceel grond en een woning verkocht voor € 346.000. Dit resulteert in een meeropbrengst van € 246.000 ten opzichte van de hiervoor begrote taakstelling van € 100.000.

Huurderving (Act. 2022 € 130.000 N) € 95.000 N

In drie objecten is sprake van gedeeltelijke leegstand. Ook is bij een aantal objecten met de nieuwe huurder een lagere huur overeengekomen dan begroot. Ten opzichte van de actualisatie is de leegstand alsnog gedeeltelijk ingevuld waardoor de huurderving lager is dan het verwachte nadeel bij de actualisatie.

Huuropbrengsten & pachtontvangsten (Act. 2022 PM) € 441.000 V

Op het grootste deel van onze huurcontracten vindt indexatie plaats. De indexatie is gekoppeld aan de prijsindex CPI. Vanwege de hoge inflatie zijn contracten in het tweede halfjaar van 2022 met een hoog percentage geïndexeerd. Met de actualisatie was nog onduidelijk wat voor meeropbrengsten dit tot gevolg zou hebben.

Huuropbrengsten kinderopvang schoolgebouwen € 315.000 V

In het IHP Onderwijshuisvesting zijn afspraken gemaakt met schoolbesturen over het verhuren van klaslokalen aan kinderopvangorganisaties. Deze afspraken zijn in 2022 met diverse schoolbesturen bekrachtigd met overeenkomsten. Daarmee is met terugwerkende kracht over 2020 en 2021 huur in rekening gebracht. Deze inkomsten waren niet begroot en zijn daarom een voordeel in de baten van € 315.000.

Brandstofverkooppunten (Act. € 90.000 N) € 25.000 N

In de commerciële vastgoedportefeuille zitten een aantal brandstofverkooppunten. In de huurovereenkomsten is overeengekomen dat de huur afhankelijk is van de hoeveelheid verkochte brandstof. De vraag naar brandstof is afgenomen, maar minder dan geprognosticeerd bij de actualisatie. Dit resulteert in lagere huuropbrengsten van € 25.000.

Subsidies en bijdragen € 188.000 V

In 2022 zijn diverse extra subsidies van het Rijk en provincie ontvangen die wij niet volledig begroten omdat deze vooraf niet bekend zijn en/of de toekenningen onzeker zijn.

Afrekening servicekosten € 110.000 V

Voor een flink aantal huurders zijn er in 2020 en 2021 kosten door de gemeente betaald welke in 2022 pas zijn verrekend met de betaalde voorschotten van de servicekosten. Omdat de kosten hoger zijn geweest dan de voorschotten zorgt dit voor een voordeel in de baten van € 110.000.

3 Financiën

3.1 Financiële beschouwing

Inleiding

In de Programmabegroting 2022-2025 is gekozen om te blijven investeren in de opgaven en uitdagingen van Ede en daarbij de goede basis voor onze inwoners te behouden. Hierbij rekening houdend met ons financieel meerjarenperspectief dat zich kenmerkt door incidentele ruimte en structurele krapte. Met name rondom het “ravijn” in 2026 en verder bestaat nog grote onzekerheid. In 2022 is nog geen zicht gekomen op verbeteringen en/of oplossingen.

In de loop van 2022 is het nieuwe college aan de slag gegaan met het bestuursakkoord “Samen werken aan de toekomst”. Hierin zijn de plannen voor de bestuursperiode 2022-2026 uitgewerkt. In lijn met een goede Edese traditie realiseren we onze ambities binnen een duurzaam financieel perspectief. Ten tijde van het aantreden van het nieuwe college was de begroting 2022 al een feit. De eerste echte vertaling van het bestuursakkoord heeft daarmee plaatsgevonden bij de Programmabegroting 2023-2026. In de loop van 2022 zijn bij de Voorjaarsbrief 2023-2026 nog wel enkele noodzakelijk knelpunten opgelost. Knelpunten die onder meer zijn ontstaan als gevolg van de in 2022 toegenomen financiële onzekerheid. Economische factoren als oplopende inflatie, meer dan gemiddelde prijsstijgingen in de bouw en energiesector, opwaartse renteontwikkeling en de voortdurende krapte op de arbeidsmarkt hebben een grote weerslag op Edese begroting en onze inwoners. Vooral inwoners met een laag inkomen en een slecht geïsoleerde woning kwamen financieel in de knel. We ondersteunden afgelopen jaar 4.300 huishoudens met een energietoeslag.

De Russische inval in Oekraïne heeft een grote invloed gehad op bovengenoemde financiële onzekerheid. De oorlog heeft naast de financiële effecten in Europa ook geleid tot een grote stroom van vluchtelingen uit Oekraïne. Veel Edese inwoners hebben de helpende hand geboden, zowel in de noodopvang in Harskamp als bij particulieren.

Resultaat

Het jaar 2022 is administratief afgesloten met een voordeel van € 15,2 miljoen. Rekening houdend met de voorgestelde resultaatbestemmingen, eindigen we met een netto resultaat van € 4,6 miljoen dat wordt toegevoegd aan de Algemene reserve. Wanneer wordt afgezien van de incidentele nadelen uit grondexploitaties van € 4,1 miljoen, komt het netto resultaat uit op € 8,7 miljoen voordeel op een begrotingstotaal van circa € 450 miljoen.

Het netto resultaat is ten opzichte van de actualisatie (€ 3,0 miljoen voordeel) met € 1,6 miljoen toegenomen. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de actualisatie zijn het resultaat op grondexploitaties (€ 6,1 miljoen nadeliger), Algemene uitkering (€ 3 miljoen voordeliger) en middelen Energietoeslag (€ 2,4 miljoen voordeliger).

Het resultaat van € 15,2 miljoen is opgebouwd uit een veelheid van voor- en nadelen. Een aantal grotere of opvallende posten lichten wij hieronder toe. In hoofdstuk 3.2 treft u meer gedetailleerde specificaties.

Grondexploitaties

Met name als gevolg van actualisatie van de voorziening negatieve plannen sluit de grondexploitatie af met een negatief resultaat van € 4,1 miljoen ten opzichte van de begroting. Ten opzichte van de actualisatie bij de Programmabegroting 2023-2026 zien we een forse verslechtering van de grondexploitatie WFC, vooral vanwege conjuncturele ontwikkelingen. Zo blijft de inflatie onverminderd hoog, zien we een stijgende marktrente en zorgen stijgende bouwkosten en dalende VON-prijzen voor druk op de grondprijzen.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne in 2022 heeft de gemeente een specifieke uitkering aangevraagd. Voor de gemeentelijke opvang ontvangt de gemeente een normbedrag als compensatie voor de kosten die worden gemaakt. De grootste componenten van het normbedrag zijn accommodatie (huur), beveiliging en catering. Mede vanwege de toezegging van Defensie om geen huisvestingskosten (huur, energie en schoonmaak) in rekening te brengen ontstaat een voordeel van € 6,9 miljoen. Voorgesteld wordt dit voordeel beschikbaar te houden voor de opvang van vluchtelingen door de middelen toe te voegen aan een nieuw in te stellen Bestemmingsreserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.

Aanvullende inkomensvoorziening - energietoeslag

In 2022 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor uitvoering en uitkering van de energietoeslag voor reguliere huishoudens. Hoewel Ede de doelgroep heeft opgerekt naar 130% van de bijstandsnorm blijft op dit budget een bedrag van € 2,5 miljoen over. Het college heeft besloten om, naast reguliere huishoudens, studenten in aanmerking te laten komen voor een energietoeslag. Dekking hiervan is voorzien in het voordeel op de energietoeslag voor reguliere huishoudens. Op basis van de binnengekomen aanvragen wordt voorgesteld een bedrag van € 92.000 over te hevelen naar 2023.

Jeugdhulp (inclusief impact woonplaatsbeginsel)

De groei van zorg in natura die we in 2021 al zagen heeft ook in 2022 doorgezet. Dit komt met name tot uitdrukking bij de ambulante Jeugdhulp op de zorgproducten Begeleiding en Groep. Waar we vooral bij begeleiding een stijging van het aantal cliënten zien. Daarnaast vallen de kosten van nagekomen zorgfacturen uit 2021 hoger uit dan geraamd in de Programmarekening 2021. Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 1,9 miljoen. Daarnaast leidt de verschuiving van het woonplaatsbeginsel Voogdij 18+ tot een nadeel van € 900.000.

Implementatie Omgevingswet

Gemeente Ede heeft bijdragen van het Rijk ontvangen ter hoogte van € 1,2 miljoen ter dekking van de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Omdat deze middelen een compensatie betreft van kosten die Ede eerder heeft gemaakt ten laste van de algemene middelen, kunnen deze middelen nu vrijvallen.

Algemene uitkering

Het resultaat op de algemene uitkering is € 6,8 miljoen voordelig. Dit is voor een belangrijk deel te herleiden tot de extra middelen uit de decembercirculaire 2022 en een gedane reservering bij de meicirculaire 2022. Voor een bedrag van € 1,8 miljoen wordt voorgesteld om middelen over te hevelen naar 2023 in verband met taakmutaties.

Reserve Steun en Herstel Corona

Zoals in de paragraaf Gevolgen Corona wordt vermeld ronden we de Herstelagenda en overige activiteiten in de loop van 2023 af. Op basis van de huidige inzichten kunnen we nu € 1,5 miljoen vrij laten vallen. Het betreft onder meer de resterende middelen voor de TONK-regeling en de ontvangen middelen voor schuldenbeleid.

Resultaatbestemmingsvoorstellen

In totaal wordt een bedrag van € 10,6 miljoen aan resultaatbestemmingsvoorstellen voorgelegd. Voor € 2,9 miljoen gaat het om voorstellen om bedragen toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen. Dit betreft middelen die, om uiteenlopende redenen, in 2022 niet zijn uitgeven en waar het voor de hand ligt dit budget door te schuiven naar 2023. Naast het doorschuiven van middelen naar 2023 wordt voorgesteld een drietal resultaten toe te voegen aan specifieke reserves. We stellen voor een bedrag van € 507.000 toe te voegen aan de Reserve Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds; een bedrag van € 249.000 toe te voegen aan de Reserve Investeringsfonds Impuls Ede en een bedrag van € 6,9 miljoen toe te voegen aan een nieuw in te stellen bestemmingsreserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen (zie bijlage 1a). In het eerste geval

gaat het om een reservering voor de investering Artbase Ede. De toevoeging aan de Reserve Investeringsfonds Impuls Ede wordt gedaan om het volledige subsidiebedrag voor de stichting WFC Experience gedekt te houden. De dotatie van € 6,9 miljoen aan de Bestemmingsreserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen wordt voorgesteld om de resterende middelen op opvang Ontheemden Oekraïne (breed) inzetbaar te houden om snel te kunnen anticiperen op opvangvraagstukken zoals een noodopvang of andere vormen van huisvesting van eigen inwoners en/of personen van buiten de gemeente.

Het resultaat is incidenteel van aard

De resultaten hebben een incidenteel karakter. Hiermee bedoelen we dat deze geen structurele doorwerking hebben op de lopende begroting 2023 en de meerjarenramingen.

Algemene reserve en eigen vermogen

De Algemene Reserve staat na resultaatbestemming op € 64,8 miljoen. Dit is € 9,8 miljoen hoger dan de laatste stand die is afgegeven in de Programmabegroting 2023-2026. De stand van de Algemene Reserve bevindt zich ver boven het minimum van € 10 miljoen.

Eigen vermogen	Bedragen x € 1 miljoen		
	Omschrijving	01-01-2022	31-12-2022 voor resultaat- bestemming
Algemene reserve	45,6	60,2	64,8
Bedrijfsmiddelenreserves	11,3	12,5	12,5
Egalisatiereserves	23,2	22,9	22,9
Bestemmingsreserves	74,6	59,6	70,2
Totaal	154,6	155,2	170,4

De toename van de Algemene Reserve in de tabel is met name te verklaren door de doorwerking van extra middelen in de algemene uitkering waarvoor geen nieuw beleid is opgesteld.

Het bedrag van € 22,9 miljoen aan egalisatiereserves kapitaallasten betreft bijdragen die zijn gereserveerd ten behoeve van dekking van toekomstige afschrijving en rente.

Een aantal omvangrijke mutaties in de bestemmingsreserves:

- Resultaatbestemmingen Programmarekening 2022 € 10,6 miljoen
- Besteding Reserve Overlopende Verplichtingen (van 2021 naar 2022) -/- € 1,4 miljoen
- Toevoeging aan Reserve Arbeidsmarkt Regio Foodvalley* € 0,8 miljoen
- Toevoeging aan Reserve Opvang Beschermd Wonen* € 2,3 miljoen
- Onttrekkingen i.v.m. voortgang werk Spoorzone Ede/Parklaan -/- € 13,0 miljoen
- Besteding Reserve Steun- en Herstel Corona -/- € 1,5 miljoen
- Vrijval Reserve Steun- en Herstel Corona -/- € 1,5 miljoen

* Betreft centrumgemeentelijke reserves waarvoor Ede de kassierfunctie uitvoert.

Financiële positie

Twee begrippen staan centraal in een beschrijving van de financiële positie: weerbaarheid en wendbaarheid. Met weerbaarheid bedoelen we dat we risico's op kunnen vangen als deze zich voordoen, zonder dat het beleid meteen hoeft te worden aangepast. Met wendbaarheid bedoelen we dat we onze begroting niet volledig in beton gegoten willen hebben. In de kern is dit het vermogen om met uitgaven te kunnen stoppen zonder dat dit leidt tot bezuinigingen of ombuigingen. Het is overigens een illusie om te veronderstellen dat we de financiële positie van de gemeente perfect 'smart' kunnen maken en kunnen uitdrukken in een rapportcijfer.

Weerbaarheid van de begroting

Kengetallen

Bedragen x € 1 miljoen

Ratio weerstandsvermogen, reeks staat in tijdsvolgorde	PB 2021	R 2020	B 2022	PR 2021	PB 2023	PR 2022	Norm
A. Beschikbare buffers	45	50	60	64	81	94	
B. Nodig voor opvangen risico's	39	31	20	19	20	23	
Ratio (A/B)	1,2	1,6	3,1	3,3	4,0	4,0	> 0,8

PR = programmarekening, PB = programmabegroting

Bedragen x € 1 miljoen

Algemene reserve 31-12	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Programmarekening	21	20	26	46	65				
Prognose begroting 2023-2026 *						56	54	54	32

Norm: Bodem van € 10 miljoen in het laatste jaar van het meerjarenperspectief

* Prognose begroting 2023-2026 is gecorrigeerd voor resultaat 2022

Met 4,0 is de integrale ratio weerstandsvermogen uitstekend. De ratio is gelijk gebleven aan de waarde in de Programmabegroting 2023-2026. Dit wordt verklaard doordat zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als benodigde weerstandscapaciteit zijn toegenomen. De toename van de weerstandsratio tussen Programmabegroting 2022-2025 en de Programmarekening wordt met name veroorzaakt door een sterke toename van de beschikbare weerstandscapaciteit. Hoewel de indicatoren voor 2022 goed scoren zit het venijn in de jaren 2026 en verder. Op het moment dat de rijksinkomsten uit het gemeentefonds niet gerepareerd worden, dan kunnen onze buffers nog maximaal één keer zo'n groot negatief resultaat als 2026 opvangen en zijn ombuigingen noodzakelijk. Vandaar de benodigde alertheid om de ontwikkelingen op de voet te blijven volgen en waar nodig bij te sturen.

Wendbaarheid van de begroting

Kengetallen

In %

Omschrijving	PR 2021	PB 2022	PR 2022	PB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	Norm
Netto schuldquote	41%	60%	38%	51%	66%	73%	68%	
Gecorrigeerde netto schuldquote	27%	45%	26%	37%	52%	60%	53%	< 100
Solvabiliteitsratio	32%	28%	33%	29%	29%	29%	32%	> 20
Structurele exploitatieruimte	3%	2%	10%	4%	3%	4%	-3%	> 0 in laatste jaarschijf meerjarenperspectief
Grondexploitatie	18%	25%	18%	18%	15%	15%	13%	
Belastingcapaciteit	85%	85%	82%	86%	86%	86%	86%	

De kengetallen ontwikkelen zich gunstig ten opzichte van de stand bij de Programmarekening 2021 en de Programmabegroting 2022-2025. De (gecorrigeerde) schuldquote is afgenomen. Dit volgt zowel uit een stijging van de gerealiseerde baten als een daling van de openstaande schulden. De toename van het eigen vermogen zorgt voor een betere solvabiliteitsratio.

De exploitatieruimte in de Programmarekening 2022 komt uit op 10%. We voldoen niet aan de vereiste om in de laatste jaarschijf van ons meerjarenbeeld een structurele exploitatieruimte te presenteren die groter is dan 0. Een achterliggende reden is dat in 2026 de rijksinkomsten fors teruglopen. Voor de kortere termijn is deze indicator wel positief.

Voor de grondexploitatie is geen normwaarde vastgesteld. We zien hier het gevolg van de in eerdere documenten genoemde lijn dat lopende projecten worden afgewikkeld waardoor de boekwaarde van de gronden in exploitatie verder afneemt. Afhankelijk van de wijze waarop Ede de woningbouwopgave en vraag

naar bedrijventerreinen oppakt, gaat dit kengetal in de toekomst zeer waarschijnlijk stijgen en zo meer beslag legt op de wendbaarheid.

De betekenis van de daling van het kengetal Belastingcapaciteit is dat de lokale lasten in Nederland gemiddeld harder stijgen dan die in Ede. De inwoner van Ede is relatief goedkoper uit dan de gemiddelde inwoner elders in het land. Met 82% zitten we onder de in het bestuursakkoord afgesproken ondergrens van 85%. Zolang de Edese woonlasten de komende jaren niet harder stijgen dan de landelijke woonlasten is het de verwachting dat de lagere belastingcapaciteit zich zal doorvertalen voor jaren 2023 en verder.

Resumé

De financiële positie is stabiel en ontwikkelt zich in de goede richting. De buffers zijn voldoende om risico's op te kunnen vangen mochten deze zich onverhoopt voordoen. De wendbaarheid van de begroting blijft onverkort en aandachtspunt. Van jaar tot jaar vraagt het een behoorlijke inspanning om de touwtjes aan elkaar te knopen teneinde een (meerjarig) sluitende begroting voor te leggen. Zeker met het naderende ravijnjaar 2026.

3.2 Opbouw resultaat

De resultaten zijn incidenteel van karakter. Dat wil zeggen dat mocht sprake zijn van structurele doorwerking hierin al is voorzien in het meerjarenperspectief. In de volgende tabel wordt een analyse van de resultaten op hoofdlijnen gegeven. Een meer uitgebreide analyse is opgenomen op de programmabladen bij de 3e W-vraag.

Opbouw resultaat 2022 Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang	Incidenteel/ structureel
1	Onderwijshuisvesting	90 V	i
1	Sport	61 N	i
1	Cultuur	455 V	i
2	Beweging naar de voorkant	230 V	i
2	Leefbare wijken	120 V	i
2	Robuust rechtsbeschermingssysteem	115 V	i
2	Fonds Impuls Sociaal Domein	120 V	i
2	Inburgering	180 N	i
2	BWD-huizen	60 V	i
2	Thuisbegeleiding	140 V	i
2	Leerplicht	120 V	i
2	Onderwijs	350 V	i
2	Veilig Thuis	30 V	i
2	Preventieve maatschappelijke opvang	180 V	i
3	Transformatieopgave sociaal domein	335 V	i
3	Thuisondersteuning cliënten	500 V	i
3	Begeleiding, dagbesteding en kort verblijf	580 V	i
3	Woonvoorzieningen	150 N	i
3	Eigen bijdrage Wmo	250 V	i
3	Opvang ontheemden uit Oekraïne	6.900 V	i
3	Maatschappelijke opvang	540 N	i
3	Maatschappelijke opvang - onttrekking reserve MO	5 V	i
3	Huiselijk geweld	260 V	i
3	Vrouwenopvang - dotatie reserve VO	260 N	i
3	Beschermd wonen	2.300 V	i
3	Beschermd wonen - dotatie reserve BW	2.300 N	i
3	Beschermd wonen	160 V	i
3	Vraagafhankelijk vervoer	550 V	i

Opbouw resultaat 2022

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang	Incidenteel/ structureel
3	Leerlingenvervoer	235 N	i
3	Aanvullende inkomensvoorziening - energietoeslag	364 V	i
3	Aanvullende inkomensvoorziening	110 V	i
3	Jeugdhulp	1.900 N	i
3	Jeugdhulp - woonplaatsbeginsel	900 N	i
3	Participatie	300 V	i
3	Arbeidsmarktregio	1.850 V	i
3	Arbeidsmarktregio - dotatie reserve	1.850 N	i
3	Dichterbij dan je denkt - storting reserve AMR	240 N	i
3	Algemene inkomensvoorziening	370 N	i
3	Vaststelling BUIG	225 N	i
3	Uitvoeringsbudget TOZO	140 V	i
4	Levendig Centrum	68 V	i
4	Regiodeal Foodvalley	120 N	i
4	Food	75 V	i
4	Uitgifte gronden bedrijfslocaties	5.488 N	i
4	Bereikbaarheid en verkeersveiligheid	5 V	i
5	Uitgifte gronden woonlocaties	1.369 V	i
5	Programma Ede Energieneutraal	225 V	i
5	Algemene milieuactiviteiten	88 V	i
5	Klimaatadaptatie	175 V	i
5	Verkabeling Hoogspanningslijn	900 V	i
5	Verkabeling Hoogspanningslijn - onttrekking	900 N	
5	Investeringsfonds Impuls Ede		i
5	Afvalinzameling	1.099 V	i
5	Afvalinzameling - mutatie voorziening	1.099 N	i
5	WFC	249 V	i
5	Grote opgaven - bijdragen Rijk en provincie	590 N	i
5	Facilitaire plannen	421 N	i
5	Implementatie Omgevingswet	1.360 V	i
5	Omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen	475 V	i
6	Vooronderzoek kazerne Otterlo	40 V	i
6	VGGM	200 V	i
6	Toezicht	30 V	i
7	Eikenprocessierups	300 V	i
7	Kwetsbare wijken	120 V	i
7	Beheerplannen openbare ruimte	60 V	i
7	Exploitatie riolering	500 N	i
7	Exploitatie riolering - onttrekking voorziening	500 V	i
7	Bermen buitengebied	170 V	i
7	Bermen buitengebied - storting reserve	170 N	i
7	Nutsbedrijven	390 V	i
7	Nutsbedrijven - storting reserve	290 N	i
7	Natuur en landschap	328 V	i
7	Natuur en landschap - onttrekking reserve	328 N	i
7	Groot onderhoud Wegen	520 V	i
7	Groot onderhoud Wegen - mutatie reserve	520 N	i
7	Openbare verlichting	210 V	i
7	Openbare verlichting - mutatie reserve	100 N	i
8	Pensioenen wethouders	650 V	i
8	Wachtgeld wethouders	135 N	i

Opbouw resultaat 2022

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang	Incidenteel/ structureel
8	Evenementen	97 V	i
8	Evenementen - onttrekking reserve	97 N	i
8	VNG	84 V	i
8	Opgave Dienstverlening	202 N	i
8	Opgave Dienstverlening - onttrekking reserve	202 V	i
8	Uitvoeringskosten	71 N	i
8	Verkiezingen	142 N	i
8	Gemeentelijke leges	225 V	i
8	Geo- en vastgoedinformatie	139 V	i
8	Voorziening verlofsparen	940 N	i
8	Stelpost onderuitputting	1.250 N	i
8	Onvoorzien	100 V	i
8	Deelneming dividend	153 N	i
8	Diverse reserveringen	140 V	i
8	Algemene uitkering	6.851 V	i
8	Reserve Steun en Herstel Corona	1.500 V	i
8	Financiering	800 V	i
8	Heffing en invordering	101 N	i
8	Proceskostenvergoeding bezwaren WOZ	98 N	i
8	Confrontatiesoftware LV WOZ	51 V	i
8	Toeristenbelasting	331 V	i
8	Onroerende zaakbelasting	91 V	i
8	Forensenbelasting	82 V	i
8	Schades	104 N	i
8	Specifieke ontwikkelingen vastgoed	363 N	i
8	Juridische kosten	66 N	i
8	Toegerekende rente	264 V	i
8	Gebruikersonderhoud	98 N	i
8	Verzekeringspremies	101 N	i
8	Vennootschapsbelasting brandstofverkooppunten	70 N	i
8	Extra afschrijving activa	40 N	i
8	Verkoopopbrengst	171 V	i
8	Subsidies aan derden	171 N	i
8	Verkopen commerciële vastgoedportefeuille	246 V	i
8	Huurderving	95 N	i
8	Huuropbrengsten & pachtontvangsten	441 V	i
8	Huuropbrengsten kinderopvang	315 V	i
8	Brandstofverkooppunten	25 N	i
8	Subsidies en bijdragen	188 V	i
8	Afrekening servicekosten	110 V	i
Div	Diversen	573 V	i
	Totaal	15.162 V	

3.3 Resultaatbestemming

In het kader van de afwikkeling van het gerealiseerde resultaat 2022 wordt een aantal bestemmingsvoorstellen ter goedkeuring aan u voorgelegd. Het betreft de volgende voorstellen:

A. Resultaatbestemmingsvoorstellen

Artbase Ede (programma 1) € 507.000

In juni 2021 heeft uw Raad kennisgenomen van het Masterplan en de Businesscase voor Artbase Ede (zaaknummer 220287). In aanloop naar de opening is er in de Businesscase voor gekozen om de benodigde middelen voor de investering deels te dekken vanuit de structureel beschikbare middelen voor het Exposeum. Voor een overtuigende propositie naar provincie en fondsen is het van groot belang om vanuit gemeente Ede ook een relevante bijdrage in de investeringen te doen. Dit is in de opgestelde businesscase onderkend en door middel van inzet van de structureel beschikbare middelen voor Artbase en een reservering in de reserve Cofinanciering (Programmabegroting 2023-2026) wordt gewerkt om een bijdrage van minimaal € 2,5 miljoen (1/3 van totaalinvestering) mogelijk te maken. Wij stellen u voor om € 507.000 toe te voegen aan de Reserve Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds. Deze reserve dient voor de ontwikkeling van een cultureel cluster in Ede Oost.

Transformatieopgave sociaal domein (programma 3) € 335.000

In 2022 hebben we bij de transformatieopgave vertraging opgelopen onder andere door inzet van medewerkers op energietoeslag, Oekraïne en coronaondersteuning. De ambitie voor de gewenste verandering blijft staan en loopt om die reden nog door tot zomer 2023. Daarna brengen we de activiteiten onder in de lijn. In hoofdstuk 4.9 "Grote projecten" onderdeel "Sociaal Domein" vindt u meer toelichting over de transformatieopgave. Wij stellen u voor om € 335.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Opvang ontheemden uit Oekraïne (programma 3) € 6.900.000

In 2022 heeft de gemeente een specifieke uitkering aangevraagd voor de gemeentelijke en particuliere opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Voor de gemeentelijke opvang ontvangt de gemeente een normbedrag als compensatie voor de kosten die worden gemaakt voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De grootste componenten van het normbedrag zijn accommodatie (huur), beveiliging en catering. De Defensie heeft de toezegging gedaan om geen huisvestingskosten (huur, energie en schoonmaak) in rekening te brengen bij de gemeente voor Legerplaats Harskamp. Verder zijn structureel minder bedden bezet door vluchtelingen uit Oekraïne dan beschikbaar gesteld door de gemeente. Desgevraagd is door ministerie van Justitie en Veiligheid in januari bevestigd dat de regeling de gemeenten niet verplicht eventuele overschotten terug te betalen. Overgebleven middelen kunnen ingezet worden voor andere/ bredere opvang van vluchtelingen. Een kamerbrief zou volgen. Het is wenselijk dat de middelen beschikbaar blijven voor opvangvraagstukken. Wij stellen u voor om € 6.900.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.

Energietoeslag (programma 3) € 92.000

Voor het uitkeren van de energietoeslag aan de doelgroep tot 130% van de bijstandsnorm heeft de gemeente € 8,2 miljoen opgenomen in de begroting. In 2022 is € 7,7 miljoen besteed voor de uitkering van energietoeslag ad € 1.800 aan circa 4.300 huishoudens en daarnaast € 0,2 miljoen aan uitvoeringskosten. Het college heeft op 10 januari 2023 (zaaknummer 363865) besloten om, naast reguliere huishoudens, ook studenten in aanmerking te laten komen voor een energietoeslag. Dekking hiervan is voorzien in het voordeel op de energietoeslag voor reguliere huishoudens. Voor boekjaar 2022 is door 329 studenten is een aanvraag energietoeslag ingediend welke zal worden uitgekeerd in 2023. Indien alle aanvragen leiden tot een toekenning komt het maximale bedrag energietoeslag uit op € 297.000. Wij stellen u voor om € 92.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen. In aanvulling op deze middelen

staat onder programma 8 een resultaatbestemming van € 205.000 opgenomen onder de naam Bijzondere bijstand studenten, waarmee het totaalbedrag van € 297.000 wordt bereikt.

Programma Ede Energieneutraal (programma 5) € 225.000

In de Programmabegroting 2023-2026 zijn de benodigde budgetten voor het programma Ede Energie de komende jaren betrokken. Daarbij is ook het voorziene voordeel over 2022 in de actualisatie meegenomen. Het resterende budget is nodig om het programma voor 2023 te kunnen uitvoeren. Wij stellen u voor om € 225.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Klimaatadaptatie (programma 5) € 175.000

Het ontbreken van voldoende capaciteit heeft geleid tot een voordeel van € 175.000 op de uitgaven voor klimaatadaptatie. Het deel van het budget voor klimaatadaptatie dat niet besteed is, was gereserveerd voor Operatie Steenbreek Openbare Ruimte. Voor dit project is in 2022 een oproep geweest richting inwoners om locaties, waar in de openbare ruimte overbodige verharding plaats kan maken voor groen, aan te dragen. Hiervan zijn door het projectteam de kansrijke locaties aangewezen en deze worden momenteel voorbereid voor uitvoering in het najaar van 2023. Omdat voor Operatie Steenbreek Openbare Ruimte slechts incidenteel middelen in 2022 beschikbaar waren, is voor 2023 geen budget beschikbaar. Wij stellen u voor om € 175.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

WFC (programma 5) € 249.000

In de programmarekening komt een voordeel van € 249.000 tot uitdrukking als gevolg van de vergoeding van historische kosten door de stichting WFC Experience. Na oprichting van de stichting zijn kosten door de gemeente voorgeschoten, vooruitlopend op het verkrijgen van een bankrekening voor de stichting. Deze door de gemeente vooruitbetaalde kosten waren oorspronkelijk uit de reserve Investeringsfonds Impuls Ede onttrokken. We stellen u voor om € 249.000 toe te voegen aan de reserve Investeringsfonds Impuls Ede. Hierdoor blijft het volledige subsidiebedrag van € 6 miljoen voor de stichting in de reserve gedekt.

Implementatie Omgevingswet (programma 5) € 160.000

Door het opnieuw uitstellen van de implementatie van de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) schuift een gedeelte van de werkzaamheden door naar 2023. Inmiddels heeft de Eerste Kamer ingestemd met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Wij stellen u voor om € 160.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Vooronderzoek kazerne Otterlo (programma 6) € 40.000

In de Voorjaarsbrief 2023-2026 zijn voor 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld van € 50.000 in verband met het onderzoek naar een nieuwe locatie voor de brandweerkazerne in Otterlo. Het onderzoek is, als gevolg van onvoldoende beschikbare capaciteit in 2022, nog niet afgerond. Wij stellen u voor om het restant van € 40.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Beheerplannen openbare ruimte (programma 7) € 60.000

Bij de Voorjaarsbrief 2023-2026 is extra geld beschikbaar gesteld (2022 € 150.000 en 2023 € 290.000) om het databeheer op orde te brengen en de achterstand in beheerplannen weg te werken. De interne afstemming om tot uniformiteit te komen heeft langer geduurd dan gedacht. Daarnaast moesten de werkzaamheden meer verspreid worden in verband met de beschikbare capaciteit van eigen medewerkers. De planning schuift hierdoor op tot in 2024. Wij stellen u voor om € 60.000 over te hevelen naar 2024 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Uitvoeringskosten klimaatakkoord (programma 8/5) € 667.000

In de meicirculaire 2022 is incidenteel € 667.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord in 2022. Deze middelen zijn betrokken in de Programmabegroting 2023-2026 bij de verdere uitwerking van het programma Ede Energieneutraal. Op dat moment leken voor 2022 en 2023 al voldoende middelen beschikbaar voor uitvoering van het klimaatakkoord en zijn deze middelen in eerste instantie gereserveerd voor uitvoering in 2024. Nu is duidelijk dat de ambities vanuit het Rijk fors zijn en de middelen in 2023 noodzakelijk zijn om op korte termijn invulling te geven aan deze ambities. Vanuit het Rijk zijn voor het vervolg op de uitvoeringskosten voor klimaat tot en met 2025 specifiek bijdragen gereserveerd voor Ede die in april 2023 worden aangevraagd. Na toekenning van deze middelen zullen we deze betrekken bij de meerjarenbegroting voor Ede Energieneutraal in de Programmabegroting 2024-2027. Op korte termijn is het echter van belang om te kunnen beschikken over de noodzakelijke capaciteit en budgetten om de ambities ook voor 2023 te kunnen verwezenlijken. Wij stellen u daarom voor om € 667.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Bijzondere bijstand studenten (programma 8/3) € 205.000

In de decembercirculaire 2022 hebben we € 205.000 ontvangen voor de kosten van het beroep door studenten op de individuele bijzondere bijstand. Wij stellen u voor om € 205.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen. Deze middelen zijn aanvullend op het resultaatbestemmingsvoorstel Energietoeslag in programma 3.

Voorschot energietoeslag 2023 (programma 8/3) € 815.000

Het Rijk heeft besloten om, in navolging van 2022, in 2023 nogmaals € 1.300 energietoeslag uit te keren aan inwoners met een laag inkomen. In de decembercirculaire 2022 is via de Algemene Uitkering een bedrag van € 2,9 miljoen ontvangen om huishoudens een voorschot van € 500 uit te keren. Tot een bedrag van € 2,1 miljoen is hiervoor reeds een verplichting opgenomen in de jaarrekening. Uitvoering van het restant vindt plaats in 2023. Wij stellen u voor om € 815.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Gezondheidszorg Oekraïense ontheemden (programma 8/3) € 115.000

In de decembercirculaire 2022 hebben we € 115.000 ontvangen voor de kosten voor zorg en ondersteuning voor Oekraïense ontheemden vanuit de basispakketgezondheidszorg. De uitvoering van deze zorg wordt gedaan door de VGGM. Wij stellen u voor om € 115.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Confrontatiesoftware Landelijke Voorziening WOZ (programma 8) € 51.000

In de Voorjaarsbrief 2023-2026 is € 95.000 aan budget (€ 55.000 eenmalig en € 40.000 structureel) beschikbaar gesteld voor de aanschaf van de zogenoemde Confrontatiesoftware LV WOZ. De uitrol van de betreffende software heeft in 2022 (vanwege onvolledige operationalisatie door de leverancier) veel problemen opgeleverd waardoor deze niet volledig is geïmplementeerd. Naar huidige inzichten gebeurt dit in de loop van 2023. Wij stellen u voor om € 51.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

B. Verrekening restant resultaat

Storting Algemene Reserve € 4.565.978

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 4.565.978 te storten in de Algemene Reserve.

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre we als gemeente Ede in staat zijn om financiële en budgettaire tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen berekenen we door de benodigde weerstandscapaciteit, de risico's, af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, de middelen. Actuele cijfers bevorderen de kwaliteit van de informatie. In tegenstelling tot andere onderdelen van de programmarekening vergelijken we de actuele cijfers van deze paragraaf met de cijfers uit het meest recente P&C product, te weten de Programmabegroting 2023-2026.

Kaderstelling

- [Het Besluit Begroting & Verantwoording \(BBV\)](#)
- [Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen \(2017\)](#)

Beleid

Op basis van de Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen stuurt de gemeente Ede in het kader van weerstandsvermogen en risicobeheersing op een aantal criteria. De ratio voor het weerstandsvermogen (beschikbaar/benodigd) dient een minimale waarde van 0,8 te hebben. Hierbij nemen we het integrale cijfer, algemene dienst plus negatieve grondexploitatie, als uitgangspunt. We beoordelen de ratio als matig bij een waarde tussen 0,8 en 1, als voldoende bij een waarde tussen 1 en 2 en als uitstekend bij een waarde groter dan 2. Een tweede criterium is de bodem in de algemene reserve. De algemene reserve dient in het laatste jaar van het meerjarenperspectief minimaal € 10 miljoen te bedragen. Daarnaast is het kengetal voor de netto gecorrigeerde schuldquote maximaal 100% en het kengetal solvabiliteit is minimaal 20%.

Ontwikkelingen

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is haar risico's af te dekken.

Ratio weerstandsvermogen in 2023

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Integraal	Ratio	Algemene dienst	Ratio	Grondexploitatie	Ratio
Beschikbare weerstandscapaciteit	93.630	= 4,0	93.630	= 6,3	0	= 0
Benodigde weerstandscapaciteit	23.461		14.858		11.801	
Score waardering	Uitstekend		Uitstekend		Onvoldoende	

Met 4,0 is de integrale ratio weerstandsvermogen gelijk gebleven aan de waarde in de Programmabegroting 2023-2026. De benodigde weerstandscapaciteit is met ruim € 3 miljoen is toegenomen. Dit wordt met name verklaard door de economische ontwikkelingen (o.a. stijging bouwkosten) en de vertaling daarvan in de risico's. Omdat de beschikbare weerstandscapaciteit in gelijke verhouding toeneemt blijft de ratio gelijk aan die van de Programmabegroting 2023-2026. Doordat er geen beschikbare weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie geoormerkt is, blijft deze ratio altijd 0.

Voor de ratio weerstandsvermogen van de grondexploitatie kijken we enkel naar de negatieve plannen binnen de grondexploitatie, dit zijn plannen waarop geen winst wordt behaald. Voor positieve plannen is dekking voor risico's binnen de plannen zelf aanwezig. Voor meer informatie over de risico's rondom de grondexploitatie verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

Ontwikkeling ratio weerstandsvermogen

Omschrijving	Programmabegroting 2022-2025	Programmarekening 2021	Programmabegroting 2023-2026	Programmarekening 2022
Integraal	3,1	3,3	4,0	4,0

Risico's

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023-2026 zien we verschuivingen plaatsvinden in de top 10 risico's/kansen. Nieuw in de top 10 zijn de risico's 1, 4 en 7. De risico's 1 en 7 komen nieuw binnen als gevolg van stijging van de bouwkosten. Risiconummer 4 komt nieuw binnen doordat in het najaar van 2022 de berekeningen zijn geactualiseerd met betrekking tot de inrichting van de waterberging.

In de top 10 komen ook 2 nieuwe kansen naar boven namelijk nummer 6 en 8.

Verder valt op dat de meeste risico's/kansen in de top 10 onderdeel uitmaken van de grondexploitaties. Dit laat zien dat met name de grondexploitaties zorgen voor de in financiële zin grootste risico's/kansen, ook al is de absolute hoogte van de risico's binnen de algemene dienst hoger.

Voor de samenstelling van de top 10 risico's nemen we zowel de risico's in niet-winstgevende plannen als de risico's in winstgevende plannen mee. Dit wijkt af van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit waar we alleen de risico's in niet-winstgevende plannen meenemen. Op deze manier geeft de top 10 ook daadwerkelijk de 10 grootste risico's weer.

Top 10 risico's

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gevolgen	Kans	Maximaal financieel gevolg	Invloed
1 Bijdragen vanuit partners voor de huidige bouwkostenstijgingen in project(en) worden niet of gedeeltelijk gerealiseerd.	Kosten komen geheel voor rekening van gemeente	50%	9.000	9%
2 Gebiedsontwikkeling WFC: risico's op vertraging bij de bestemmingsplanprocedure (stikstof, bezwaar en beroep)	Hogere plankosten en extra rentekosten door langere doorlooptijd.	75%	4.000	6%
3 Door rijkskorting en volumeontwikkelingen zijn de zorguitgaven voor Jeugd en Wmo ondanks transformatie hoger dan het zorgbudget.	Overschrijden budget.	50%	5.000	5%
4 Waterberging in Kernhem B West onvoldoende ingericht.	Derving van inkomsten in de grondexploitatie	50%	4.000	4%
5 Gebiedsontwikkeling WFC: Plankosten niet toereikend voor complex project	Extra kosten proces.	50%	4.000	4%
6 Voldoen aan de subsidievoorwaarden voor betaalbare woningbouw.	Verkrijgen van WBI-subsidie van het Rijk op basis van beschikking.	75%	-2.500	4%
7 Gebiedsontwikkeling WFC; grondprijzen commerciële functies onder druk door stijgende bouwkosten	Inkomsten grondexploitatie onder druk	50%	3.707	4%
8 Gebiedsontwikkeling WFC; toename VON-prijzen door verbetering marktomstandigheden	Hogere grondopbrengsten dan nu geraamd	25%	-7.200	4%
9 Ontwikkelen van particuliere kavels op bedrijventerrein conform exploitatieplan	Meer inkomsten in de grondexploitaties door ontvangen van exploitatiebijdrage.	50%	-3.438	4%
10 Achterstallig onderhoud van kapitaalgoederen.	Kwaliteitsverlies	40%	3.825	3%

- = negatief risico (kans)

Voor een toelichting op de systematiek van kansinschatting van de risico's verwijzen we naar de bijlage Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich tegelijkertijd en in maximale omvang voor. Het gevolg hiervan is dat de benodigde weerstandscapaciteit lager is dan het totaal van alle risico's. Door middel van een statistische toets berekenen we wat de benodigde weerstandscapaciteit is bij een, door gemeente Ede gekozen, zekerheidspercentage van 90%.

Risicobedrag en benodigde weerstandscapaciteit			Bedragen x € 1.000
Omschrijving	Integraal	Algemene dienst	Grondexploitaties
Totaal risicobedrag	97.908	49.728	48.180
Benodigde weerstandscapaciteit (90% zekerheid)	23.461	14.858	11.801

Beschikbare weerstandscapaciteit (buffers)

De eenmalig vrij in te zetten middelen, die gebruikt kunnen worden om eventueel optredende risico's af te dekken, noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit gebruiken we de stand van de reserves na resultaatbestemming. De omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is weergegeven in de volgende tabel:

Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (totaal)			Bedragen x € 1.000
Omschrijving	Programmabegroting 2023-2026	Programmarekening 2022	
Onvoorzien	100	100	
Algemene reserve	54.956	64.773	
Overige algemene reserves	16.277	16.277	
Bedrijfsmiddelen (inclusief P-) reserve	10.012	12.480	
Stille reserves	p.m.	p.m.	
Totale weerstandscapaciteit	81.345	93.630	

Ontwikkeling weerstandscapaciteit en totaal risicobedrag					Bedragen x € 1.000
Omschrijving	Programma-begroting 2022-2025	Programma-rekening 2021	Programma-begroting 2023-2026	Programma-rekening 2022	
Beschikbare weerstandscapaciteit	60.070	64.039	81.345	93.630	
Benodigde weerstandscapaciteit	19.572	19.452	20.210	23.461	
Totaal risicobedrag	92.822	85.850	86.215	97.908	

In bovenstaande meerjarige ontwikkeling valt op dat, ten opzichte van de stand in de Programmabegroting 2023-2026, zowel alle cijfers een toename laten zien. De benodigde weerstandscapaciteit en het totaal risicobedrag zien we met name toenemen als gevolg van de economische ontwikkelingen. De toename van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt met name verklaard door de in 2022 extra beschikbaar gestelde middelen algemene uitkering gemeentefonds (meicirculaire, septembercirculaire en decembercirculaire). Ten aanzien van de beschikbare weerstandscapaciteit dient aangetekend te worden dat de Algemene reserve in het meerjarenperspectief fors terugloopt. Bij een gelijkblijvend benodigde weerstandscapaciteit zal dit leiden tot een afname van de ratio weerstandsvermogen.

Kengetallen

Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. In de bijlage Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de definities van de kengetallen opgenomen.

Kengetallen Programmarekening 2022

Omschrijving	Verloop van de kengetallen		
	PR 2021	PB 2022	PR 2022
Netto schuldquote	41%	60%	38%
Gecorrigeerde netto schuldquote	27%	45%	26%
Solvabiliteitsratio	32%	28%	33%
Structurele exploitatieruimte	3%	2%	6%
Grondexploitatie	18%	25%	18%
Belastingcapaciteit	85%	85%	82%

De nettoschuldquote is sterk gedaald ten opzichte van de Programmabegroting 2022-2025. Ook ten opzichte van de Programmarekening 2021 zien we een lichte daling. De daling volgt zowel uit een stijging van de gerealiseerde baten (de noemer in de quote) als een daling van de openstaande schulden (de teller in de quote).

De solvabiliteitsratio in de Programmarekening 2022 bedraagt 33% en is daarmee ruim hoger dan de norm van 20%. De toename van de ratio ten opzichte van de Programmabegroting 2022 wordt met name verklaard door de toename van het eigen vermogen (de teller in de ratio).

De structurele exploitatieruimte over 2022 is met 6% significant groter dan begroot. De stijging wordt met name veroorzaakt door hogere incidentele stortingen in reserves. In paragraaf 3.1 van deze Programmarekening gaan we nader in op de achterliggende oorzaken van het verloop van de schuldquote, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte.

Het kengetal grondexploitatie is gelijk gebleven aan de Programmarekening 2021, aangezien ook de boekwaarde van de grond portefeuille nagenoeg op gelijk niveau is gebleven. In de begroting 2022 werd nog uitgegaan van een hoger aandeel grondexploitatie, vanwege een lagere totale omvang van de begroting.

Het kengetal voor belastingcapaciteit is gedaald ten opzichte van de Programmarekening 2021. De daling wordt veroorzaakt doordat de landelijke woonlasten harder zijn gestegen dan die van Ede.

4.2 Lokale heffingen

Inleiding

De gemeente Ede legt heffingen op. Deze heffingen zijn onder te verdelen in algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Bij algemene belastingen is sprake van een gedwongen bijdrage, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de gemeente tegenover hoeft te staan. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel en dragen hiermee bij aan de inkomsten van de gemeente. De belastingen die hieronder vallen zijn de onroerende zaakbelastingen, parkeergelden, reclamebelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Ondanks dat het hierbij gaat om algemene belastingen kunnen deze belastingen een aanvullend doel hebben. Als er sprake is van een aanvullend doel dan kan er ook sprake zijn van mogelijke optredende averechtse effecten, oftewel risico's. Daarnaast kunnen algemene belastingen ook door de raad bestemd worden. Voor onderstaande belastingen geldt het volgende:

- De parkeergelden hebben als doel het parkeergedrag van automobilisten te beïnvloeden en het parkeren te reguleren. Het risico hiervan is dat automobilisten parkeeroverlast veroorzaken in gebieden waar geen parkeergelden van toepassing zijn.
- De reclamebelasting heeft als doel om de gebieden waar deze belasting wordt geïnd in samenspraak met de ondernemersvereniging te promoten. Hierbij onderkennen we geen specifiek risico.
- De hondenbelasting wordt niet ingezet als algemeen dekkingsmiddel maar dient als dekking van de kosten aan hondenbeleid gerelateerde zaken zoals onderhoud uitlaatvelden.

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Deze belastingsoort mag maximaal kostendekkend zijn. Het gaat hierbij om de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

De afvalstoffenheffing heeft als doel de bekostiging van het ophalen en verwerken van het huishoudelijke afval. De keuze voor de Diftar systematiek (gedifferentieerde tarieven) heeft als doel bewoners te stimuleren hun afval te scheiden. Een specifiek risico van deze systematiek is dat mensen ontwijkgedrag gaan vertonen en afval op niet daarvoor bedoelde plekken achterlaten.

De rioolheffing heeft als doel de bekostiging van afvoer van afvalwater en regenwater, onderhoud aan het riool en het beheer van het grondwaterpeil.

Retributies worden geheven wanneer een specifieke dienst een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges. Dit zijn vergoedingen voor bijvoorbeeld het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Begraafrechten vallen ook onder de noemer retributies. Retributies worden geheven met als doel de kosten voor de uitgevoerde dienstverlening te dekken en mogen net als bestemmingsbelastingen maximaal kostendekkend zijn.

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)
- [Nota Lokale Heffingen \(2018\)](#)

Beleid

De uitgangspunten van ons belastingbeleid zijn vastgelegd in de Nota lokale heffingen. Onderdeel van dit beleid is dat de opbrengst van de meeste heffingen gecorrigeerd wordt voor inflatie. Voor 2022 betreft dit een inflatiecorrectie van 2,5%. Afwijkend ten opzichte van eerdere jaren wordt de inflatiecorrectie voor 2022 niet toegepast op de onroerende zaakbelasting. Dit is afgesproken in het Bestuursakkoord 2018-2022.

Conform het 'Gemeentelijk Rioleringsplan Ede 2018-2022' wordt de rioolheffing gedurende deze planperiode op een gelijk niveau gehouden. De tarieven voor de rioolheffing worden in 2022 niet gecorrigeerd voor inflatie.

Gezien de stand van de reserve afval is geen inflatiecorrectie toegepast op de afvalstoffenheffing. De invoering van het oud voor nieuw beleid 'afvalstoffenheffing kostendekkend maken' heeft in 2022 niet tot een verhoging van de afvalstoffenheffing geleid.

De berekeningen van de leges omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen is gebaseerd op de huidige legesverordening. Per 1 juli 2022 staat de implementatie van de omgevingswet voorzien. De legesverordening wijzigt hierdoor. Vóór de definitieve invoering komen we bij uw Raad terug met een aangepaste verordening. Hierbij worden ook de financiële consequenties in kaart gebracht.

Ontwikkelingen

Een overzicht van de opbrengst van de heffingen

Opbrengst heffingen op hoofdlijnen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Programma-rekening 2021	Actuele begroting 2022	Programma-rekening 2022	% afwijking t.o.v. begroting
Onroerende zaakbelastingen	26.426	25.454	25.545	0,36%
Afvalstoffenheffing	11.162	11.016	11.273	2,33%
Rioolheffing	11.012	11.067	11.155	0,80%
Leges omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen	7.210	4.466	5.699	27,61%
Parkeergelden	833	1.000	1.015	1,50%
Leges Burger- en Bestuurszaken	1.044	822	1.053	28,05%
Begraafrechten	1.336	1.263	1.310	3,72%
Toeristenbelasting	1.261	1.158	1.489	28,59%
Forensenbelasting	882	835	866	3,65%
Hondenbelasting	383	372	391	5,05%
Reclamebelasting	153	286	311	8,74%

Onroerende zaakbelastingen

Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het feit dat er minder verlagingen van aanslagen OZB zijn geweest dan vooraf is ingeschat (gemiddelde over de laatste vier jaar). Een klein deel wordt veroorzaakt doordat er minder leegstand was bij de niet-woningen (OZB G) dan begroot.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing heeft in 2022 meer opgebracht dan begroot. Dit komt onder andere door meer huishoudens en een stijging in het aantal afvalaanbiedingen, waardoor met name op de variabele heffing meer baten zijn gerealiseerd dan begroot.

Leges Omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen

In 2022 hebben we een voordeel op de opbrengsten van de leges voor omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen van circa € 1,2 miljoen. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten als gevolg van een toename van aanvragen. Daarnaast leidt de stijging van de bouwkosten tot een verhogend effect op de opbrengsten omdat de leges zijn gekoppeld aan de bouwkosten.

Parkeergelden

De ontvangen parkeergelden zijn in 2022 iets hoger dan begroot, met name doordat er in de maanden november en december meer is geparkeerd dan voorzien.

Leges Burger- en Bestuurszaken

Voordeel (hogere baten dan begroot) vloeit voort uit de invoering van de zogenoemde Administratief huwelijken en een veel minder terugval (dan verwacht) in verband met de verlenging van de geldigheidsduur (paspoort en ID kaarten) van vijf naar tien jaar. Daarnaast zijn er meer rijbewijzen afgegeven dan begroot.

Begraafrechten

De opbrengsten binnen het product begraven zijn hoger dan begroot. De meeropbrengsten komen voort uit meer ter aarde bestellingen. Daarnaast is er sprake van meer verlengingen van grafrechten.

Toeristenbelasting

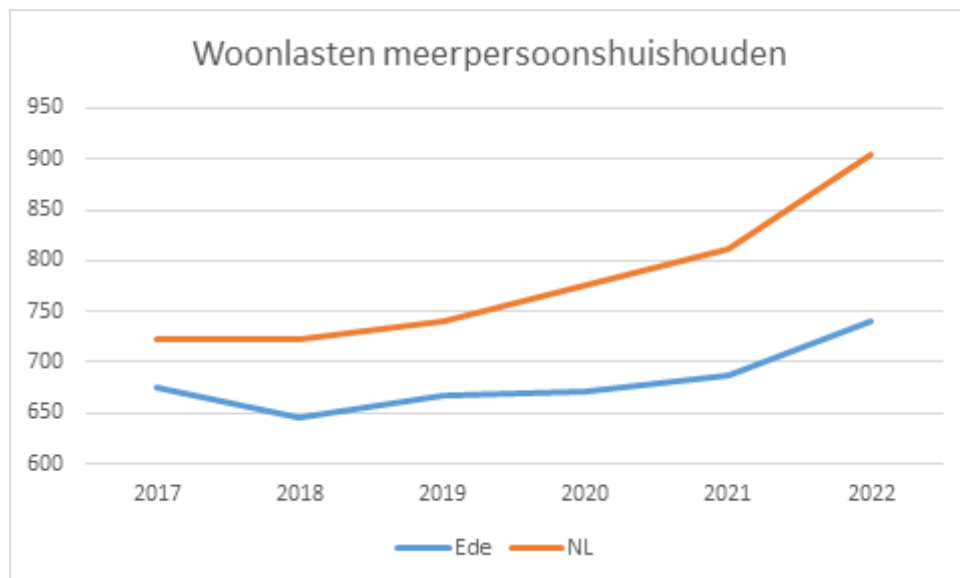
Hierin zit verdisconteerd de definitieve aanslagen toeristenbelasting 2021, welke in 2022 zijn opgelegd. Het voordeel is de resultante van de combinatie van:

- Autonome groei aantal belastingplichtigen & volume.
- Intensivering controles (onder meer op het gebied van arbeidsmigranten).
- Inzet scraping software (waarmee potentiële belastingplichtigen in beeld komen).

Lokale belastingdruk en kwijtscheldingsbeleid

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) meet jaarlijks de lokale lastendruk van de Nederlandse gemeenten. De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishoudens' geeft inzicht in de ontwikkeling van de Edese woonlasten in relatie tot die van de overige gemeenten. De indicator bestaat uit de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Op basis van de gegevens van het COELO over 2022 staat Ede op 16e plaats van gemeenten met de laagste woonlasten voor meerpersoonshuishoudens. Binnen de 44 grootste gemeenten (G40+G4) staat Ede op de 4e plaats van gemeenten met de laagste woonlasten voor meerpersoonshuishoudens.

In algemene zin zien we dat de woonlasten landelijk gemiddeld hoger zijn dan de woonlasten voor de inwoner van Ede. De afgelopen jaren stegen de landelijke lasten sterker dan in Ede. De woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in Ede vertonen in 2022 een stijging ten opzichte van 2021 (€ 688 in 2021 en € 740 in 2022) en een daling ten opzichte van het landelijk gemiddelde (€811 in 2021 en € 904 in 2022).

Inwoners van Ede komen in aanmerking voor kwijtschelding wanneer zij een inkomen en/of vermogen hebben dat niet hoger is dan de (landelijk) vastgestelde norm die de gemeente hiervoor mag hanteren. De hoogte van de inkomensnorm is afhankelijk van de samenstelling van het huishouden en gelijk aan de bijstandsnorm. De vermogensnorm voor de kwijtschelding is anders dan de bedragen in de bijstandswetgeving.

In 2022 is er € 417.000 aan lokale belastingen kwijtgescholden, waar € 536.000 begroot was.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen

De gemeente heeft miljarden geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, technische installaties, groen en bomen, bos en natuur, speelvoorzieningen, riolering, oppervlaktewater, openbare verlichting, civiele kunstwerken, gemeentelijk wagenpark, begraafplaatsen en vastgoed. Het onderhoud van deze goederen is van groot belang voor het zo goed mogelijk functioneren van de gemeente op vele terreinen. In deze paragraaf wordt ingegaan op relevante ontwikkelingen en de realisatie in 2022.

Beleidsschouw openbare ruimte

Zoals ieder jaar voert een externe partij voor ons een beleidsschouw uit. Deze kwaliteitsmeting wordt uitgevoerd volgens de beeldsystematiek ontwikkeld door CROW (landelijk kennisplatform voor Infrastructuur, Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer). De gemiddelde kwaliteit (conform de beeldsystematiek) wordt in hoofdzaak bepaald door de beoordeling van het dagelijks onderhoud (beeldkwaliteit schoon) en in mindere mate door de technische kwaliteit (heel en veilig) van de openbare ruimte. De totaalscore van de gemeente Ede in 2022 komt uit op kwaliteitsniveau C = matig. Dit komt omdat we onder andere op de onderdelen onkruid in plantvakken, veegafval in goten en de technische kwaliteit van wegen matig scoren. Op de onderdelen zwerfafval en graffiti op meubilair scoren we boven gemiddeld.

Naast de jaarlijkse meting van de beeldkwaliteit met de beleidsschouw van het dagelijks onderhoud (schoon) worden door een externe partij inspecties uitgevoerd naar de technische kwaliteit van de wegen en bomen (heel en veilig). Dit geeft op onderdelen een beeld waarbij met name de technische kwaliteit van verhardingen een stuk slechter is dan de beeldkwaliteit laat zien. Dit is het gevolg van verouderde areaal en een te laag onderhoudsbudget waardoor niet tijdig de juiste onderhoudsmaatregelen genomen kunnen worden. Het technisch onderhoud aan wegen en bomen is gericht op het in stand houden van de kapitaalgoederen (technische kwaliteit) en zo het voorkomen van kapitaalvernietiging. Dit technisch onderhoud omvat, ten opzichte van het dagelijks onderhoud, een substantieel bedrag van de onderhoudsbegroting.

Onderzoek achterstand kwaliteit openbare ruimte

Door recente economische ontwikkelingen alsmede de oorlog in Oekraïne is sprake van excessieve prijsstijgingen. Hierdoor werd de achteruitgang in kwaliteit versterkt, omdat minder werk uitgevoerd kon worden met de beschikbare middelen. Om de achteruitgang in de kwaliteit een halt toe te roepen is extra onderhoudsbudget benodigd. In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit en kosten van het beheer openbare ruimte. Aan de hand daarvan is berekend wat de te verwachten kosten minimaal zijn om aan de basiskwaliteit te voldoen. Op basis van dit onderzoek is bij de Voorjaarsbrief 2023-2026 € 1,25 miljoen extra budget beschikbaar gesteld om in 2022 een start te maken met het inlopen van de onderhoudsachterstanden op verhardingen en groen. Tevens is incidenteel € 1,48 miljoen extra prijscompensatie beschikbaar gesteld.

Bij het uitgevoerde onderzoek zijn een aantal scenario's uitgewerkt die op 22 september 2022 besproken zijn in een informatieve bijeenkomst. Bij de Programmabegroting 2023-2026 zijn structureel extra budgetten beschikbaar gesteld voor de sterkte prijsstijgingen en het benodigd onderhoud. Daarnaast is voor 2023-2025 extra budget beschikbaar gesteld voor het inlopen van achterstallig onderhoud en zijn de vervangingskredieten in de jaren 2023 t/m 2026 verhoogd. Met het gekozen scenario stabiliseren we de huidige technische kwaliteit en investeren we in beeldkwaliteit. Zo gaan we kapitaalvernietiging tegen en zorgen we voor een betere beleving voor inwoners.

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)
- [Nota Zandwegen](#) (2009)
- [Bomenbeleidsplan](#) (2013)
- [Visie Openbare Ruimte](#) (2016)
- Exploitatieplan begraafplaatsen 2017-2021 (2016) (geen link beschikbaar)
- [Financiële beheersverordening](#) (2017)
- [Nota Onderhoud en vervanging Kapitaalgoederen 2017](#)
- [Strategisch plan wegen](#) (2017)
- [Gemeentelijk Rioleringsplan Ede 2018-2022, Verbindend Water](#) (2017)
- Hemel- en grondwaterbeleid 2019 (uitwerking van GRP)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Plan van aanpak Japanse duizendknoop 2019-2021](#) (2019)
- [Groenbeleid gemeente Ede](#) (2020)
- [PVA eikenprocessierups 2020](#)
- [Vastgoednota](#) (2017)
- [Nota Afschrijvingsbeleid en waardering vaste activa](#) (2022)
- [Beheerplan hondenvoorzieningen 2022 - 2026 gemeente Ede](#) (2022)
- [Beleidsplan buiten bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de gemeente Ede](#) (2021)
- [Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2023-2034](#) (2022)

Beleid

De algemene beleidslijn ten aanzien van onderhoud van kapitaalgoederen, is dat het onderhoud van voldoende niveau moet zijn. In onderliggende en nog op te stellen beleids- en beheerplannen zijn/worden de beleidsintenties (zoals spreiding van voorzieningen) nader uitgewerkt.

Met de raad is in 2020 een kwaliteitsniveau van de openbare ruimte afgesproken. Met het vaststellen van de Perspectiefnota 2020-2023 is besloten tot een differentiatie van het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Uitgangspunt is dat op gebiedsniveau afgeweken wordt van het tot dan gehanteerde kwaliteitsniveau. Centraal staat: Spelen, Ontmoeten en Verblijven. In de praktijk betekent dat, dat op onderdelen wordt gedifferentieerd in kwaliteitsniveau B en C. Daarbij wordt de directe woon-/leefomgeving van de burger zoveel mogelijk ontzien.

Zoals hierboven vermeld is bij de Programmabegroting 2023-2026 de keuze gemaakt om extra budget beschikbaar te stellen om de huidige technische kwaliteit te stabiliseren en deels te investeren in beeldkwaliteit. Op basis hiervan wordt in 2023 de Visie Openbare Ruimte (VOR) geactualiseerd en worden keuzes voor kwaliteitsdifferentiatie samengesteld en aan de raad voorgelegd. Planning is dat de VOR in 2024 voor besluitvorming wordt aangeboden aan de raad.

Het vastgoed wordt onderhouden op conditiescore 3 conform het vastgoedbeleid, zoals vastgesteld in de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen (2017). Uit de meest recente meting van de NEN 2767 inventarisatie blijkt dat 95% van de objecten hieraan voldoet. De gebouwen die niet voldoen worden hersteld.

Ontwikkelingen

In het opstellen van de VOR en de beheerplannen en in de uitvoering moeten we rekening blijven houden met de volgende ontwikkelingen die van invloed zijn op ons werk in de openbare ruimte.

1. De invloed van klimaatverandering op het beheer van de openbare ruimte

Het veranderende klimaat is van invloed op onze kapitaalgoederen door piekbuien en langere perioden van droogte en hitte. We moeten onze inrichting en het beheer van de openbare ruimte hierop nog verder afstemmen zodanig dat deze effecten beperkt blijven. Om ons aan te passen aan het klimaat en een omslag in onze denkwijze te bewerkstelligen zijn we in 2022 actief geweest met het opzetten van acties richting onze inwoners en bedrijven. Door middel van projecten als steenbreek openbare ruimte, geveltuinen, subsidieregeling groene daken en klimaatadaptieve bedrijventerreinen, richten we samen met onze inwoners en bedrijven de leefomgeving klimaatadaptiever in. Daarnaast zetten we als gemeente actief in op een klimaatadaptieve inrichting bij (her)ontwikkelingen en reconstructies. Daarvoor is in 2022 een eerste concept opgezet.

Om te komen tot een waterrobuuste omgeving is er ook een hemelwaterstructuurplan opgesteld. Dit geeft een totaalbeeld voor het verwerken van hemelwater in het stedelijk gebied waardoor in de toekomst doelmatiger kan worden afgekoppeld. Het concept van het hemelwaterstructuurplan is in 2022 afgerond.

2. Biodiversiteit staat onder druk

Natuur en biodiversiteit worden steeds belangrijker in onze samenleving, maar staan sterk onder druk. In de maatschappij is het besef doorgedrongen dat gevolgen van achteruitgang van biodiversiteit enorme impact hebben op de leefomgeving die we nu kennen. Niet voor niets is 'De natuur als basis en de Veluwe centraal' één van de vijf strategische keuzen uit de Omgevingsvisie.

Als gemeente zijn we actief om biodiversiteit te behouden en te versterken. In onze buitengebieden richten we ons op herstel van ecosystemen en duurzaam beheer voor de toekomst. In het stedelijk gebied blijven we inzetten op het versterken van ecologisch groen en het betrekken van kinderen bij dit onderwerp. Om sturing te kunnen geven aan het uitbreiden van het areaal ecologisch groen is er in 2022 een natuurkanskaart opgesteld. Op deze kaart staan locaties aangegeven die ingezet kunnen worden om het areaal ecologisch groen uit te breiden. We koppelen de inzet voor biodiversiteit zoveel mogelijk aan bestaand beleid en programma's, zowel intern als extern. Door de inzet voor biodiversiteit gaan we daar zichtbaar naar handelen. Zie ook Robuuste natuurversterking in programma 5.

3. Druk op het gebruik van de ondergrond

In 2022 is de druk op de ondergrondse infrastructuur nog verder toegenomen (overbelasting stroomnet, toename glasvezelaanbieders, warmtenetten, enz.). In het afgelopen jaar zijn veel van de ambities omtrent ondergrondse infrastructuur in beleid en (uitvoerings)plannen opgenomen. Daarmee is dit regulier werk geworden dat goed in de lijn is belegd.

4. Corona en oorlog Oekraïne

Corona heeft geleid tot vertraging van uitvoering van werken door onvoldoende beschikbaarheid van personeel en/of materialen. Daarnaast zijn kosten gestegen door schaarste aan materialen en arbeidsmarktproblematiek. Door de oorlog in Oekraïne zijn de kosten verder gestegen en materialen nog schaarser geworden. De stijgende gasprijzen zien we ook in materiaalprijzen terug.

Omgevingswet

In 2022 zijn er voorbereidingen getroffen zodat het bestaande beleid ten aanzien van onderhoud kapitaalgoederen overgaat in daarvoor bedoelde instrumenten onder de Omgevingswet. Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022 opnieuw is uitgesteld, is de daarbij horende implementatie nog uitgebleven. De ontwikkelingen omtrent de Omgevingswet zijn in Programma 5 uitgebreider toegelicht.

Impuls opgaven landbouwtransitie en robuuste natuurversterking

De gemeente Ede werkt aan herstel van het natuurlijk systeem, met perspectief voor inwoners, ondernemers

en boeren. In het bestuursakkoord 2022-2026 zijn hier afspraken over gemaakt. In 2022 zijn we gestart met het opgavegericht werken. De opgave landelijk gebied is daar een van. We zijn deze opgave in 2022 gestart omdat de landbouwtransitie en de natuurversterking gedreven worden vanuit landelijke en provinciale doelen met een zeer hoge prioriteit maar ook zekere mate van onzekerheid over de consequenties hiervan voor de gemeente. Door te investeren in de gemeentelijke regie op deze ontwikkelingen zorgen we ervoor dat we een serieuze samenwerkingspartner zijn. De opgave Robuuste natuurversterking is in 2022 integraal onderdeel geworden van de opgave landelijk gebied om te zorgen voor een goede interne samenwerking.

Resultaten

Onderhoud in exploitatie	Bedragen x € 1.000		
	Actueel begroot 2022	Werkelijk 2022	Vershil
Wegen	6.995	6.226	769
Openbare verlichting	406	309	98
Dotatie dan wel onttrekking reserve groot onderhoud	-851	371	-1.222
Technische installaties	143	133	10
Civiele kunstwerken	123	108	16
Groen en bomen	4.232	3.651	581
Bos en natuur	550	466	84
Speelvoorzieningen	340	320	19
Begraafplaatsen	391	366	25
Riolering	2.922	3.173	-250
Dotatie voorziening Riolerings t.b.v. vervangingsinvesteringen	4.000	4.000	0
Oppervlaktewater	414	309	104
Gemeentelijk wagenpark	51	48	3
Gemeentelijk vastgoed	1.805	1.782	23
Dotatie voorziening gem. vastgoed t.b.v. groot onderhoud	1.459	1.459	0
Totaal in de exploitatie voor onderhoud kapitaalgoederen	22.980	22.720	259

Gebiedsgerichte projecten

Gebiedsgerichte projecten zijn projecten waar, binnen de openbare ruimte, meerdere beheerdisciplines zoals riolering, grijs (wegen, openbare verlichting, etc.) of groen, een vervangings- en/of grootonderhoudsopgave hebben binnen een geografisch afgebakend gebied: wijk, straat of ruimtelijk plan.

Gebiedsgerichte projecten binnen een wijk

Bij deze projecten hebben twee of meer disciplines een opgaven voor de openbare ruimte, waarbij ook onderzocht wordt in hoeverre ambities van de gemeente en bewonerswensen onderdeel van het project kunnen uitmaken. In 2022 betroffen dit de volgende projecten:

- Zeeheldenbuurt en Bloemenbuurt.

In de Zeehelden- en Bloemenbuurt liggen vervangings- en grootonderhoudsopgaven voor riolering, wegen en bomen. In 2022 zijn de startnotities voor de Zeeheldenbuurt en Bloemenbuurt vastgesteld. Bij de Voorjaarsbrief 2023-2026 is de keuze gemaakt voor optie 4 'Pragmatisch'. Hierbij is extra krediet beschikbaar gesteld, € 2,22 miljoen voor de Zeeheldenbuurt en € 1,29 miljoen voor de Bloemenbuurt. Optie 4 betreft een wijkgerichte integrale aanpak waarbij alle kennis en ervaring die is opgedaan in het voortraject zo optimaal mogelijk gebruikt wordt om te komen tot een ontwerp per cluster. Cluster 1 van de Zeeheldenbuurt is in uitvoering (Concordialaan, Leendert van Zoelenlaan, Graaf Bentincklaan en Buitenzorglaan). De verwachting is dat dit cluster voor de zomer van 2023 gereed is. Eind 2022 is de aanbesteding gepubliceerd voor de rest van de clusters van de Zeeheldenbuurt en voor de volledige Bloemenbuurt. Naar verwachting wordt voor de zomer van 2023 een aannemer gecontracteerd voor de herinrichting van de Zeeheldenbuurt en een aannemer voor de herinrichting van de Bloemenbuurt. Na de

zomer van 2023 wordt dan gestart met de nadere uitwerking en uitvoering van beide buurten.

Gebiedsgerichte projecten op straatniveau

Dit zijn projecten waar twee of meer disciplines een opgave voor de openbare ruimte hebben. Verkeer sluit eventueel aan met haar opgave. Bewoners worden geïnformeerd over de plannen. Het betreft in 2022 de volgende projecten:

- Reehorsterweg/Diedenweg/Baron van Wassenaerlaan
Met dit project wordt het gebied rond nieuwbouwwijk Park Reehorst afgemaakt door de vervanging van de riolering, wegen en bomen. In 2022 is de herinrichting van de Reehorsterweg afgerond. De herinrichting van de Diedenweg en de Baron van Wassenaerlaan stonden voor 2022 op de planning, maar door meerdere personele wisselingen is dit niet gelukt. Door de uitvoering van de Parklaan en de omleidingsroutes via de Diedenweg vindt de uitvoering van dit project in 2024 plaats.
- Ederveen - Oost (in voorbereiding)
Het gaat hier om een gebiedsgerichte aanpak van het vervangen van de asfaltverharding, trottoirs en groen. In een aantal straten staat rioolrenovatie op de planning. Dit kan wellicht omgezet worden naar vervanging als integraal wordt gewerkt. De voorbereiding is gestagneerd vanwege personeelsverloop in 2022 en is een jaar doorgeschoven.
- Blokkenweg, Parkweg, Vincent van Goghstraat en Nieuwe Maanderbuurtweg e.o.
In deze buurt liggen opgaven voor wegen, riolering, verkeer en bomen. In 2021 en 2022 heeft de voorbereiding van de uitvoering plaatsgevonden. Inhoudelijk was er een tegenvaller, de ondergrondse aansluiting van het nieuwe riool op het bestaande riool paste niet goed binnen de projectgrenzen. De projectgrenzen werden daardoor dusdanig gewijzigd dat meerder projecten zijn samengevoegd en discussie ontstond over de totale inrichting. Samen met capaciteitsproblemen heeft dit geleid tot vertraging. Uiteindelijk zijn een viertal projecten samengevoegd tot één groot project 'Ede (Verlengde) Parkweg en omgeving'. Met de samenvoeging is het project Verlengde Parkweg en Nieuwe Maanderbuurtweg naar voren gehaald. Het totale project wordt nu in 2023 aanbesteed. Uitvoering vindt vanaf eind 2023 tot en met 2025 plaats, mede afhankelijk van de planning van andere projecten in de omgeving.
- Vossenakker en Arthur van Schendellaan
Dit project is volop in uitvoering en wordt in 2023 afgerond, naar verwachting binnen het bestaande budget. Uitvoering betreft het vervangen van de riolering en verbetering van de hemelwaterafvoer, vervangen van asfalt door klinkers en vergroening van de openbare ruimte.
- Pakhuisweg
Dit project is volop in uitvoering en omvat de realisatie van een deel van de doorfietsroute Ede-Veenendaal, vervangen drukriolering, wegverbetering en vergroenen. Vanwege een tegenvaller met onder andere de kwaliteit van het asfalt kan de definitieve asfaltlaag pas in het voorjaar van 2023 aangebracht worden. Dan wordt ook het project afgerond.
- Vogelbuurt
In de Vogelbuurt liggen vervangings- en grootonderhoudsopgaven voor riolering, wegen en bomen. Het project heeft vanwege personeelsverloop in 2022 zo goed als stilgelegen. Dit project is in de opstartfase. De verwachting is dat het planproces plaatsvindt in 2023, de voorbereiding in 2024 en uitvoering in 2025. Voor de Vogelbuurt is het nog niet duidelijk wat voor een type project dit wordt en in welke mate participatie hiervan een onderdeel uitmaakt. Dit zal in de opstartfase duidelijk moeten worden.
- Overige projecten op straatniveau die voor 2022 in voorbereiding en/of uitvoering stonden waren:
 - Van Irhovenlaan (afroning in 2023)
 - Deelgebied 5 Bennekom.
 - Engweg e.o./Oost-Noord Lunteren
 - Hulweg e.o./Centrum -Zuid Lunteren
 - Klokkegat Lunteren

Door interne personele wisselingen en capaciteitsgebrek bij aannemers zijn deze projecten vertraagd. Met klein onderhoud (bijvoorbeeld gaten in asfalt repareren) worden veiligheidsrisico's in het openbaar gebied verminderd.

Ruimtelijke projecten met een beheeropgave

Dit zijn projecten waarbij de vervangings- en/of grootonderhoudsopgaven aansluiten op andere ruimtelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld woningbouw. Projecten die in 2022 in uitvoering of voorbereiding waren, betreffen:

- Kolkakkerbuurt (Brinkweg e.o.)
Bij de Perspectiefnota 2022-2025 en de Voorjaarsbrief 2023-2026 is extra krediet toegekend, omdat het beschikbaar budget onvoldoende bleek. Woonstede is gestart met de bouw van de woningen en is hier naar verwachting in het tweede kwartaal van 2023 mee klaar. In 2022 is begonnen met het gefaseerd woonrijp maken van het openbaar gebied bij de opgeleverde woningen. Dit is nog in volle gang. Naar verwachting vindt de uitvoering van het laatste deel van het project, de vernieuwing van de Verlengde Maanderweg tussen de Schaapsweg en de Klapprooslaan, in 2023 plaats. Volgens planning zouden de werkzaamheden begin mei gereed moeten zijn. Er kan vertraging plaatsvinden door het nog te verwijderen tijdelijke gasstation waarna deze locatie nog woonrijp gemaakt moet worden en door lange levertijden van onder andere lichtmasten en armaturen.

Overige projecten

Bij de Voorjaarsbrief 2023-2026 is € 1,25 miljoen extra onderhoudsbudget toegekend voor het inlopen van de onderhoudsachterstand. Dit geld hadden we medio 2022 definitief. Doordat hier vol op is ingezet door de medewerkers binnen de BOR-keten is hiervan € 1,08 miljoen besteed. Een resultaat van 86% weggezet werk in een relatief korte periode van het jaar. Het geld is besteed aan de uitvoering van de volgende projecten:

- Voor verhardingen
 - Fietspad Goudsbergweg/Bokkepad
 - Rijbaan Edeseweg (Wekerom - Harskamp)
 - Extra onderhoud aan voetpaden in verband met boomworteloverlast
- Voor groen zijn de volgende maatregelen uitgevoerd:
 - Cultureel groen
 - Doorzaaien gazons op diverse locaties
 - Aanbrengen lavakorrels prairiebeplanting op diverse locaties
 - Inrichten plantvak ter hoogte van Paardewei 1 in Lunteren
 - Onderzoek iepziekte bij bomen

Als gevolg van de vorstperiode in december, is de afronding van de werkzaamheden van onderstaande projecten uitgesteld naar begin 2023 (€ 170.000):

- Aanbrengen bermbeton
 - Nederwoudseweg Lunteren
 - Maanderdijk langs de A12
- Fietspaden Oost Breukelderweg en Hammerdijk

Wegen

Voor het vervangen van wegen in 2022 was een totaalkrediet van ongeveer € 2,9 miljoen beschikbaar.

Hiervan is € 1,2 miljoen besteed, onder andere aan:

- Spoorlaan e.o.
- Telefoonweg -Noord
- Zeeheldenbuurt (cluster 1 deels)
- Kolkakkerbuurt (deels)

- Verlengde Maanderweg/Hakselseweg
- Stationsweg De Klomp (afroning in 2023)

Het uitvoeren van de vervangingsprojecten van wegen vindt zoveel mogelijk integraal plaats. De voortgang van deze wegwerkzaamheden zijn daarmee afhankelijk van de voortgang van het betreffende gebiedsgerichte project (zie hierboven onder gebiedsgerichte projecten). Dit zorgt ervoor dat ca. € 1,6 miljoen niet is uitgegeven. Dit budget blijft beschikbaar voor deze projecten.

In 2022 is groot onderhoud gepleegd aan onder andere:

- Ede: Industrierrein Kievitsmeent - Neonstraat en W. Brandtlaan/W. Dreeslaan
- Lunteren: Dorpsstraat, Postweg, Scharrenburgersteeg en Gazenbeeklaan
- Bennekom: Kierkamperweg, Achterstraat, Dr. Hartogweg, Langesteeg en Binnenveld
- Wekerom: Edeseweg
- Diverse spoorwegovergangen

Gebiedsgerichte aanpak van vervangings- en grootonderhoudsopgaven vragen een langere voorbereidingstijd. Hierdoor loopt de kwaliteit van de wegen verder terug. Dit betekent dat in de tussentijd (voor de daadwerkelijke uitvoering) meer onderhoud gepleegd moet worden om de veiligheid voor gebruikers te garanderen. Dit wordt binnen het beschikbare budget gedekt door verschuiving van projecten en het maken van afwegingen op basis van risico's. Daarnaast wordt preventief onderhoud aan diverse wegen uitgevoerd om de levensduur te verlengen. Dit om de vervangingspiek in de nabije toekomst zoveel mogelijk af te vlakken.

Een aantal grootonderhouds- en vervangingsprojecten maken deel uit van de snelfietsroute Ede - Wageningen. Deze zijn (deels) doorgeschoven naar komende jaren. Belangrijkste redenen zijn scopewijzigingen (= wijziging in grootte van de opgave) en een langere voorbereidingstijd door integrale afstemming en participatie. Het betreft de volgende wegen:

- Heelsumseweg/Bennekom
- Kerkhoflaan/Bennekom
- Balverenweg/Bennekom

Openbare verlichting

Voor de vervanging van de openbare verlichting was in 2022 een totaalkrediet van € 850.000 beschikbaar. Hiervan is € 360.000 besteed aan het vervangen van slechte armaturen in de Rietkampen, Maandereng en Ede Centrum, het vroegtijdig vervangen van armaturen van ledverlichting in het buitengebied (in verband met frequente storingen) en vervangingen langs diverse wegen in Harskamp. Door vertraging in de levering van materialen wordt pas in het tweede kwartaal van 2023 verder uitvoering gegeven aan het resterende deel van het vervangingsplan van 2022. Daarnaast geven we zo snel mogelijk opdracht om het "reguliere" deel van 2023 uit te voeren.

Technische installaties

Voor het vervangen van verkeersregelsinstallaties was in 2022 een totaalkrediet van € 710.000 beschikbaar. In 2022 is € 340.000 besteed aan:

- VRI Willy Brandtlaan - Dreeslaan (aanpassingen ten behoeve van de groen golf)
- VRI Proosdijerveldweg - Molenstraat (vervangen software en lussen)

Door gebrek aan interne capaciteit zijn de aanpassingen van VRI Keesomstraat - Dreeslaan doorgeschoven naar 2023.

Civiele kunstwerken

Voor het regulier onderhoud aan kunstwerken is een raamovereenkomst opgesteld. Aan de hand van de

jaarlijkse inspectie wordt onderhoud uitgevoerd. Het beheer en onderhoud heeft conform het onderhoudsplan jaarschijf 2022 plaatsgevonden. Hiervoor is onder andere een hekwerk vervangen bij het NS-viaduct in de Klomp en is een loopvlonder bij de Kreelsche Plas in Ede vervangen.

Groen en Bomen onderdeel Cultureel groen

In 2022 was een krediet beschikbaar van € 450.000. Hiervan is € 235.000 besteed. De werkzaamheden voor de locaties Koelhorst, Huygenspark en Nobelstraat in Ede zijn afgerond. Voor locatie Klingelbeek is de opgave getemporeerd. Reden hiervoor is de keuze om de opgave integraal met de opgave voor spelen uit te voeren inclusief een participatieve aanpak.

Aanvullend hierop is bij tal van andere locaties binnen de gemeente een kwaliteitsimpuls gegeven aan het groenareaal. In het kader van het behoud van biodiversiteit benutten we kansen door bijvoorbeeld omvormingen naar een meer natuurlijke inrichting. Ook in soortgebruik is hiervoor expliciet aandacht. In 2022 is een kwaliteitsimpuls gegeven op de volgende locaties:

- Ede: Jaarsveld, Nolethof, Ansinghstraat, Catharinadaal, Goudeketsstraat, Laathof, Nienhof, Oude Kerkweg, Torenveld, Laan der Verenigde Naties, Schoutenhof;
- Bennekom: Torckstraat, Florence Nightingalelaan;
- Ederveen: Brinklanderweg, Goudenregenstraat, Jasmijnstraat;
- Harskamp: Molenweg
- Lunteren: Boomakkerweg, Schuurmanskamp;
- Otterlo: Arnhemseweg.

Voor deze locaties geldt dat het werk grotendeels is uitgevoerd en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 wordt afgerond.

Groen en Bomen onderdeel Bomen

Voor uitvoering van projecten uit het bomenbeleidsplan en voor boomziektes en -plagen en individuele boomvervanging was in 2022 een totaalkrediet van € 1,62 miljoen beschikbaar. Hiervan is € 0,66 miljoen besteed. Een groot deel van de werkzaamheden voor bomen vindt plaats binnen gebiedsgerichte projecten. Het onderdeel Bomen “lift mee” met deze gebiedsgerichte projecten. Geld uit het bomenbudget wordt gelabeld aan die projecten. Als een project vertraagt, wordt het geld onder andere voor bomen nog niet uitgegeven, maar schuift door. Daardoor ontstaat soms een verschil tussen het totaalkrediet en datgene dat besteed is.

Algemener gezegd: De voortgang van deze boomwerkzaamheden zijn afhankelijk van de voortgang van het betreffende project (zie hierboven onder gebiedsgerichte projecten). Ook het bomenproject Ederveen Oost is in 2022 opgegaan in het gebiedsgerichte project Ederveen Oost.

Projecten die in 2022 zijn uitgevoerd betreffen:

- Individuele boomvervanging op verschillende locaties in de gemeente.
- Boomvervangingen door stormschade op de locaties Blankespoorsedijk in Lunteren en de Luntersekade in Ederveen. Tevens het vervangen van bomen aan de Tienminutenweg in Ederveen en een gedeelte van de Luntersekade.
- Het boomproject Huygenspark in Ede.
- Vervanging van meerdere bomen onder andere aan de Boterbloem in Bennekom en in de wijk Veldhuizen.
- Boomvervanging projectlocatie Klaphekweg-Voerakker e.o.: de voorbereidingen voor het vervangen van de bestaande bomen zijn gestart. Uitvoering is voorzien in 2023, waarbij bewoners invloed hebben op onder andere de soortkeuze van bomen.
- In 2022 is een extra impuls gegeven aan het verwijderen van stobben. Hiermee zijn nagenoeg alle boomstobben in de gemeente Ede verwijderd.

Bos en natuur

Voor onze bos- en natuurgebieden ligt een grote opgave om de gedegradeerde ecosystemen te herstellen, klimaatrobuuster te maken en de biodiversiteit te versterken. Cultuurhistorische elementen als lanen moeten worden hersteld en we dragen er zorg voor dat verschillende terreinen goed toegankelijk blijven voor de recreanten. In 2022 hebben we hier als volgt invulling aan gegeven:

- Revitaliseren bos voor klimaatadaptatie door aanplant van nieuwe soorten. Er zijn in een aantal bosvlakken fijnsparren vervangen die waren aangetast door droogte en de Letterzetter (een kleine bastkever die onder de schors van de sparren leeft). Hiermee liggen we voor op planning.
- Voor het herstel van de biodiversiteit hebben we gewerkt aan het opschonen van poelen en het realiseren van goede overgangen tussen verschillende natuurtypen.
- Voor de cultuurhistorie zijn onderhoudsmaatregelen uitgevoerd voor het herstel van oude lanen in de bosgebieden.
- Voor de recreatie zijn verouderde informatiepanelen vervangen, paden opgeknapt en hekwerken hersteld.

Bestrijding Japanse Duizendknoop

De Japanse Duizendknoop (JDK) is een invasieve plant die door zijn snelle groei zowel ondergronds als bovengronds veel problemen kan veroorzaken en schade kan aanrichten aan onze kapitaalgoederen. We richten ons op de bestrijding, preventie en communicatie naar de bewoners. De bestrijdingsaanpak JDK in de gemeente bestaat uit injecteren met Glyphosaat en daarnaast onderzoeken we met behulp van pilots naar een alternatieve bestrijdingsaanpak van de JDK zonder Glyphosaat. We zien het te bestrijden oppervlak de afgelopen jaren afnemen. Hieruit blijkt dat onze aanpak werkt. We hoeven daardoor ook steeds minder bestrijdingsmiddelen te gebruiken.

Speelvoorzieningen

Voor de vervanging van speelvoorzieningen was in 2022 een totaal krediet van € 420.000 beschikbaar. Hiervan is € 305.000 besteed. De uitgevoerde speellocaties zijn:

- Ede: Waterloweg, Van Der Hagenstraat, Edendreef, Sterrenbos, Vanenburg, Heyendaal, Echobos, Hilverbeek, Middelbeek, Paul Gabriëlstraat, Sprengenbergring en Pienemanstraat
- Bennekom: Honingklaver
- Harskamp: Kraatsweg
- Otterlo: Dr. Beumerlaan

Er is ook een nieuw hekwerk rondom het Proosdijpark (Ede) geplaatst.

De volgende projecten hebben we nog niet gedaan omdat dit zogenaamde omvormprojecten zijn. Dit houdt in dat het plekken betreft waar de bestaande speeltoestellen uiteindelijk weggehaald worden en samen met omwonenden wordt bepaald wat er voor terugkomt (geen speeltoestellen, maar bijv. een grasveldje, of struiken:

- Liebeek (Ede)
- Zilverberg (Ede)

Begraven

In 2022 is de Nota Begraven opgesteld. De nota wordt in het eerste kwartaal van 2023 behandeld in de raad. Deze nota moet eerst vastgesteld zijn voordat nieuwe projecten opgestart worden ten behoeve van het behoud van de kwaliteit van de begraafplaatsen.

In 2022 is er wel een vervolg gegeven aan de opgave omtrent de periodiek te hoge grondwaterstand op de begraafplaats in Ederveen. Het verlagen van de grondwaterstand (gedurende piekmomenten) is noodzakelijk vanuit wet- en regelgeving. De wijze waarop dit te realiseren staat ter discussie omdat onzekerheid bestaat over de kwaliteit van de afvoer van het grondwater dat vrijkomt bij een grondwaterstandsverlaging. Dit heeft

geresulteerd in verdere temporisatie van de opgave. Momenteel wordt nader onderzoek (onder andere met peilbuizen) uitgevoerd. De verwachting is om in 2023 te starten met de werkzaamheden.

Het regulier onderhoud is volgens planning uitgevoerd.

Riolering

In 2022 zijn diverse afkoppel- en vervangingswerkzaamheden uitgevoerd. In totaal is van de € 7,4 miljoen investeringsruimte € 6,8 miljoen uitgegeven. Het verschil van € 0,6 miljoen is als volgt te verklaren:

- Minderkosten op uitgevoerde projecten (€ 0,5 miljoen V)

Met name door een financiële meevaller in de aanbesteding van de Verlengde Maanderweg/Hakselseweg en een kleinere opgave voor asfalteren klinkersleuven is in 2022 per saldo sprake van minderkosten op de uitgevoerde projecten. Naast de opgaven in gebiedsgerichte projecten zijn in 2022 de volgende monoprojecten uitgevoerd:

- Asfalteren klinkersleuven
- Riolvervanging Van Irhovenlaan
- Bennekom oost - particulier afkoppelen
- Riolvervanging Boslaan (uitvoering loopt door in 2023)
- Onderdoorgang tunnel De Klomp
- Uitrollen telemetrie buitengebied
- Vervanging pompen drukriolering

- Getemporeerde en vertraagde projecten (€ 0,7 miljoen V)

Een aantal projecten zijn vertraagd of doorgeschoven. De oorzaken zijn divers: vertraging in de planvoorbereiding door een tekort aan personele capaciteit, een langere voorbereidingstijd van integrale projecten, problemen met levering van betonmaterialen of planningswijzigingen door samenloop met andere projecten. Naast de opgaven in gebiedsgerichte projecten zijn in 2022 de volgende monoprojecten getemporeerd:

- Riolvervanging Thomaslaan: wordt binnen de Wethoudersbuurt integraal opgepakt door Ruimtelijke Projecten. Start uitvoering wordt verwacht in 2024.
- Riolvervanging Boslaan Lunteren: uitvoering loopt door in 2023.
- Renovatie 3e ronde stedelijke gemalen: door capaciteitsgebrek heeft dit project geen prioriteit gekregen. De werkzaamheden worden in 2023 afgerond.

- Ingevoegde en versnelde werken (€ 0,6 miljoen N)

Na een heroverweging van de rioleringsopgave is meegelift met onderstaande werken om werk met werk te kunnen maken:

- Veenderweg, Ede: vervangen putranden, kolken en huis- en kolkaansluitingen.
- Daltonstraat, Ede: vervangen putranden.
- DFR Ede-Wageningen segment 9: vervangen riolering.

In 2022 is weer een deel van de vrijvervalriolering gereinigd en geïnspecteerd. Voor het onderhoud van de gemalen zijn drie partijen gecontracteerd die in 2022 zijn gestart met de uitvoering van het onderhoudsbestek voor mechanische riolering. Verder is in 2022 het reguliere preventief en correctief onderhoud aan de riolering uitgevoerd.

Oppervlaktewater

Het regulier onderhoud betreft het verwijderen van waterplanten in kleine waterpartijen en vijvers en het onderhouden van pompen, fontein en kunstwerken met waterelementen. In het buitengebied betreft het

onderhoud op diverse locaties duikers en beschoeiingen vervangen. Watergangen in het buitengebied worden onderhouden conform de wettelijk verplichting voor onderhoud watergangen en eisen van het waterschap.

Twee opdrachten uit 2022 zijn vertraagd door extra onderzoek. De opdrachten zijn verstrekt, maar uitvoering vindt plaats in 2023, te weten:

- Reinigen en vrijmaken van duikers industrieterrein De Stroet in Lunteren.
- Renovatie/aanpassing watertechniek kunstwerk Het Matras.

Gemeentelijk wagenpark

In 2022 was de vervanging van 5 voertuigen voorzien. Voor 2 dieselveertuigen zijn vervangende dieselexemplaren besteld. Door lange levertijden worden deze voertuigen pas eind 2023/begin 2024 geleverd. De overige 3 voertuigen zijn nog niet vervangen. Dit heeft mede te maken met een onderzoek naar de verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark dat op dit moment wordt uitgevoerd. Dit onderzoek is naar aanleiding van het raadsbesluit om per 1 januari 2026 een Zero Emissie-zone van Ede-Centrum te maken. Dit besluit is uiteraard ook van toepassing op het gemeentelijk wagenpark. Onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn om eerder voertuigen te vervangen naar elektrische varianten en wat dit betekent voor ons vervangingsbudget, de afschrijvingstermijnen en de benodigde laadinfrastructuur. De onderzoeksresultaten worden eind maart 2023 verwacht.

We blijven ons inzetten om binnen ons budget een zo duurzaam mogelijk gemeentelijk wagenpark te realiseren. Waar mogelijk worden voertuigen vervangen door een duurzame(re) variant van aandrijving: elektrisch of met Compressed Natural Gas (CNG). Dit is afhankelijk van het doel waarvoor de voertuigen gebruikt worden. Voor transport van goederen en massa is, binnen het huidige budget, elektrische aandrijving nog niet haalbaar (kracht en actieradius) en CNG in beperkte mate. De ontwikkelingen gaan snel en we blijven monitoren wat de mogelijkheden zijn.

Vastgoed

Er is in 2022 nagenoeg evenveel uitgegeven aan regulier onderhoud als begroot. De kosten voor het regulier onderhoud zijn in 2018 aanbesteed, waarbij ook de indexaties zijn vastgelegd. De afwijkingen voor het reguliere onderhoud zijn daarom beperkt gebleven.

Overzicht reserves en voorzieningen kapitaalgoederen Bedragen x € 1.000

Reserves en voorzieningen		Actueel begroot 2022	Werkelijk 2022	Verschil
V162	Voorziening vervangingsinvesteringen riolering			
	Stand op 1 januari 2022	32.195	32.195	
	Stortingen 2022	4.563	4.563	0
	Onttrekkingen 2022	-7.433	-7.512	79
	<i>Stand op 31 december 2022</i>	<i>29.326</i>	<i>29.246</i>	<i>79</i>
R417	Reserve groot onderhoud openbare ruimte			
	Stand op 1 januari 2022	2.309	2.309	
	Stortingen 2022	0	1.027	-1.027
	Onttrekkingen 2022	-851	-656	-195
	<i>Stand op 31 december 2022</i>	<i>1.459</i>	<i>2.680</i>	<i>-1.222</i>
R416	Reserve begraven			
	Stand op 1 januari 2022	733	733	0
	Stortingen 2022	0	0	0
	Onttrekkingen 2022	-136	-733	-597
	<i>Stand op 31 december 2022</i>	<i>597</i>	<i>0</i>	<i>-733</i>
V163	Voorziening Begraven			

Overzicht reserves en voorzieningen kapitaalgoederen

Bedragen x € 1.000

Reserves en voorzieningen		Actueel begroot 2022	Werkelijk 2022	Verschil
	<i>Stand op 1 januari 2022</i>	0	0	0
	<i>Stortingen 2022</i>	0	766	-766
	<i>Onttrekkingen 2022</i>	0	0	
	<i>Stand op 31 december 2022</i>	0	766	-766
V147	Voorziening onderhoud gem. vastgoedportefeuille			
	<i>Stand op 1 januari 2022</i>	4.531	4.531	
	<i>Stortingen 2022</i>	1.459	1.459	0
	<i>Onttrekkingen 2022</i>	-4.523	-2.667	-1.855
	<i>Stand op 31 december 2022</i>	1.467	3.322	-1.855

Toelichting op de reserves en voorzieningen
Voorziening vervangingsinvesteringen riolering

In deze voorziening zijn middelen gereserveerd voor de vervanging van riolering. Tevens worden de jaarlijkse voor- en nadelen op de exploitatie van het product riolering via deze voorziening verrekend. Hierdoor worden grote schommelingen in het tarief rioolheffing voorkomen en wordt gewaarborgd dat elke geïnde euro rioolheffing aan riooltaken wordt besteed.

Reserve groot onderhoud openbare ruimte

Deze reserve wordt gebruikt voor het uitvoeren van groot onderhoud van de producten Wegen en Openbare verlichting. Bij de Programmabegroting 2023-2026 is besloten om dit te verbreden met groot onderhoud van Openbaar groen en Openbare speelgelegenheden. De stand van de voorziening is per 31 december 2022 € 1,2 miljoen hoger dan verwacht. De oorzaken hiervan zijn divers. Door onder andere scopewijzigingen, leverings- en capaciteitsproblemen bij aannemers, een vorstperiode in december en een langere voorbereidingstijd vanwege integrale afstemming zijn diverse projecten getemporeerd.

Conform raadsbesluit 37562 d.d. 12 november 2015 wordt de toekomstige vrijval kapitaallasten van het krediet van € 3 miljoen inzake "Vervanging openbare ruimte" toegevoegd aan deze reserve.

Reserve begraven

Begraven is een gesloten product. De reserve begraven wordt gebruikt om de jaarlijkse voor- en nadelen op het product te verrekenen (egaliseren). De onderhoudskosten die voortkomen uit het exploitatieplan Begraven worden op deze manier gedekt uit de reserve. In 2022 is onttrekking aan de reserve is € 70.000 lager dan begroot, omdat het resultaat op het product begraven positiever is uitgevallen. Oorzaak hiervan zijn meer ter aarde bestelling en meer verlengen van grafrechten dan ingeschat. In de Visie Begraven is het doel opgenomen om het product 100% kostendekkend te krijgen. Dit willen we doen door geleidelijk de leges in kleine stapjes te verhogen in plaats van door over enkele jaren in 1 keer de leges fors te verhogen. De Visie Begraven wordt in 2023 aan de raad ter behandeling aangeboden. Om te voldoen aan de uitgangspunten vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden, is besloten om de reserve Begraven per eind 2022 om te zetten naar een (egalisatie) voorziening.

Voorziening onderhoud gemeentelijke vastgoedportefeuille

In deze voorziening zijn middelen gereserveerd voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Een deel van het geplande groot onderhoud is niet uitgevoerd. Dit zorgt voor een lagere onttrekking uit de voorziening. Dit wordt deels veroorzaakt door vertraging in de oplevering van onderhoudswerkzaamheden. Voor het groot onderhoud zijn we veelal afhankelijk van leveringen van materialen en personeel bij aannemers. Helaas zijn er diverse onderhoudsprojecten die vertraging hebben opgelopen door leveringsproblemen. Naast vertraging zijn we ook kritisch op het uitvoeren van het werk. Als de kwaliteit nog voldoet aan de minimaal gestelde onderhoudsnorm stellen we het groot onderhoud uit. Tot slot zijn er ook werkzaamheden uitgesteld om deze te combineren met maatregelen voor verduurzaming, waar

de gemeenteraad in november 2022 met de Programmabegroting 2023-2026 middelen voor beschikbaar heeft gesteld.

4.4 Financieringen (Treasuryparagraaf)

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Meer concreet gaat het om financiering van de uitvoering van ons beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, zorgen voor voldoende liquide middelen, goed beleggen van tijdelijke overschotten en het daarbij afdekken van rente- en kredietrisico's.

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)
- [Wet Financiering Decentrale Overheden \(FIDO\)](#)
- [Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken \(2019\) \(Commissie BBV\)](#)
- [Notitie Rente 2017 van de Commissie BBV](#)
- [Nota treasury, Ede 2017](#)
- [Verordening leningen en garanties Ede 2021](#)

Beleid

In 2022 zaten we in een positie met een hoge liquiditeit. Het hebben van banktegoeden was een groot deel van het jaar niet aantrekkelijk omdat deze gestort moesten worden bij het Rijk waartegenover nauwelijks 'rendement' stond. Gedurende het jaar is de hoge liquiditeitspositie afgebouwd.

Ontwikkelingen

Rente

De inflatie blijft op een aanhoudend hoog niveau. Verhoging van de rente is een van de instrumenten om dit te beteugelen. Dit is precies wat nu gaande is zoals uit onderstaande tabel blijkt.

Rentepercentages

Omschrijving	Programmabegroting 2022-2025	Programmarekening 2021	Programmarekening 2022
Korte rente (geldmarkt: financiering tot 1 jaar)	0,00 %	-0,25 %	0,10%
Lange rente (kapitaalmarkt: financiering \geq één jaar)	0,45 %	0,97 %	2,13%

De renteomslag lag in 2022 op hetzelfde percentage als het jaar daarvoor.

Bedragen x € 1.000.000

Renteschema	Programma- rekening 2021		Programma- begroting 2022	Programma- rekening 2022
a. De externe rentelasten	4,8	+	4,2	3,6
b. De externe rentebaten	2,1	-	2,0	1,9
A. Totaal door te rekenen externe rente	2,7	=	2,2	1,7
c. Rente grondexploitatie (1,52%)	2,0	-	1,6	1,1
c. De rente van de projectfinanciering	0,0	-	0,0	0,0
B. Rente Grondzaken en projectfinanciering	2,0	=	1,6	1,1
C. Saldo door te rekenen externe rente (A-B)	0,7		0,6	0,6
d1. Rente over het eigen vermogen	1,0	+	1,0	1,0
d2. Rente over de voorzieningen	1,6	+	1,4	1,4
D. rente over eigen financieringsmiddelen	2,6	=	2,4	2,4
De toegerekende rente (1,75%)	4,8	+	5,3	4,3
Aan de taakvelden toe te rekenen rente (C+D)	3,3	-	3,0	3,0
Renteresultaat taakveld Treasury	1,5	=	2,3	1,3

Het renteresultaat is € 1,0 miljoen lager dan begroot. We hebben minder rente toe kunnen rekenen dan waarvoor we bij de begroting uit zijn gegaan, de te financieren (rest)boekwaarden voor grondzaken zijn lager dan bij het opstellen van de begroting was ingeschat. Zie ook het onderdeel Financiering hierna.

Het renteomslagpercentage (lees: percentage dat we toerekenen aan beleidsproducten en programma's) mag niet te veel afwijken van de werkelijk verwachte rente. Doordat de rente eind 2022 tot in 2023 sterk is gaan stijgen, bezien we voorjaar 2023 of deze omslagrente naar boven bijgesteld moet worden.

Financiering

Bedragen x € 1.000.000

Financieringsoverschot/-tekort per 1 januari	Programmarekening 2021	Programmabegroting 2022	Programmarekening 2022
Te financieren (rest)boekwaarden grondzaken	37	149	33
Te financieren overige (rest)boekwaarden investeringen	341	377	354
Subtotaal	379	526	387
-/- Reserves en voorzieningen	201	220	214
-/- Aangetrokken geldleningen	163	163	154
-/- Door derden belegde gelden en waarborgsommen	2	1	3
-/- Voorfinanciering Spoorzone/Parklaan	38	23	25
-/- Overige vlottende Passiva	62	60	104
Financieringsoverschot/-tekort	-88	59	-113

We zien in lijn met eerdere jaren dat sprake is van onder meer planningsoptimisme bij onze investeringen. Vooral bij grondzaken blijven investeringen per saldo achter bij de begroting. We zien een grote uitdaging om goed inzichtelijk te krijgen hoe onze investeringsplanning er op (middel)lange termijn uit gaat zien. Voor een deel hangt dit weer samen met de slechte voorspelbaarheid van de geldstromen die 'op de plank' liggen bij het Rijk voor de grote maatschappelijke opgaven. Het wachten is op wanneer dit echt los gaat komen en hoe dit onze kasstromen gaat beïnvloeden. Een ding is zeker, het gaat om aanzienlijke bedragen.

Risicobeheersing

Kasgeldlimiet, schatkistbankieren en renterisiconorm

Voor de korte financiering (tot één jaar) geldt als norm de kasgeldlimiet. Dit is een maximum van 8,5% van de jaarbegroting (€ 396 miljoen). Voor 2022 kwam dit neer op een bedrag van maximaal € 33,7 miljoen dat kort geleend kan worden. Gemeente Ede is het gehele jaar binnen deze kaders gebleven.

De renterisiconorm voor 2022 bedroeg 20% van het begrotingstotaal, per saldo € 79,3 miljoen. Het gelopen risico, de som van de aflossingen en renteherzieningen die blijkt uit de tabel lening OG hieronder ligt ruim binnen deze norm. In 2022 zijn geen grote wijzigingen geweest in onze aangetrokken langlopende leningen.

Leningenoverzicht

De verstrekte leningen die hieronder zijn gepresenteerd maken deel uit van het saldo van de financiële vaste activa op de balans. In de tabel zijn alleen de leningen opgenomen waarover een mogelijk renterisico wordt gelopen.

Leningen uitgeleend geld (UG)	Programmarekening	Programmabegroting	Programmarekening
	2021	2022	2022
Woningcorporaties met garantie WSW	7	7	5
Woningcorporaties zonder garantie WSW	32	31	31
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	9	8	9
Ambtenarenhypotheken met hypothecaire zekerheid	1	1	1
Totaal verstrekte geldleningen (stand per 31 december)	49	47	46
Waarvan:			
- reguliere aflossingen	3	2	2
- vervroegde aflossingen	0	0	2
- bedrag waarover rente wordt herzien	0	4	4

De afname van uitgezette leningen bij woningcorporaties is in lijn met ons beleid. In 2022 zijn alle verplichtingen aan de gemeente voldaan. Iedere uitgezette lening wordt gemonitord op het risico van oninbaarheid. Hierin zijn geen bijzondere risico's onderkend.

Leningen opgenomen geld (OG)	Programmarekening	Programmabegroting	Programmarekening
	2021	2022	2022
Stand per 1 januari	170	162	162
Nieuwe leningen	60	0	0
Reguliere aflossingen	-68	-8	-8
Vervroegde (extra) aflossingen	0	0	0
Stand per 31 december	162	154	154
Bedrag waarover rente wordt herzien	2	3	3

In 2021 liep een lening van € 60 miljoen af. Deze lening is in één keer afgelost. Hiervoor heeft destijds herfinanciering plaatsgevonden met twee leningen van elk € 30 miljoen met looptijden van twee en drie jaar. Begin 2023 is een van deze leningen afgelost en heeft (nog) geen herfinanciering plaatsgevonden. De overige aflossingen bedragen reguliere aflossingen.

4.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsvoering toegelicht.

Kaderstelling

Het wettelijke kader voor deze paragraaf is te vinden in artikel 212 van de Gemeentewet. Op basis hiervan is in Ede de [Financiële Beheersverordening](#) opgesteld.

Ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling - Ede in Beweging

Met organisatieontwikkeling werken we aan een organisatie die is toegerust om de huidige en toekomstige vraagstukken van Ede te realiseren. Ontwikkeling is nodig omdat de context waarin de Edese organisatie opereert sterk verandert. Ede maakt een schaa sprong door de groei van het aantal inwoners én door de, in toenemende mate complexe, opgaven waar Ede voor staat. Denk aan het realiseren van woningbouw, de energie- en landbouwtransitie (stikstof), natuurversterking en de uitdagingen in het sociaal domein. Deze opgaven vragen om profilering op landelijk niveau. Aangevuld met de ambities van Ede en de invulling aan haar regionale centrumrol vraagt deze schaa sprong een verandering in het denken en handelen van de Edese ambtenaren. En aanpassing van de manier waarop we met elkaar werken: in processen, samenwerking, organiseren en sturing.

Om deze veranderingen te realiseren heeft de directie het programma Ede in Beweging opgezet. Drie sporen vormen de hoofdlijn: inhoud, proces en gedrag. Belangrijke leidende principes zijn een samenhangende aanpak en het gebruiken van de dagelijkse praktijk als leerschool voor de benodigde aanpassingen (in plaats van vanuit een blauwdruk werken). We ontwikkelen stap voor stap, met een heldere koers en concrete doelen. Per stap bepalen we wat nodig is om de volgende stap te maken. In 2022 hebben we de volgende resultaten bereikt:

- Focus aangebracht op de ambities
Vertaald naar maatschappelijke hoofdogaven ten behoeve van het nieuwe bestuursakkoord.
- Opgavegericht sturing versterkt (aanpassing sturingsmodel).
Hierdoor zijn we beter in staat vanuit het vraagstuk buiten te handelen door onder andere afdelingsoverstijgend samen te werken.
- Leiderschapsontwikkeling
Samenspel directie, afdelingsmanagers en opgave- en programmamanagers versterkt en de ontwikkelagenda voor 2023 2024 bepaald.
- Methodiek en een leeromgeving voor professioneel opdrachtgever en opdrachtnemersschap (OGON) ontwikkeld.
Fungeert als motor voor verandering: veranderen van denken en handelen staat centraal. Doorbreken van hinderende patronen (cultuur) en nieuwe, meer zakelijke, manier van handelen aanleren.
- Medewerkersontwikkeling
In ieder organisatieonderdeel is in beeld wat het werk in de nabije toekomst van medewerkers vraagt en zijn medewerker en leidinggevende hierover in gesprek.
- Gesprekscyclus functioneren en beoordelen vernieuwd
Gericht op de koppeling dagelijks werk – ontwikkeling medewerker en maatwerk hierop.
- 12 Ketenprocessen verbeterd ten behoeve van verbetering afdelingsoverstijgende samenwerken.

Organisatieontwikkeling - toekomstbestendig maken van de organisatie (realisatiekracht)

Naast de kwalitatieve stappen die we maken met behulp van het programma Ede in Beweging, maken de Edese organisatie klaar voor de toekomst door te investeren in realisatiekracht.

Begin 2022 is door bureau Berenschot een benchmark opgeleverd. Deze laat een objectief beeld zien hoe passend de formatie is voor onze organisatie. De totale apparaatskosten (primaire proces en overhead) per inwoner blijken 16% lager dan gemiddeld (-€ 23,0 miljoen). Uit de benchmark is dan ook de conclusie getrokken dat de capaciteit/formatie niet toereikend is, zeker gelet op de groeifase waarin Ede zich bevindt. In het bestuursakkoord is ruimte gemaakt voor extra capaciteit om een inhaalslag te maken, oplopend naar € 5 miljoen in 2026.

Deze extra middelen worden voor een deel aan de uitvoeringscapaciteit toegevoegd, maar ook voor een deel aan (strategische) capaciteit, om zo het systeem te versterken op denk- en sturingskracht. Dit laatste stelt de organisatie in staat het bestuur beter te adviseren, (financiële) risico's tijdig te signaleren en ambities/opgaven te vertalen naar concrete, gefaseerde stappen. Zo komt er meer overzicht en focus in de uitvoering. Dit helpt de juiste dingen te doen, deze goed te doen en verlaagt daarmee de druk op de uitvoering.

Voor 2022 heeft uw raad incidenteel € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld. Hiermee zijn de volgende maatregelen uitgevoerd:

Beschikbaar gesteld		1.500.000	2.500.000	3.000.000	4.000.000	5.000.000
Taakveld	Functienaam	2022	2023	2024	2025	2026
Burgerzaken	Teammanager	33.082	43.128			
Informatisering & automatisering (DIV)	Recordmanager	99.246				
Openbare orde en veiligheid	Adviseur OOV	111.093	115.948	115.948	115.948	115.948
	Jurist	123.439	128.911	128.911	128.911	128.911
Verkeer, vervoer en wegen (+ ruimtelijke specialismen)	Integrale handhavers	296.332	308.349	308.349	308.349	308.349
	Beleidsregisseur mobiliteit	41.146	128.911	128.911	128.911	128.911
	Verkeersplanoloog	37.031	115.948	115.948	115.948	115.948
Beleid Sociaal Domein	Strategische Adviseur	132.108	138.013			-
	Strategische Adviseur	132.108	138.013	138.013	138.013	138.013
Totaal		1.005.586	1.117.222	936.081	936.081	936.081

Beschikbaar voor besluiten vanaf 1-1-2023 1.382.778 2.063.919 3.063.919 4.063.919

Nieuwe WERKelijkheid

Om snel en goed in te kunnen spelen op de veranderende samenleving gaan wij ons werk ook op een andere manier organiseren. De Nieuwe WERKelijkheid helpt hierbij. Medewerkers van de gemeente Ede werken gedeeltelijk op kantoor, gedeeltelijk vanuit huis of elders. Dat hangt af van de aard van de werkzaamheden en kan dus per afdeling of medewerker verschillen. Individueel werk doe je vooral thuis.

Bijeenkomsten, overleggen en ontmoetingen met collega's zijn mogelijk op de gemeentelijke werkplekken. Bij groepsafspraken en vergaderingen wordt rekening gehouden met zowel fysieke als virtuele deelname. Digitale hulpmiddelen voorzien in communicatie en samenwerking op afstand. Daarom zorgen we voor de middelen die nodig zijn voor een goede werkplek thuis. Dus ook de digitale hulpmiddelen die nodig zijn om efficiënt, effectief en creatief met collega's, partners en inwoners in verbinding te blijven. Alle benodigde informatie, dossiers en software zijn beschikbaar om onafhankelijk van plaats je werk te kunnen doen. Daar waar nodig (bijvoorbeeld inclusie) creëren we maatwerk. Leidinggevend organiseren, motiveren en creëren een gezonde werkomgeving, zodat collega's zich goed voelen en uitstekend kunnen functioneren. De arbeidsvoorwaarden gaan we op deze situatie toespitsen. In 2022 is er een vlekkenplan opgesteld waarin alle wensen van de verschillende teams zijn opgehaald en verwerkt. Vaststelling en nadere uitvoering van dit vlekkenplan zoals inrichting, verbouwing, aanpassing en verhuizing staan gepland in 2023. Daarnaast is er in 2022 door het DT een voorgenomen besluit genomen inzake een regeling mobiliteit. Dit besluit ligt nu ter instemming voor aan

de OR; daarnaast moet er overeenstemming plaatsvinden met de vakbonden (lokaal overleg). Men verwacht in het eerste kwartaal van 2023 duidelijkheid te hebben over de exacte uitvoering van de regeling.

Overhead

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Primaire personeelskosten (inclusief inhuur)	24.699	24.132	24.548	-416
Secundaire personeelskosten	2.352	3.267	2.604	663
Automatisering	4.744	4.775	4.386	389
Huisvesting	6.540	5.221	4.159	1.062
Profitcenters	13	92	15	77
Overig	728	2.182	1.393	789
Totaal overhead	39.076	39.669	37.105	2.564
Dekking via doorbelasting aan grondexploitaties en investeringswerken	-4.037	-3.709	-3.629	-80
Netto overhead	35.039	35.960	33.476	2.484

Bovenstaande tabel bevat enkel de (loon)kosten voor overhead. De totale loonkosten en inhuurkosten van de organisatie worden toegelicht in het onderdeel Personeel en organisatie.

Personeel en organisatie

Formatie

In de Programmabegroting 2022-2025 is een formatie van 879,90 fte voor 2022 voorzien. Ultimo 2022 was de begrote formatie 913,66 fte. Op peildatum 1 januari 2022 bedroeg de bezetting 869,91 fte. Ultimo 2022 was de bezetting 891,68 fte. De toename van formatie is budgettair gedekt door college- en raadsbesluiten. Een aanzienlijk deel van de stijging vindt plaats in het ruimtelijk domein als gevolg van de ruimtelijke opgaven.

De begrote loonkosten in 2022 waren € 75,08 miljoen, de werkelijke loonkosten bedroegen € 70,41 miljoen.

Inhuur

Ede streeft ernaar om de inhuur als aandeel in personele kosten laag te houden en daar waar kan te laten afnemen. Inzet van inhuur wordt uitsluitend daar waar nodig ingezet. Inhuur kan nodig zijn in geval van 'piek en ziek' of voor de inzet van specialistisch werk dat niet duurzaam intern benodigd is. Een verhoogd ziekteverzuim heeft in de afgelopen jaren gezorgd voor extra inhuur op afdelingen. Daarnaast speelt de krapte op de arbeidsmarkt een belangrijke rol; sommige vacatures zijn moeilijk te vervullen en de werkzaamheden kunnen dan alleen worden uitgevoerd middels externe inhuur. Voor 2023 verwachten wij hierin nog geen verandering; wel wordt de inhuur blijvend gemonitord.

Het bedrag aan inhuur in 2022 bedraagt € 15,85 miljoen. Dit is 21,11 % van de begrote loonsom (€ 75.0 miljoen). Van de totale inhuur wordt een groot deel (50%) veroorzaakt door de capaciteitsvraag in projecten, programma's en producten. De verwachting is dat dit komende jaren gezien de opgaves die op ons afkomen zal toenemen.

Ontwikkelingen inhuur in cijfers

	Bedragen x € 1.000							Dekking	
	Uitzendkrachten	Interimmanagement	Projectmanagement	Spec. advies	Vaklieden	Payrolling	Totaal	Product Project Derden	Management ruimte
Totaal 2022	1.360	520	1.024	11.392	186	1.369	15.850	7.925	7.925
Totaal 2021	1.388	568	936	10.429	95	1.011	14.427	7.120	7.211
Totaal 2020	1.021	454	786	7.786	118	1.089	11.255	6.666	4.471
Totaal 2019	916	566	995	7.446	269	2.320	12.512	7.531	4.712
Totaal 2018	1.421	666	1.663	9.702	370	3.184	17.005	9.986	6.649
Totaal 2017	1.691	586	1.823	10.992	314	4.053	19.459	12.073	7.072

Doorstroom

Ede vindt de interne mobiliteit van medewerkers belangrijk. In 2022 zijn we gestart met extra aandacht te besteden aan medewerkers die ambities hebben op de interne arbeidsmarkt. Vacatures blijven wij intern delen. Naast vacatures gaan we ook meer klussen onder de aandacht brengen. Hiermee kunnen medewerkers ook eens proeven aan een andere rol en stimuleren wij de doorstroom. Medewerkers die hun werkzaamheden om wat voor reden dan ook niet meer kunnen uitvoeren proberen we in eerste instantie altijd intern te herplaatsen. Mobiliteit en duurzame inzetbaarheid zijn en blijven belangrijke gespreksonderwerpen in het 'goede gesprek' tussen leidinggevende en medewerker.

Instroom

De arbeidsmarkt in Nederland is overspannen. Wij zien dit ook in Ede terug. Alhoewel wij er tot nu nog betrekkelijk goed in slagen vacatures (tijdig) te vervullen, zien wij ook hier de schaarste op de arbeidsmarkt terug. Voor 2023 zien wij dit beeld niet veranderen. Mogelijk kan dit beeld zich vertalen in extra inhuur/inzet externe bureaus als vacatures onaanvaardbaar lang niet zouden kunnen worden vervuld. Ede heeft een nieuwe arbeidsmarkt strategie en -campagne klaar staan om deze uitdaging het hoofd te bieden.

Instroom	119
Uitstroom	97
Doorstroom	77

Ontwikkeling medewerkers

De duurzame inzetbaarheid van medewerkers blijft een voortdurend focuspunt. Met behulp van strategische personeelsplanning is in 2022 bepaald welke ontwikkel-interventies nodig zijn op vaardigheden, houding en gedrag van onze medewerkers om de prioritaire opgaven van Ede (de Omgevingswet, de transformatie sociaal domein, de opgave dienstverlening en wijkgericht werken) optimaal te helpen realiseren. Aansluitend worden de benodigde vaardigheden en competenties nader vertaald naar plannen en worden deze in uitvoering genomen. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling/pilot van de leeromgeving Opdrachtgever-Opdrachtnemer. Het leiderschapstraject is in 2022 steviger verbonden met Ede in Beweging. In 2022 is de uitvoering van de verschillende leerlijnen tot uitvoering gebracht. Daarnaast is er een tweedaagse uitgevoerd voor leidinggevendenden waarbij het nieuwe sturingsmodel centraal stond.

Duurzame inzetbaarheid wordt geënt op de Nieuwe WERKelijkheid, het hybride werken. Het aanbod aan individuele en collectieve interventies wordt hierop afgestemd. Het behouden en stimuleren van de vitaliteit krijgt, ook in afstemming met OR en bonden extra aandacht, mede vanuit de te verwachten focus op vitaliteit vanuit de CAO. Aandacht gaat uit naar de medewerkers die ouder zijn en in zware beroepen werken. De insteek hierbij is maatwerk. Het Sociaal Convenant tussen bonden en organisatie is in 2022 meerjarig overeengekomen wat de werkzaamheid en continuïteit ten goede zal komen.

Verzuim, inzetbaarheid en veiligheid

Jaar	0-7 dagen	8-42 dagen	43 - 365 dagen	> 365 dagen	Totaal
2022	0,9	0,8	3,3	1,7	6,7
2021	0,4	0,5	3,2	2,0	6,1
2020	0,6	0,7	2,3	0,8	4,4
2019	0,8	0,7	2,5	0,5	4,5
2018	0,8	0,6	2,0	1,0	4,4

In 2022 is het verzuim gestegen ten opzichte van 2021. Dit is in lijn met de landelijke trend. De eerste signalen aan het eind 2022 en het begin van 2023 lijken te duiden op een voorzichtige neerwaartse buiging van de trend die tot nog toe omhoog ging. We zien nu dat de stijging vooral voortkomt uit kortdurend verzuim. Covid en

griep maken hier deel van uit. Ook het langdurig verzuim blijft te hoog. De directie zet vol in op de beheersing van het verzuim. Het management heeft extra training gekregen. We hebben gerichte expertise vanuit de arbodienst ingezet. Periodiek medisch onderzoek is uitgevoerd op plekken waar uitval (bijvoorbeeld bij zwaar werk door oudere medewerkers) zou kunnen optreden. Er is ook extra aandacht voor de medewerkers die re-integreren. Voor 2023 staat een organisatiebreed programma op stapel, waarin we met hulp van externe expertise (Falke&Verbaan) gaan werken de aanpak van verzuim en inzetbaarheid in onze organisatie.

Het belang van de veiligheid van onze medewerkers is absoluut. De agressie als gevolg van korte lontjes, maar ook een ruwere bejegening in het algemeen vinden bestuur en directie onacceptabel. In 2022 ging P&O in gesprek met een groot deel van de medewerkers met klantcontacten. We bespraken onder andere het vernieuwde agressieprotocol. Daarnaast hebben we diverse trainingen in het omgaan met agressie aangeboden. Wij blijven hier mee doorgaan zodat alle medewerkers met klantcontact getraind worden.

Integriteit

Het belang van integriteit en aandacht voor ongewenst gedrag wordt organisatie breed uitgedragen. De bewustwording ten aanzien van integriteit is verstrekt met online dilemma trainingen en themabijeenkomsten bij de afdelingen.

Na afstemming met vertrouwenspersonen en OR is in 2022 de gedragscode integriteit geactualiseerd. Niet alleen is er sprake van een herijking ten aanzien van formele landelijke regelgeving waarbij Ede aansluit, ook is op onderdelen verduidelijking opgenomen waardoor de gedragscode meer een levend document is geworden dat past bij de tijdsgeest.

Inclusie

Ede wil een inclusief werkgever zijn waar de waarde van het verschil tussen mensen wordt herkend en gewaardeerd, juist ook omdat met verschillende invalshoeken onze besluitvorming beter wordt.

Ede voldoet aan de banenafpraak en heeft door invoering van nieuw beleid in 2022 afgesproken om elk jaar drie medewerkers vallend onder de banenafpraak in dienst te nemen. Door het project jobcarving bij belastingen is daar inmiddels een nieuwe medewerker succesvol geplaatst en ook bij diverse andere afdelingen zijn inmiddels nieuwe collega's gestart. Ook zetten we stappen met inclusief leiderschap zoals de workshop Deep Democracy welke aan bod kwam in het menu van het leiderschapstraject. Wij blijven ook in 2023 inzetten op inclusie met als speerpunt objectief selecteren en uitbreiden project jobcarving.

Digitalisering en informatievoorziening

In 2022 is onder meer ingezet op het vergroten van de (be)stuurbaarheid van de ICT organisatie. Daarmee borgen we dat de schaarse ICT middelen optimaal worden verdeeld over de bestaande taken en dienstverlening, maar er ook mogelijkheden beschikbaar blijven om de ambities van de gemeente te helpen verwezenlijken. Inwoners verwachten steeds meer van de overheid. Voor sommige inwoners betekent dat snelle digitale dienstverlening. Maar andere inwoners hebben meer ondersteuning nodig, en stellen een persoonlijke aanpak op prijs. Ede investeert blijvend in optimale dienstverlening voor inwoners, waarbij we de mogelijkheden van de technologie benutten maar ook aandacht hebben voor de diversiteit aan wensen en verwachtingen in de samenleving. Een belangrijke ontwikkeling die mede mogelijk wordt gemaakt door ICT is datagedreven werken. Data is het nieuwe goud, en in Ede hebben we forse stappen gemaakt om de kansen die werken met data biedt te verzilveren. Bijvoorbeeld door data-analyse in te zetten bij het maken van beleid, of bij het monitoren van de voortgang op het realiseren van strategische doelstellingen. De ervaringen hiermee leiden stap voor stap tot de contouren van een toekomstbestendig gemeentelijk informatielandschap. Daarbij is continue aandacht voor de privacy van onze inwoners en ethische aspecten. Ontwikkelingen rondom werken met data, maar ook toenemende dreigingen van buitenaf, vereisen forse inspanningen om onze systemen en de gegevens van onze inwoners te beschermen. Specialistische op het gebied van techniek, data, processen, privacy en ethiek werken hiervoor nauw met elkaar samen. In 2022 is gestart met een onderzoek naar de wijze waarop de gemeente zich wil verhouden tot het gebruik van innovatieve nieuwe technologie, bijvoorbeeld in

de openbare ruimte. Ede volgt hiermee een landelijke trend, waarin steeds meer gemeenten een positie kiezen ten aanzien van de inzet van nieuwe technieken om inwoners te bedienen en ambities te realiseren. Met name op het gebied van ICT hebben we last van de krappe arbeidsmarkt. Niettemin zijn we er in geslaagd diverse vacatures te vervullen. Het behouden en aantrekken van steeds hoger gekwalificeerde ICT-specialisten vraagt echter blijvende inzet.

Auditing, privacy en security

Informatieveiligheid en Privacy

In 2022 is opnieuw een meting uitgevoerd van de Functionaris voor Gegevensbescherming (FG). Daarnaast hebben, op basis van het controleplan, verdiepende toetsen plaatsgevonden. Onder andere op het register van verwerkingen en de procedure voor het melden van datalekken.

Blijvende aandacht vraagt het beleid en de governance voor Informatieveiligheid en Privacy. Door ambtelijke en bestuurlijke gesprekken wordt dit landschap steeds beter ingekleurd. Ook was er aandacht voor de inrichting voor het veilig thuiswerken zodat privacy en informatieveiligheid geborgd blijft, ook in een hybride werkomgeving.

Bewustwording blijft een voortdurend aandachtspunt. Met behulp van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) zijn bij nieuwe ontwikkelingen de risico's voor privacy en informatieveiligheid in kaart gebracht. Voor bestaande processen hebben we vastgesteld dat hier een inhaalslag nodig is, waarvoor de acties inmiddels zijn uitgezet.

Daarnaast was er inspanning nodig van de FG, als onderdeel van de driehoek informatieveiligheid en privacy, voor onder andere het datagedreven werken en datadienst sociaal domein.

De ingezette samenwerking met de gemeenten Rhenen en Wageningen met betrekking tot de uitvoering van de AVG verloopt naar tevredenheid.

Auditing

In 2022 is vooral gewerkt aan de voorbereidingen en implementatie van de in 2023 verplicht wordende rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Het daarop betrekking hebbende wetsvoorstel is medio 2022 eindelijk besloten door de Tweede en Eerste Kamer.

Op basis van de benoemde acties uit een in 2021 uitgevoerde Quick Scan zijn we volop aan de slag gegaan. De accountant heeft in haar bevindingen in de interim-controle 2022 ook aangegeven dat we een inhaalslag hebben gemaakt en op de goede weg zijn.

Diverse stappen uit het gerelateerde plan van aanpak zijn uitgevoerd. We beschikken nu over een stromenoverzicht, een geactualiseerde (fraude)risicoanalyse, een VIC-plan en auditprogramma's voor alle materiële processen. We zetten deze professionaliseringsslag nu door.

We kijken daarbij ook naar de kansen van verdere digitalisering en data-analyse en in samenwerking met onze accountant kijken we ook naar IT-gerichte pilots controles.

Wij zullen de Auditcommissie en Raadswerkgroep Programmabegroting en -verantwoording bij deze doorontwikkeling betrekken.

Ook voor 2021 werd een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven.

In 2022 is de Netwerkmonitor geactualiseerd. Hierin worden de risico's op al onze netwerkrelaties in kaart gebracht en geeft een beeld van de relaties die belangrijk zijn voor realisatie van onze beleidsdoelstellingen én risicovol zijn en dus aandacht vragen.

Ook de selectie voor de raadsvisitaties door een delegatie van de raadswerkgroep bij netwerkrelaties vindt op basis van deze monitor plaats.

Verder zijn onderzoeken in gang gezet als Quick Scan Samenwerking in de Regio en evaluatie Werkkracht.

Preventie van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik

In 2022 is aanvullend aandacht besteed aan de preventie van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Voor fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik worden onderstaande definities gehanteerd:

- Fraude omvat een opzettelijke handeling door een of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen.
- Misbruik omvat het opzettelijk, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheids subsidies of -uitkeringen te verkrijgen of een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Bij misbruik is er geen sprake van samenwerking van derden met interne werknemers.
- Oneigenlijk gebruik omvat het verkrijgen van overheidsbijdrage of het betalen van een te laag bedrag aan heffingen door het aangaan van rechtshandelingen in overeenstemming met de bewoording van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

In 2022 is er een opzet gemaakt voor een overkoepelende (fraude)risicoanalyse waarin alle onderkende frauderisico's zijn opgenomen. In deze risicoanalyse zijn tevens de beheersmaatregelen (bestaande uit preventieve en repressieve interne controles) opgenomen ten aanzien de onderkende frauderisico's. Vermoedens van fraude, al dan niet vanuit deze beheersmaatregelen, worden intern gemeld. Aanvullend op de risicoanalyse is er een gedragscode integriteit, een klokkenluidersregeling en een vertrouwenspersoon. Bewustwording c.q. integriteit is een belangrijk punt in de preventie van fraude. Middels afdelingsoverleggen en online dilemma trainingen is het thema integriteit actueel gehouden in 2022.

De preventie van fraude is per heden nog niet geformaliseerd in een overkoepelend fraudeprotocol. Voor de preventie van misbruik en oneigenlijk gebruik (hierna: M&O) is er al een vastgestelde Nota Misbruik & Oneigenlijk Gebruik. In deze nota is opgenomen hoe de interne bewustwording, de controle en de sancties ten aanzien van M&O geregeld zijn. Bij elk nieuw beleid wordt aan de voorkant bepaald of dit een M&O gevoelige regeling betreft. Dit gebeurt aan de hand de bewoording van het beleid (oneigenlijk gebruik) en gelegenheid en motivatie (misbruik). Voor misbruik worden preventieve en repressieve interne controles opgezet. Voor oneigenlijk gebruik wordt een analyse gemaakt voor de doelmatigheid.

In 2022 hebben er geen gevallen van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik voorgevallen.

Huisvesting

Het jaar 2022 stond in het teken van de 'terugkeer' naar kantoor na de coronaperiode. De aanpassingen die in Het Raadhuis, de Werf en andere locaties in verband met corona waren gedaan zijn deels teruggedraaid. Wel zijn we het hybride werken verder blijven ontwikkelen en faciliteren met onder andere het ondersteunen van het inrichten van de thuiswerkplek (regeling Thuiswerkfaciliteiten). Dit in het kader van de organisatieontwikkeling. Ook het restaurant heeft gezocht naar mogelijkheden om ook tijdens en na Corona de dienstverlening in te vullen, zoals het opstarten van de 'Grab & Go', en het aanbieden van warme maaltijden 'to go'.

Vanuit het programma de Nieuwe Werkelijkheid is, mede op basis van de experimenten die in najaar van 2021 zijn gestart, een definitief plan opgesteld op basis waarvan we het nieuwe inrichtingsconcept in 2023 implementeren.

In 2022 is een aantal onderhoudsprojecten uitgevoerd, met name om achterstallig onderhoud in te halen.

4.6 Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid Bestuur. De openbaarheidsparagraaf die u hier voor het eerst aantreft komt voort uit de Woo.

De wet draagt bij aan een transparante overheid en geeft regels over de manier waarop verzoeken om openbaarmaking van informatie worden behandeld (passieve openbaarmaking), welke informatie standaard door de gemeente openbaar wordt gemaakt in een fasering tot en met 2026 (actieve openbaarmaking) en het verder op orde brengen van de informatiehuishouding. De implementatie van de Woo loopt door tot eind 2026. Om de impact van bovenstaande thema's te bespreken, zijn informatieve en interactieve bewustwordingssessies georganiseerd voor alle medewerkers gedurende 2022.

Ten aanzien van passieve openbaarmaking zijn in 2022 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Opstellen procesbeschrijving, modelbrieven en interne werkinstructies.
- Werven en aanstellen Woo-contact persoon.
- Openstellen digitale wegen: webformulier en e-mailadres.
- Interne training aan managers en medewerkers over gevolgen Woo.

Ten aanzien van actieve openbaarmaking zijn in 2022 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Gemeentelijke processen in beeld gebracht die tussen 2022 en 2026 gefaseerd standaard openbaar worden gemaakt.
- Ambitieniveau bepaald aangaande de fasering tot en met 2026 en ter informatie aan de raad gebracht.

Om meer grip op informatie te verkrijgen, zijn in 2022 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Een inventarisatie van het inrichtingskader op informatiebeheer en de prioritering van benodigde aanvulling.
- Gestart met het opzetten van een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer.
- Een project opgestart om een e-depot aan te schaffen en te implementeren. Bij de Programmabegroting 2023-2026 zijn hiervoor middelen gereserveerd voor benodigde investeringen. Wij stellen voor een krediet van € 155.000 beschikbaar te stellen in 2023.

4.7 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Ede is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en financieel betrokken. In dat geval is er sprake van een 'verbonden partij'. Verbonden partijen kunnen zowel voor de realisatie van het beleid van de deelnemende partijen als voor de financiële gevolgen daarvan van grote betekenis zijn. In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie op en de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen. Wanneer sprake is van uitsluitend een financieel of bestuurlijk belang, valt dit niet onder de definitie van verbonden partij en zijn eventuele risico's betrokken bij de paragraaf weerstandsvermogen.

Kaderstelling

- Kadernota Verbonden Partijen
- Handreiking Netwerkrelaties Gemeente Ede 2016

Beleid

Ter bepaling van de mate van toezicht is de netwerkmonitor het instrument. Voor de netwerkmonitor wordt voor de meest significante netwerkrelaties de risicoscore en bijdrage aan de strategische doelen bepaald. Deze wordt periodiek geactualiseerd.

Toezicht op doelrealisatie door een netwerkrelatie wordt verscherpt, indien uit de netwerkmonitor blijkt dat een relatie zowel een hoge risicoscore heeft én een belangrijke bijdrage levert aan strategische doelen. Sprake is van een doorlopend proces om interventiestrategieën door te ontwikkelen. Kaders van governance en toezicht op externe partijen dienen aan te sluiten bij de gewenste manier van werken. Werksessies met accounthouders vinden periodiek plaats. De gemeenteraad maakt gebruik van deze monitor voor de keuze waar de jaarlijkse visitaties van de raad bij netwerkpartijen plaatsvinden.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden

In vergelijking met voorgaande jaren is de inzet op corona aanzienlijk teruggebracht, al blijft het wel een aandachtspunt. De opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne alsmede de crisishulpverlening van asielzoekers vroegen dit jaar alle aandacht en inzet. Deze extra inzet heeft geleid tot prioritering in diverse taken.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden			
Openbaar belang	Goede en tijdige brandweezorg. Uitvoering geven aan de Wet Publieke Gezondheid (inclusief Jeugdgezondheidszorg), dit voor zover het aan de gemeente opgedragen taken bevat. VGGM levert een bijdrage aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen op programma 2 voor de gezondheidszorg en programma 6 voor de brandweezorg.		
Financieel belang	Ede betaalt € 11.111.000 als inwonersbijdrage (17,1% van de inbreng van gemeenten). De gemeente is aansprakelijk voor een nader te bepalen aandeel in het liquidatieplan voor het geval de Gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven, failliet zou gaan of haar verplichtingen niet nakomt.		
Bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de VGGM (het regionale College), wordt de gemeente Ede vertegenwoordigd door burgemeester Verhulst en wethouder Meijer (op basis van zijn portefeuille Gezondheidszorg). De besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen (één stem per gemeente, totaal 15 gemeenten). Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag. Besluiten betreffende de (meerjaren-) begroting en de jaarrekening, alsmede de aan de begrotingen ten grondslag liggende (meerjaren-) beleidsplannen worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft (Ede 14% van het totaal aantal stemmen).		
Financiële gegevens		01-01-2022	31-12-2022*
	Eigen vermogen	€ 9.615.000	€ 8.496.000
	Vreemd vermogen	€ 32.297.000	€ 33.410.000
	Resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.		

* Cijfers ontleend aan de Begroting VGGM 2023

Omgevingsdienst de Vallei

De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) is een uitvoeringsdienst. Opgericht op 1 april 2013 met vijf partnergemeenten. Gelderland heeft zeven OD's die samenwerken in het Gelders Stelsel. De OddV draagt in hoge mate bij aan de strategische doelen van de gemeente Ede, namelijk het waarborgen van een veilige en

leefbare fysieke leefomgeving. Daarvoor voert OddV de taken uit op het gebied van vergunningverlening (bouwen en milieu), toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leefomgeving.

Omgevingsdienst de Vallei			
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht met als doel een veilige en leefbare fysieke leefomgeving te kunnen waarborgen. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de verschillende omgevingsdiensten in Gelderland (Gelders Stelsel).		
Financieel belang	Bijdrage Ede over 2022 betreft € 6.166.923		
Bestuurlijk belang	Wethouder Versteeg vertegenwoordigt de gemeente Ede in het algemeen en dagelijks bestuur van de OddV.		
Financiële gegevens		01-01-2022*	31-12-2022*
	Eigen vermogen	€ 778.000	€ 341.000
	Vreemd vermogen	€ 2.336.000	n.n.b.*
	Resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	Op 1 juli 2023 treedt de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) in werking. Dit heeft diverse gevolgen, die ook financieel kunnen doorwerken. Daarnaast blijven de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel en de hoogte van de tarieven voor inhuur, aandachtspunten voor de OddV.		

* Financiële gegevens gebaseerd op Programmabegroting OddV 2023-2026 en Jaarverslag 2021. Inschatting over Vreemd Vermogen niet mogelijk, omdat deze voornamelijk bestaan uit kortlopende verplichtingen. De hoogte van deze verplichtingen was ten tijde van opstelling Programmabegroting 2023-2026 nog niet in te schatten.

Regio Foodvalley

De gemeenschappelijke regeling Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten. De regio concentreert zich op de thema's landbouw, voedsel, energie, economie, ruimte, wonen en mobiliteit. De strategische hoofdopgaven van de regio zijn geformuleerd in de Strategische Agenda 2020-2025. In 2022 zijn de veranderingen in de governance en de inrichting van de Economic Board vastgesteld door vaststelling van samenwerkingsafspraken. Ook zijn alle bestuurlijke rollen herverdeeld naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022.

Regio Foodvalley			
Openbaar belang	De Regio Foodvalley spant zich in voor zeven strategische hoofdopgaven, die zich richten op het vestigingsklimaat en de leefomgeving van het Foodvalley-gebied dat acht gemeenten beslaat.		
Financieel belang	De algemene bijdrage voor het regiokantoor 2022 bedroeg voor Ede € 388.245. De bijdrage aan de strategische agenda bedroeg € 500.563. Daarnaast stortte Ede € 120.411 in het mobiliteitsfonds.		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Verhulst is voorzitter en wethouder Versteeg is lid van het algemeen bestuur. Diverse wethouders nemen plaats in portefeuillehouders-overleggen.		
Financiële gegevens (jaarrekening 2021)		01-01-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	€ 3.123.929	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 2.150.945	n.n.b.
	Resultaat 2022	n.n.b.	

Risico's	Het weerstandsvermogen van de gemeenschappelijke regeling wordt voldoende geacht om de risico's af te dekken.
----------	---

Regio De Vallei

Regio De Vallei		
Openbaar belang	De Regio de Vallei is een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen. Het doel van dit samenwerkingsverband is het huishoudelijk afval van de regiogemeenten op een zo milieuvriendelijke manier en tegen een zo laag mogelijk tarief verbranden. Regio de Vallei levert een bijdrage aan het behalen van de gemeenschappelijke doelstellingen op programma 5 voor Afvalstoffenverwijdering.	
Financieel belang	De bijdrage van gemeente Ede aan de GR is op basis van het inwoneraantal en bedraagt in 2022 € 23.347.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit vijf leden, elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen met volstreekte meerderheid van stemmen. Wethouder Versteeg vertegenwoordigt de gemeente Ede in het algemeen bestuur.	
Financiële gegevens		
	01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	41.966	n.n.b.
Vreemd vermogen	22.700	n.n.b.
Resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente Ede	

BVO De Valleihopper

BVO De Valleihopper		
Openbaar belang	De regeling is getroffen voor gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers (Ede, Barneveld, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen) in het kader van de uitvoering van hun bedrijfsvoeringstaken betreffende het Vraagafhankelijk vervoer en het OV-vangnet. Hiermee levert het een bijdrage aan de doelstellingen van programma 3 Individuele Ondersteuning.	
Financieel belang	De bijdrage voor de gemeente Ede bedroeg in 2022 € 78.796. Het gaat om de kosten van het beheerbureau. De verdeling van de totale kosten vindt plaats op basis van het aantal inwoners (peildatum 01-01-2021). Dit komt voor Ede neer op 32,5% van het totaal van de deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijk belang	Namens de gemeente Ede is wethouder De Pater lid van het bestuur. Besluitvorming vindt plaats bij meerderheid van stemmen. Elk bestuurslid heeft 1 stem met in totaal 8 bestuursleden.	
Financiële gegevens		
	01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	BVO De Valleihopper houdt geen balans bij, heeft derhalve geen eigen en vreemd vermogen. Alle eventuele tekorten en/of overschotten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld, naar rato van de inbreng van de deelnemers in de regeling.	

Vennootschappen en coöperaties

ACV NV

ACV NV is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen. De aandelen zijn in het bezit van de gemeente Ede, Wageningen, Renkum, Veenendaal en Renswoude. ACV Gemeenten BV voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit en ACV Bedrijven BV verzorgt de commerciële activiteiten van de groep. Stichting Restore Kringloop met winkels in Ede en Veenendaal zamelt gebruikte goederen en materialen in en brengt deze - al dan niet opgeknapt - terug in het maatschappelijk verkeer. In totaal biedt ACV NV werk aan meer dan 300 medewerkers en vrijwilligers. Naast de focus op de kernactiviteit afvalinzameling, is er grote aandacht voor duurzaamheid (onder andere hergebruik) en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Restore, Road2Work en dergelijke). Taakverbreding heeft plaatsgevonden richting beheer openbare ruimte.

ACV NV			
Openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval in stromen, die op een milieuhygiënisch en economisch verantwoorde wijze kunnen worden hergebruikt, of verwerkt tegen een voor de burgers zo laag mogelijk tarieven.		
Financieel belang	De geraamde omzet van de ACV NV ten behoeve van de gemeente bedraagt € 15 miljoen. Het ingebrachte aandelenkapitaal bedraagt € 2.698.000. De gemeente heeft de verplichting een eventueel negatief bedrijfsresultaat aan te vullen. Verplichting tot garantieverstrekking aan derden in verband met verplichtingen ACV Gemeente B.V. ten opzichte van die derden. Levert een bijdrage aan onze doelen op programma 5.		
Bestuurlijk belang	De gemeente Ede heeft 46% van de aandelen. Wethouder Meijer vertegenwoordigt Ede bij de vergadering van aandeelhouders.		
Financiële gegevens		01-01-2022	31-12-2022*
	Eigen vermogen	€ 13.444.000	€ 14.055.000
	Vreemd vermogen	€ 19.751.000	€ 18.345.000
	Prognose resultaat 2022*	€ 784.000	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.		

* Cijfers ontleend aan de begroting 2023 (prognose balans 2022). Prognose resultaat 2022 ontleend aan de 3e kwartaalrapportage 2022.

Werkkracht Ede BV

Werkkracht Ede BV	
Openbaar belang	Werkkracht Ede BV is per 1 januari 2018 opgericht voor de dienstverlening voor de brede doelgroep van de Participatiewet, inclusief Wsw-medewerkers. Werkkracht is een overheids-BV en spant zich in om iedereen, die behoort tot de brede doelgroep van de Participatiewet, mee te laten doen naar vermogen, bij voorkeur in een reguliere baan.
Financieel belang	Gemeente Ede is enig aandeelhouder, het aandelenkapitaal bedraagt € 1. De jaarlijkse opdracht van Ede aan de vennootschap bedraagt afgerond € 15 miljoen. Wanneer kosten en opbrengsten tegenvallen, vangt Werkkracht deze op met eigen Weerstandsvermogen. Bij de start is € 500.000 weerstandsvermogen ingebracht. Als dit onvoldoende blijkt is de gemeente Ede risicodragend. Vooralsnog lijkt het huidige weerstandsvermogen voldoende om de risico's op te vangen. Het reguliere risico van Werkkracht is gekoppeld aan de ontwikkeling van de

Bestuurlijk belang	arbeidsmarkt en werkgelegenheid.	
Financiële gegevens	Gemeente Ede is 100% aandeelhouder. Wethouder Meijer vertegenwoordigt Ede bij de aandeelhoudersvergadering.	
	01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 577.059	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 1.685.869	n.n.b.
Resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.	

Bank Nederlandse Gemeenten

Bank Nederlandse Gemeenten		
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Levert een bijdrage aan onze doelen op programma 8.	
Financieel belang	€ 271.050 (108.420 aandelen x € 2,50)	
Bestuurlijk belang	De gemeente Ede heeft 0,2% van de aandelen.	
Financiële gegevens	01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 5.062.000.000	€ 4.615.000.000
Vreemd vermogen	€ 143.995.000.000	€ 107.459.000.000
Resultaat 2022	€ 300.000.000	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.	

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV)		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband van tien Veluwe gemeenten en de provincie Gelderland voor het verbeteren van de kwaliteit van de vakantieparken en hiermee bij te dragen aan een sterkere positie van de Veluwe als toeristisch recreatieve bestemming. OMVV levert een bijdrage aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen op programma 5.	
Financieel belang	De provincie bezit de helft van de aandelen, de gemeenten gezamenlijk de andere helft. Bij oprichting zijn 45.000 aandelen geplaatst: elk aandeel is nominaal een euro waard. Op basis van de verdeelsleutel (aantal inwoners en aantal vakantieparken) bezit Ede 9% van de aandelen. Dit betekent van de verdeelsleutel een vertegenwoordiging van € 4.049. De gemeente heeft de verplichting een eventueel negatief bedrijfsresultaat naar rato aan te vullen. De provincie heeft bij de start van de OMVV gezorgd voor een werkkapitaal van € 4 miljoen. In 2021 heeft de provincie een tweede agiostorting gedaan van € 4 miljoen.	
Bestuurlijk belang	Wethouder Meijer vertegenwoordigt Ede bij de vergadering van aandeelhouders.	
Financiële gegevens	01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 7.272.632	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 58.810	n.n.b.
Prognose resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.	

Leisurelands BV

Leisurelands BV		
Openbaar belang	Leisurelands B.V. is een onderneming die zich richt op duurzaam recreëren op en rondom recreatiegebieden in met name Oost-Nederland. Ruim 30 gemeenten zijn aandeelhouder van Leisurelands B.V., waaronder ook Ede.	
Financieel belang	Ede heeft 21.000 aandelen (11% van het aantal uitgegeven aandelen). De nominale waarde is € 1 per aandeel. We verstrekken geen subsidie en er wordt geen dividend uitgekeerd.	
Bestuurlijk belang	Wethouder De Pater vertegenwoordigt Ede in de aandeelhoudersvergadering.	
Financiële gegevens		
	01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen	€ 79.651.000	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 15.651.000	n.n.b.
Resultaat 2022	n.n.b.	
Risico's	<p>We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.</p> <p>Als gemeente Ede hebben wij geen enkele voorziening gelieerd aan Leisurelands B.V. op ons grondgebied. Destijds zat het belang in een eventuele komst van een recreatieplas en een aantal jaren hebben zij de recreatieve fietspaden in onderhoud gehad. Dit onderhoud is een aantal jaren geleden weer overgedragen aan de betreffende gemeenten. De kans is klein dat er bij ontbinding van de BV verplichtingen zijn die we nu niet kennen. Wij waren voornemens te onderzoeken in hoeverre verkoop van onze aandelen een optie zou kunnen zijn en het goede moment daarvoor. In Gelderland is nu echter een ambitieuze opgave geformuleerd voor nieuw te bouwen woningen waarvan een substantieel deel in de regio Foodvalley en dus ook de omgeving Ede wordt gerealiseerd. Dit zal leiden tot een toenemend aantal inwoners met toenemende voorzienings- en recreatiebehoefte. Leisurelands ziet, als de grootste aanbieder van openluchtrecreatie in Gelderland, voor zichzelf een rol in het aanbod van gratis dagrecreatie, sport, ontspanning, uitloopgebieden en evenementen in de regio. In hoeverre dit voor Ede interessant is vraagt nadere verkenning.</p>	

* Gebaseerd op jaarrekening 2021.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Parkeren Ede Centrum

De Stichting Parkeren Ede Centrum is een samenwerking tussen gemeente Ede en Q-Park om beleidsbeslissingen en uitvoerende beslissingen over de bereikbaarheid van het parkeren in het centrum vroegtijdig af te stemmen. Ook heeft de stichting tot doel om parkeervoorzieningen in stand te houden. De stichting is voortgekomen vanuit de realisatie van de parkeergarages en het parkeerbeleidsplan 2007. Indertijd was er veel behoefte om beleid en tarieven af te stemmen. Afstemming vindt momenteel niet via de stichting plaats, waardoor deze niet meer actief is.

Stichting Parkeren Ede Centrum	
Openbaar belang	Instandhouding/uitbreiding van parkeervoorzieningen in het centrum van Ede ten behoeve van de bereikbaarheid. Afstemming en overleg over ontwikkelingen en beleid met Q-park en eventueel ander aanbieders van parkeren.
Financieel belang	De financiële bijdrage bedraagt € 2.900 per jaar. Dit is een belang van 50%. Het bestuur van de stichting heeft besloten de financiële bijdrage van € 2.900 per jaar op te schorten.
Bestuurlijk belang	Wethouder De Pater vertegenwoordigt de gemeente Ede in het bestuur van Stichting Parkeren Ede Centrum.

Financiële gegevens		01-01-2022	31-12-2022
Eigen vermogen		€ 26.000*	€ 26.000*
Vreemd vermogen		n.n.b.	n.n.b.
Resultaat 2022		geen, bijdrages zijn opgeschort.	
Risico's		geen	

*Er wordt geen jaarrekening meer opgesteld vanwege inactieve karakter van de Stichting

4.8 Grondbeleid

Inleiding

Gemeente Ede heeft de afgelopen jaren veel bouwgrond geproduceerd voor de functies wonen en werken. De voorraad bouwgrond is de afgelopen jaren zeer sterk afgenomen door verkoop in de projecten. Hierdoor is de boekwaarde afgenomen en het risicoprofiel van de gemeentelijke grondportefeuille flink teruggedrongen. Begin 2022 is de nota Maatschappelijk Ondernemend Grondbeleid vastgesteld in de gemeenteraad. Hierin is een meer situationeel grondbeleid het uitgangspunt, waarin per locatie de afweging wordt gemaakt of de gemeente de gewenste beleidsdoelstellingen middels grond aankopen wil realiseren of door ruimte te bieden aan marktpartijen. De maatschappelijke doelen voor de toekomst blijven onverminderd hoog en dat komt terug in de beleidsambities van zowel het rijk, de provincie als de gemeente zelf. Tegelijkertijd zijn er diverse ontwikkelingen die zorgen voor een sterk veranderend speelveld. De uitdaging is om de risico's aanvaardbaar te houden en tegelijkertijd de durf te hebben om te investeren in nieuwe locaties.

Om richting te geven aan de ontwikkeling van Ede voor de komende twintig jaar zijn in de Omgevingsvisie vijf strategische keuzen vastgesteld. De woonopgave vormt hierin een belangrijke pijler en vormt de basis om nieuwe plannen te starten voor gebiedsontwikkeling.

De woonopgave in Nederland is erg groot. De vraag groeit sneller dan de toename van het aanbod. Ook in Ede zien we dit terug. Er is grote behoefte aan meer woningen, met name in het betaalbare segment. In de Omgevingsvisie Ede 2040 is vastgelegd dat tot en met 2040 11.000 tot 15.000 nieuwe woningen nodig zijn (gemiddeld ca. 750 per jaar). We realiseren dit via gemeentelijke projecten en door private initiatieven te faciliteren.

Naast dat we graag tegemoet willen komen aan het leveren van grond voor betaalbare woningen willen we ook bedrijventerreinen ontwikkelen om zo de regionale economie te stimuleren. We doen dit echter in economisch moeilijke omstandigheden. Stijgende bouwkosten, stijgende rentes en stagnerende grondprijzen zorgen voor druk op de economische haalbaarheid van grondexploitaties. Daarnaast zijn er nog veel onzekerheden zoals bijvoorbeeld de actuele stikstof problematiek en de aanhoudende schaarste aan mensen en materialen. Specifiek voor bedrijven geldt dat gebruikers nu geen aansluiting op het energienetwerk kunnen krijgen. Dergelijke externe factoren zijn van steeds grotere invloed op het kunnen bereiken van maatschappelijke doelstellingen.

In toenemende mate zoeken we aansluiting bij rijksmiddelen en gelden van de provincie om de gezamenlijke doelen te bereiken en betaalbaar te krijgen. Desondanks staan plannen en de voorspelbaarheid van prognoses onder druk. In het MPG 2023 worden deze ontwikkelingen geschetst en worden de eerste effecten hiervan ook zichtbaar. Gezien de impact van het grondbedrijf op de gemeentefinanciën, is het van belang te sturen op de resultaten en risico's.

In voorliggende paragraaf Grondbeleid beschrijven we achtereenvolgens het beleid in relatie tot de maatschappelijke doelstellingen, de ontwikkelingen in de markt en de financiële resultaten inclusief het risicoprofiel van het grondbedrijf.

Kaderstelling

- [Nota Maatschappelijk Ondernemend Grondbeleid](#)
- [Notitie Grondexploitaties BBV](#)

Beleid

Grondbeleid is geen doel op zich, maar faciliteert de behoefte van particulieren en bedrijven om in Ede prettig en aantrekkelijk te wonen, te werken en te recreëren. De Omgevingsvisie Ede 2040 en het Bestuursakkoord geven de richting voor de behoefte aan gebiedsontwikkelingen in de grondbedrijfsprojecten.

De gemeente hanteert een situationeel grondbeleid. De koers is gewijzigd van een voorzichtig, risico verlagend beleid naar een koers die de grote maatschappelijke opgaven centraal stelt. Waar het beleid in het verleden een risicomijdend karakter kende, kan de gemeente er in het huidige beleid voor kiezen een risicovoller beleid te voeren. We interveniëren op de grondmarkt om de maatschappelijke doelstellingen na te streven. De productie laten we deels aan de markt over, maar ook zetten we het gemeentelijk grondbedrijf in om tot de benodigde productie te komen.

We nemen als gemeente initiatief om de planvoorbereiding te versnellen en plannen economisch uitvoerbaar te krijgen. Het planproces voor gebiedsontwikkeling neemt gemiddeld minimaal 7 jaar in beslag. De komende twee tot drie jaar loopt de productie van de woningen naar verwachting nog goed door, conform de aannames in het MPG. Versnelling dáárop is niet mogelijk, vanwege doorlooptijden van procedures. In de jaren daarna is minder (harde) plancapaciteit beschikbaar en het gevolg daarvan is dat een dip gaat ontstaan in de woningbouwproductie in de periode 2025-2030. Om deze dip in de productie (zoveel mogelijk) te voorkomen, starten we nu met de planontwikkeling van woningbouwlocaties waar over 5-10 jaar daadwerkelijk woningen gebouwd kunnen worden. Kernhem-Noord is daar een goed voorbeeld van. Om deze plannen/locaties tijdig te kunnen opstarten is initiatief en regie nodig vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen 2022

Het jaar 2022 kenmerkt zich door grote economische fluctuaties. Fors stijgende prijzen zorgen voor een dalend consumenten vertrouwen. Hypotheekrentes stegen, waardoor prijzen op de woningmarkt snel stabiliseerden en zelfs ook daalden. Ook namen onzekerheden voor de uitvoering toe. Zo moest worden geanticipeerd op het Didam-arrest, dat zorgt voor langere doorlooptijden en complexer wordende procedures. Ook de problemen rondom het energienetwerk (netwerk congestie) maken dat verkopen (vooral nog) niet worden gerealiseerd. Stikstofproblematiek geeft bovendien risico's op de uitvoerbaarheid van plannen.

Een stijgende hypotheekrente zet financierbaarheid van woningen onder druk. Hierdoor zagen we in het najaar van 2022 een snel afkoelende woningmarkt. Dit wordt zichtbaar in de terugloop van uitgifte van grondposities. Meerdere ontwikkelaars hebben in de laatste maanden van 2022 aangegeven toch niet grond te willen afnemen. In meerdere projecten is de regel van 70% voorverkoop een voorwaarde voor de verkoop en levering van gronden. De verwachte opbrengsten schuiven in dit geval dan ook door naar 2023. Over 2022 werd verwacht voor 475 woningen grond te leveren (MPG 2022), er zijn er 331 gerealiseerd (dit is 30% minder dan verwacht). Met name op de Kazerneterreinen is de productie achtergebleven.

Voor de twee grote kavels op BT De Klomp waarvan de verwachting of hoop was dat ze nog in 2022 geleverd zouden worden is dit uiteindelijk niet geleverd. In 2022 is 0,3 hectare aan bedrijfsgrond door de gemeente verkocht op de grondontwikkeling Kievitsmeent - West. Dit is slechts 5% van de oorspronkelijke verwachting voor de bedrijventerreinen van 5,6 hectare voor 2022 en wordt voornamelijk verklaard door de eerder benoemde netcongestie. Bedrijven die grond (willen) kopen, verkeren in onzekerheid over wanneer zij op het net kunnen worden aangesloten.

De stijgende markttrente en prognoses zorgt ervoor dat de financiering van toekomstige investeringen duurder wordt. Bij herfinanciering van de gemeentelijke leningenportefeuille nemen de rentelasten de komende jaren naar verwachting toe. Door de eerder benoemde economische fluctuaties, maar bijvoorbeeld ook de invloed van toekomstige rijksbijdragen, zijn liquiditeitsprognoses momenteel onzeker.

Uitgangspunten MPG

Eind 2022 heeft u de uitgangspunten voor de opstelling van het MPG 2023 vastgesteld. Deze uitgangspunten betreffen de programmering van de verkopen van bouwgrond voor woningen en bedrijven en de te hanteren parameters voor rente, kosten- en opbrengststijging. Op dat moment bent u ook aanvullend geïnformeerd over de duidelijke signalen van een afkoelende woningmarkt en uitstel van leveringen van bedrijfskavels. Ook is eind 2022 door u de nota Grondprijzen 2023 vastgesteld.

Aan de hand van de voortgang in de plannen, de geschetste ontwikkelingen en de vastgestelde grondprijzen en uitgangspunten zijn de grondexploitaties geactualiseerd. Stijgende kosten en gelijkblijvende opbrengsten zorgen ook in de meerjarige prognoses voor verslechtering van de grondexploitaties. In het MPG 2023 vindt u een uitgebreide toelichting op onze portefeuille. In deze paragraaf vindt u een verantwoording op hoofdlijnen.

Resultaat grondbedrijf

In het MPG 2022 werd uitgegaan van een positief resultaat over 2022 van € 0,9 miljoen. Dit resultaat valt in de Programmarekening 2022 € 4,1 miljoen nadeliger uit; een tekort van € 3,2 miljoen. Het tekort wordt verwerkt in het programma resultaat van de gemeente en wordt ten laste gebracht van de Algemene Reserve.

Specificatie resultaat Grondbedrijf 2022	Resultaat
Storting in de Voorziening Negatieve Plannen	4.929 N
Afsluiting grondexploitaties	1.883 V
Tussentijdse winstneming	525 V
Resultaat Materiële Vaste Activa	536 N
Overige mutaties, per saldo	192 N
Resultaat grondbedrijf 2022	3.249 N

Bedragen x € 1.000

Het resultaat wordt als volgt verklaard;

- De aanpassing van de Voorziening Negatieve Plannen (VNP) als gevolg van actualisatie van grondexploitaties in het MPG. Indien hieruit blijkt dat de resultaten van de verliesgevende plannen wijzigen, moet dit direct verrekend worden met deze voorziening en daarmee met het resultaat. Op basis van de geactualiseerde ramingen zien we verslechtering van het financieel resultaat van meerdere grondexploitaties, waardoor de voorziening per saldo aangevuld dient te worden. Het tekort komt hoofdzakelijk tot uitdrukking in de grondexploitatie WFC. Door de hoge boekwaarde en lange doorlooptijd van deze grondexploitatie hebben de geschetste conjuncturele ontwikkelingen een grote financiële impact. De toevoeging aan de voorziening wordt gedempt door een toegekend bedrag voor prijscompensatie voor 2022 (Voorjaarsbrief 2023-2026).
- De resultaten op af te sluiten projecten. Wanneer projecten afgerond zijn, wordt het opgebouwde resultaat verrekend met de exploitatie. Het positieve resultaat over 2022 wordt verklaard door de afsluiting van Kernhem Vlek B-Oost. In Kernhem Oost zijn de afgelopen jaren 761 woningen en bijbehorende voorzieningen gerealiseerd. Het project is - na aftrek van eerder genomen winsten - afgesloten met een positief resterend financieel saldo van € 1,8 miljoen, dat vrijvalt in het resultaat. Ook de grondexploitaties Soma terrein en Harskamp-Kraatsweg zijn (met een gering financieel saldo) afgesloten.
- Tussentijdse winstnemingen. Deze verplichting komt voort uit de BBV-regelgeving. Het komt erop neer dat in positieve plannen jaarlijks naar rato van de voortgang winst genomen moet worden, waarbij de berekening gebaseerd is op de voortgang van kosten, opbrengsten en het risicoprofiel. De tussentijdse

winstneming bedraagt dit jaar € 525.000, met name gerealiseerd door ontwikkelingen bij Kernhem vlek B West en herstel van genomen winst bij Harskamp-Smachtenburg.

- Resultaat op materiële vaste activa (MVA). Dit zijn de 'strategische' gronden die niet in ontwikkeling zijn. Kosten en opbrengsten (onder andere belastingen, onderhoud) worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Op basis van een verplichte, driejaarlijks uitgevoerde onafhankelijke taxatie is daarnaast een klein deel van de boekwaarde afgewaardeerd. Het totale nadeel bedraagt € 536.000.
- Overige mutaties. Dit betreft het saldo op onder andere interne uren en verrekeningen die niet in de grondexploitaties kunnen worden verrekend. Dit betreffen over 2022 met name de ontwikkelkosten voor product- en beleidsontwikkeling.

Toekomstige resultaatsverwachting

De actualisatie van de grondexploitaties levert voor de lopende planexploitaties een verwacht toekomstig resultaat op van € 40,1 miljoen (nadelig). Het betreft:

- Negatieve plannen € 46,0 miljoen (n)
- Positieve plannen € 5,9 miljoen (v)

Voor de negatieve plannen wordt het toekomstige resultaat gedekt door de Voorziening Negatieve Plannen. De verwachte winsten voor de positieve plannen worden jaarlijks aan de hand van (deel) realisatie genomen en in het resultaat van het grondbedrijf verwerkt.

Doorwerking verwacht resultaat grondbedrijf in Algemene reserve

Sinds de Reserve Grondbedrijf opgeheven is, werkt het (begrote) resultaat van het grondbedrijf door in de stand van de Algemene reserve. De actualisatie bij het MPG 2023 levert een bijstelling op van de mutaties op de Algemene Reserve. Voor de komende jaren wordt een daling van de positieve resultaten en een lagere dotatie aan de Algemene Reserve verwacht.

Resultaat grondbedrijf in Algemene Reserve	Bedragen x € 1.000			
	2023	2024	2025	2026
Programmabegroting 2023-2026	1.187 V	1.410 V	965 V	720 V
MPG 2023	540 V	1.342 V	612 V	147 V
Mutatie	647 N	68 N	353 N	573 N

Voorziening Negatieve Plannen

De nadelige projecten hebben een totaal exploitatiesaldo (contante waarde per 31-12-2022) van € 46 miljoen. De voorziening Negatieve Plannen is hierop bijgesteld en bevat deze middelen. Het saldo van de voorziening neemt de komende jaren naar verwachting af, als gevolg van het afsluiten van negatieve plannen.

Boekwaarde

De boekwaarde is in 2022 toegenomen met € 2 miljoen en bedraagt per 31 december 2022 € 79,4 miljoen. Voor 2022 was in het MPG 2022 op basis van de uitgifteplanning nog uitgegaan van het verlagen van de boekwaarde met € 12,7 miljoen. Het achterblijven van de kosten op de woningbouw en de verkopen op de bedrijventerreinen zorgen dat de begrote daling van de boekwaarde in 2022 niet heeft plaatsgevonden.

Risico's

De eerder geschetste ontwikkelingen laten zien dat het risicoprofiel van de grondexploitaties is toegenomen. We onderscheiden hierbij twee soorten risico's: conjuncturele risico's en projectgebonden risico's. Dit wil zeggen dat we ons niet alleen richten op de risico's die zich op projectniveau voordoen, maar ook risico's zien die veel algemener zijn en alles te maken hebben met de conjunctuur. Deze worden in de grotere grondexploitaties ook daadwerkelijk toegerekend aan het project, waarmee we invulling geven aan een aanbeveling uit het rekenkamer onderzoek 'Grondig bekeken' van begin 2022. Hiermee beogen we een

integraler inzicht te bieden in het risicoprofiel van de projecten. We richten ons in het risicomanagement zowel op positieve risico's (kansen) als negatieve risico's. Voor de beheersing betekent dit dat gestuurd wordt op het vermijden van de negatieve risico's en het verzilveren van de positieve risico's.

Positieve en negatieve plannen

Bij het analyseren van de risico's wordt een onderscheid gemaakt tussen plannen met een verwacht positief resultaat en plannen met een verwacht negatief resultaat. Bij plannen met een verwacht negatief resultaat moet als een risico zich voordoet, en daardoor het resultaat van het plan slechter wordt, de Voorziening Negatieve Plannen worden aangevuld tot de hoogte van dit tekort. Hierbij wordt een beroep gedaan op de algemene reserve. In dit geval is het hebben van voldoende weerstandscapaciteit van groot belang. Bij plannen met een verwacht positief resultaat wordt, als een risico zich voordoet, de verwachting van het toekomstige planresultaat naar beneden bijgesteld. Er behoeft geen tekort te worden gedekt, maar het resultaat van het project neemt af (wat indirect gevolgen kan hebben voor bijv. de tussentijdse winstneming). De reservering van middelen in het gemeentelijke weerstandsvermogen voor mogelijke tegenvallers in positieve plannen is daarom niet nodig. Bij de berekening van het benodigde gemeentelijke weerstandsvermogen wordt daarom alleen ingezoomd op de (positieve en negatieve) risico's in de negatieve plannen.

Ontwikkeling risicoprofiel en simulatie

Het MPG 2023 bevat een actuele risicoanalyse van de plannen en de portefeuille. De ontwikkeling van het risicoprofiel is in onderstaande tabel weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Samenvatting totale risico's	Risico's		Saldo
	Risico	Kansen	
<i>Projecten bedrijventerreinen</i>			
Projectgebonden risico's	15.374	5.542	
Conjuncturele risico's	325	0	
<i>Projecten woningbouw</i>			
Projectgebonden risico's	5.990	231	
Conjuncturele risico's	679	0	
Totaal risico's MPG 2023	22.367	5.773	16.594
Totaal risico's MPG 2022	19.961	7.356	12.605
Vershil MPG 2023- MPG 2022	2.407	-1.583	3.989

Op basis van de actuele risicoanalyses is er in het MPG 2023 sprake van € 22,4 miljoen nadelige risico's en € 5,8 miljoen positieve risico's (kansen), per saldo 16,6 miljoen. Ten opzichte van het MPG 2022 blijkt een toename van de risico's en een afname van de kansen. Het risicoprofiel is toegenomen vanwege nieuwe en toegenomen risico's met betrekking tot onder andere stikstof (vertraging bestemmingsplan proces) en dalende grondprijzen. Het risicoprofiel neemt per saldo met € 4 miljoen toe ten opzichte van een jaar eerder (MPG 2022). Dit is een toename van 32%, waardoor meer weerstandscapaciteit benodigd is om deze risico's af te dekken.

Via een Monte Carlo-simulatie, waarbij gewerkt is met een zekerheidspercentage van 90%, is berekend dat een bedrag van € 11,8 miljoen benodigd is om de risico's op de grondexploitaties te kunnen afdekken. Een nadere onderbouwing van de risico's op de grondexploitaties is opgenomen in het MPG 2023 en bijbehorende vertrouwelijke Risicoanalyse Grondexploitaties 2023. Voor een verdere duiding van het weerstandsvermogen en de berekeningssystematiek wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

4.9 Grote projecten

Inleiding

Naast de verplichte paragrafen die in de financiële beheersverordening worden voorgeschreven, kan de gemeenteraad besluiten dat in de programmabegroting en -rekening ook niet verplichte paragrafen worden opgenomen. Een voorbeeld van een niet verplichte paragraaf is de paragraaf grote projecten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de stand van zaken van de nieuwe en de lopende meerjarige projecten met een financiële omvang van meer dan € 5 miljoen.

Veluwe Poort

Project Parklaan

Doel

De Parklaan is nodig voor een goede ontsluiting van de nieuwe ontwikkelingen op de Kazerneterreinen, de Spoorzone, World Food Center en het ENKA-terrein. De Parklaan biedt een oplossing voor verkeerskundige problemen aan de oostkant van Ede en is onderdeel van de KennisAs Ede-Wageningen.

Stand van zaken

Het project Parklaan beschikt voor het hele tracé over een onherroepelijk bestemmingsplan en vergunning wet Natuurbescherming. De Parklaan kent verschillende onderdelen met hun eigen dynamiek voor ontwerp en uitvoering:

1. Noord en Zuid; rotonde N224 tot ontsluiting Mauritskazerne - Klinkenbergerweg en ontsluiting Mauritskazerne tot de Poortwachter bij de Dr. W. Dreeslaan.
2. Kruispunt ontsluiting Mauritskazerne - Klinkenbergerweg.
3. Kruispunt de Poortwachter, aansluiting Dr. W. Dreeslaan op de A12.
4. Carpoolplek Maanderdijk.
5. Theehuis Hoekelum.

Ad 1 - De aanbesteding voor dit deel is medio 2021 afgerond met de gunning. Helaas heeft de uitvoering van het project vertraging opgelopen.

Oorzaken vertraging

Oorzaken van de vertraging is het aantreffen van eekhoornnesten en de verlegging van meerdere kabels en leidingen voordat de Parklaan aangelegd kan worden:

1. Bij het kappen van de bomen in het najaar 2021, zijn in verschillende bomen op het tracé eekhoornnesten aangetroffen. Dat betekende dat die bomen en in een straal daaromheen de bomen niet gekapt mochten worden tot het moment dat de nesten leeg zijn. Nadat de eekhoorns hun nesten hebben verlaten, zijn de laatste bomen tussen het Simon Stevin Kazerneterrein en Nieuwe Kazernelaan begin september 2022 gekapt. Het later kappen dan gepland betekende dat het werk in deze gebieden tot die tijd stillag.
2. Op grote delen van het tracé van de Parklaan moeten kabels en leidingen worden verlegd. Deze verleggingen moeten grotendeels plaatsvinden voordat de Parklaan kan worden aangelegd. Bijvoorbeeld omdat deze onder de toekomstige weg, fietspad of stoep komen te liggen. De voorbereidingen voor deze benodigde verleggingen zijn geruime tijd geleden gestart. Helaas is desondanks toch vertraging ontstaan en zijn uitvoeringstermijnen langer dan op voorhand ingeschat. Het gevolg is dat de aanleg van de Parklaan later is gestart. Het gaat om meerdere delen van de weg, waaronder de Edeseweg en Bennekomseweg.

Uitvoeringsplanning

Met de aannemer is in maart 2022 een proces gestart om de uitvoeringsplanning te herzien, passend bij het oplossen van de verschillende issues. Hiervoor zijn verschillende scenario's voor de uitvoering in beeld gebracht. Dit heeft in juli 2022 geresulteerd in versie 5.0. Die versie was basis voor de informatie aan de

gemeenteraad en voor verdere optimalisaties. Om te kunnen starten met de aanleg van het noordelijke deel, is de onderliggende planning vastgesteld.

Het resultaat van de versie 5.0 is dat niet in maart 2022, maar in oktober 2022 gestart is met de feitelijke aanleg van de weg. Op dat moment waren de voorbereidende werkzaamheden, zoals kappen van laatste bomen en explosieven- en bodemonderzoek afgerond. Openstelling van de gehele weg is voorzien in februari/maart 2024, oplevering rond de zomer van 2024.

De aannemer heeft het tracé opgedeeld in 3 delen; noord, midden en zuid:

- Noord: De planning is vastgesteld, de werkzaamheden buiten zijn gestart.
- Midden: De werkzaamheden van de aannemer zijn gecombineerd met de werkzaamheden van nutspartijen, het warmtebedrijf en een rioolvervanging. Hiermee is de scope van de werkzaamheden op dit deel verruimd met werkzaamheden die niet noodzakelijk zijn voor aanleg van de Parklaan, maar door deze in combinatie uit te voeren wel het beste voor Ede zijn. Het hiertoe benodigde verkeerssysteem treedt per 16 januari 2023 in werking, vanaf dan starten de gecombineerde werkzaamheden op dit tracé.
- Zuid: er wordt nog beschouwd wat het meest logische moment is om dit weg deel aan te leggen. De doorlooptijd van de aanleg wijzigt daarmee niet en heeft ook geen impact op de eindoplevering.

Ad 2 - Het kruispunt is in 2021 opgeleverd

Ad 3 - Het kruispunt is in 2020 opgeleverd.

Ad 4 - Carpoolplek is begin 2021 opgeleverd.

Ad 5 - Verplaatsing en renovatie is eind 2022 afgerond. Het proces tot verkoop van het theehuis start in Q1 2023.

Financiën

De gemeenteraad heeft in totaal € 66,970 miljoen beschikbaar gesteld. Dat is inclusief het krediet om de maatregelen uit het handboek KennisAs uit te voeren. Er is sprake van een sluitende businesscase. Punt van aandacht blijven mogelijke prijsstijgingen in de markt. De vertragskosten tijdens de planvorming zijn vooralsnog taakstellend opgenomen in de businesscase.

2022	Begroot	Werkelijk	Verschil	Toelichting
Kosten	15.798	6.262	9.536	Op tracé Noord/ Zuid is vertraging ontstaan, zie ad 1 in de tekst. Daardoor zijn er minder uitgaven geweest in 2022.
Opbrengsten	7.526	7.001	525	Het merendeel van de opbrengsten bestaat uit vooruitontvangen subsidies die vrijvallen vanaf de balans. De opbrengsten zijn een half miljoen lager omdat vrijval ter hoogte van de kosten plaatsvindt.

Het voordelige resultaat in 2022 is administratief van aard en heeft geen effect op het verwachte projectresultaat Parklaan. De kosten worden in een later stadium alsnog gemaakt.

Nominale bedragen x € 1 miljoen			
Investering	€	Dekking	€
Gerealiseerde boekwaarde	42,2	Provincie Gelderland (GSO-4 en MIAM)	6,5
Nog te maken kosten	24,7	Provincie Gelderland (NSL, luchtkwaliteit)	0,6
		Bijdrage algemene dienst gemeente Ede	58,3
		Bijdragen derden t.b.v. realisatie Poortwachter	3,1
		Dotatie naar project Spoorzone Ede	-3,6
		KennisAs	2,0
Totaal	66,9		66,9
Resultaat (reëel)	0		

Risico's

Binnen het beschikbare krediet is geen risicoreserve begroot. Het risicodossier wordt periodiek geactualiseerd. Het voordoen van de risico's leidt mogelijk tot onvoldoende budget voor de realisatie van de Parklaan. De risico's worden meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente. Om sturing te houden op de risico's zijn afspraken gemaakt hoe om te gaan met een nieuw risico, de waardering en het benoemen, actualiseren en monitoren van beheersmaatregelen.

Extreme prijsstijgingen

Om de extreme prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne en Covid, op te vangen is in de Programmabegroting 2023-2026 bij de vorming van de stelpost 'prijsstijgingen' rekening gehouden met een nadeel voor de Parklaan. In het eerste kwartaal 2023 staan gesprekken gepland met de aannemer om te bezien welk bedrag contractueel in rekening gebracht mag/ kan worden.

Project Spoorzone

Doel

Het doel van het project (2009) is het realiseren van een nieuw station en het aanpassen van aansluitende (spoor) infrastructuur om de volgende doelen te verwezenlijken:

1. De barrièrewerking die ontstaat door de fysieke spoorinfrastructuur ter plaatse van het station Ede-Wageningen, het SOMA- en ENKA-terrein, en die indirect ontstaat door de geluidsschermen, te verminderen.
2. De voorzieningen voor de verschillende vervoersmodaliteiten, de toegankelijkheid daarvan en de kwaliteit van de overstap tussen de verschillende modaliteiten te verbeteren.
3. Het station plus de directe omgeving als visitekaartje voor Ede op te waarderen en het daarmee creëren van een aantrekkelijke vestigingsplaats voor wonen en bedrijvigheid.
4. Een station te realiseren dat een logisch en duidelijk centrum is in het stedenbouwkundige en infrastructurele plan voor de bredere omgeving van Ede-Oost, waardoor de genoemde kwadranten rondom het station beter met elkaar worden verbonden.
5. Het project te realiseren binnen de vastgelegde kaders: doelstellingen, subsidiecondities, scope, budget, planning en samenwerking.

Stand van zaken

Voor het project Spoorzone Ede is een gemeenschappelijke projectorganisatie ingericht met medewerkers van de gemeente Ede, NS en ProRail. Deze organisatie werkt volgens afspraken over samenwerking die in de subsidiebeschikkingen en (samenwerkings- en project) overeenkomsten zijn vastgelegd.

Het inpassen van PHS en de voortijdig beëindigde aanbesteding in 2018 leidde er ook toe dat andere onderdelen afzonderlijk en/ of voortlopend zijn uitgevoerd. Het gaat dan om:

- In 2015 is een tijdelijke P&R voorziening op het WFC-terrein gerealiseerd en is de halteplaats van de Valleilijn (bus 86/88) verplaatst van de zuid- naar de noordzijde van het station.
- De Westelijke Spoorzone, is, met de oplevering van twee tunnels en openbare ruimte, in 2016 afgerond.

De realisatie van de OV-knoop is verdeeld over verschillende contracten. Na het voortijdig beëindigen, eind 2018, van de eerste aanbestedingsprocedure voor het spoorse contract, heeft het Bestuurlijk Overleg Spoorzone Ede besloten tot een nieuwe aanbestedingsprocedure. In het besluit is aangegeven de significante financiële effecten, voortvloeiende uit de vertraging als gevolg van het afbreken, zo veel mogelijk te willen beperken. Het projectmanagementteam is aan de slag en op zoek gegaan naar een aanpak om de kans op een geslaagde aanbesteding te optimaliseren en naar (besparing)mogelijkheden om de gevolgschade zoveel mogelijk te beperken. Dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen in het ontwerp en een andere aanbestedingsaanpak.

In 2019 werd duidelijk dat de PHS-dienstregeling uit 2013, waar het infra-ontwerp van het station op gebaseerd was, niet paste op de beoogde spoorinfrastructuur. De opdrachtgever voor het PHS (ministerie I&W) heeft verzocht ook hier alternatieven te onderzoeken, waarbij eveneens zoveel mogelijk gezocht is naar kostenreductie. Dankzij intensieve samenwerking tussen betrokken partijen is het gelukt om een alternatief (Railverkeertechisch Ontwerp) te ontwikkelen, dat begin 2020 goedgekeurd is. Hiermee is ook een keuze gemaakt voor het dienstregelingsmodel, i.c. alternatief "6/4" zonder sprinter Utrecht – Ede v.v.

Het spoorse contract - Contract 1

Begin april 2021 is het spoorse contract gegund aan de aannemerscombinatie EdesPoort (Van Hattum en Blankevoort, VolkerRail en van Wijnen). Al vrij snel bleken er twee uitdagingen:

- Windbelasting en de toepasbaarheid van Accoya. De aannemer heeft, in nauwe samenwerking met het projectteam en begeleiding vanuit het Kwaliteitsteam, voor deze zaken oplossingen gevonden, waarbij de esthetische kwaliteit en zowel de onderhoudbaarheid gewaarborgd is. Met name de detaillering van de knooppunten, waar de kapdelen bevestigd worden aan de kolommen, is daarbij zo complex gebleken dat gesproken mag worden van een zeer bijzondere prestatie.
Het in elkaar zetten van de kapdelen en het inhijzen van de eerste kolommen start in januari en februari 2023.
- In januari 2022 heeft de RVO de aangevraagde ontheffing wet Natuurbescherming verleend. De aanpassing was noodzakelijk als gevolg van het onverwachts aantreffen van de zandhagedis. Met het verkrijgen van de ontheffing was de voortgang veiliggesteld, en zijn hoge kosten, a.g.v. het stil moeten leggen van het project, voorkomen.

De ontheffing is verleend onder voorwaarde van een ruimhartige compensatie van nieuwe habitat, waar het projectteam (i.c. gemeente Ede en ProRail) invulling aan geven. In januari 2023 wordt duidelijk of de beoogde locatie (ten noordoosten van de Valleilijn) de instemming van het college van burgemeester en wethouders krijgt.

- Het aantreffen van de zandhagedis heeft effect gehad op de uitvoering van de werkzaamheden. Eén daarvan was dat het langzaam verkeer viaduct niet in augustus 2022 aangelegd kon worden. Daarnaast was het wel noodzakelijk om de spoorwegovergang Sysselt permanent te sluiten voordat het viaduct beschikbaar is. Inmiddels verlopen de werkzaamheden aan het viaduct gestaag en volgens planning; de ingebruikname is voorzien zomer 2023.
- Een groot issue in 2022 was de materiaal schaarste als gevolg van afgeschaalde productie door Corona en de Oekraïne oorlog. Hiermee dreigde de grote buitendienststelling van augustus in gevaar te komen. In overleg met directie van ProRail is de opdracht van de ProRail-taskforce aangepast van het inbeeld brengen van de effecten en financiële consequenties, naar een actieve sturende rol. In intensieve samenwerking met het projectteam zijn gesprekken gevoerd met leveranciers en waar mogelijk prioriteiten gesteld (in leveranties en tussen andere projecten), alternatieven gezocht (type materialen, hergebruik van vrijkomende materialen, aangepaste testprocessen tijdens de buitendienststelling, etc.). Met de genomen maatregelen kon de buitendienststelling doorgang vinden, waar ook een prijskaartje aan hangt, maar daarmee is veel erger voorkomen.

Vorbereidende werkzaamheden/ conditionerende - Contract 5

Deze werkzaamheden, vooral de ontgraving van het Frisopark en de locatie Badweg, zijn in Q1 2022 en eind 2022 financieel afgerond. Geconcludeerd kan worden dat de keuze om deze voorbereidende werkzaamheden separaat en voorafgaande aan Contract 1 uit te voeren, een goede keuze is geweest. Immers, hadden deze werkzaamheden nog deel uitgemaakt van Contract 1, dan had dit onmiddellijk tot ernstige planningsproblemen geleid.

Bus- en taxiplein, P&R-garage en openbare ruimte - Contracten 3 en 4

- Tijdens de voorbereidende werkzaamheden voor de aanbesteding van het bus- en taxiplein werd bekend dat de tijdelijke concessiehouder met langere bussen gaat rijden dan tot op heden bekend was; 21 meter in plaats van 18 meter en dat er ook rekening gehouden moest worden met nog een ander type bussen. Na een intensieve puzzel is het ontwerp hierop in zeer korte tijd aangepast. De start van de werkzaamheden aan het busplein (inclusief de inrit van de P&R-garage) is voorzien in de tweede helft van 2023. Een en ander dient bij omklap (februari 2024) gereed te zijn.
- Vanwege de huidige ongunstige marktomstandigheden, is de bouw van de P&R garage doorgeschoven. De oplevering is nu voorzien per medio 2025.
- De openbare ruimte wordt gefaseerd aangelegd in het najaar 2023/ voorjaar 2024 voor de oostzijde. De aanleg op de westzijde vindt een jaar later plaats. Daarmee wordt dan het project OV-knoop afgerond.

Financiën

2022	Begroot	Werkelijk	Verschil	Toelichting
Kosten	37.000	35.822	1.178	De kosten zijn in 2022 conform begroting gemaakt. In euro's is de afwijking een significant bedrag, relatief gezien valt het mee. Er zijn geen specifieke onderdelen die het verschil verklaren.
Opbrengsten	19.606	18.688	918	Er zit een kleine afwijking in de opbrengsten als gevolg van administratieve verschuivingen in boekjaren.

Nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	83,1	Ministerie I&W	42,1
Nog te maken kosten	48,7	Provincie Gelderland (inclusief GSO-4 gelden)	40,0
		Gemeente Ede	41,0
		Overige bijdragen	5,1
		Storting vanuit Parklaan	3,6
Totaal	131,8		131,8

Projectbudget en dekking

Het projectbudget Spoorzone Ede (Westelijke Spoorzone en OV-knoop) wordt gedekt door bijdragen van het ministerie Infrastructuur en Waterstaat, provincie Gelderland en de gemeente Ede. Het project wordt geconfronteerd met financiële tegenvallers door stijgende prijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne/ Covid en de compenserende maatregelen door het aantreffen van de zandhagedis. Tot op heden lukt het om de stijgingen op te vangen binnen het beschikbare projectbudget voor het station (Contract 1). Naar de huidige inzichten van de te verwachten omvang van de gestegen prijzen zal het projectbudget onvoldoende zijn om de OV-knoop in de loop van 2025 af te ronden.

Als beheersmaatregel is er in november 2022 voor gekozen de bouw van de P&R-garage (Contract 3) voorlopig uit te stellen (tot medio 2025) en dit deel van het projectbudget in te zetten voor de realisatie van het station. Daarmee is/ wordt voorkomen dat de afronding van het station, realisatie langzaam verkeer viaduct Sysseelt en bus- en taxiplein op korte termijn in gevaar komt.

Met de financiers worden gesprekken gevoerd om aanvullende financiering te krijgen en daarmee te voorkomen dat er een budgettaire tekort ontstaat bij de (af)bouw van het stationsgebouw, de realisatie van P&R-garage en inrichting van de openbare ruimte. Verwacht wordt dat in Q2 2023 meer duidelijkheid komt over de benodigde aanvulling en wat daarin de bijdrage van verschillende partijen wordt.

Risico's

Het risicodossier wordt periodiek geactualiseerd. Om sturing te krijgen op de risico's zijn afspraken gemaakt hoe om te gaan met een nieuw risico, de waardering en benoemen en actualiseren van de beheersmaatregelen. De beheersmaatregelen zijn gedefinieerd en worden uitgevoerd. Het effect hiervan wordt frequent besproken. Binnen het projectbudget is een bedrag gereserveerd voor de risico's in het risicodossier.

Project Kazerneterreinen

Doel

Een duurzame gebiedsontwikkeling en herbestemming van cultuurhistorisch erfgoed ten oosten van de bestaande stad Ede op de voormalige kazerneterreinen. Het betreft de kazernes Maurits Noord, Elias Beeckman en Simon Stevin. De kazerne Maurits Zuid betreft het project World Food Center (WFC) en valt buiten de scope van het project Kazerneterreinen.

Stand van zaken

Op 1 januari 2011 heeft de gemeente Ede de vier voormalige kazerneterreinen in eigendom en beheer gekregen. Dit op basis van de koopovereenkomst uit 2007 en onderbouwd door het Masterplan Ede Oost uit 2005. Vervolgens is in 2011 door de gemeenteraad het Ontwikkelingsplan Kazerneterreinen vastgesteld. Dit ontwikkelingsplan vormde in 2013 de basis voor het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen. Het uitwerkings- en beeldkwaliteitsplan Simon Stevin is in 2016 geactualiseerd.

In 2014 zijn de eerste koopovereenkomsten voor woningbouw op Maurits Noord met projectontwikkelaars ondertekend. In 2015-2021 gevolgd door koopovereenkomsten met projectontwikkelaars en particulieren voor meerdere woningbouwlocaties, vrije kavels en gebouwen op zowel Maurits Noord, Elias Beeckman als Simon Stevin.

De verkoop van woningbouwgrond en te transformeren gebouwen vindt plaats in fases. Tot 2023 is voor circa 800 van de in totaal 900 nieuwbouwwoningen grond verkocht. Uiteindelijk komen op de drie kazerneterreinen ongeveer 1.250 woningen. In de gebouwen die worden gehandhaafd worden de overige 300 woningen gerealiseerd. Veel van deze gebouwen zijn monumentaal, wat extra tijd en aandacht in het ontwikkelproces vereist. De verkoop van het eerste monumentale pand, de Frisokazerne, heeft in 2014 plaatsgevonden. Vervolgens zijn in de afgelopen zes jaar voor het gehele Beeckmancomplex (13 gebouwen), op Maurits Noord voor 13 gebouwen en voor de twee legeringsgebouwen op Simon Stevin koopovereenkomsten gesloten. Daarvan zijn de meeste gebouwen inmiddels ook getransformeerd. Op Maurits Noord resteert nog gebouw 3 (koopovereenkomst voor gesloten, levering voorzien in 2023), op de Elias Beeckmankazerne betreft dit het noordelijk deel van het monumentale cluster (geleverd aan de ontwikkelaar in 2022).

De planvorming voor een nieuwe basisschool op de Elias Beeckmankazerne, zoals opgenomen in het ontwikkelingsplan, is in 2022 gestart. Het proces wordt in 2023 verder ter hand genomen. De vervolgplanning vormt een aandachtspunt voor de verdere planuitwerking (en daarmee de afronding van de gebiedsontwikkeling Elias Beeckmankazerne).

Tot slot is in de afgelopen jaren een groot deel van de Elias Beeckmankazerne, Maurits Noord én Simon Stevin woonrijp gemaakt. Deze werkzaamheden worden de komende jaren, gekoppeld aan de resterende bouw- en ontwikkelingswerkzaamheden, verder uitgevoerd en afgerond.

Mijlpalen

Simon Stevin

De koopovereenkomst van het projectmatige deel 5b is in september 2021 ondertekend en de grond is in 2022

geleverd. De vrije kavels zijn in de verkoop. Door de verandering op de woningmarkt verloopt de verkoop moeizaam. In 2022 is 1 kavel verkocht. Het streven is dat alle 7 kavels voor het einde van 2023 geleverd zijn. In 2022 is gestart met het woonrijpmaken van het deelplan Simon Stevin. De werkzaamheden verlopen volgens planning en de verwachting is dat eind 2023 het grootste deel woonrijp is gemaakt.

Maurits Noord

Voor Maurits Noord is de nieuwbouwopgave grotendeels gereed en is enkel nog sprake van een (beperkte) toevoeging van nieuwbouw in combinatie met transformatie van gebouw 3. De bestaande panden zijn daarnaast getransformeerd, waarbij de werkzaamheden aan de Van Essen-kazerne, Bergansius en KMAR in de eerste helft van 2023 worden afgerond. Datzelfde geldt voor de nieuwbouw ter plaatse van het voormalige PMT-gebouw.

Elias Beeckmankazerne

Ten aanzien van de Elias Beeckmankazerne wordt de realisatie van het appartementengebouw voor 42 sociale huurwoningen op de voormalige sintelbaan naar verwachting in het voorjaar van 2023 in aanbouw genomen. De gronden voor 87 vrije sectorwoningen op de voormalige sintelbaan worden naar verwachting in de loop van 2023 geleverd. Datzelfde geldt voor de (interne) grondlevering voor de nieuwe school.

Financiën

<i>Businesscase</i>		Nominale bedragen x € 1 miljoen	
Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	111,4	Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	102,3
Nog te maken kosten	14,3	Nog te realiseren opbrengsten	11,2
Totaal	125,7		113,5
Resultaat (Netto Contante Waarde)	-12,4		

Risico's

Afzettempo laatste kavels en gebouwen in relatie met de gewijzigde marktomstandigheden en uitvoering van de bouwwerkzaamheden met de daaraan gekoppelde werkzaamheden voor het woonrijp maken.

Project WFC

Doel

Het doel van het World Food Center (WFC) is om bij te dragen aan de verdere economische ontwikkeling van het kennishart Ede-Wageningen. De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de ambities zoals geformuleerd in de Omgevingsvisie en het bestuursakkoord 2022.

Gebiedsontwikkeling

De basis voor de gebiedsontwikkeling WFC vormt de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Ede en WFC, de grondexploitatie WFC en de structuurvisie WFC die begin 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. In 2022 is de gebiedsontwikkeling van het WFC verder van de grond gekomen. Het voorgebouw van de Mauritskazerne is opgeleverd als bedrijfsverzamelgebouw voor foodbedrijven. Daarnaast is een vervolg gegeven aan de nieuwbouw van woningen. Ook is het bestemmingsplan voor bouwveld G, bestaande uit een appartementengebouw en collectieve parkeergarage, door de raad vastgesteld. Het gebied is daarnaast verder bouwrijp gemaakt (aanleg hoofdriolering en nutsvoorzieningen). In 2022 is gestart met de uitwerking van de flexibele zone in een ontwikkelplan, dat in 2023 wordt voorgelegd aan college en raad.

Incidenteel budget WFC

Om de ambities ten aanzien van het WFC, zoals geformuleerd in Bestuursakkoord, te kunnen realiseren, is ook na het beëindigen van het Investeringsfonds Impuls Ede in 2022 en 2023 nog incidenteel budget

beschikbaar voor het WFC. In 2022 zijn deze middelen onder andere ingezet voor de ambtelijke begeleiding van de Experience ontwikkeling, communicatie, placemaking en acquisitie van bedrijven voor het WFC-gebied.

World Food Experience

De gemeenteraad heeft in 2019 € 6 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van de WFC Experience. Dit budget wordt in de vorm van een subsidie in tranches aan de Stichting WFC Experience uitgekeerd. Naast gemeente hebben ook Provincie (€ 17 miljoen) en Rijk (€ 5 miljoen) middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van de WFC Experience. In 2021 heeft de gemeenteraad een definitief besluit genomen over de realisatie van de WFC Experience. Op basis van dit besluit is subsidie verleend voor de vervolgfase, bestaande uit de verdere uitwerking van het ontwerp van het vastgoed en de content en het realiseren van de World Food Experience. In 2022 is door de Stichting WFC Experience verder gewerkt aan de uitwerking van de Experience. Eind december 2022 heeft de Raad van State het bestemmingsplan van de Experience vanwege het aspect stikstof vernietigd. Begin 2023 worden voor de Experience verschillende scenario's uitgewerkt, de financiële en juridische consequenties nader onderzocht en vindt daarover bestuurlijke besluitvorming plaats.

Risico's gebiedsontwikkeling & grondexploitatie WFC

De belangrijkste risico's van de grondexploitatie WFC zijn:

- Planologische risico's en stikstofonderbouwing van een deel van het programma;
- Druk op de grondprijs van commerciële voorzieningen;
- Vertraging in de afzet van het commerciële programma.

Sociaal domein

Transformeren op meerdere niveaus

Een aantal jaren geleden zijn we begonnen met de 'transformatie' sociaal domein als onderdeel van de Paragraaf Grote Projecten. Werkenderwijs is één ding duidelijk geworden, de transformatie van het sociaal domein is geen project met een duidelijk begin- en eindpunt. Transformeren is een constante. Ede werkt tegelijkertijd aan drie typen transformatieprocessen in het sociaal domein:

- Transformatie binnen de domeinen. Zo verandert er veel binnen taakgebieden als Wmo of Participatie.
- Transformatie over de domeinen. Dit betreft veranderende samenwerking tussen bijvoorbeeld Jeugd en Wmo.
- Transformatie op landelijk niveau. Dit gaat over de veranderende samenwerking tussen het Rijk en gemeenten.

De context blijft volop in beweging en gemeenten passen zich daarop voortdurend aan.

Waar staan we nu?

Het sociaal domein heeft flinke stappen gezet in de transformatie! We werken samen in de front office en de integrale Sociale Teams. Onder andere hierdoor zorgen we ervoor dat er meer gewerkt wordt volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur.

Veel van de geplande onderwerpen zijn afgerond. In 2023 zetten we nog extra energie op de onderlinge samenwerking. We experimenteren met de doorbraak methode, ondersteunen de integrale sociale teams met extra begeleiding bij complexe casuïstiek en werken aan een beter proces van beleid naar uitvoering.

Onze zorgaanbieders willen we meenemen in de beweging van de transformatie, medewerkers informeren we over het steeds meer inzetten van voorzieningen uit de sociale basis en het afschalen waar dat kan.

We gaan in 2023 het huidige programma afsluiten

In 2023 stoppen we met het transformatie programma in de huidige vorm. Vanzelfsprekend gaat de beweging in het sociaal domein wel gewoon door. Nieuwe onderwerpen als de hervormingsagenda Jeugd komen op ons af en de financiële uitdagingen zijn groot.

Voor nu kiezen we er voor om die vanuit de reguliere afdelingen op te pakken. Juist ook omdat de verandering in het sociaal domein een constante factor is. De komende maanden geven we nog wel

- Een extra impuls aan het samenwerken in de integrale sociale teams.
- Samenwerking in het proces “van beleid naar uitvoering”.
- Meenemen van de zorgaanbieders in de beweging die we aan het maken zijn.

Financiën

Voor de afronding van het programma dit jaar willen we gebruik maken van het restant van het transformatiebudget uit 2022. Hiervoor is een resultaat bestemming gevraagd.

4.10 Gevolgen coronacrisis

Herstelfase

Sinds medio 2021 geven wij uitvoering aan de Herstelagenda Corona. Deze is tegelijkertijd met de perspectiefnota 2022 aan u aangeboden. Hierin hebben wij aangegeven op de voortgang hiervan periodiek terug te komen in de reguliere P&C instrumenten. Zo ook nu in deze Programmarekening. Eind 2022 is de programmatische sturing vanuit de Herstelagenda afgerond. Op onderdelen loopt de uitvoering van de acties nog door tot in 2023. Per actielijn uit de Herstelagenda schetsen we hieronder op hoofdlijnen de voortgang.

Veilige opstart

Daar waar in 2021 veel capaciteit is ingezet op het informeren en waar nodig handhaven van de coronamaatregelen, was er in 2022 veel meer mogelijk. Omdat vrijwel alle organisatoren van Edese evenementen kampten met een tekort op hun begroting is besloten eenmalig DNA-evenementen die al meerdere jaren georganiseerd worden in de gemeente financieel te steunen vanuit de Herstelagenda. Dit gaf een steun in de rug voor de evenementensector in deze zware tijd.

Levendige gemeente

De maatregelen voor ‘herstel’ gericht op een levendige gemeente concentreerden zich op marketing en promotie, het versterken van online presence, ondersteuning van de culturele en sportsector en op evenementen gericht op het herstellen van de bezoekersstroom aan het centrum.

In 2022 is in verschillende programma’s gewerkt aan het verbinden van jonge en nieuwe makers en het opleiden van vrijwilligers van verenigingen op het gebied van marketing. In 2022 heeft Summerbeach plaatsgevonden: activiteiten voor jong en oud op een (tijdelijk) stadsstrand op in Ede. Sportservice Ede, Cultura en ondernemers hebben hiervoor de handen ineengeslagen.

Sociaal verbonden

De Edese samenleving heeft ook in 2022 veel veerkracht en creativiteit getoond. Zowel voor ouderen als jongeren zijn diverse initiatieven ontstaan om elkaar te kunnen ontmoeten, steunen, samen te bewegen en ervaringen te delen. Binnen de derde actielijn stimuleerden wij ontmoeting, verbinding en ondersteuning met aandacht voor leefstijl, mentale en fysieke gezondheid en veerkracht.

We ontwikkelden een brede subsidieregeling gericht op herstel en het versterken van het sociaal netwerk van onze inwoners. In 2021 en 2022 zijn drie tranches opengesteld van de subsidieregeling “Ontmoeten en ondersteunen”. De activiteiten die georganiseerd werden waren uiteenlopend, van kerst voor daklozen tot zaalvoetbal voor kwetsbare meiden. De regelarme insteek en snelle afhandeling werden op prijs gesteld. Er volgt daarom nog een 4e tranche van januari tot april 2023, zodat begin 2023 nog activiteiten kunnen worden georganiseerd. Naast deze subsidieregeling hebben we de formele organisaties gesubsidieerd voor specifieke knelpunten. Te denken valt aan extra aanbod bij het Centrum voor Jeugd en Gezin, het wegwerken van wachtlijsten in de vrij toegankelijke jeugdhulp, extra inzet jongerenwerk en extra inzet op contact met ouderen.

Binnensportverenigingen hebben gedurende de coronatijd een zware periode doorgemaakt. In 2022 zijn de huurlasten gecompenseerd. De verenigingen blijven het zwaar houden en daarom is de tariefsverlaging vanaf 2023 structureel gemaakt.

Tot slot voerde een aantal partners een publiekscampagne uit onder de naam 'Ede Viert' met als doel het bevorderen van ontmoeting, gezondheid, het doen van vrijwilligerswerk en oog hebben voor elkaar. Gezien het grote succes van de campagne en de grote noodzaak die we zien vanuit de samenleving (gericht op zowel deelname aan activiteiten als vrijwillige inzet), hebben we ervoor gekozen de campagne te verlengen tot en met 2023.

Brede talentontwikkeling jongeren*

De coronacrisis heeft grote invloed op het onderwijs voor kinderen en jongeren. Het onderwijs kampte tot aan het voorjaar van 2022 met vele uitdagingen. Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) hebben scholen en gemeenten middelen gekregen om steun te bieden op cognitief, executief of sociaal-emotioneel vlak. Scholen zetten in op extra begeleiding op school. De gemeente investeert vooral in voor- en naschools aanbod. De gemeente heeft hiervoor 2.000.000 euro beschikbaar, die tot en met schooljaar 2024-2025 ingezet kan worden. Eind 2021 zijn de eerste middelen ingezet. Er is ingezet op aanvullende CJG-ondersteuning voor ouders en peuters met een ondersteuningsvraag. In 2022 hebben we diverse projecten/activiteiten ondersteund zoals: Taalproject in het VO, extra schoolmaatschappelijk werk in het PO en VO, huiswerkbegeleiding in het PO, extra bewegingsonderwijs in het speciaal basisonderwijs, inzet van jongerenwerkers in het VO (in de pauzes en na schooltijd), programma LEEF in de 2e klassen van het VO gericht op welzijn, sport en identiteitsontwikkeling. In 2023 gaan we door met de ondersteuning, waarbij we scholen actief bevragen op waar de behoefte voor ondersteuning ligt.

Veerkrachtige en ondernemende gemeente

De vijfde en laatste actielijn uit de Herstelagenda richt zich op de aanpak vroegsignalering schulden; betere vindbaarheid gemeente bij kleine schulden; intensieve ondersteuning en begeleiding naar nieuw werk; scholing en ontwikkeling voor behoud van werk en de opzet van een samenwerking tussen de regionale mobiliteitsteams en een ondernemersdesk van de gemeente Ede. Dit loket is bestemd voor ondernemers die zich op een andere toekomst willen oriënteren dan het ondernemerschap.

De aanpak vroegsignalering van schulden is ingevoerd en in 2022 positief geëvalueerd. Met name het afleggen van huisbezoeken blijkt effectief om tijdig financiële zorgen bij inwoners te signaleren, en vervolgens passende ondersteuning aan te bieden. Het Regionaal Mobiliteitsteam heeft als doel om werkzoekenden te begeleiden naar werk, zowel werklozen, schoolverlaters, als degenen die een andere baan zoeken. Ook ondernemers kunnen terecht bij het RMT wanneer zij zich willen oriënteren op een andere stap in hun loopbaan. In het RMT werken gemeenten, UWV, onderwijs, Leerwerkloket, Werkgeversservicepunt, werkgevers en werknemers intensief samen. In 2022 ondersteunde het RMT 400 inwoners in Foodvalley. De landelijke overheid onderzoekt op dit moment de toekomstige structuur van de arbeidsmarktregio's, waarin een ontschotte werkwijze zoals de RMT's wellicht een structureel onderdeel wordt.

Benodigde inzet per 2023 is opgenomen in programma 2 van deze programmabegroting. We kiezen hiermee voor een meer structurele vorm, aangezien de inzet op dit onderdeel bijdraagt aan preventie en een sterke sociale basis.

Via de Edese Impactmonitor Covid-19 volgden wij de sociale, maatschappelijke en economische impact van corona. Nu alle maatregelen zijn afgeschaald stopt ook de monitoring. Relevante cijfers over de afgelopen periode vindt u via <https://ede.incijfers.nl/dashboard/edese-impactmonitor-covid-19/>.

Tenslotte

In de Herstelagenda hebben wij een inschatting gegeven van de benodigde middelen, opgenomen in de kolom Raming in onderstaand overzicht. Inmiddels hebben we meer zicht op de uitvoering, zoals hierboven verwoord.

Bedragen x € 1.000			
Sporen	Raming	Verplicht	Resteert
1. Velige opstart	300	251	49
2. Levendige gemeente	250	466	-216
3. Sociaal Verbonden	1.900	1.612	289
4. Brede talentontwikkeling jongeren	2.000	2.000	-
5. Veerkrachtige en ondernemende gemeente	550	80	470
Totaal	5.000	4.409	592

* Voor Spoor 4 Brede talentontwikkeling geldt dat hier specifieke middelen door het Rijk beschikbaar gesteld onder de noemer Nationaal Programma Onderwijs. Het programma loopt tot en met 2025. Door deze beschikbaar gestelde middelen wordt dit onderdeel van de Herstelagenda niet gefinancierd uit de Reserve Steun en Herstel.

[1] Het gaat om de projecten: 1. Drempel verlagen voor VVE-peuters met ouders met een smalle beurs en 2. Extra impuls voor VVE peuters (tutoring) en 'VVE-ouders' (voorlichting/coaching).

Overige maatregelen

Naast de activiteiten gericht op herstel hebben we als gemeente waar nodig organisaties gesteund door middel van tijdelijke tegemoetkomingen, bijvoorbeeld de verlaging van de terrashuur en ondersteuning bij de uitvoering van de controle toegangsbewijzen begin 2022 maar ook de pilot voor de alternatieve jaarwisseling. Daarnaast hebben we de ontvangen middelen van het Rijk voor WSW-corona compensatie overgebracht naar Werkkracht.

Financieel

Alle maatregelen, zowel in de herstelfase als nog in de ondersteunende fase, werden gefinancierd uit de reserve Steun en Herstel Corona. In deze reserve hebben we conform afspraak alle ontvangen rijksvergoedingen gestort. In de Actualisatie bij de Programmabegroting 2023-2026 hebben we reeds gemeld dan we op basis van de huidige inzichten nu € 1,5 miljoen vrij laten vallen. Het betreft onder meer de resterende middelen voor de TONK-regeling en de ontvangen middelen voor schuldenbeleid.

In 2023 wordt, met tussenkomst van de Raadswerkgroep Programmabegroting, een voorstel gedaan hoe verder om te gaan met deze paragraaf in de P&C instrumenten.

Bedragen x € 1.000							
Verloop Reserve Steun en Herstel Corona	Reserve 01-01-2022	Ontvangsten			Tussen totaal	Uitgaven 2022	Reserve 31- 12-2022
		Sept.circ. '21	Dec. circ. '21 jaar 2022	Dec. circ. '22 + overig			
		jaar 2022					
Gemarkeerde compensatie gericht op thema's							
Lokale culturele voorzieningen, bwd huizen, vrijwilligersorganisaties	656	0	0	0	656	-519	137
Noodopvang kinderen, peuters, jeugd en jongeren	537	0	0	123	660	-127	534
Re-integratie dienstverl. bijstandsgerechtigden en participatie WSW	200	196	0	0	396	-200	196
Schuldenbeleid en bijzondere bijstand (incl. TONK)	1.445	264	0	0	1.709	0	1.709
Organisatie verkiezingen	0	0	194	0	194	-194	0
Afvalverwerking	181	0	0	0	181	0	181
Herstelagenda Sociaal verbonden (incl. Levendige gemeente)	834	0	0	25	859	-1.034	-175
Totaal gemarkeerde compensatie gericht op	3.853	460	194	148	4.655	-2.074	2.582

Bedragen x € 1.000

Verloop Reserve Steun en Herstel Corona	Reserve 01-01-2022	Ontvangsten			Tussen totaal	Uitgaven 2022	Reserve 31- 12-2022
		Sept.circ. '21	Dec. circ. '21 jaar 2022	Dec. circ. '22 + overig			
		jaar 2022					
thema's							
Vrij besteedbare compensatie							
Inkomstenderving belastingen e.a. (afrekening 2020)	467	0	0	17	484	-236	249
Vrijval in Programmarekening 2022						-1.500	-1.500
Totaal vrij besteedbare compensatie	467	0	0	17	484	-1.736	-1.251
Totaal	4.320	460	194	165	5.139	-3.810	1.331

5 Jaarrekening

5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

- De activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van die voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
- CAK eigen bijdragen: Op basis van de overzichten van het Centraal administratiekantoor (CAK) kan de gemeente de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen aan de hand van de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat op deze overzichten van het CAK inkomensgegevens ontbreken. Hierdoor zijn deze overzichten niet geschikt om de juistheid van de eigen bijdragen op persoonsniveau, en de volledigheid van de eigen bijdragen als geheel, te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat de gemeente geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan verkrijgen.
- Immateriële vaste activa
In het algemeen worden de immateriële vaste activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord. Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien er sprake is van een investering door een derde én de investering bijdraagt aan de publieke taak. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingsduur van deze bijdragen is maximaal gelijk aan de afschrijvingsduur van de activa die door de betreffende derden wordt gehanteerd.
- Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de activa, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De salariskosten die direct aan een actief zijn toe te rekenen worden geactiveerd. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuitaire of lineaire methode en zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde afschrijvingstermijnen (zie de tabel Afschrijvingstermijnen in deze paragraaf). Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen (contante waarde van de jaarlijkse canon) voor eeuwigdurende erfpachtcontracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. Bij de waardering van de vaste activa met economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Indien sprake is van een naar verwachting duurzaam lagere marktwaarde ten opzichte van de boekwaarde, wordt een duurzame

waardevermindering verantwoord.

Van de activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.

- Financiële vaste activa
De onder de financiële vaste activa vermelde, aan derden verstrekte, leningen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Dit betreft de nominale waarde. Indien er sprake is van oninbaarheid, wordt een voorziening gevormd.
De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde van de betreffende deelnemingen onder de verkrijgingsprijs ligt, wordt bij de waardering uitgegaan van de (lagere) marktwaarde.
- Voorraden
De voorraad gereed product en handelsgoederen is gewaardeerd tegen verkrijgings-/vervaardigingsprijs. De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en verminderd met de opbrengsten uit gronduitgifte, van derden ontvangen bijdragen en subsidies. De vervaardigingsprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente. Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast wordt is de 'percentage of completion (POC)' methode (= percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Van de geraamde winst worden eerst de projectspecifieke risico's in mindering gebracht. Voor verwachte negatieve resultaten op projecten (negatieve plannen) wordt een voorziening getroffen, die als waardecorrectie op de voorraden wordt gepresenteerd.
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen worden tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd onder vermindering van de desbetreffende voorziening dubieuze debiteuren.
- Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.
- Overlopende activa
De posten worden verantwoord tegen verkrijgingsprijs, zijnde de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op dit verantwoordingsjaar, maar al in dit verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan; nog te ontvangen bedragen voor de jaren tot en met dit verantwoordingsjaar en overige overlopende activa.
- Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves evenals het gerealiseerd resultaat.
- Voorzieningen
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorziening wachtgelden die tegen contante waarde is gewaardeerd. De onderhoudsregulatie-voorzieningen stoeien op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De schulden, voornamelijk onderhandse leningen van banken, zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Dit betreft het geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.
- Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vlottende schulden, banksaldi en overige schulden worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.
- Overlopende passiva
De hieronder vallende posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op dit verantwoordingsjaar, maar al in dit verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen; nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met dit verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Tabel Afschrijvingstermijnen

Soort investering	Categorie	Methode	Afschrijvings- termijn (in jaar)
Materiële vaste activa			
Gronden en Terreinen			
Gronden - aanschaf	EN	geen	-
Woonruimten			
Woning – nieuwbouw/restauratie	EN	Annuitair	40
Woning – renovatie/aanpassing	EN	Annuitair	20
Woonwagen - aanschaf	EN	Annuitair	20
Bedrijfsgebouwen			
Bedrijfsgebouw – (ver)nieuwbouw/restauratie	EN	Annuitair	40
Bedrijfsgebouw – renovatie/aanpassing	EN	Annuitair	20
Tijdelijke bouwwerk - aanschaf	EN	Annuitair	15
Gebouwspecifieke installatie - aanleg	EN	Annuitair	15
Aula's begraafplaatsen - renovatie/aanpassing	ENH	Annuitair	20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Standplaats woonwagen - aanleg	EN	Annuitair	40
Civiltechnische werken algemeen	MN	Lineair	40
Herinrichting openbare ruimte (straat, fiets- & voetpad, parkeer- & busstrook) – aanleg	MN	Lineair	40
Beeldende kunst - aanleg	MN	Lineair	20
Plantsoen, vijver, park, hekwerken - aanleg	MN	Lineair	20
Bomen (in wijken en bos)	MN	Lineair	40
Verharden wegen/zandwegen	MN	Lineair	10
Verkeersregelinstallaties	MN	Lineair	15
Abri's - aanleg	MN	Lineair	15
Dynamische centrumafsluitingen	MN	Lineair	7
Sportpark en sportvelden - aanleg	EN	Annuitair	40
Openbare verlichting – lantaarnpalen, lichtmasten	MN	Lineair	40
Openbare verlichting - armaturen	MN	Lineair	20
Speelterrein/multicourt - aanleg	MN	Lineair	10
Kunstgrasveld – aanleg toplaag	EN	Annuitair	10
Kunstgrasveld – aanleg onder- en middenlaag	EN	Annuitair	20
Overstortbak in beton	ENH	Lineair	80
Riolering (vervanging)	ENH	Lineair	60
Leidingen (PE en PVC)	ENH	Lineair	60
Overige bouwkundige onderdelen riolering	ENH	Lineair	60
Riolering (relining)	ENH	Lineair	50
IBA (PVC tank)	ENH	Lineair	50
Stalen rand uitlaat	ENH	Lineair	40
Overstortbak in asfalt	ENH	Lineair	30
Signalering	ENH	Lineair	30
Voeding	ENH	Lineair	30
Elektro-mechanisch (pomp)	ENH	Lineair	20
Elektronica (besturing)	ENH	Lineair	10
Grondwerken begraafplaatsen	ENH	Lineair	20
Vervoermiddelen			
Vervoermiddel specifiek (vrachtwagen, tractor, autolaadkraan overzetbaar)	EN	Annuitair	15

Tabel Afschrijvingstermijnen

Soort investering	Categorie	Methode	Afschrijvings- termijn (in jaar)
Vervoermiddel niet-specifiek (personenauto, bedrijfswagen)	EN	Annuitair	7
Vervoermiddel overig (aanhanger, autolaadkraan type 2, sanitairwagen, waterwagen, heftruck)	EN	Annuitair	20
Elektrische vervoermiddelen niet-specifiek	EN	Annuitair	7
Machines, apparaten en installaties			
Zwembadinstallatie – aanleg	EN	Annuitair	20
Gebruikspecifieke installatie – aanleg	EN	Annuitair	20
Technische installatie (telefooninstallatie, geluidsinstallatie postregistratie, klantvolgsysteem)	EN	Annuitair	10
Technische apparaten (kopieer- & keukenapparatuur, stem- & frankeermachine)	EN	Annuitair	10
Grootschalige basiskaart Ede/Nederland	EN	Annuitair	10
Materieel gemeentewerken (houtversnipperaar, maai- & snijmachine)	EN	Annuitair	10
Apparatuur betaald parkeren	EN	Annuitair	7
Automatiseringsapparatuur (computerhardware, printers)	EN	Annuitair	5
Mobiele telefoons, laptops, tablet (geavanceerd)	EN	Annuitair	4
Mobiele telefoons, laptops, tablet (eenvoudig)	EN	Annuitair	3
Overige materiële vaste activa			
Inrichting en inventaris sport - aanschaf	EN	Annuitair	20
Inrichting en inventaris onderwijs – aanschaf	EN	Annuitair	20
Inventaris/meubilair - aanschaf	EN	Annuitair	10
Vloerbedekking	EN	Annuitair	10
Software en licenties voor onbepaalde duur	EN	Annuitair	5
Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut	MN	Lineair	RB*
Overig Landschapsbeheer	MN	Lineair	25
Minicontainers en ondergrondse containers (afval)	ENH	Lineair	15
Immateriële vaste activa			
Kosten onderzoek en ontwikkeling			-
Bijdrage in activa in eigendom van derden			max. looptijd derden**

* RB = raadsbesluit

** maximale looptijd die door de betreffende derde wordt gehanteerd

EN = Economisch nut

ENH = Economisch nut met heffing (afval, riool, begraven)

MN = Maatschappelijk nut

5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.2.1 Baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2021	Primitief 2022	Actueel 2022	Rekening 2022	Vershil
01 Maatschappelijke voorzieningen					
Lasten	22.929 N	23.298 N	24.802 N	24.070 N	731 V
Baten	775 V	231 V	396 V	910 V	513 V
Saldo	22.154 N	23.067 N	24.405 N	23.161 N	1.245 V
Storting reserves	248 N	247 N	248 N	248 N	0 V
Onttrekking reserves	2.422 V	509 V	2.106 V	1.339 V	767 N
Saldo resultaat	19.980 N	22.806 N	22.547 N	22.069 N	478 V
02 Preventieve ondersteuning					
Lasten	27.893 N	28.984 N	34.773 N	31.523 N	3.250 V
Baten	3.595 V	4.116 V	6.526 V	4.673 V	1.852 N
Saldo	24.299 N	24.869 N	28.247 N	26.849 N	1.397 V
Storting reserves	55 N	49 N	0 N	15 N	15 N
Onttrekking reserves	1.236 V	69 V	2.053 V	1.988 V	66 N
Saldo resultaat	23.118 N	24.848 N	26.193 N	24.877 N	1.317 V
03 Individuele ondersteuning					
Lasten	140.468 N	131.359 N	150.660 N	156.755 N	6.095 N
Baten	32.708 V	28.537 V	30.009 V	46.120 V	16.110 V
Saldo	107.760 N	102.821 N	120.650 N	110.635 N	10.016 V
Storting reserves	6.204 N	1.278 N	1.192 N	5.581 N	4.389 N
Onttrekking reserves	4.659 V	276 V	2.403 V	2.568 V	165 V
Saldo resultaat	109.305 N	103.824 N	119.439 N	113.648 N	5.791 V
04 Economie en Mobiliteit					
Lasten	37.206 N	25.335 N	23.621 N	15.090 N	8.531 V
Baten	34.972 V	21.503 V	19.449 V	5.497 V	13.952 N
Saldo	2.234 N	3.832 N	4.172 N	9.593 N	5.420 N
Storting reserves	212 N	127 N	190 N	246 N	56 N
Onttrekking reserves	2.133 V	430 V	604 V	648 V	43 V
Saldo resultaat	312 N	3.528 N	3.758 N	9.191 N	5.433 N
05 Ruimtelijke ontwikkeling					
Lasten	68.913 N	79.658 N	97.992 N	88.542 N	9.450 V
Baten	64.226 V	65.126 V	68.561 V	65.308 V	3.253 N
Saldo	4.687 N	14.533 N	29.431 N	23.234 N	6.197 V
Storting reserves	12.849 N	36.962 N	29.956 N	28.401 N	1.555 V
Onttrekking reserves	10.455 V	39.253 V	45.181 V	40.358 V	4.823 N
Saldo resultaat	7.081 N	12.242 N	14.206 N	11.277 N	2.929 V
06 Veiligheid					
Lasten	13.737 N	12.914 N	14.891 N	14.765 N	126 V

Programma	Rekening 2021	Primitief 2022	Actueel 2022	Rekening 2022	Vershil
Baten	1.712 V	807 V	1.016 V	1.202 V	187 V
Saldo	12.024 N	12.107 N	13.875 N	13.562 N	313 V
Storting reserves	28 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserves	291 V	184 V	235 V	242 V	8 V
Saldo resultaat	11.761 N	11.922 N	13.641 N	13.320 N	321 V
07 Kwaliteit leefomgeving					
Lasten	34.175 N	34.450 N	38.386 N	38.323 N	63 V
Baten	15.197 V	14.903 V	14.769 V	15.892 V	1.122 V
Saldo	18.977 N	19.547 N	23.616 N	22.431 N	1.185 V
Storting reserves	2.354 N	2.284 N	2.244 N	3.207 N	962 N
Onttrekking reserves	2.166 V	1.548 V	1.969 V	2.430 V	461 V
Saldo resultaat	19.166 N	20.283 N	23.892 N	23.208 N	684 V
08 Bestuur en Organisatie					
Lasten	64.467 N	60.440 N	62.354 N	64.232 N	1.878 N
Baten	281.583 V	259.089 V	297.274 V	309.489 V	12.215 V
Saldo	217.116 V	198.650 V	234.920 V	245.257 V	10.337 V
Storting reserves	51.199 N	13.392 N	27.098 N	33.633 N	6.535 N
Onttrekking reserves	24.806 V	14.196 V	15.854 V	21.126 V	5.273 V
Saldo resultaat	190.723 V	199.453 V	223.676 V	232.751 V	9.075 V
Totaal					
Lasten	409.786 N	396.438 N	447.478 N	433.299 N	14.179 V
Baten	434.768 V	394.312 V	438.001 V	449.091 V	11.091 V
Saldo	24.981 V	2.126 N	9.477 N	15.792 V	25.269 V
Storting reserves	73.148 N	54.339 N	60.928 N	71.330 N	10.402 N
Onttrekking reserves	48.167 V	56.465 V	70.405 V	70.700 V	294 V
Saldo resultaat	0 N	0 V	0 V	15.162 V	15.162 V
Waarvan Overhead					
Lasten	41.662 N	41.291 N	41.291 N	40.385 N	906 N
Baten	6.623 V	5.331 V	5.331 V	6.910 V	1.579 V
Saldo	35.039 N	35.960 N	35.960 N	33.475 N	2.485 N
Waarvan Vennootschapsbelasting					
Lasten	35 N	0 N	0 N	57 N	57 N
Baten	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Saldo	35 N	0 N	0 N	57 N	57 N
Waarvan Algemene dekkingsmiddelen					
Lasten	0 N	0 N	0 N	0 N	0 V
Baten	255.412 V	280.579 V	280.579 V	283.923 V	3.344 N
Saldo	255.412 V	280.579 V	280.579 V	283.923 V	3.344 N

5.2.2 Analyse verschillen tussen actuele begroting en realisatie

Alle financiële mutaties waaruit de exploitatierekening is opgebouwd zijn verantwoord op een van de acht programma's waaruit de programmaverantwoording (hoofdstuk 2) is opgebouwd. De verantwoording per programma sluit duidelijk zichtbaar en duidelijk afgebakend af met het onderdeel 'Wat heeft het gekost?'. De onderdelen beginnen met een financieel overzicht dat aansluit met de resultatenrekening die in de vorige paragraaf is opgenomen. De toelichtingen op de financiële overzichten zijn de analyses van de verschillen tussen de actuele begroting en de realisatie.

5.2.3 Aanwending budget onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen		Bedragen x € 1.000	
Overzicht algemene dekkingsmiddelen 2022	Begroting	Realisatie	
Algemene uitkering	248.990	252.133	
Bespaarde rente	2.414	2.414	
Onvoorzien	100	0	
Dividend BNG	301	247	
Dividend ACV	178	81	
OZB	26.576	26.667	
Toeristenbelasting	1.174	1.505	
Forensenbelasting	846	876	
Totaal	280.579	283.923	

De budgetten die worden gerekend tot de algemene dekkingsmiddelen zijn onderdeel van het programma Bestuur en Organisatie. In de paragraaf Lokale Heffingen leest u meer over de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen.

5.2.4 Overhead

De totaal gerealiseerde overheadkosten bedragen € 37 miljoen. Zie hoofdstuk 4.5 paragraaf bedrijfsvoering onderdeel overhead voor de verdere specificatie.

5.2.5 Vennootschapsbelasting

Elk jaar wordt geïnventariseerd welke activiteiten onder het regime van de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB) vallen. Voor de afgelopen jaren zijn de activiteiten van de gemeente (inclusief Grondzaken) als niet VPB-plichtig bestempeld. De detailanalyse voor ieder jaar vindt plaats één jaar nadat de jaarrekening voor dat jaar gereed is. Op basis hiervan doet de gemeente een uitgestelde aangifte.

Er lopen op dit moment meerdere gerechtelijke procedures bij andere gemeenten. Naar aanleiding van deze procedures doen wij voor 2022 voor twee activiteiten aangifte, namelijk voor de activiteit inkomsten uit reclameconcessies en de activiteit inkomsten uit de huurovereenkomsten benzineverkooppunten. In totaal betreft de aangifte VPB 2022 voor deze twee activiteiten € 125.217.

De aangifte voor het jaar 2021 staat nog open en zal voor 1 april 2023 ingediend worden. Deze staat langer open vanwege het onderzoek naar de kostentoerekening voor reclameconcessieovereenkomsten en de huurovereenkomsten van de benzineverkooppunten.

Tegen de aangiftes VPB gaat de gemeente voor beide activiteiten, om de rechten veilig te stellen, in bezwaar. Naar verwachting zal de uitspraak op de procedures nog een paar jaar op zich laten wachten. De gemeente heeft besloten geen eigen procedure op te starten, daar haar casuïstiek aansluit bij de reeds lopende landelijke procedures.

5.2.6 Incidentele baten en lasten

Naar aanleiding van een aanbeveling van de commissie BBV in de in 2018 vernieuwde notitie 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' hebben wij een notitie opgesteld waarin het uitvoeringskader voor de toelichting op de incidentele lasten en baten is vastgesteld. De commissie BBV doet tevens de aanbeveling om in het verplichte overzicht incidentele baten en lasten in de programmabegroting en -jaarrekening te werken met een grensbedrag voor het opnemen van de incidentele baten en lasten. Wij hebben dit grensbedrag gesteld op € 500.000. Vanaf dit bedrag worden de incidentele lasten en baten afzonderlijk, gespecificeerd opgenomen. Aanvullend worden ook incidentele baten en lasten lager dan dit grensbedrag samengebundeld onder 'overige baten of lasten'.

Het overzicht van incidentele baten en lasten in de programmabegroting moet de gebruiker ondersteunen in zijn oordeelsvorming over de mate waarin de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Een min in de telling geeft aan dat er meer structurele baten zijn dan structurele lasten: structureel begrotingsevenwicht. De verschillenanalyse tussen begroting en rekening moet de gebruiker van de jaarrekening ondersteunen in zijn oordeelsvorming over de aard van de verschillen.

Het jaarrekeningresultaat 2022 bestaat uit incidentele baten en lasten. Een toelichting op deze posten heeft u al kunnen lezen in hoofdstuk 2 Programmaverantwoording.

Bedragen x € 1.000

Programma	Bedrag begroot	Bedrag realisatie	Toelichting baten
2	3.170	2.588	Specifieke een tijdelijke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022.
3	800	531	Incidentele subsidie voor Proeftuin Kind- en Gezinsbescherming
3	0	15.981	Incidentele bijdrage van het Rijk voor de opvang van ontheemden en opvang Oekraïne
4	6.606	1.913	Incidentele opbrengst vanuit grondverkopen voor de Kazerneterreinen Maurits WFC
4	17.578	3.553	Betreft de baten binnen de Grondexploitaties van Werken
5	23.576	18.660	Betreft de baten binnen de Grondexploitaties van Wonen
5	0	1.655	Incidentele specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 2
8	0	644	Incidentele onttrekking aanpassing van de voorziening wethouderspensionen
8	0	260	Incidentele opbrengst vanuit verkoop van commercieel Vastgoed
div.	2.905	2.363	Dit betreft diverse incidentele specifieke uitkeringen van het Rijk < 500K
	54.635	48.148	Totaal incidentele baten

Bedragen x € 1.000

Programma	Bedrag begroot	Bedrag realisatie	Toelichting lasten
2	70	9.157	De incidentele kosten van de opvang van ontheemden en opvang Oekraïense vluchtelingen.
2	3.170	2.588	Lasten voor de tijdelijke Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022
2	100	37	Vanuit de Programmabegroting 2022 geraamde incidentele lasten. Eenmalige kosten voor onderzoek BWD-huizen de Kolk en Commanderie.
3	8.222	5.748	Tijdelijke verstrekking van energietoeslag 2022
3	0	2.136	Tijdelijke verstrekking van energietoeslag nog uit te betalen aan rechthebbenden in 2023.
3	550	792	Tijdelijke kosten voor begeleiding en verblijf van de Noodopvang daklozen.
3	0	9.087	Incidentele kosten vanuit de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
3	265	125	Vanuit de Programmabegroting 2022 geraamde incidentele lasten. Eenmalige kosten voor inbedding transformatie.
4	17.519	8.984	Betreft de lasten binnen de Grondexploitaties Werken, deze zijn naar aard incidenteel.
4	545	545	Vanuit de Programmabegroting 2022 geraamde incidentele lasten. Lasten Regiodeal Foodvalley worden gedekt uit het investeringsfonds tot en met 2024 (255K). Eenmalige overbrugging voor levendig centrum in 2022 (290K) deze kosten zijn ook gemaakt in 2022.
5	25.486	14.414	Betreft de lasten binnen de Grondexploitaties Wonen, deze zijn naar aard incidenteel.
5	1.836	238	Invoeringskosten Omgevingswet incidenteel ontvangen vanuit de Algemene Uitkering
5	0	6.441	Lasten vanuit de incidentele specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 2.
5	918	19	Vanuit de Programmabegroting 2022 geraamde incidentele lasten voor Verkabeling

Bedragen x € 1.000

Programma	Bedrag begroot	Bedrag realisatie	Toelichting lasten
5	2482		hoogspanningslijnen. Dit wordt gedekt uit het investeringsfonds tot 2024.
8	0	937	Vanuit de Programmabegroting 2022 geraamde incidentele lasten voor incidentele subsidie aan het WFC. De subsidie is opgeschort.
div.	2.086	2.310	Incidentele storting in de nieuwe voorziening Verlofsparen
div.	2.905	2.771	Diverse incidentele uitgaven vanuit de Reserve Steun en Herstel Corona. Met als grootste post 592K voor Jeugd. Incidentele acties voor een goede start na Corona op verschillende gebieden.
	66.154	66.329	Incidentele lasten voortkomend uit de ontvangsten van Specifieke uitkeringen van het Rijk met een korte looptijd.
			Totaal incidentele lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	2022 (PB2022)	Werkelijk 2022	
Saldo lasten -/- baten - startpunt begroting	-6.225	-15.162	Jaarrekeningresultaat
Af: Incidentele lasten - programma's	-4.310	-66.329	Zie tabel hierboven
Bij: Incidentele baten - programma's	0	48.148	Zie tabel hierboven
	-10.535	-33.343	
Af: Incidentele toevoeging aan reserves	-41.615	-60.690	Dit betreffen alle stortingen aan de reserves exclusief de reserves kapitaallasten, de reserves bedrijfsmiddelen en de reserves waarvan de gemeente structureel alleen de rente onttrekt ter dekking van algemene lasten.
Bij: Incidentele onttrekking aan reserves	44.365	60.972	Dit betreffen alle onttrekkingen aan de reserves exclusief de reserves kapitaallasten, de reserves bedrijfsmiddelen en de reserves waarvan de gemeente structureel alleen de rente onttrekt ter dekking van algemene lasten.
Structureel saldo van de begroting	-7.785	-33.061	

5.2.7 Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsrechtmatigheid wordt gezien binnen het totaal van een programma. Volgens het Platform Rechtmatigheid behoeft alleen de lastenkant in de rechtmatigheidstoets voor het begrotingscriterium betrokken te worden. Het normenkader is daarop ingericht. Blijven de lasten binnen het totaal van het programma, dan zijn deze rechtmatig. De programma's 1 'Maatschappelijke voorzieningen' en 3 'Individuele ondersteuning' vormen hierop een uitzondering. Hier vindt autorisatie door de raad plaats op productgroepe niveau.

Uit het overzicht van gerealiseerde baten en lasten komt voor een aantal programma's/productgroepen een overschrijding van de lasten naar voren. De overwegingen ten aanzien van begrotingsrechtmatigheid zijn per overschrijding opgenomen. Met het vaststellen van de programmarekening wordt ook ingestemd met de begrotingsoverschrijdingen. Derhalve tellen ze niet als fout mee in het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid.

Productgroep Sport

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

- De overschrijding is als gevolg van subsidieverstrekingen specifieke uitkeringen IJsbanen en Zwembaden (€ 95.000) en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten van het Ministerie van VWS (€ 95.000).

Productgroep Maatwerkvoorziening

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

- De overschrijding als gevolg van kosten voor de gemeentelijke en particuliere opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (€ 9.100.000) wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Productgroep Inkomensvoorziening

Past binnen het bestaande beleid en er is sprake van een open-einde regeling.

- De overschrijding als gevolg van verstrekking van bijstandsuitkeringen (€ 260.000) betreft een open-einde regeling.
- De overschrijding als gevolg van handhaving TOZO (€ 115.000) wordt gecompenseerd door hieraan gerelateerde baten.

Programma Bestuur & Organisatie

Passen binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde lagere lasten op andere programma's baten dan wel er is sprake van een open-einde regeling.

- De overschrijding op personeelskosten (€ 937.000) is terug te voeren op de ingevoerde verplichting om een voorziening verlofsparen op te nemen.
- Het verschil tussen de werkelijk betaalde rente en de aan de producten doorbelaste rente (renteomslag) is door de BBV gemaximeerd. Het op basis van de BBV te veel doorbelaste bedrag (€ 600.000) is alleen op rekeningbasis ten laste gebracht van het product Financiering. Hiertegenover staan voordelen verspreid over meerdere producten op andere programma's. Voor de hele rekening is dit een budgettair neutrale mutatie.
- De overschrijding op dienstverlening (€ 74.000) is terug te voeren naar de toegenomen vergoeding van stembureauleden (toename politieke partijen) en Regelgeving omtrent veiligheid. De raad heeft hiervoor vanaf 2023 structureel € 90.000 extra middelen beschikbaar gesteld (open-einde regeling).
- De overschrijding op belastingen (€ 147.000) voor proceskostenkostenvergoedingen betreft een open-einde regeling.
- De overschrijding op vastgoed (€ 363.000) wordt veroorzaakt door kosten die verband houden met opbrengsten. Huurinkomsten en verkopen liggen ruim boven begroting. Voor deze opbrengsten zijn echter extra werkzaamheden noodzakelijk gebleken. Onder meer de gevolgen van het Didam arrest hebben gezorgd voor procedures waarin objecten breed in de markt gezet moeten worden. 1 op 1 gunning is niet meer mogelijk, de nieuwe procedures zijn echter tijdrovend en vragen veel extra juridische expertise.
- De overschrijding op vastgoed voor (storm)schade en afboekingen (€ 144.000) betreft een open-einde regeling. De afboekingen betreffen noodzakelijke afboekingen in de commerciële portefeuille, hier mag marktwaarde niet onder boekwaarde liggen.

5.2.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op gemeente Ede. Het voor gemeente Ede toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2022				
Bedragen x € 1	G.H. Hagelstein		R. Groen	
Functiegegevens	Griffier		Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12		01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.067,78		134.280,81	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.368,52		22.502,16	
<i>Subtotaal</i>	<i>139.436,30</i>		<i>156.782,97</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000,00		216.000,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	139.436,30		156.782,97	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2021				
Bedragen x € 1	G.H. Hagestein		R. Groen	
Functiegegevens	Griffier		Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12		01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.925,98		128.395,85	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.482,52		22.093,44	
<i>Subtotaal</i>	<i>134.408,50</i>		<i>150.489,29</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000,00		209.000,000	
Bezoldiging	134.408,50		150.489,29	

5.3 Balans en toelichting

5.3.1 Balans

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Immateriële vaste activa	2.829	1.765
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.433	180
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.396	1.585
Materiële vaste activa economisch nut	192.930	188.000
Gronden en terreinen	29.259	29.356
Bedrijfsgebouwen	140.708	135.051
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.816	10.168
Vervoermiddelen	674	707
Machines, apparaten en installaties	4.301	3.823
Woonruimten	1.116	852
Overige materiële activa	7.056	8.043
Materiële vaste activa economisch nut, met mogelijke heffing ter bestrijding van de kosten	9.653	10.491
Bedrijfsgebouwen	378	419
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.134	6.646
Overige materiële activa	3.141	3.426
Materiële vaste activa maatschappelijk nut	89.168	79.722
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	86.729	77.329
Overige materiële activa	2.439	2.393
Financiële vaste activa	59.776	62.679
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.001	3.001
Leningen aan woningbouwcorporaties	36.038	39.568
Overige langlopende leningen	10.085	10.077
Overige uitzettingen (rentetypisch ≥ 1 jaar)	10.652	10.033
Totaal vaste activa	354.356	342.657
Vorraden	33.592	37.494
Onderhanden werk, wo. bouwgronden in exploitatie	33.393	37.314
Gereed product en handelsgoederen	199	180
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	76.998	66.857
Vorderingen op openbare lichamen	1.820	451
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	68.694	60.365
Overige vorderingen	6.484	6.041
Liquide middelen	2.951	884
Kasrekeningen	21	29
Bankrekeningen	2.930	855
Overlopende activa	45.825	32.885
Nog te ontv. voorschotbedragen specifiek bestedingsdoel Rijk	8.502	1.711

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Nog te ontvangen voorschotbedragen specifiek bestedingsdoel overige Nederlandse overheidslichamen	3.963	61
Overige nog te ontvangen bedragen	29.349	28.005
Overige vooruitbetaalde bedragen	4.011	3.108
Totaal vlottende activa	159.366	138.120
Totaal Activa	513.722	480.777

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Eigen vermogen	170.396	154.603
Algemene reserves	76.484	52.669
Bestemmingsreserves	78.750	91.790
Gerealiseerd resultaat	15.162	10.144
Vorzieningen	43.437	46.372
Voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.036	6.979
Ter egalisering van kosten	3.989	4.531
Voor middelen derden met gebonden bestemming.	0	0
Voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	32.412	34.862
Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar	157.074	164.581
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	154.224	162.634
Door derden belegde gelden	433	416
Waarborgsommen	2.417	1.531
Totaal vaste passiva	370.907	365.556
Vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar	13.742	14.456
Bankrekeningen	2.909	7.331
Rekening-courant verhoudingen niet fin. instellingen	0	1.512
Overige schulden	10.833	5.613
Overlopende passiva	129.073	100.765
Nog te betalen bedragen (verplichtingen)	70.337	26.513
Voorschotbedragen specifiek Europese Unie	28	0
Voorschotbedragen specifiek van het Rijk	43.054	56.690
Voorschotbedragen ov. overheidslichamen	12.001	15.835
Voorschotbedragen specifiek overig	360	70
Overige vooruitontvangen bedragen	3.293	1.657
Totaal vlottende passiva	142.815	115.221
Totaal Passiva	513.722	480.777

Buiten de balansstelling van de passiva zijn er voor een totaal van € 497,2 miljoen garantstellingen en/of borgstellingen verstrekt aan natuurlijke en rechtspersonen. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 5.3.7.

5.3.2 Toelichting Activa

Vaste activa

Kapitaaluitgaven en -ontvangsten worden in de balans onderscheiden in drie groepen vaste activa, namelijk van immateriële, materiële en financiële aard. Meer gedetailleerde informatie over de investeringskredieten in relatie tot de vaste activa is te vinden in bijlage 2. Vanuit deze bijlage worden in onderstaande tabellen het verloop in de boekwaarden van de drie onderscheiden groepen vaste activa gedurende het verslagjaar en een nadere specificatie van iedere onderscheiden groep naar categorieën van de desbetreffende activa per balansdatum weergegeven.

Immateriële vaste activa

Omschrijving	Bedragen x € 1.000				
	Boekwaarde 1-1-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen	Boekwaarde 31- 12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	180	1.253	0	0	1.433
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.585	0	0	189	1.396
Totaal immateriële activa	1.765	1.253	0	189	2.829

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

Activering van de kosten van voorbereidingskosten Kernhem Noord en het Noordplein, respectievelijk € 1,1 en € 0,2 miljoen, zijn als vermeerdering in bovenstaande tabel opgenomen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De aflossingen ad € 0,2 miljoen betreffen de normale 'afschrijvingen' van de diverse investeringen vallend onder de noemer immateriële activa, waaronder renovatie Hockeyvelden Bosrand en huisvesting ROC Ede Wageningen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa wordt onderscheiden naar een drietal categorieën, namelijk:

- investeringen met een economisch nut
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

In de onderstaande tabellen wordt het verloop van de materiële activa per categorie in beeld gebracht.

Verloopoverzicht materiële vaste activa - economisch nut

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1- 1-2022	Investe- ringen	Desin- veste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	29.356	55	0	0	0	152	29.259
Bedrijfsgebouwen	135.051	11.221	219	4.345	1.001	0	140.707
Woonruimten	852	394	100	30	0	0	1.116
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.168	527	0	830	49	0	9.816
Vervoermiddelen	707	92	0	125	0	0	674
Machines, apparaten en installaties	3.823	1.460	0	982	0	0	4.301
Overige materiële vaste activa	8.043	326	337	973	3	0	7.056
Totaal materiële activa	188.000	14.075	656	7.285	1.053	152	192.929

Verloopoverzicht materiële vaste activa - economisch nut met heffing

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	419	0	0	40	0	0	379
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.646	30	0	542	0	0	6.134
Overige materiële vaste activa	3.426	0	0	286	0	0	3.140
Totaal materiële activa	10.491	30	0	868	0	0	9.653

Verloopoverzicht materiële vaste activa - maatschappelijk nut

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	77.329	13.450	0	2.606	1.444	0	86.729
Overige materiële vaste activa	2.393	195	0	148	0	0	2.440
Totaal materiële activa	79.722	13.645	0	2.754	1.444	0	89.169

Toelichtingen op de belangrijkste vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen, afschrijvingen, bijdrage van derden en/of afwaardering) van de materiële vaste activa zijn gebaseerd op het totaal per onderscheiden soort materiële vaste activa zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Verloopoverzicht materiële vaste activa - totaal

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	29.356	55	0	0	0	152	29.259
Bedrijfsgebouwen	135.470	11.221	219	4.385	1.001	0	141.086
Woonruimten	852	394	100	30	0	0	1.116
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	94.143	14.007	0	3.978	1.493	0	102.679
Vervoermiddelen	707	92	0	125	0	0	674
Machines, apparaten en installaties	3.823	1.460	0	982	0	0	4.301
Overige materiële vaste activa	13.862	521	337	1.407	3	0	12.636
Totaal materiële activa	278.213	27.750	656	10.907	2.497	152	291.751

Gronden en terreinen

In het verslagjaar zijn er voor de gronden en terreinen nauwelijks investeringen gedaan. Wel is de boekwaarde verminderd door afwaardering vanwege een lagere marktwaarde voor een totaalbedrag van € 0,2 miljoen, voornamelijk betrekking hebbend op grond gelegen aan de Hulweg te Lunteren.

Bedrijfsgebouwen

De investeringen ter grootte van € 11,2 miljoen in de categorie bedrijfsgebouwen hebben voor een belangrijk deel betrekking op vernieuwbouw Het Streek Lyceum Ede € 2,0 miljoen, bouw School met de Bijbel Ruitenbeek te Lunteren € 2,0 miljoen, renovatie Sociaal Pension Ede € 1,9 miljoen, nieuwbouw CBS De Waterstroom (v/h Julianaschool) en Calvijschool Ederveen € 1,6 miljoen en renovatie van het dak van het raadhuis € 1,1 miljoen. Het onderdeel afschrijvingen ad € 4,4 miljoen beslaat de normale afschrijvingen op de bedrijfsgebouwen; onder de desinvesteringen zijn enkele buitengebruikstellingen verantwoord van de (voormalige) Julianaschool en de Calvijschool te Ederveen voor € 0,2 miljoen. Aan bijdragen van derden is in totaal € 1,0 miljoen

verantwoord in 2022, onder andere voor renovatie Sociaal Pension Ede € 0,6 miljoen en nieuwbouw CBS De Waterstroom (v/h Julianaschool) en Calvijnsschool Ederveen € 0,3 miljoen.

Woonruimten

De boekwaarde van de investeringen in het materiële vaste activa onderdeel woonruimten per 31 december 2022 bedraagt € 1,1 miljoen. In 2022 is de boekwaarde toegenomen met € 0,4 miljoen door aankoop opstallen Martin Luther Kingstate te Ede en verminderd met € 0,1 miljoen door een extra afschrijving vanwege verkoop opstal Veenendaalseweg te Ede en de normale afschrijvingen.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Onder de vermeerderingen van de grond-, weg-, en waterbouwkundige werken behoren de volgende projecten: Spoorzone Ede-Wageningen € 4,5 miljoen, realisatie Pico Bello Pad (de directe asfaltverbinding Ede-Wageningen met vrijwel overal voorrang voor fietsers) € 1,3 miljoen en herinrichting Telefoonweg Ede € 0,8 en Kolkakkerbuurt Ede € 0,7 miljoen.

De van derden verkregen bijdragen ad € 1,5 miljoen zijn als vermindering opgenomen en hebben voornamelijk betrekking op de realisatie van het Pico Bello Pad € 0,5 miljoen en de Spoorzone Ede-Wageningen € 0,5 miljoen. Op dit investeringsonderdeel is in het verslagjaar voor € 4,0 miljoen aan afschrijvingen verantwoord; dit betreffen de normale afschrijvingen.

Vervoermiddelen

De afdeling Leefomgeving & Veiligheid heeft een aantal van haar bedrijfswagens vervangen; derhalve een vermeerdering van € 0,1 miljoen. De afschrijvingen op de vervoermiddelen bedragen € 0,1 miljoen en betreffen de normale afschrijvingen.

Machines, apparaten en installaties

In de categorie machines, apparaten en installaties hebben de investeringen met name betrekking op aanschaf van ICT-apparatuur (laptops en server) voor € 0,7 miljoen en aanschaf iPhones voor € 0,4 miljoen. In het verslagjaar zijn er geen desinvesteringen; de afschrijvingen voor een bedrag van € 1,0 miljoen vallen in de categorie normale afschrijvingen.

Overige materiële vaste activa

Het totaal van de kapitaaluitgaven (investeringen) voor de overige materiële vaste activa bedraagt € 0,5 miljoen. Hieronder vallen de aanschaf van meubilair en AV-middelen en de uitgaven voor leefbare voetgangersgebieden Ede/Lunteren beiden voor € 0,2 miljoen. Het versneld afschrijven vanwege de vervanging van het e-HRM systeem en de ontvangen concessievergoeding voor windturbines (lees bijdrage van derden) vormen op dit onderdeel de verminderingen voor in totaal € 0,3 miljoen.

Per 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde van de overige materiële vaste activa € 12,6 miljoen.

Financiële vaste activa

Verloopoverzicht financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Investerings	Desinves- teringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.001	0	0	0	3.001
Leningen aan woningbouwcorporaties	39.568	0	0	3.530	36.038
Overige langlopende leningen	10.077	617	0	609	10.085
Overige uitzettingen (rentetypisch ≥ 1 jaar)	10.033	4.395	3.776	0	10.652
Totaal financiële activa	62.679	5.012	3.776	4.139	59.776

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De gemeente heeft een aandeel in de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken BV en Werkkracht Ede BV. Hiernaast bezit de gemeente aandelen van de BNG Bank NV en de Afvalcombinatie De Vallei Gemeenten BV. De aandelen zijn tegen verkrijgingsprijs opgenomen. In het verslagjaar hebben er zich geen wijzigingen voorgedaan.

Leningen aan woningbouwcorporaties

Het totaalbedrag van de ontvangen aflossingen ad € 3,5 miljoen bestaat uit € 1,8 miljoen aan reguliere en € 1,7 miljoen aan extra aflossingen. De extra aflossing betreft twee aan Woonstede verstrekte geldleningen.

Overige langlopende leningen

Op de leningen aan overige partijen is € 0,6 miljoen regulier afgelost. De door de gemeente verstrekte leningen in het kader van de TOZO-regeling van het Rijk, eveneens voor een bedrag van € 0,6 miljoen, zijn als vermeerdering opgenomen.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

De stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) verstrekt voor de gemeente in het kader van de SOE (Stedelijke Ontwikkeling Ede) starters-, doorstroom- en/of duurzaamheidsleningen. Het merendeel van deze leningen heeft een revolverend karakter, hetgeen wil zeggen dat de ontvangen rente en aflossingen door SVN ingezet kunnen worden voor het verstrekken van nieuwe leningen.

De investeringen ad € 4,4 miljoen bestaan uit: de interne overboeking van € 0,7 miljoen vanuit de categorie stimuleringsrekening (zie ook de desinvesteringen), aanvulling van het fonds met (extra) middelen vanuit de gemeente voor € 0,5 miljoen, de ontvangen rente voor een bedrag van € 0,2 miljoen en de administratieve boeking van de door SVN verstrekte geldleningen ad € 3,0 miljoen vanuit het revolverend fonds.

De specificatie van de onder desinvesteringen opgenomen zaken ad € 3,8 miljoen is: € 0,7 miljoen overzetting binnen het fonds voor de nieuwe categorie duurzaamheidsleningen toekomstbestendig wonen (zie ook de investeringen), € 0,1 miljoen door SVN in rekening gebrachte beheerskosten en € 3,0 miljoen door de administratieve boeking van de door SVN ontvangen aflossingen op de door hen verstrekte geldleningen vanuit het revolverend fonds.

5.3.3 Toelichting Vlottende Activa

Vorraden

Verloopoverzicht voorraden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	77.440	21.207	19.259	79.388
Voorziening voor negatieve plannen	-/- 40.126	1.509	7.378	-/- 45.995
Gereed product en handelsgoederen	180	55	36	199
Totaal voorraden	37.494	22.771	26.673	33.592

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het saldo op 31 december 2022 van de balanspost onderhanden werk bedraagt € 79,4 miljoen en bestaat in zijn geheel uit bouwgronden in exploitatie.

Gedurende het verslagjaar zijn de bouwgronden in exploitatie vermeerderd met € 21,2 miljoen. De belangrijkste vermeerderingen zijn: opboeken van voornamelijk exploitatiekosten voor de Kazerneterreinen Maurits Noord/ Elias Beeckman/Simon Stevin (woonrijpmaken en buitenplannen) van totaal € 6,8 miljoen, Kazerneterrein Maurits WFC (bouwrijpmaken, buitenplannen en planbegeleiding) € 4,9 miljoen, Kernhem Vlek B West (bouw- en woonrijpmaken, winstneming) € 3 miljoen en voor bedrijventerrein A12 De Klomp (bouw- en woonrijpmaken) eveneens € 0,8 miljoen; de rentetoevoeging bedraagt € 1,2 miljoen.

Onder de verminderingen van de bouwgronden in exploitatie voor een totaalbedrag van € 19,0 miljoen vallen: verkoop van bouw kavels gebied Kernhem Vlek B West € 7,6 miljoen, Kazerneterrein Maurits Noord/ Elias Beeckman/Simon Stevin € 9,6 en Kazerneterrein Maurits WFC van € 1,7 miljoen. Voor een uitgebreide toelichting op de inkomsten en uitgaven betreffende de projecten in plan- en realisatiefase wordt verwezen naar het MPG 2023 dat tegelijkertijd met deze jaarrekening is aangeboden aan de gemeenteraad. Het resumerende resultaat is in onderstaande tabel in beeld gebracht.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 01-01-2022	Vermeer- dering	Vermin- dering	Boek- waarde 31-12-2022	Geraamde kosten 2023 e.v. jaren	Geraamde opbr. 2023 e.v. jaren	Eind- waarde	Contante waarde per 1-1-2023
Kraatsweg Ede	38	20	-/- 26	84	163	387	126	122
Kazerneterreinen MN/EBK/SSK	11.788	6.950	9.600	9.138	14.252	11.156	-/- 12.912	-/- 12.411
Kazerneterreinen Maurits WFC	28.021	5.326	1.665	31.682	31.184	45.498	-/- 27.825	-/- 22.378
BT A12 - De Klomp	17.304	1.306	-/- 72	18.682	3.626	21.536	-/- 1.371	-/- 1.267
Jan Voerman- & Poggenbeekstraat	0	77	-/- 2	79	779	851	-/- 76	-/- 70
Soma terrein	-/- 249	374	125	0	0	0	0	0
Kernhem Vlek B	8.733	5.241	7.616	6.358	15.343	26.309	4.141	3.677
Goudenstein	90	100	-/- 6	196	427	1.571	930	876
Kop van de Parkweg	6.443	716	178	6.981	921	253	-/- 7.790	-/- 7.637
Kievitsmeent - West	497	-/- 344	153	0	0	0	0	0
Harskamp - Tepelenburgweg	16	109	-/- 1	126	70	230	30	29
Harskamp - Smachtenburgerweg	367	357	38	686	1.215	3.139	1.206	1.159
Harskamp - Kraatsweg	-/- 73	73	0	0	0	0	0	0
Wekerom - Oost deelgebied J	2.415	339	-/- 2	2.756	2.813	5.234	-/- 938	-/- 850
Otterlo, Weversteeg en Onderlangs	2.050	563	-/- 7	2.620	3.057	4.674	-/- 1.558	-/- 1.383
Totaal bouwgronden in exploitatie	77.440	21.207	19.259	79.388	73.850	120.838	-/- 46.037	-/- 40.133

Gereed product en handelsgoederen

De balanspost gereed product en handelsgoederen omvat per 31 december 2022 alleen de op voorraad liggende magazijngoederen. Gedurende het jaar is deze voorraad gemuteerd door inkopen en afgiften van magazijngoederen.

Voorziening voor negatieve plannen Grondzaken

In de paragraaf grondbeleid bij deze jaarrekening is een nadere toelichting gegeven op de ontwikkeling van de voorziening in aanloop naar de vaststelling van de negatieve plannen bij het MPG. De voorziening voor negatieve plannen ten behoeve van de afdeling Grondzaken is dienovereenkomstig gemuteerd.

De toevoeging aan de voorziening (zie kolom vermindering) voor de inflatiecorrectie (rente, kosten, opbrengsten) bedraagt € 1,9 miljoen en € 5,5 miljoen is vanwege ongunstige ontwikkeling van de lopende negatieve plannen in programma 4 (Economie, Arbeidsmarkt en Mobiliteit) aan de voorziening toegevoegd.

De onttrekking (zie kolom vermeerdering) is € 0,9 miljoen voor het afsluiten van het negatieve plan Somaterrein. De vrijval vanwege positieve ontwikkelingen van de lopende negatieve plannen in programma 5 (Ruimtelijke ontwikkeling) bedraagt € 0,6 miljoen.

Mutaties voorziening negatieve plannen	
Beginstand voorziening 1-1-2022	40.126
Extra storting Voorjaarsbrief 2023-2026	1.085
Bij te boeken rente 2022	803
Af te sluiten plannen in 2022	-/- 947
	41.067
Mutaties	
Mutaties plannen Economie, Arbeidsmarkt en Mobiliteit	5.491
Mutaties plannen Ruimtelijke Ontwikkeling	-/- 563
Totaal mutaties	4.928
Stand VNP 31-12-2022	45.995

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Het saldo van deze vorderingen op de balans per 31 december 2022 bedraagt € 1,8 miljoen, voor het merendeel op gemeenten. De toelichting op de voortgang en de invordering van deze vorderingen is meegenomen bij het onderdeel overige vorderingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De gemeente is op grond van de Wet financiering decentrale overheden verplicht tot deelname aan het schatkistbankieren. Voor de gemeente betekent schatkistbankieren dat zij al haar overtollige middelen aanhoudt in de schatkist bij het ministerie van Financiën (zie ook de paragraaf Financieringen). Op 31 december 2022 heeft de gemeente voor € 68,7 miljoen aan overtollige middelen uitstaan op 's Rijks schatkistrekening.

Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat de gemeente over een heel kwartaal gezien gemiddeld op dagbasis buiten de schatkist mag houden. Door middel van een berekening dient aangegeven te worden of aan deze regel is voldaan. Uit onderstaande tabel blijkt dat er geen sprake is geweest van overschrijding van het drempelbedrag.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Bedragen x € 1.000

(1) Drempelbedrag verslagjaar		7.920			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	50	61	226	3.173
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	7.870	7.859	7.694	4.747
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Overige vorderingen

De overige vorderingen worden onderscheiden in:

- Belastingdebiteuren (zoals opgelegde belastingkohieren WOZ en afvalstoffenheffing).
- Debiteuren Sociaal Domein (v/h Werk, Inkomen en Zorg).
- Overige debiteuren (zoals detacheringen en verkoop van onroerend goed).

Het saldo van de overige vorderingen bedraagt per 31 december 2022 € 6,5 miljoen. Aan vorderingen op openbare lichamen staat zoals hiervoor genoemd eind 2022 € 1,8 miljoen open. Dit geeft op balansdatum 31

december 2022 een totale openstand van de vorderingen voor € 8,3 miljoen. Deze totale openstand is in onderstaande tabellen verwerkt.

Overzicht overige vorderingen		Bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	
Belastingdebiteuren	3.133	2.960	
Debiteuren Sociaal Domein (voorheen WIZ)	4.891	4.232	
Overige debiteuren	1.160	3.573	
Voorziening dubieuze debiteuren	-/- 2.692	-/- 2.461	
Totaal overige vorderingen (inclusief openbare lichamen)	6.492	8.304	

Per categorie worden de overige vorderingen onderstaand toegelicht.

Belastingdebiteuren

Overzicht openstaande belastingdebiteuren		Bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Waarvan > 3 maanden open	
Belastingjaar tot 2020	34	26	
Belastingjaar 2020	67	47	
Belastingjaar 2021	211	105	
Belastingjaar 2022	2.648	272	
Totaal belastingdebiteuren	2.960	450	

Belastingdebiteuren hebben de mogelijkheid hun vorderingen in termijnen te voldoen en/of te laten incasseren, dit in tegenstelling tot de reguliere debiteuren. Uit de tabel blijkt dat het grootste gedeelte van de openstand betrekking heeft op het belastingjaar 2022. De totale openstand ten opzichte van 2021 is afgenomen met € 0,2 miljoen tot € 3,0 miljoen eind boekjaar 2022.

Voor vorderingen die langer dan een jaar open staan is er een voorziening gevormd, de zogeheten voorziening dubieuze belastingdebiteuren. Het saldo van de voorziening ten opzichte van 2021 is eveneens lichtelijk gedaald en bedraagt € 0,2 miljoen per 31 december 2022.

Debiteuren Sociaal Domein (voorheen Werk, Inkomen en Zorg)

Openstaande debiteuren Sociaal Domein		Bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	
Terugvordering/Fraude	2.937	2.617	
Onderhoudsplicht (verhaal van bijstand)	104	30	
Leenbijstand	1.112	1.006	
Maatregel en boete	53	39	
Overigen (voorschot/rente/woonvoorziening)	179	43	
Declaratie Rijk (m.n. Besluit bijstandverlening zelfstandigen)	506	497	
Totaal debiteuren Sociaal Domein	4.891	4.232	

Het openstaande saldo van de debiteuren Sociaal domein is in 2022 met € 0,6 miljoen gedaald. Dit betreft voornamelijk aflossingen in de categorie terugvordering/fraude. Het debiteurenbestand is in 2022 verder opgeschoond. Schulden die te oud zijn, waarbij een regeling getroffen is of omdat de persoon in kwestie in de schuldsanering is beland, zijn buiten invordering gesteld. Het economische risico van de debiteuren Sociaal Domein ligt bij de gemeente en is bepaald op gemiddeld 45% (gelijk aan voorgaande jaren). Voor dit risico is een voorziening dubieuze debiteuren Sociaal Domein gevormd. Deze voorziening is opgebouwd op

debiteurniveau. Door deze benadering zijn de schulden van de debiteuren met een hoog risico voorzien. Per 31 december 2022 heeft de voorziening een saldo van € 2,1 miljoen.

Overige debiteuren

In onderstaande tabel is het verloop weergegeven van de openstaande overige debiteuren over de jaren 2019 tot en met 2022. De openstand voor rekeningjaar 2022 bedraagt € 3,6 miljoen en wordt onderscheiden in vorderingen van publiekrechtelijke aard voor € 0,2 miljoen en in vorderingen van privaatrechtelijke aard voor € 3,4 miljoen. De voorziening dubieuze overige debiteuren heeft een saldo van € 0,3 miljoen per einde boekjaar 2022.

Ouderdom openstaande vorderingen overige debiteuren						Bedragen x € 1.000
Omschrijving	Dagen					Totaal
	0 - 30	30 - 60	60 - 90	90 - 120	> 120	
Jaarrekening 2019	5.432	33	70	24	614	6.173
Jaarrekening 2020	2.498	335	60	107	833	3.833
Jaarrekening 2021	837	12	15	22	274	1.160
Jaarrekening 2022	1.527	572	309	53	1.112	3.573

Ten opzichte van 2021 is het openstaande saldo aan het einde van het boekjaar sterk toegenomen, namelijk van € 1,2 miljoen op 31 december 2021 naar € 3,6 miljoen op 31 december 2022. Deze toename is voornamelijk toe te schrijven aan de samenvoeging van de administratie van Knooppunt Jeugdhulpregio Foodvalley voor € 1,6 miljoen en facturering eind 2022 van grondtransacties ten behoeve van ontwikkeling Kernhem West (vlek B) voor € 0,5 miljoen.

Eind februari 2023 is in totaal € 2,9 miljoen ontvangen voor de op 31 december 2022 openstaande vorderingen.

Voorziening dubieuze vorderingen

Bij de categorieën belastingdebiteuren, debiteuren Sociaal Domein en de overige debiteuren is reeds melding gemaakt van de stand van de desbetreffende voorziening. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) wordt de voorziening in mindering gebracht op de balanspost overige vorderingen. Daar het onderdeel krediethypotheek van de debiteuren Sociaal Domein wordt aangemerkt als financiële vaste activa (overige langlopende leningen) wordt de voorziening voor de krediethypotheek ad € 29.000 niet in mindering gebracht op het balansonderdeel overige vorderingen maar op het balansonderdeel financiële vaste activa. Samenvattend kan gesteld worden dat de totale voorziening dubieuze vorderingen (inclusief de voorziening voor het onderdeel krediethypotheek) gedurende 2022 met € 0,2 miljoen is afgenomen tot een bedrag van € 2,5 miljoen op 31 december 2022. Deze, per saldo, afname van de voorziening is voornamelijk het gevolg van afwikkeling van oude, tot bij de jaarrekening 2022 als dubieus aangemerkte, overige debiteuren vorderingen. Het verloop van de voorziening geeft voor de verschillende categorieën overige vorderingen het volgende beeld te zien:

- Belastingdebiteuren: een afname van € 161.000 (van € 314.000 naar € 153.000).
- Debiteuren Sociaal Domein: per saldo een afname van € 258.000 (van € 2,3 naar € 2,1 miljoen), waarin een afname met € 135.000 (van € 164.000 naar € 29.000) voor het onderdeel krediethypotheek.
- Overige debiteuren: een toename van € 218.000 (van € 60.000 naar € 278.000).

Liquide middelen

Overzicht liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Kas	29	21
Bank Nederlandse Gemeenten	834	2.901
ING bank	21	29
Totaal liquide middelen	884	2.951

Overlopende activa

Onderstaand wordt voor de nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van het Rijk en de overige Nederlandse overheidslichamen het verloop weergegeven.

Nog te ontvangen bedragen met een spec. bestedingsdoel van Rijk en ov. Ned. overheidslichamen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2022
Rijk				
SPUK Ontheemden Oekraïne	0	15.981	8.680	7.301
SPUK kwijtscheldingen gem. BEL toeslagenaffaire	42	50	0	92
Ruiming conventionele explosieven	1.263	522	1.263	522
Vangnetuitkering Participatiewet	318	0	0	318
Beschermd wonen (eigen bijdrage)	0	534	365	169
Subsidie Instandhouding Monumenten (SIM)	88	341	329	100
Totaal Rijk	1.711	17.428	10.637	8.502
Overige Nederlandse overheidslichamen				
POP3 Proeflokaal	44	28	0	72
POP3 Duurzame Groente	0	42	0	42
Monumentensubsidie	17	77	79	15
Knooppunt Jeugd - diverse gemeenten	0	3.834	0	3.834
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	61	3.981	79	3.963

De toelichting op de vermeerderingen en verminderingen van de overlopende activa is gebaseerd op het balansonderdeel nog te ontvangen bedragen en het balansonderdeel vooruitbetaalde bedragen zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Overzicht overlopende activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Nog te ontvangen bedragen incl. de voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van Rijk en overige Ned. overheidslichamen	29.777	41.814
Overige vooruitbetaalde bedragen	3.108	4.011
Totaal overlopende activa	32.885	45.825

Nog te ontvangen bedragen incl. voorschotbedragen specifiek bestedingsdoel

Het saldo van de nog te ontvangen bedragen voor een bedrag van € 41,8 miljoen wordt gevormd door: van de belastingdienst te ontvangen aangifte BTW-compensatiefonds € 18,3 miljoen (2021: € 17,9 miljoen), van het Rijk te ontvangen uitkering opvang ontheemden Oekraïne € 7,3 miljoen, van het Rijk te ontvangen aanvulling op de algemene uitkering € 3,7 miljoen, de nog te ontvangen afvalstoffenheffing (in verband met diftar) € 2,1 miljoen en van Stichting Afvalfonds Verpakkingen te ontvangen vergoeding van gescheiden ingezamelde, gerecyclede en vermarkte hoeveelheden verpakkingsafval ad € 0,8 miljoen.

In het hiervoor genoemde saldo is als categorie nog te ontvangen overig -/- € 122.000 aan vooruit ontvangen vorderingen faciliterend grondbeleid verwerkt, bestaande uit 24 verschillende projecten. Voor 19 projecten is er sprake van een anterieure overeenkomst waardoor deze als 'verhaalbare kosten' aangemerkt kunnen worden; in totaal een bedrag van -/- €198.000. Dit zijn de zogeheten verhaalbare kosten die op basis van een overeenkomst op derden verhaald kunnen worden. Voor de overige 5 projecten is de overeenkomst nog in bewerking, terwijl er wel sprake van verhaal is. Hier is dus sprake van 'nog te verrekenen kosten' voor in totaal € 76.000.

Overige vooruitbetaalde bedragen

Voor de dienstverlening 2023 en volgende jaren zijn reeds voorschotten verstrekt, onder andere voor het product beheer openbare ruimten voor afvalinzameling € 1,7 miljoen, product onderwijs aan huisvesting noodlokalen € 0,9 miljoen en voor het product overhead € 0,7 miljoen aan licenties- en servicekosten.

5.3.4 Toelichting Niet uit de balans blijvende rechten

Het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 dient aangemerkt te worden als een niet uit de balans blijvend recht. Deze bedraagt voor de gemeente Ede € 0 (nihil).

In het project Wekerom Oost (deelgebied J) is sprake van een gedeeltelijke facilitaire ontwikkeling. Dit betekent dat de gemeente - naast een actieve grondexploitatie - ook een faciliterende grondhouding heeft voor een gedeelte van het plan. In oktober 2022 heeft de gemeenteraad een exploitatieplan vastgesteld bij het bestemmingsplan voor Wekerom Oost. Het exploitatieplan vormt in dit geval de basis voor het kostenverhaal. Aangezien de vergunningen nog niet zijn verleend en er bovendien nog nauwelijks kosten zijn gerealiseerd, worden de toekomstig te verhalen kosten op de grondeigenaren als niet uit de balans blijvend recht verantwoord. Deze bedragen in totaal € 1,5 miljoen (prijspeil ultimo 2022). De exploitatiebijdragen worden betaald bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. Deze aanvragen vinden naar verwachting plaats in 2026. Voor het actieve deel van de grondexploitatie verwijzen wij u naar het MPG 2023.

5.3.5 Toelichting Passiva

Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Resultaat- bestemm. vorig boekjaar	Vermeer- deringen boekjaar	Verminde- ringen boekjaar t.g.v. kapitaallas- ten activa	Overige vermin- deringen boekjaar	Rente boekjaar	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserves	52.669	9.183	22.550	0	8.203	285	76.484
Overige bestemmingsreserves	91.790	961	47.732	2.341	60.155	763	78.750
Gerealiseerd resultaat	10.144	-/- 10.144	15.162	0	0	0	15.162
Totaal eigen vermogen	154.603	0	85.444	2.341	68.358	1.048	170.396

Gedetailleerde informatie is weergegeven in het overzicht van reserves (bijlage 5.4.1; stand exclusief resultaatbestemming) en in de programmaverantwoording (hoofdstuk 2).

Algemene reserves

De beginboekwaarde van de algemene reserves is door resultaatbestemming vanuit de jaarrekening 2021 vermeerderd met € 9,2 miljoen. Lopende het boekjaar 2022 is de boekwaarde verder toegenomen met € 14,6 miljoen, waarvan € 0,3 miljoen door rentetoevoeging, tot een waarde van € 76,5 miljoen per 31 december 2022. De vermeerderingen met een bedrag van € 22,8 miljoen hebben betrekking op de begrote toevoegingen, terwijl de verminderingen ad € 8,2 miljoen betrekking hebben op de begrote inzet van de reserves voor dekking van de exploitatie.

In de diverse programmabladen wordt nader ingegaan op de stortingen in de reserves ten laste van en/of de onttrekkingen aan de reserves ten gunste van het betreffende programma.

Overige bestemmingsreserves

De resultaatbestemming vanuit de jaarrekening 2021 vermeerderd de beginboekwaarde met € 1,0 miljoen. In 2022 zijn de bestemmingsreserves toegenomen met € 48,5 miljoen (waarvan € 0,8 miljoen rente) en verminderd met € 62,5 miljoen (waarvan € 2,3 miljoen als dekking voor kapitaallasten activa).

De grootste vermeerderingen en verminderingen van de overige bestemmingsreserves zijn hieronder weergegeven. Voor een nadere en verdere detaillering van de vermeerderingen en verminderingen wordt verwezen naar bijlage 5.4.1 Overzicht van reserves.

De grootste vermeerderingen van de overige bestemmingsreserves zijn:

• Reserve project Spoorzone Ede-Wageningen	€ 18,5 miljoen
• Reserve project Parklaan Ede	€ 7,0 miljoen
• Reserve bedrijfsmiddelen personeel	€ 4,6 miljoen
• Reserve BTW-compensatiefonds	€ 2,9 miljoen
• Reserve Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	€ 2,6 miljoen
• Reserve Opvang beschermd wonen	€ 2,3 miljoen
• Reserve bedrijfsmiddelen huisvesting	€ 1,8 miljoen

De grootste verminderingen van de overige bestemmingsreserves betreffen:

• Reserve project Spoorzone Ede-Wageningen	€ 31,7 miljoen
• Reserve project Parklaan Ede	€ 7,0 miljoen
• Reserve steun en herstel corona	€ 3,8 miljoen
• Reserve bedrijfsmiddelen personeel	€ 3,9 miljoen
• Reserve BTW-compensatiefonds	€ 2,4 miljoen
• Reserve Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	€ 1,8 miljoen

Om te voldoen aan de uitgangspunten vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn drie reserves per eind 2022 omgezet. De reserve Begraven (R416) is omgezet naar een (egalisatie) voorziening begraven (V163). Voor de reserves Parklaan (R471) en Spoorzone (R470) zijn de ontvangen bedragen van derden waar nog verplichtingen uit volgen omgezet naar de post vooruit ontvangen op de balans.

Wijzigingen bestemmingsreserves

Om te voldoen aan de uitgangspunten vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn drie reserves per eind 2022 omgezet. De reserve Begraven (R416) is omgezet naar een (egalisatie) voorziening begraven (V163). Voor de reserves Parklaan (R471) en Spoorzone (R470) zijn de ontvangen bedragen van derden waar nog verplichtingen uit volgen omgezet naar de post vooruit ontvangen op de balans.

Gerealiseerd resultaat

Het verschil tussen de baten en de lasten van de producten c.q. de programma's is het gerealiseerde resultaat. Het resultaat wordt gespecificeerd en nader toegelicht in hoofdstuk 3 Financiën.

Voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Resultaat- bestemm. vorig boekjaar	Vermeer- dering	Verminder- ing	Vrijval	Inflatie- rente	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.979	0	1.238	1.116	65	0	7.036
Voorziening ter egalisering kosten	4.531	0	2.126	2.668	0	0	3.989
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	34.862	0	4.557	7.570	0	563	32.412
Totaal voorzieningen	46.372	0	7.921	11.354	65	563	43.437

Gedurende 2022 zijn de voorzieningen per saldo afgenomen met € 2,9 miljoen (totaal vermeerderingen € 8,5 miljoen minus totaal verminderingen € 11,4 miljoen) tot een waarde van € 43,4 miljoen per 31 december 2022. De vermeerderingen hebben voornamelijk betrekking op de in de exploitatiebegroting opgenomen dotaties met uitzondering van de voorziening verlofsparen. De voorziening verlofsparen is inherent aan de nieuwe cao waarbij medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen. Verder is de inflatierente van € 0,6 miljoen bijgeboekt op de voorziening rioolaanleg en –beheer. De verminderingen hebben voornamelijk betrekking op bijdragen in de investeringen voor het product rioolaanleg en –beheer (€ 7,6 miljoen, zie ook programma 7) en op het groot onderhoud van de gemeentelijke Vastgoedportefeuille (€ 2,7 miljoen, zie ook programma 8). In bijlage 5.4.3 is gedetailleerde informatie van de voorzieningen weergegeven.

Onderstaand worden de grootste vermeerderingen en/of verminderingen per categorie voorziening vermeld:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

- Voorziening wethouderspensionen en uitkeringen: vermindering € 0,8 miljoen.
- Voorziening verlofsparen: vermeerdering € 1,0 miljoen.

Voorzieningen ter egalisering van de kosten:

- Voorziening onderhoud gemeentelijke vastgoedportefeuille: vermeerdering € 1,5 miljoen (jaarlijkse dotatie) en vermindering € 2,7 miljoen (diverse panden onderhoud).
- Voorziening begraven: vermeerdering € 0,7 miljoen (overboeking saldo reserve begraven).

Voorzieningen voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen:

- Voorziening vervangingsinvesteringen riolering: vermeerdering € 4,6 miljoen (jaarlijkse dotatie inclusief rente) en vermindering € 7,6 miljoen (bijdrage investeringen).
- Voorziening afval: vermeerdering € 0,5 miljoen (resultaat product afval).

Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar

Verloopoverzicht vaste schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01- 01-2022	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022
Onderh. leningen van binnenlandse banken	162.634	0	0	8.410	154.224
Door derden belegde gelden	416	17	0	0	433
Waarborgsommen	1.531	1.201	315	0	2.417
Totaal vaste schulden	164.581	1.218	315	8.410	157.074

Onderhandse leningen van binnenlandse banken

Voor één onderhandse lening bij de BNG Bank NV is gebruik gemaakt van de optie tot vervroegde aflossing.

Naast deze extra aflossing ad € 0,4 miljoen is er voor een bedrag van € 8,0 miljoen voldaan aan reguliere aflossingen. Hiermee komt het totale aflossingsbedrag uit op € 8,4 miljoen.

De onderhandse leningen van binnenlandse banken zijn op een gedetailleerd niveau weergegeven in bijlage 6.3 van deze jaarrekening. De rentelast voor deze leningen bedraagt € 3,6 miljoen.

Door derden belegde gelden

Het saldo per 31 december 2022 wordt gevormd door de ontvangen gelden van derden voor het fonds (verleende) spaarhypotheken.

Waarborgsommen

Waarborgsommen worden (voornamelijk) door Grondzaken ingehouden op de aankopen en dienen als garantie voor de oplevering van de desbetreffende aankopen. In het verslagjaar heeft de afdeling Grondzaken waarborgsommen gefactureerd aan bedrijven inzake de koop- en ontwikkelingsovereenkomst Wekerom Oost, toekomstige verkoop van gronden op het kazerneterrein in Ede en de verkoop van bouwterreinen locatie Smachtenburg in Harskamp. Aan particulieren zijn waarborgsommen gefactureerd voor de toekomstige verkoop van bouwterreinen locatie Sysselet in Ede.

5.3.6 Toelichting Vlottende Passiva

Vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar

Overzicht vlottende schulden		Bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	
Bankrekeningen	7.331	2.909	
Rekening-courant verhoudingen niet financiële instellingen	1.512	0	
Overige schulden	5.613	10.833	
Totaal vlottende schulden	14.456	13.742	

Bankrekeningen

Alleen de bankrekeningen (zogenaamde nevenrekeningen, allen bij de BNG Bank NV) met een debetsaldo worden aangemerkt als vlottende schuld. Bij het overschrijden van de kredietlimiet (€ 15,0 miljoen vanaf 1 april 2022) is een excedentrente van 5% verschuldigd over het bedrag van de overschrijding. Bij een verwachte debetstand van het totaal van alle bankrekeningen voor een langere periode (plusminus 30 dagen) wordt overgegaan tot het sluiten van een kasgeldlening. Gedurende het verslagjaar is geen kasgeldlening afgesloten. Het rentepercentage op (kasgeld-) leningen wijzigde overigens - voor het eerst sinds ruim 7 jaar - weer van negatief naar positief. Dit betekent dat de gemeente bij opgenomen leningen weer rente betaalt en bij aangehouden tegoeden rente ontvangt.

Rekening-courant verhoudingen niet financiële instellingen

De kasstromen van en voor het Knooppunt Jeugdregio Foodvalley lopen via de administratie van de gemeente. Door samenvoeging van de balans van het Knooppunt is het saldo van de balanspost rekening-courant niet financiële instellingen nihil.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit de ontvangen, nog niet betaalde, op 2022 gedateerde crediteurenfacturen voor levering van goederen en/of diensten in 2022 voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen (2021: € 3,4 miljoen) waaronder de doorbetaling van het budget beschermd wonen aan de gemeente Wageningen ad € 2,2 miljoen, de van cliënten Bureau Schuldhulp en Bemiddeling in beheer genomen gelden om schuldeisers en/of crediteuren te betalen voor € 1,5 miljoen (2021: € 1,2 miljoen) en de openstaande crediteuren Sociaal Domein € 0,8 miljoen (2021: € 1,0 miljoen).

Vennootschapsbelasting

De verwachte VPB-last 2022 voor de reclameconcessies en de huurovereenkomsten van de benzineverkooppunten bedraagt in totaal € 125.217. Meer informatie is te vinden in paragraaf 5.2.5 Vennootschapsbelasting.

Overlopende passiva

Overzicht overlopende passiva

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	72.595	55.443
Overige vooruitontvangen bedragen	1.657	3.293
Te betalen rente	4.018	1.734
Nog te betalen bedragen	22.495	68.603
Totaal overlopende passiva	100.765	129.073

Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel

Van Europese en/of Nederlandse overheidslichamen zijn als voorfinanciering uitkeringen ontvangen met een meerjarig, specifiek bestedingsdoel. De uitkeringen staan gespecificeerd naar bestedingsdoel in onderstaande tabel.

Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2022
Project Spoorzone Ede-Wageningen	35.412	2.109	18.012	19.509
Project Parklaan Ede	2.725	3.181	100	5.806
Investeringsbijdragen en monumentensubsidies	2.206	2.104	1.959	2.351
Maatschappelijke opvang	908	96	717	287
RMC gelden leerplicht	615	900	626	889
Onderwijsachterstandenbeleid en -vertraging	3.078	1.720	630	4.168
Vitale vakantieparken	520	0	285	235
Projecten arbeidsmarktbeleid en ondersteuning	1.360	770	824	1.306
Stimulering sport (SPUK) en subsidies	1.352	1.534	1.725	1.161
SPUK Wet inburgering	0	753	6	747
Aanpak energiearmoede	0	1.342	253	1.089
TOZO en gedupeerden toeslagen	3.283	572	2.950	905
RegioDeal Foodvalley	15.964	3.434	7.510	11.888
Regeling Woningbouwimpuls incl. oplossen knelpunten	3.600	339	1.159	2.780
Bijdragen t.b.v. regionale samenwerking (o.a. klimaat)	1.572	1.328	578	2.322
Totaal voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	72.595	20.182	37.334	55.443

Overige vooruitontvangen bedragen

De balanspost overige vooruitontvangen bedragen ter grootte van € 3,3 miljoen bestaat uit ontvangsten in het verslagjaar die betrekking hebben op het boekjaar 2023. Hiervan is € 0,8 miljoen gerelateerd aan de verkoopfacturen voor het jaar 2023 en € 1,1 miljoen ten behoeve van overname (vanaf 2023) van de voorziening groot onderhoud zwembad van Sportservice Ede.

Te betalen rente

Het nog te betalen deel van de rente, dat nog aan 2022 toegerekend is, bedraagt € 1,7 miljoen.

Nog te betalen bedragen

Voor een totaal van € 70,3 miljoen zijn er op basis van aangegane verplichtingen in 2022 prestaties geleverd. Betaling van deze leveringen heeft voornamelijk in het volgende jaar plaatsgevonden. De specificatie van dit onderdeel van de overlopende passiva bevat de volgende grote posten:

- Verrekening ProRail nieuwbouw station Ede-Wageningen € 34,8 miljoen
- Afdracht loonheffing en premies salarissen december 2022 € 5,4 miljoen
- Diverse uitkeringen Sociaal Domein (onder andere Participatiewet) € 3,5 miljoen
- Afrekeningen ten behoeve van afsluiten plannen Grondzaken € 2,8 miljoen
- Nog uit te keren eenmalige energietoeslag € 2,1 miljoen

5.3.7 Toelichting Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen woningbouw e.a.

Borgstellingen en overige garanties

Bedragen x € 1.000

Naam van de organisatie	Oorspronkelijk bedrag	Borg	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022	Betaald door de gemeente in 2022
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	1.062.899	variërend %	428.776	496.505	0
Coöperatie Meikade Zon UA (t.b.v. deelname minima)	360	100%	360	336	0
Calvijnschool	411	100%	411	390	0
Stichting CSG Het Streek	3.000	100%	0	0	0
Totaal	1.066.670		429.547	497.231	0

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

De gemeente heeft per 31 december 2022 € 36,0 miljoen (2021: € 39,6 miljoen) uitgeleend aan de woningcorporatie Woonstede, waarvan € 5,2 miljoen (2021: € 7,1 miljoen) geborgd is via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betekent dat de gemeente zelf rechtstreeks garant staat voor € 30,8 miljoen (2021: € 32,5 miljoen).

Het WSW is in 1983 opgericht met als doelstelling woningbouwcorporaties in Nederland van goedkope financiering te voorzien. In totaal is per 31 december 2022 bijna € 85 miljard (bedrag gelijk aan 2021) aan leningen geborgd via het WSW. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen: de geldmiddelen van de corporatie, de borgingsreserve van het WSW en de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Indien de geldmiddelen van de corporatie en de borgingsreserve van het WSW niet toereikend zijn, komt de achtervangpositie van het Rijk en de gemeente in beeld. Hierbij staan de gezamenlijke gemeenten voor 25% van het liquiditeitstekort garant. De overige 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n). Het Rijk draagt de resterende 50% bij. De garantstelling houdt in dat het Rijk en de gemeenten op verzoek van het WSW renteloze leningen verstrekken.

In het eerste halfjaar van 2021 informeerden WSW en VNG de gemeenten over de nieuwe generieke achtervangovereenkomst en de wijzigingen die worden aangebracht in bestaande achtervangovereenkomsten. Het oplossen van ontstane discrepantie tussen de huidige achtervangovereenkomsten en de huidige wetgeving en praktijk en het meer afstemmen van de overeenkomsten op wensen van gemeenten en WSW zijn de belangrijkste redenen voor een algehele modernisering van de achtervangovereenkomst. Oftewel vóór 1 augustus 2021 stonden gemeenten rechtstreeks in de achtervang voor individuele leningen. Voor leningen na 1 augustus 2021 worden leningen achteraf aan gemeenten toegerekend naar rato van het DAEB-bezit (goedkope huurwoningen) van de betreffende corporatie dat zich in de gemeente bevindt (gemeente Ede: 7,6% per 31 december 2022). Uiteindelijk zal door herfinanciering van de 'oude' leningen de bestaande scheefheid tussen gemeenten verdwijnen.

In totaal had het WSW op 31 december 2022 voor € 496,5 miljoen (31 december 2021 € 428,8 miljoen) aan leningen geborgd van in Ede gevestigde woningbouwcorporaties. De garantstelling van de gemeente was maximaal € 124,1 miljoen, namelijk 25% van € 496,5 miljoen (2021: maximaal € 107,2 miljoen). Het

oorspronkelijke bedrag van deze leningen bedroeg € 1.063 miljoen (2021: € 651 miljoen). In 2022 heeft de gemeente geen betalingen voor borgstellingen WSW gedaan.

Overige garanties en/of borgstellingen

Naast de drie genoemde borgstellingen (Coöperatie Meikade Zon UA, Calvijnschool en 'Het Streek') kent de gemeente einde 2022 geen andere actieve borgstellingen. Voor de aan de Stichting Christelijke Scholengemeenschap Het Streek verstrekte garantie geldt, dat de hiermee verband houdende lening begin 2022 door de school met de bank is afgesloten, maar de storting hiervan pas in 2024 wordt opgenomen (vandaar het 'nul'- saldo per 31-12-2022 in bovenstaande tabel). Verder kon tot 2011 de gemeente garant staan voor woninghypotheken, de zogeheten gemeentegarantie. Banken en/of verzekeringsmaatschappijen gaven de gemeente jaarlijks inzicht in de hoogte van de garantstellingen. Met de inwerkingtreding van de wet AVG is het verstrekken van de overzichten sterk teruggelopen, waardoor er geen betrouwbaar en volledig beeld gegeven kan worden voor het onderdeel gemeentegaranties. Vanaf 2011 is er echter geen beroep gedaan op een gemeentegarantie.

Langlopende contractverplichtingen

Op jaarbasis bedragen de inkoopverplichtingen ruim € 242 miljoen. De grootste inkooppakketten zijn WMO en jeugdzorg, nieuwbouw en renovatie en aanleg en onderhoud wegennetwerk. Bij (meerjarige) inkoopcontracten kunnen, afhankelijk van het geraamde inkoopbedrag, de Europese aanbestedingsregels van toepassing zijn. Aan langlopende, voor de bedrijfsvoering van de gemeente essentieel zijnde, contractverplichtingen heeft de gemeente op balansdatum 31 december 2022 uitstaan, waarbij de bedragen het totaal van de contractperioden exclusief eventuele prijsindexering aangeven (tenzij anders vermeld):

- Tot januari 2029 huur gebouw De Doelen I € 5,2 miljoen
- Tot januari 2024 bouwkundig beheer/onderhoud maatschappelijk vastgoed € 2,8 miljoen
- Tot januari 2024 levering gas en elektriciteit € 1,6 miljoen
- Tot april 2025 levering telecommunicatiediensten € 0,7 miljoen
- Tot april 2026 huur en servicekosten gebouw Manenberg € 0,3 miljoen
- Voor onbepaalde tijd schoonmaakwerkzaamheden (waarde per jaar) € 0,1 miljoen
- Tot juli 2024 implementatie/huur/beheer/onderhoud multifunctionele printers < € 0,1 miljoen
- Tot januari 2024 onderhoud beveiligingsinstallaties diverse panden < € 0,1 miljoen
- Tot februari 2023 drankenautomaten en –voorziening < € 0,1 miljoen

5.3.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Na het sluiten van de boeken en/of tijdens het opmaken van de programmarekening zijn er geen gebeurtenissen te melden die van dusdanige (financiële) invloed zijn op de jaarrekening met de daarbij behorende toelichtingen en verslagleggingen.

5.4 Bijlagen bij de jaarrekening

Bijlage 1 - Overzicht van reserves

Bedragen x € 1

Nr.	Omschrijving	Progr.	Cat.	I/S	Rente ja/nee	Boekwaarde 01-01-2022	Resultaat-bestemming vorig jaar	Boekwaarde 01-01 na resultaat-bestemming	Rente	Bij	Af	Afschrijvings-bijdrage	Boekwaarde 31-12-2022
R430	Onderwijs - Huisvesting	1	OBR	I	Nee	819.902	0	819.902	0	0	438.737	0	381.165
R440	Cultuur	1	OBR	I	Nee	375.492	0	375.492	0	56.887	80.625	0	351.754
R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds	1	OBR	I	Ja	151.593	0	151.593	2.653	3.205	0	0	157.451
R442	Kunstaankopen	1	OBR	I	Nee	496.368	0	496.368	0	50.000	21.344	0	525.024
R443	Monumenten	1	OBR	I	Nee	142.523	0	142.523	0	120.000	115.000	0	147.523
R647	Sporthal Ut Sporthuus	1	ERK	S	Ja	800.446	0	800.446	14.008	0	0	41.019	773.435
R660	Museum Oud Lunteren	1	ERK	S	Ja	31.778	0	31.778	556	0	0	1.371	30.963
R661	Kijk- en Luistermuseum	1	ERK	S	Ja	18.517	0	18.517	324	0	0	1.865	16.976
R433	Onderwijs - Achterstandsbeleid	2	OBR	I	Nee	1.862.819	0	1.862.819	0	0	0	0	1.862.819
R439	Legaat van Lagen	3	OBR	S	Ja	410.807	0	410.807	7.189	0	2.110	0	415.886
R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	3	OBR	I	Nee	3.007.526	0	3.007.526	0	2.606.473	1.783.102	0	3.830.897
R460	Maatschappelijke opvang	3	OBR	I	Nee	3.458.618	0	3.458.618	0	424.000	417.200	0	3.465.418
R461	Vrouwenopvang/aanpak ouderen mishandeling	3	OBR	I	Nee	695.808	0	695.808	0	264.953	0	0	960.761
R462	Opvang Beschermd Wonen	3	OBR	I	Nee	4.462.526	0	4.462.526	0	2.291.000	0	0	6.753.526
R463	Fonds impuls Sociaal Domein	3	OBR	I	Nee	407.875	0	407.875	0	0	327.541	0	80.334
R411	Parkeren	4	OBR	I	Nee	154.603	0	154.603	0	110.000	47.500	-1.575	218.678
R681	Kapitaallasten Verkeer	4	ERK	S	Ja	217.874	0	217.874	3.813	0	0	9.969	211.718
R682	Kapitaallasten Parkeren	4	ERK	S	Ja	287.437	0	287.437	5.030	45.925	90.000	9.053	239.339
R470	Veluwe Poort - Spoorzone Ede	5	OBR	I	Ja	12.971.943	0	12.971.943	227.009	18.461.340	31.660.291	0	0
R471	Veluwe Poort - Parklaan	5	OBR	I	Ja	23.398	0	23.398	409	7.000.491	7.024.299	0	0
R475	Landschapsfonds	5	OBR	I	Nee	33.018	0	33.018	0	55.100	50.000	0	38.118
R477	Starters- en doorstromers	5	OBR	I	Ja	1.268.523	0	1.268.523	22.199	114.978	88.265	0	1.317.435
R479	Fonds Koopgarant Gemeente Ede	5	OBR	I	Ja	1.000.000	0	1.000.000	17.500	0	0	0	1.017.500
R480	Bodemsanering	5	OBR	I	Nee	326.058	0	326.058	0	26.000	0	0	352.058
R680	Structuurvisie Buitengebied	5	ERK	S	Ja	346.532	0	346.532	6.064	0	0	18.295	334.301
R683	R&T route structuren	5	ERK	S	Ja	201.086	0	201.086	3.519	0	0	20.012	184.593

R400	Overgangsrecht FLO	6	OBR	I	Nee	926.812	0	926.812	0	0	193.917	0	732.895
R416	Begraven	7	OBR	I	Nee	732.932	0	732.932	0	0	732.932	0	0
R417	Groot onderhoud openbare ruimte	7	OBR	I	Nee	2.309.357	0	2.309.357	0	1.026.703	655.731	0	2.680.329
R418	Bomenfonds	7	OBR	I	Nee	10.000	0	10.000	0	17.500	4.555	0	22.945
R605	Riolering buitengebied	7	ERK	S	Ja	5.786.015	0	5.786.015	101.255	0	0	595.183	5.292.087
R100	Algemene reserve	8	AR	I	Nee	36.391.754	9.182.890	45.574.644	0	22.550.323	7.918.266	0	60.206.701
R200	Algemene reserve - Begroting	8	OAR	S	Ja	6.620.841	0	6.620.841	115.865	0	115.865	0	6.620.841
R201	Algemene reserve - Rente begroting	8	OAR	S	Ja	9.656.273	0	9.656.273	168.985	0	168.985	0	9.656.273
R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	8	OBR	I	Nee	56.705	0	56.705	0	102.000	114.500	0	44.205
R492	BTW - Compensatiefonds	8	OBR	I	Nee	2.046.445	0	2.046.445	0	2.948.340	2.359.422	0	2.635.363
R493	Cofinanciering Edese Opgaven	8	OBR	I	Nee	8.500.000	0	8.500.000	0	1.000.000	841.699	0	8.658.301
R495	Overlopende verplichtingen	8	OBR	I	Nee	472.000	961.000	1.433.000	0	0	1.399.000	0	34.000
R498	Reserve steun en herstel Corona	8	OBR	I	Nee	4.321.696	0	4.321.696	0	819.714	3.810.191	0	1.331.219
R499	Investeringsfonds Impuls Ede	8	OBR	I	Nee	5.909.547	0	5.909.547	0	0	535.425	0	5.374.122
R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	8	PBR	S	Nee	1.946.924	0	1.946.924	0	4.644.082	3.869.495	0	2.721.510
R501	Reserve algemene bedrijfskosten	8	PBR	S	Nee	2.849.577	0	2.849.577	0	775.884	1.245.159	0	2.380.302
R502	Reserve bedrijfsauto's	8	PBR	S	Ja	555.863	0	555.863	9.728	17.172	45.605	0	537.158
R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	8	PBR	S	Ja	1.817.333	0	1.817.333	31.803	1.795.737	1.017.120	558.040	2.069.713
R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	8	PBR	S	Ja	2.718.310	0	2.718.310	47.570	1.265.248	847.100	0	3.184.029
R506	Bedrijfsmiddelen - WGA en ZW	8	PBR	S	Nee	1.381.767	0	1.381.767	0	454.000	248.494	0	1.587.273
R621	Egalisatiereserve Kapitaallasten gemeentelijk vastgoed	8	ERK	S	Ja	12.656.555	0	12.656.555	227.669	353.101	0	788.513	12.448.812
R622	Egalisatiereserve Kapitaallasten OHW	8	ERK	S	Ja	2.339.102	0	2.339.102	34.755	510.899	34.756	0	2.850.000
R623	Reserve exploitatie vastgoed	8	OBR	I	Nee	480.519	0	480.519	0	371.020	53.823	299.727	497.989
	Totaal					144.459.397	10.143.890	154.603.287	1.047.904	70.282.073	68.358.053	2.341.472	155.233.739

Reservetype	Omschrijving Reservetype		
AR	Algemene reserve	OAR	Overige algemene reserve
BR	Bestemmingsreserve	OBR	Overige bestemmingsreserve
BRG	Bestemmingsreserve grondbedrijf	PBR	Personeel- en bedrijfsreserve
ERK	Egalisatiereserve kapitaallasten		

Bijlage 1a - Toelichting op in te stellen Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen

Het instellen en opheffen van een reserve is de bevoegdheid van de raad. Conform de Nota Reserves en Voorzieningen Gemeente Ede 2016 volgt onderstaand een toelichting op de in te stellen reserve.

- Soort reserve: het betreft een overige bestemmingsreserve (OBR).
- Doel reserve: Inzet ten behoeve van de opvang van vluchtelingen, ontheemden en eventueel andere doelgroepen. De reserve inzetten om snel en adequaat te kunnen reageren op vraagstukken met betrekking tot opvang. De middelen uit deze reserve tevens inzetten voor het faciliteren en realiseren van tijdelijke huisvesting.
- Motief reserve: er wordt een bestemmingsreserve ingezet om (externe) middelen snel en adequaat in te kunnen zetten voor incidentele vraagstukken en deze afzonderlijk inzichtelijk te maken. De gemeente levert hiermee een bijdrage aan de opvang van specifieke doelgroepen.
- Omvang van de reserve: de reserve kent een ondergrens van € 0. Er wordt geen maximale omvang ingesteld.
- Omvang en wijze van stortingen: de reserve kent bij aanvang een omvang van € 6,9 miljoen (resultaat Programmarekening 2022 opvang ontheemden uit Oekraïne ad. € 6,9 miljoen).
 - Dotaties aan de reserve worden na raadsbesluit in de exploitatie verwerkt.
- Omvang en wijze van onttrekkingen:
 - Onttrekkingen uit de reserve worden na raadsbesluit in de exploitatie verwerkt.
- Noodzakelijke rentetoevoeging: aan de reserve wordt geen rente toegevoegd.
- Start- en einddatum: de reserve wordt ingesteld per 1 januari 2023. De reserve kent geen einddatum.
- Budgethouder: afdelingsmanager Beleid Sociaal Domein.

Bijlage 2 - Doelen reserves

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
1	R430	Onderwijs - Huisvesting	4	Integraal voorzien in de behoefte aan huisvesting primair en voortgezet onderwijs via uitbreiding, ver- en nieuwbouw.
1	R440	Cultuur	4	Het doel van deze reserve is om (veelal) incidentele culturele aanvragen, die niet eerder in de begroting zijn opgenomen, te bekostigen.
1	R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkefonds	4	Deze reserve dient voor de ontwikkeling van een cultureel cluster in Ede-Oost. Er is voor de jaren 2008 tot en met 2010 een voorbereidingskrediet van €150.000 gevormd tot deze reserve.
1	R442	Kunstaankopen	4	Doelstelling van deze reserve is om het aanbod in kunstwerken binnen Ede op peil te houden/danwel te vergroten.
1	R443	Monumenten	4	Het bevorderen van de instandhouding, waaronder onderhoud en restauratie, van gemeentelijke en (in specifieke gevallen) rijksmonumenten.
1	R647	Sporthal Ut Sporthuus	6	Dekking kapitaallasten van sporthal Lunteren. Dekking kapitaallasten herinrichting parkeerplaats nabij sporthal Lunteren.
1	R660	Museum Oud Lunteren	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
1	R661	Kijk- en Luistermuseum	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
2	R433	Onderwijs - Achterstandsbeleid	4	Stimuleren van en afdekken van de financiële risico's van de projecten uitgevoerd binnen het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid met gebruik van voor dit doel beschikbare gemeentelijke middelen.
3	R439	Legaat van Lagen	4	Het legaat van Lagen is ontvangen met de bepaling dat de opbrengsten daarvan ten goede moeten komen aan de doelgroep van de (toenmalige) afdeling WIZ (Werk, Inkomen & Zorg).
3	R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	4	De via decentralisatie-uitkering en door subsidies verkregen middelen ten behoeve van het programma Arbeidsmarkt Regio Foodvalley meerjarig te besteden vanuit de rol als centrumgemeente.
3	R460	Maatschappelijke opvang	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding gereserveerd worden in de reserve.
3	R461	Vrouwenopvang/aanpak ouderen mishandeling	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de vrouwenopvang. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding gereserveerd worden in de reserve.
3	R462	Opvang Beschermd Wonen	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor Beschermd wonen. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding gereserveerd worden in de reserve.
3	R463	Fonds impuls Sociaal Domein	4	Impuls geven aan projectvoorstellen sociaal domein.
4	R411	Parkeren	4	Deze reserve is een egalisatiereserve met als doel om exploitatieverschillen op het product parkeren te voorkomen. Daarnaast worden ontvangen afkoopsommen in de reserve gestort, welke worden ingezet voor het realiseren van parkeervoorzieningen.
4	R681	Kapitaallasten Verkeer	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
4	R682	Kapitaallasten Parkeren	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
5	R470	Veluwe Poort - Spoorzone Ede	4	Ter bekostiging van de Spoorzone Ede binnen het project Veluwe Poort.
5	R471	Veluwe Poort - Parklaan	4	Ter bekostiging van infrastructurele ontsluiting binnen het project Veluwe Poort.
5	R475	Landschapsfonds	4	Op 10 juli 2008 heeft de raad het 'Ontwikkelingsplan Buitengebied Ede, Ruimte voor Kwaliteit' vastgesteld. In dit plan is opgenomen dat een Landschapsfonds zal worden ingesteld. De bedoeling hiervan is dat de toename van verstedelijking van het landelijke gebied gecompenseerd wordt door investeringen in de groene ruimte. Bij afname van het areaal groen door woningbouw of bedrijventerreinen wordt een afdracht gedaan ten gunste van dit fonds.

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
5	R477	Starters- en doorstromers	4	De reserve is ingesteld om de rente- en beheerlasten voor het aangaan van starters/doorstromersleningen te kunnen bekostigen. Hierbij is uitgegaan van een benodigd niveau van 25% van de uitstaande leningen. Vanuit het raadsbesluit is het maximum aan uitstaande leningen vooralsnog op € 9,6 miljoen bepaald.
5	R479	Fonds Koopgarant Gemeente Ede	4	(Sociale koop)woningen langdurig beschikbaar en betaalbaar maken, en houden voor de doelgroep.
5	R480	Bodemsanering	4	In 1997 heeft het college bepaald dat via deze reserve gespaard wordt voor toekomstige gemeentelijke bijdragen voor bodemsanering (egalisatie van lasten).
5	R680	Structuurvisie Buitengebied	6	De BBV verplicht om investeringen bekostigd uit gemeentelijke bijdragen te activeren. Deze egalisatiereserve is ingesteld om de hieruit volgende kapitaallasten te dekken uit de reeds beschikbare gemeentelijke bijdragen.
5	R683	R&T route structuren	6	De BBV verplicht om investeringen bekostigd uit gemeentelijke bijdragen te activeren. Deze egalisatiereserve is ingesteld om de hieruit volgende kapitaallasten te dekken uit de reeds beschikbare gemeentelijke bijdragen.
6	R400	Overgangsrecht FLO	4	Deze reserve heeft als doel het opvangen van tijdelijke extra overgangsrechten als gevolg van het afschaffen Functioneel Leeftijdsontslag Brandweer.
7	R416	Begraven	4	Egaliseren van de schommelingen van de begraafrechten.
7	R417	Groot onderhoud openbare ruimte	4	De reserve heeft als doel om financiële schommelingen in het groot onderhoud (type3) van de producten Wegen en Openbare verlichting, Openbaar groen en Openbare speelgelegenheden op te vangen. Enkel het resultaat van groot onderhoud zal verrekend worden met deze reserve. Service en regulier onderhoud (type 1 en 2) blijven in de exploitatie en vervangingsonderhoud (type 4) in de kredieten.
7	R418	Bomenfonds	4	Het gemeentelijk Bomenfonds biedt de mogelijkheid om budget te reserveren voor bomen die niet binnen projecten of op andere particuliere gronden gecompenseerd kunnen worden. Dit budget wordt op een later moment ingezet voor de aanplant van bomen op een andere locatie.
7	R605	Riolering buitengebied	6	Egalisatiereserve kapitaallasten.
8	R100	Algemene reserve	1	Deze reserve is ingesteld bij de gemeenterekening als saldireserve, waarmee jaarlijkse tekorten dan wel overschotten, na resultaatbestemming worden verrekend.
8	R200	Algemene reserve - Begroting	2	Deze reserve zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel.
8	R201	Algemene reserve - Rente begroting	2	Deze reserve zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel. Het bedrag bestaat uit het rentebedrag over de hoofdsom.
8	R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	4	Het bevorderen van lokale arbeidsvoorwaarden.
8	R492	BTW - Compensatiefonds	4	Het egaliseren van de (negatieve) resultaten door de invoering van het BTW-compensatiefonds.
8	R493	Cofinanciering Edese Opgaven	4	Deze reserve is bedoeld om maatschappelijke investeringen van overheden en andere partijen in Ede te stimuleren in de grote opgaven en transitie ten aanzien van: wonen, werken, landbouw, natuur, duurzame energie en zorg. Het gaat daarbij om het financieren van maatschappelijk onrendabele toppen van investeringen van andere partijen en cofinanciering van projecten, impulsen en investeringen van andere overheden.
8	R495	Overlopende verplichtingen	4	Via deze reserve worden de resultaatbestemmingen afgewikkeld waar geen specifieke reserve voor is.
8	R498	Reserve steun en herstel Corona	4	De reserve geeft de mogelijkheid om waar nodig snel en adequaat in te kunnen spelen op te nemen maatregelen in het kader van de coronacrisis.
8	R499	Investeringsfonds Impuls Ede	4	Impuls geven aan diverse programma's binnen de gemeente.
8	R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	5	Egalisatiereserve voor kosten van gemeentelijk personeel.
8	R501	Reserve algemene bedrijfskosten	5	Egalisatie van inkomsten met betrekking tot investeringen.
8	R502	Reserve bedrijfsauto's	5	Egalisatiereserve ten behoeve van de gemeentelijke bedrijfsmiddelen.
8	R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	5	Egalisatiereserve met betrekking tot investeringen voor de gemeentelijke huisvesting.
8	R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	5	Egalisatiereserve met betrekking tot investeringen op ICT gebied.

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
8	R506	Bedrijfsmiddelen - WGA en ZW	5	Het doel van de reserve is middelen te reserveren voor toekomstige uitkeringen voor Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA en ziekwet (ZW).
8	R621	Egalisatiereserve Kapitaallasten gemeentelijk vastgoed	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
8	R622	Egalisatiereserve Kapitaallasten OHW	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
8	R623	Reserve exploitatie vastgoed	4	Deze egalisatiereserve is ingesteld voor de afwikkeling van de exploitatieresultaten van het gemeentelijk vastgoed die ontstaan door de meerjarige huurprijsystematiek.

Categorie	Omschrijving
1	Algemene reserve
2	Overige algemene reserve
3	Bestemmingsreserve
4	Overige bestemmingsreserve
5	Personeel- en bedrijfsreserve
6	Egalisatiereserve kapitaallasten
7	Bestemmingsreserve grondbedrijf

Bijlage 3 - Overzicht van voorzieningen

Nr.	Naam voorziening	Cat.	Progr.	Rente ja/nee	Bedragen x € 1					
					Boekwaarde 1/1/2022	Rente	Bij	Af	Vrijval	Boekwaarde 31/12/2022
V105	Wachtgeldverplichtingen	1	8	Nee	395.800	0	157.623	320.218	0	233.206
V166	Voorziening Liquidatie Permar	1	3	Nee	107.766	0	81.770	0	64.873	124.663
V101	Wethouderspensioenen en uitkeringen	1	8	Nee	6.476.028	0	60.803	796.649	0	5.740.182
V147	Onderhoud gemeentelijke vastgoedportefeuille	2	8	Nee	4.530.509	0	1.458.736	2.667.357	0	3.321.888
V162	Rioolaanleg en -beheer	4	7	Ja	32.194.735	563.408	4.000.000	7.511.740	0	29.246.403
V167	Voorziening Afval	4	5	Nee	2.667.088	0	498.907	0	0	3.165.995
V163	Voorziening begraven	2	7	Nee	0	0	666.852	0	0	666.852
V106	Voorziening verlofsparen	1	8	Nee	0	0	937.844	0	0	937.844
	Totaal				46.371.926	563.408	7.862.535	11.295.964	64.873	43.437.031

Categorie 1 - Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Categorie 2 - Voorziening ter egalisering van kosten

Categorie 3 - Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Categorie 4 - Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

Categorie 5 - Correctie op de balanspost debiteuren

Categorie 6 - Correctie op balanspost voorraden

Bijlage 4 - Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A12B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05</i>	
			050476 Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden	€ 119.968	Ja	€ 154.892	Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
			€ 12.022.600	€ 2.716.590	€ 0	€ 0	€ 0	€ 632.624
		Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11</i>		
		€ 0	€ 363.510	€ 15.735.324	€ 15.735.324	Nee		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			<i>Aard controle R Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06</i>
		0	128	0	0	Ja	Ja	

			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21
			€ 0	€ 48.640	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26	
			€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	Projectnaamnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Toelichting afwijkingen in faseringen (indicatoren 02 en 04) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle D2 Indicator: C9/06
			1 Veluwe Poot	Nee	188	Ja	Door de prijsontwikkeling van de bouwkosten zijn projecten vertraagd	€ 18.280.940

			Kopie projectnaam/ nummer	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C9/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/12</i>
			1 Veluwe Poort	€ 13.253.811	Nee	Door optimalisatie en verdere uitwerking van de verschillende maatregelen is de verhouding verschoven. Echter in absolute aantallen gaan we meer woningen bouwen en ook meer betaalbare woningen. Daarnaast was reeds in de aanvraag aangegeven dat middeldure huur eventueel vervangen zou worden door betaalbare koop. Dit is ook gebeurd	45	Nee
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: C31/01</i>	<i>Aard controlen n.v.t. Indicator: C31/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05</i>	
			€ 100.000	€ 834.915	€ 0		Nee	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06</i>
			1 SUVIS21-00885790	€ 0	€ 0	Nee	Vertraging wegens leveringsproblemen bij installateurs	Nee
			2 SUVIS21-2-02715792	€ 0	€ 0	Nee	Vertraging wegens leveringsproblemen bij installateurs	Nee
			3 SUVIS21 2 02784431	€ 0	€ 0	Nee	Vertraging wegens leveringsproblemen bij installateurs	Nee
			4 SUVIS21-2-02462160	€ 0	€ 0	Nee	Vertraging wegens leveringsproblemen bij installateurs	Nee
			5 SUVIS21-2-02709903	€ 0	€ 0	Nee	Vertraging wegens leveringsproblemen bij installateurs	Nee

			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-00885790	N.v.t.				
			2 SUVIS21-2-02715792	N.v.t.				
			3 SUVIS21 2 02784431	N.v.t.				
			4 SUVIS21-2-02462160	N.v.t.				
			5 SUVIS21-2-02709903	N.v.t.				
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00449094	€ 279.198	€ 525.968	4.179		Ja
			Totaal aantal bereikte huurwoningen	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?				
			Aard controle D1 Indicator: C43/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08				
			1.154	Ja				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			447	€ 37.459	€ 37.459	496	€ 30.262	€ 30.262
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			502	€ 115.600	€ 115.600			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			883	918	0	0	502	0

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
			€ 21.942	Ja				
BZK	C73	Actie agenda vakantieparken; acties 3.6 en 3.7	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen aan de acties 3.6 en 3.7	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen aan de acties 3.6 en 3.7 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		Gemeente Ede	Aard controle R Indicator: C73/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C73/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C73/03			
			€ 52.472	€ 52.472	Nee			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 2.169.822	€ 272.000	€ 465.971	€ 319.839	€ 2.561.034	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode Bedrag	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	
OCW	D10	Volwasseneneducatie	Verstreckte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04	Aard controle R Indicator: D10/05	Aard controle R Indicator: D10/06
			€ 933.805	€ 419.779	€ 1.353.584	€ 1.044.075	€ 233.451	€ 0

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>
			€ 483.980	€ 0	€ 0	€ 0	€ 370.195
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
		1					
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: D19/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03</i>		
		€ 140.356	€ 140.356	Nee			
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D21/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D21/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05</i>
		1 Stichting Cultura	€ 310.000	€ 310.000	Ja		

IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04	
			€ 1.153.886	€ 1.892.876	€ 1.332.560	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 102 Saneren paaltjes en verticale elementen op of naast fietspaden aantal in st	Nee	0			
			2 105 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Ja	1.655	1 project afgerond in 2020, 2 projecten in 2022. 1 project is uitgesteld		
			3 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	6	project is afgerond in 2021		
			4 110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Nee	2	project is afgerond in 2021		
			5 113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Ja	6			
			6 115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Nee	0			
			7 117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja	950			
			8 119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1			
			9 122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	4	project is afgerond in 2021		
IenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01	Aard controle R Indicator: E21/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03	Aard controle R Indicator: E21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/06
			1 31175886	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkingnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)en niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/09			
			1 31175886	Ja				

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	
			1 80A094E4	€ 0	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1 80A094E4	€ 0	€ 0	Met Provincie Utrecht afgesproken dat in 2023 de afrekening plaats vindt	Nee	
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060307 Gemeente Amersfoort	€ 78.512	€ 78.512	€ 210.181	€ 210.181	Nee
			2 060307 Gemeente Amersfoort	€ 9.498	€ 9.498	€ 18.996	€ 18.996	Nee
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060307 Gemeente Amersfoort	0602281	Ja			
			2 060307 Gemeente Amersfoort	0602287	Nee			
			10					
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/aantal in Meters	Nee	0	projecten worden afgerond in 2023/2024		
			2 342 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom/aantal in Stuks	Nee	0	projecten worden afgerond in 2023/2027		

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 23.864.846	€ 349.686	€ 995.184	€ 5.181	€ 38.413	€ 544
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 213.502	€ 8.174	€ 0	€ 1.448.918	€ 14.599	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
		€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 17.500	€ 25.743	€ 159.453	€ 0	€ 0	€ 9.485
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 26.130	€ 46.606	€ 0		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 15.422	€ 38.264	€ 0		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 23.703	€ 9.138	€ 0		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 6.662	€ 949	€ 0		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 10.080	€ 0	€ 17.615	€ 4.169	€ 0		
6	Totaal	€ 10.080	€ 0	€ 89.532	€ 99.126	€ 0		
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja				
6	Totaal	0	0	Ja				
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)							
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)							
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)							
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)							
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>			

			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 6.700	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.533.759	€ 1.088.723				
		Activiteiten		Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08

			1	Nieuwbouw gymzaal, Schoolstraat	€ 145.468	€ 145.468	€ 0	€ 0	
			2	MFA Otterlo - opstallen	€ 10.815	€ 10.815	€ 0	€ 0	
			3	Renovatie Bunschoterweg	€ 57.449	€ 57.449	€ 0	€ 0	
			4	Duurz Essenburg zonnepanelen aanv	€ 2.430	€ 2.430	€ 0	€ 0	
			5	Duurz Kleefsehoek basis+zonnepanelen	€ 22.594	€ 22.594	€ 0	€ 0	
			6	Maatwerk+ Sportparkweg 10 ledverlichting	€ 462	€ 462	€ 0	€ 0	
			7	Kleedkamers renovatie Inschoten DTS	€ 3.568	€ 3.568	€ 0	€ 0	
			8	Renovatie Platanenweg 2	€ 21.647	€ 21.647	€ 0	€ 0	
			9	Renovatie top laag kunstgras DVO	€ 49.135	€ 49.135	€ 0	€ 0	
			10	Inclusie Haldenweg 48 48a	€ 9.562	€ 9.562	€ 0	€ 0	
			11	Inclusie Platanenweg 2	€ 3.176	€ 3.176	€ 0	€ 0	
			12	Renovatie Kerkhoflaan Lunteren	€ 1.559	€ 1.559	€ 0	€ 0	
			13	Binnen- en buitensport - Onderhoud (exploitatie)	€ 137.205	€ 137.205	€ 0	€ 0	
			14	Binnen- en buitensport - Onderhoud (voorziening)	€ 50.651	€ 50.651	€ 0	€ 0	
			15	MFA (sport) - Onderhoud (exploitatie)	€ 6.026	€ 6.026	€ 0	€ 0	
			16	MFA (sport) - Onderhoud (voorziening)	€ 33.611	€ 33.611	€ 0	€ 0	
			17	Zwembad - Onderhoud (exploitatie)	€ 9.316	€ 9.316	€ 0	€ 0	
			18	Zwembad - Onderhoud (voorziening)	€ 8.093	€ 8.093	€ 0	€ 0	
			19	Gymlok. Bunschoterweg Inventaris	€ 2.601	€ 0	€ 2.601	€ 0	
			20	Opstellen MJOP Binnensport	€ 4.150	€ 0	€ 0	€ 4.150	
			21	Nadeel mengpercentage	€ 11.320	€ 0	€ 0	€ 11.320	
			22	Stichting Sportservice Ede	€ 497.885	€ 0	€ 0	€ 497.885	
VWS	H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling		Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting	
		Gemeenten			Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
				Aard controle n.v.t. Indicator: H7/01	Aard controle R Indicator: H7/02	Aard controle R Indicator: H7/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/05	
			1	SPUK GHNT Meldcode en Onderwijs 2020 - 2021 / 330851	€ 51.383	€ 89.278	Ja		
			2	SPUK GHNT Visie op Veiligheid en MDA++ 2020 -2021 / 330852	€ 61.810	€ 86.795	Ja		
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/07				
				Ja	Ja				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022		Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
						Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1	1041884 - basis	€ 113.150	€ 0	€ 113.150	€ 0	€ 113.150
			2	1032367- leefstijl	€ 135.427	€ 0	€ 65.300	€ 0	€ 100.300
				Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1	1041884 - basis	Ja				
			2	1032367- leefstijl	Ja				

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 5.845	Ja	Nee			
VWS	H14B	SPUK expertisecentra jeugdhulp SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H14B/01	Aard controle R Indicator: H14B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H14B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H14B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H14B/05	
1060268 Gemeente Nijmegen			€ 111.033	€ 111.033	Nee			
VWS	H17	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T)	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H17/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H17/03			
			17	134	Nee			
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
Ja					€ 12.304	€ 12.304	Nee	
VWS	H22	Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022 Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Gerealiseerde activiteit aanstellen regionaal projectleider voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het programma 'Geweld hoort nergens thuis' in het jaar 2022? (Ja/Nee)	Toelichting (Toelichting verplicht indien bij H22/03 "Nee" is ingevuld)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: H22/01	Aard controle R Indicator: H22/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/06
Zelfstandige uitvoering			€ 75.000	€ 75.000	Ja		Ja	Ja

VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) Automatisch berekend	Totale definitieve exploitatietekort Automatisch berekend	Totale cumulatieve besteding Automatisch berekend	Eindverantwoording	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 SPUKJZ21-22080	€ 95.266	€ 157.051	€ 95.266	Ja	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 Zwembad de Vrije Slag	Nov + dec 2021	€ 0	€ 32.801	€ 0	€ 0
			2 Bosbad Lunteren	Nov + dec 2021	€ 0	€ 8.522	€ 0	€ 0
			3 Zwembad de Peppel	Nov + dec 2021	€ 55.995	€ 55.995	€ 55.995	€ 55.995
			4 Zwembad de Vrije Slag	jan-22	€ 0	€ 16.748	€ 0	€ 0
			5 Bosbad Lunteren	jan-22	€ 0	€ 3.714	€ 0	€ 0
			6 Zwembad de Peppel	jan-22	€ 39.271	€ 39.271	€ 39.271	€ 39.271
LNV	L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	Besteding (jaar T-1 +T-2)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: L6/01	Aard controle R Indicator: L6/02	Aard controle R Indicator: L6/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L6/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L6/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja	Gemaakte kosten zijn niet 1 op 1 te herleiden, daarom een 0 verantwoording. Deze kosten zijn echter we gemaakt alleen niet als dusdanig vast te stellen. Hierover is contact gezocht met het ministerie. Vooralnog is hier geen reactie op gekomen	

Bijlage 5 - Overzicht baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

Taakveld - programma	Rekening 2021		Begroting 2022		Rekening 2022		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
01 Bestuur	6.625	-1.648	7.538	-2.623	7.666	-3.333	-128	709
08 Bestuur en Organisatie	6.625	-1.648	7.538	-2.623	7.666	-3.333	-128	709
010 Mutaties reserves	63.004	-48.167	60.928	-70.405	71.330	-70.700	-10.402	294
01 Maatschappelijke voorzieningen	248	-2.422	248	-2.106	248	-1.339	0	-767
02 Preventieve ondersteuning	55	-1.236	0	-2.053	15	-1.988	-15	-66
03 Individuele ondersteuning	6.204	-4.659	1.192	-2.403	5.581	-2.568	-4.389	165
04 Economie en Mobiliteit	212	-2.133	190	-604	246	-648	-56	43
05 Ruimtelijke ontwikkeling	12.849	-10.455	29.956	-45.181	28.401	-40.358	1.555	-4.823
06 Veiligheid	28	-291	0	-235	0	-242	0	8
07 Kwaliteit leefomgeving	2.354	-2.166	2.244	-1.969	3.207	-2.430	-962	461
08 Bestuur en Organisatie	41.055	-24.806	27.098	-15.854	33.633	-21.126	-6.535	5.273
011 Resultaat van de rek. baten/lasten	10.144	0	0	0	0	0	0	0
08 Bestuur en Organisatie	10.144	0	0	0	0	0	0	0
02 Burgerzaken	3.127	-1.607	3.031	-1.641	3.264	-1.670	-233	29
08 Bestuur en Organisatie	3.127	-1.607	3.031	-1.641	3.264	-1.670	-233	29
03 Beheer overige gebouwen en grond	2.420	-3.890	2.365	-2.902	2.692	-3.328	-327	427
08 Bestuur en Organisatie	2.420	-3.890	2.365	-2.902	2.692	-3.328	-327	427
04 Overhead	41.662	-6.623	41.291	-5.331	40.385	-6.910	906	1.579
04 Economie en Mobiliteit	1	0	0	0	1	0	-1	0
05 Ruimtelijke ontwikkeling	319	0	0	0	374	0	-374	0
08 Bestuur en Organisatie	41.342	-6.623	41.291	-5.331	40.010	-6.910	1.281	1.579
05 Treasury	624	-3.992	-182	-2.820	508	-4.423	-691	1.603
08 Bestuur en Organisatie	624	-3.992	-182	-2.820	508	-4.423	-691	1.603
061 OZB woningen	1.544	-15.268	1.548	-15.292	1.713	-15.393	-165	101
08 Bestuur en Organisatie	1.544	-15.268	1.548	-15.292	1.713	-15.393	-165	101
062 OZB niet- woningen	459	-11.651	494	-11.771	494	-11.793	0	22
08 Bestuur en Organisatie	459	-11.651	494	-11.771	494	-11.793	0	22
063 Parkeerbelasting	0	-1.420	0	-1.569	0	-1.546	0	-23
04 Economie en Mobiliteit	0	-1.420	0	-1.569	0	-1.546	0	-23
064 Belastingen overig	101	-6.890	5	-377	5	-396	0	19
08 Bestuur en Organisatie	101	-6.890	5	-377	5	-396	0	19
07 Alg. uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	1.263	-225.102	0	-249.408	522	-255.606	-522	6.198
06 Veiligheid	1.263	-1.263	0	-418	522	-522	-522	104
08 Bestuur en Organisatie	0	-223.838	0	-248.990	0	-255.084	0	6.094
08 Overige baten en lasten	2.069	-97	-386	4	816	-34	-1.202	38
08 Bestuur en Organisatie	2.069	-97	-386	4	816	-34	-1.202	38
09 Venootschapsbelasting	35	0	0	0	57	0	-57	0
07 Kwaliteit leefomgeving	35	0	0	0	57	0	-57	0
11 Crisisbeheersing en brandweer	8.039	-16	8.375	-6	8.190	-34	185	28
06 Veiligheid	8.040	-16	8.375	-6	8.194	-31	182	25
08 Bestuur en Organisatie	-1	0	0	0	-3	-4	4	3
12 Openbare orde en veiligheid	4.418	-433	4.819	-591	4.770	-649	49	58
06 Veiligheid	4.418	-433	4.819	-591	4.770	-649	49	58

Taakveld - programma	Rekening 2021		Begroting 2022		Rekening 2022		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
21 Verkeer en vervoer	13.665	-1.975	16.282	-1.663	15.686	-2.253	596	590
04 Economie en Mobiliteit	1.862	-54	2.087	-5	2.047	-36	40	31
07 Kwaliteit leefomgeving	11.790	-1.900	14.196	-1.658	13.626	-2.233	569	576
08 Bestuur en Organisatie	13	-22	0	0	13	17	-13	-17
22 Parkeren	856	-20	806	-12	837	-30	-30	18
04 Economie en Mobiliteit	858	-20	804	-10	838	-30	-34	20
08 Bestuur en Organisatie	-2	0	2	-2	-1	0	3	-2
31 Economische ontwikkeling	2.779	-179	2.304	-50	2.409	-115	-105	65
04 Economie en Mobiliteit	2.171	-179	1.846	-50	1.922	-115	-77	65
05 Ruimtelijke ontwikkeling	608	0	458	0	487	0	-29	0
32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	31.742	-32.975	18.257	-17.428	9.553	-3.377	8.704	-14.051
04 Economie en Mobiliteit	31.742	-32.975	18.179	-17.428	9.585	-3.377	8.594	-14.051
06 Veiligheid	0	0	78	0	-32	0	110	0
33 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	76	0	167	-23	72	0	95	-23
04 Economie en Mobiliteit	76	0	167	-23	72	0	95	-23
34 Economische promotie	873	-2.339	1.302	-2.331	1.209	-2.734	93	404
04 Economie en Mobiliteit	378	-196	451	-311	468	-353	-18	42
08 Bestuur en Organisatie	495	-2.143	851	-2.020	741	-2.382	110	362
42 Onderwijshuisvesting	5.708	-309	6.641	-282	6.258	-540	382	258
01 Maatschappelijke voorzieningen	5.444	-44	6.233	-30	5.763	-27	469	-3
08 Bestuur en Organisatie	263	-266	408	-252	495	-513	-87	261
43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.502	-2.977	9.876	-5.882	8.361	-4.606	1.516	-1.275
02 Preventieve ondersteuning	3.364	-2.250	6.392	-4.999	4.670	-3.749	1.722	-1.250
03 Individuele ondersteuning	3.103	-726	3.445	-883	3.656	-858	-211	-25
05 Ruimtelijke ontwikkeling	35	0	39	0	35	0	4	0
51 Sportbeleid en activering	7.460	-407	8.021	-213	8.143	-274	-122	61
01 Maatschappelijke voorzieningen	7.460	-407	8.021	-213	8.143	-274	-122	61
52 Sportaccommodaties	2.397	-1.741	2.578	-1.680	2.456	-1.870	123	190
08 Bestuur en Organisatie	2.397	-1.741	2.578	-1.680	2.456	-1.870	123	190
53 Cultuurpresentatie, productie en participatie	5.786	-1.141	5.712	-891	6.002	-1.564	-290	673
01 Maatschappelijke voorzieningen	4.444	-156	4.524	0	4.675	-467	-151	467
08 Bestuur en Organisatie	1.342	-985	1.188	-891	1.327	-1.096	-139	206
54 Musea	1.458	-82	1.888	-73	1.343	-65	546	-9
01 Maatschappelijke voorzieningen	1.458	-82	1.888	-73	1.343	-65	546	-9
55 Cultureel erfgoed	755	-198	702	-89	876	-151	-174	62
01 Maatschappelijke voorzieningen	613	-86	653	-80	674	-77	-22	-3
08 Bestuur en Organisatie	142	-113	49	-9	201	-74	-152	65
56 Media	3.510	0	3.483	0	3.471	0	12	0
01 Maatschappelijke voorzieningen	3.510	0	3.483	0	3.471	0	12	0
57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.725	-462	10.804	-396	11.040	-609	-237	213
05 Ruimtelijke ontwikkeling	403	-137	333	-116	886	-317	-553	201
07 Kwaliteit leefomgeving	9.311	-312	10.463	-267	10.125	-279	338	12
08 Bestuur en Organisatie	11	-12	7	-12	29	-13	-22	1
61 Samenkracht en burgerparticipatie	12.964	-943	16.020	-1.486	23.620	-16.945	-7.600	15.458

Taakveld - programma	Rekening 2021		Begroting 2022		Rekening 2022		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
02 Preventieve ondersteuning	10.705	-300	13.431	-910	11.902	-28	1.529	-882
03 Individuele ondersteuning	424	0	155	0	9.222	-15.981	-9.067	15.981
07 Kwaliteit leefomgeving	1.376	-26	1.930	0	1.735	-26	195	26
08 Bestuur en Organisatie	459	-617	504	-576	761	-909	-257	333
62 Wijkteams	6.362	-293	6.653	-63	6.761	-210	-108	147
02 Preventieve ondersteuning	6.361	-293	6.645	-63	6.759	-210	-115	147
08 Bestuur en Organisatie	1	0	8	0	1	0	7	0
63 Inkomensregelingen	40.464	-28.662	44.796	-25.686	44.592	-25.735	205	49
03 Individuele ondersteuning	39.895	-28.621	44.260	-25.686	44.175	-25.735	86	49
05 Ruimtelijke ontwikkeling	445	-18	425	0	341	0	84	0
07 Kwaliteit leefomgeving	99	-7	96	0	79	0	17	0
08 Bestuur en Organisatie	25	-16	15	0	-3	0	18	0
64 Begeleide participatie	9.645	-102	9.217	0	8.323	-184	894	184
03 Individuele ondersteuning	9.570	-27	9.217	0	8.139	0	1.079	0
08 Bestuur en Organisatie	75	-75	0	0	184	-184	-184	184
65 Arbeidsparticipatie	6.035	-1.587	9.046	-649	8.685	-1.409	361	760
03 Individuele ondersteuning	6.035	-1.587	9.046	-649	8.685	-1.409	361	760
66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.783	20	4.465	-200	3.867	-1	598	-199
03 Individuele ondersteuning	3.783	20	4.465	-200	3.867	-1	598	-199
671 Maatwerkdienstverlening 18+	446	-511	312	0	429	0	-117	0
03 Individuele ondersteuning	446	-511	312	0	429	0	-117	0
671A Huishoudelijke hulp (WMO)	8.053	0	8.852	0	8.320	0	532	0
03 Individuele ondersteuning	8.053	0	8.852	0	8.320	0	532	0
671B Begeleiding (WMO)	8.299	0	7.767	0	8.146	0	-380	0
03 Individuele ondersteuning	8.299	0	7.767	0	8.146	0	-380	0
671C Dagbesteding (WMO)	2.932	0	3.992	0	2.695	0	1.297	0
03 Individuele ondersteuning	2.932	0	3.992	0	2.695	0	1.297	0
671D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	-783	0	-631	0	-885	0	254
03 Individuele ondersteuning	0	-783	0	-631	0	-885	0	254
672 Maatwerkdienstverlening 18-	31.879	0	27.735	-124	31.611	-111	-3.876	-13
03 Individuele ondersteuning	31.879	0	27.735	-124	31.611	-111	-3.876	-13
673A Pleegzorg	0	0	406	0	0	0	406	0
03 Individuele ondersteuning	0	0	406	0	0	0	406	0
681 Geëscaleerde zorg 18+	15	0	15	0	15	0	0	0
06 Veiligheid	15	0	15	0	15	0	0	0
681A Beschermd wonen (WMO)	17.736	-463	22.993	-845	20.216	-334	2.777	-511
03 Individuele ondersteuning	17.736	-463	22.993	-845	20.216	-334	2.777	-511
681B Maatschappelijk- en vrouwenopvang (WMO)	8.772	-754	8.074	-772	8.498	-1.047	-424	275
02 Preventieve ondersteuning	2.768	-691	3.335	-493	3.308	-681	26	187
03 Individuele ondersteuning	5.931	23	4.661	-192	5.157	-276	-495	84
08 Bestuur en Organisatie	73	-86	78	-87	33	-91	45	4
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.382	-34	3.354	-800	2.438	-531	916	-269
03 Individuele ondersteuning	2.382	-34	3.354	-800	2.438	-531	916	-269
71 Volksgezondheid	4.695	-60	4.970	-60	4.884	-6	87	-54

Taakveld - programma	Rekening 2021		Begroting 2022		Rekening 2022		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
02 Preventieve ondersteuning	4.695	-60	4.970	-60	4.884	-6	87	-54
72 Riolering	10.414	-11.566	10.346	-11.540	10.853	-12.042	-507	502
07 Kwaliteit leefomgeving	10.414	-11.566	10.346	-11.540	10.853	-12.042	-507	502
73 Afval	11.272	-12.716	11.448	-12.757	11.422	-12.735	26	-22
05 Ruimtelijke ontwikkeling	11.241	-12.665	11.310	-12.716	11.413	-12.735	-103	19
07 Kwaliteit leefomgeving	31	-51	137	-41	9	0	129	-41
74 Milieubeheer	2.273	-344	4.574	-832	3.016	-748	1.558	-84
05 Ruimtelijke ontwikkeling	2.273	-344	4.574	-832	3.016	-748	1.558	-84
75 Begraafplaatsen en crematoria	1.102	-1.336	1.183	-1.263	1.853	-1.311	-670	48
07 Kwaliteit leefomgeving	1.108	-1.336	1.184	-1.263	1.827	-1.311	-643	48
08 Bestuur en Organisatie	-6	0	-1	0	26	0	-27	0
81 Ruimtelijke ordening	13.278	-10.290	51.416	-28.163	46.433	-26.698	4.983	-1.465
04 Economie en Mobiliteit	117	-127	89	-53	156	-40	-68	-13
05 Ruimtelijke ontwikkeling	13.152	-10.163	49.691	-28.110	45.000	-26.658	4.691	-1.452
06 Veiligheid	0	0	1.603	0	1.263	0	340	0
07 Kwaliteit leefomgeving	10	0	33	0	13	0	21	0
82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	33.358	-34.067	23.875	-22.933	19.298	-19.671	4.577	-3.261
05 Ruimtelijke ontwikkeling	33.358	-34.067	23.875	-22.933	19.266	-19.671	4.608	-3.261
06 Veiligheid	0	0	0	0	32	0	-32	0
83 Wonen en bouwen	7.951	-6.833	8.247	-3.855	8.524	-5.185	-277	1.329
05 Ruimtelijke ontwikkeling	7.080	-6.831	7.287	-3.854	7.723	-5.179	-436	1.325
08 Bestuur en Organisatie	871	-1	961	-2	802	-6	159	5
Totaal	482.935	-482.935	508.406	-508.406	504.629	-519.791	3.777	11.385

Elk taakveld is meestal in zijn geheel toereikend aan een programma. In bovenstaande tabel is deze koppeling zichtbaar gemaakt.

6 Overige bijlagen

Bijlage 1 - Kerngegevens

Gegevens sociale structuur	01-01-2022	01-01-2023
Aantal inwoners	120.000	122.050*
0 - 3 jaar	5.825	5.900*
4 - 16 jaar	18.585	18.790*
17 - 64 jaar	72.970	74.150*
65 jaar en ouder	22.625	23.200*
<i>* Aantal 1-1-2023 is een voorlopig aantal.</i>		
Aantal uitkeringsgerechtigden WWB/IOAW/IOAZ/BBZ	1.723	1.669
Aantal gerealiseerde WSW-plaatsen in arbeidsjaren	252,85	234,81

Gegevens fysieke structuur	01-01-2022	01-01-2023
Oppervlakte gemeente	31.868	31.868
<i>In ha.</i>		
Aantal adressen	60.817	61.536
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	52.659	53.377
Verblijfsobject gevormd	2.315	2.093
<i>Uit een vergunningverlening ontstaat een adres met de status gevormd. Dit zal pas wijzigen als de bouw wordt gestart of is gereedgemeld.</i>		
Verblijfsobject in gebruik	56.995	57.813
<i>Een adres is actief.</i>		
Verblijfsobject in gebruik (niet ingemeten)	1.139	1.144
<i>Op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend of de gereedmelding van een nieuwbouw is gedaan. Het adres is actief.</i>		
Verbouwing verblijfsobject	368	485
<i>Op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend. Het adres is actief.</i>		
Aantal m2 wegen: asfalt en beton	3.212.541	3.311.705
<i>Aantal m2 verharde oppervlakten die in beheer en onderhoud van de gemeente Ede zijn.</i>		
Aantal m2 wegen: elementen	2.931.007	2.978.832
Aantal m2 wegen: onverhard	648.917	1.280.174*
<i>Betreft zandwegen en half verharde wandelpaden. * Inclusief bospaden.</i>		
Aantal m2 wegen: halfverharding (en kunststof)	-	188.348
Aantal bomen	67.267	68.891
Aantal m2 gazon	493.083	558.785
Aantal m2 bermen	2.148.692	2.738.710
Aantal m2 culturele beplantingen	438.130	470.086
Aantal m2 natuurlijke beplantingen	1.096.762	1.045.480
Aantal speelplekken (exclusief trapveldjes)	230	231
Aantal trapveldjes	27	27
Lengte (km) vrijvervalriolering	687	
<i>Hiervan is 19 km vrijverval in het buitengebied.</i>		
Lengte (km) mechanische riolering	371	
Aantal lichtmasten	19.884	19.884
Aantal verkeersregelininstallaties	27	28

Bijlage 2a - Overzicht van restantkredieten

Bedragen x € 1

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A100001 Veiligheidscamera's	31-12-2023	45.000	0	45.000	0	nee	2023	Cameraplan wordt momenteel opgesteld. Dit dient als basis voor de aanschaf van de camera's.
A130007 IP 2022 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2024	0	0	0	0	ja	2022	Totaalkrediet vervanging openbare ruimte is verdeeld naar de afzonderlijke projecten.
A130008 IP 2023 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2025	0	0	0	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A130009 IP 2024 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2026	5.000.000	0	5.000.000	0	nee	2024	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A130010 IP 2025 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2027	5.000.000	0	5.000.000	0	nee	2025	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A130011 IP 2026 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2028	2.000.000	0	2.000.000	0	nee	2026	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A131002 Ede-Veldhuizen div. investeringen	31-12-2023	113.114	70.035	0	43.079	ja	2022	Project is afgerond
A131003 Herinr Openb Ruimte Kolkakkerbuurt	31-12-2023	1.379.000	700.000	679.000	0	nee	2023	Project wordt in 2023 afgerond
A131004 SPZ aankoop gronden	31-12-2023	0	0	0	0	ja	2022	Hoeft niet geactiveerd te worden.
A131005 Cluster 1 ZHB - Concordialaan e.o.	31-12-2025	400.000	48.077	351.923	0	nee	2023	Project wordt in 2023 afgerond
A131006 Cluster 2 ZHB - Trompstraat e.o.	31-12-2025	450.000	78.114	371.886	0	nee	2024	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2024
A131007 Cluster 3 ZHB - Bettekamp e.o.	31-12-2025	950.000	56.474	893.526	0	nee	2025	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2024/2025
A131008 Cluster 4 ZHB - Van Galenstraat e.o.	31-12-2025	420.000	56.151	363.849	0	nee	2025	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2025
A131009 Cluster 1 BB - Tuinderslaan e.o.	31-12-2025	420.000	44.395	375.605	0	nee	2024	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2024
A131010 Cluster 2 BB - Irislaan e.o.	31-12-2025	510.000	23.215	486.785	0	nee	2025	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2024/2025
A131011 Cluster 3 BB - Anjelierlaan e.o.	31-12-2025	360.000	23.215	336.785	0	nee	2025	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2025
A160009 Bomenbeleidsplan 2020	31-12-2022	298.000	341.929	0	-43.929	ja	2022	Overschrijding komt door Stormschade aan de Luntersekade/Blankespoorsedijk. Hierdoor was herplanting nodig.
A160010 Bomenbeleidsplan 2021	31-12-2023	303.340	86.188	217.152	0	nee	2024	Temporisering door uitvoeren werk binnen integrale opgaven.
A160013 Boomziektes 2020	31-12-2022	278.245	225.940	52.305	0	nee	2023	Verschuiving in de werkzaamheden. In 2023 zijn er nog werkzaamheden aan de Commandeursweg in Bennekom.
A160014 Boomziektes 2021	31-12-2025	280.460	79.405	201.055	0	nee	2023	Vervanging zieke iepen. Planvorming loopt uitvoering in 2023.
A160016 Bomenbeleidsplan 2022	31-12-2024	721.200	179.198	542.002	0	nee	2024	Temporisering door uitvoeren werk binnen integrale opgaven.
A160020 IP 2021 Cultureel groen	31-12-2023	345.186	251.881	93.305	0	nee	2023	Opdracht is grotendeels gegeven, uitvoering in 2023
A160022 IP 2021 Klaphekweg	31-12-2023	167.485	55.715	111.770	0	nee	2023	Project vertraagt door prioritering in de werkzaamheden. Voorbereiding is gestart. Verwachte uitvoering in 2023,
A160024 Bomenbeleidsplan 2023	31-12-2025	687.450	0	687.450	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognostiseerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A160025 Bomenbeleidsplan 2024	31-12-2026	672.048	0	672.048	0	nee	2024	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A160026 IP 2022 - Bomen	31-12-2024	269.250	213.030	56.220	0	nee	2023	Werk is in uitvoering, afronding in Q1 2023
A160027 IP 2022 Cultureel groen	31-12-2024	174.515	49.337	125.178	0	nee	2023	Opdracht is grotendeels gegeven, uitvoering in 2023
A160028 Bomenbeleidsplan 2025	31-12-2027	672.048	0	672.048	0	nee	2025	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A160029 IP 2023 Cultureel groen	31-12-2025	817.541	0	817.541	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A160030 IP 2023 - Bomen	31-12-2025	407.067	0	407.067	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A161004 BBP- Verl Amsterdamsew-g-Bunschoterweg	31-12-2022	60.898	60.897	0	1	ja	2022	Project is afgerond
A161005 BBP- Vossenakker e.o.	31-12-2023	65.525	4	65.521	0	nee	2023	Project is in uitvoering. Integrale opgave. Eindafrekening in 2023
A161006 Boomziektes - Diedenweg Zuid	31-12-2022	36.540	0	36.540	0	nee	2024	Vertraging vanwege werkzaamheden Parklaan. Naar verwachting afronding in 2024.
A180003 IP 2021 Spelen	31-12-2023	223.722	223.722	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A180004 IP 2022 Spelen	31-12-2024	259.665	140.701	118.964	0	nee	2023	Temporisering door personele bezetting. Verwachte realisatie in 2023.
A180005 IP 2023 Spelen	31-12-2025	220.700	0	220.700	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A180006 IP 2023 Klokkegat	31-12-2025	32.600	0	32.600	0	nee	2024	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A190202 H340 SFR Ede-Veenendaal	31-12-2023	4.009.540	2.677.655	1.331.885	0	nee	2023	Project wordt in 2023 afgerond
A190205 H260 N-Z fietspad Veldhuizen	31-12-2022	679.556	679.550	0	6	ja	2022	Project is afgerond
A190208 V240 Verl.maanderweg/Schaapsweg	31-12-2024	57.254	57.253	0	2	ja	2022	Project wordt opnieuw bezien in fietsplan 2.0, tevens i.r.t. 30/50 km onderzoek
A190210 H150 Stationweg/Maandereind	31-12-2024	82.800	15.970	66.830	0	nee	2024	Betreft bijdrage aan integraal project. Realisatie 2024.
A190219 H460 Verlengde Maanderweg	31-12-2022	274.657	274.657	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A190220 H500 Hakselseweg (Rozenpl-Klaphek)	31-12-2022	1	0	0	1	ja	2022	Project is afgerond
A190224 H90 Fietstunnel Ede-West	31-12-2026	2.200.000	93.907	2.106.093	0	nee	2026	Variantenstudie, afweging in 2023/2024. Krediet is ontoereikend.
A190229 H440 N-Z fietspad Frankeneng (2)	31-12-2024	950.000	211.608	738.392	0	nee	2025	Integraal project met verkabeling hoogspanningsleiding
A190232 DFR Ede-Wageningen Subsidies	31-12-2026	0	0	0	0	nee	2026	Ontvangsten van subsidie worden op dit krediet verantwoord. Jaarlijks wordt het bedrag verdeeld over de verschillende kredieten.
A190233 DFR Ede-W Communicatie+Bewegwijzerin	31-12-2026	111.000	0	111.000	0	nee	2026	Krediet voor communicatie en bewegwijzering, vooral activiteiten die aan het eind van het traject plaatsvinden
A190234 DFR Ede-W Stationsweg incl groen	31-12-2026	2.022.000	46.189	1.975.811	0	nee	2025	Projectvoorbereiding 2023/2024, projectuitvoering 2025
A190235 DFR Ede-W Emmalaantunnel	31-12-2026	3.974.000	373.727	3.600.273	0	nee	2025	Uitvoering na realisatie Westelijke spoortunnel
A190236 DFR Ede-W Parklaan, bijdrage	31-12-2023	86.000	0	86.000	0	nee	2024	Bijdrage aan project Parklaan
A190237 DFR Ede-W Edeseweg, A12-Dorpsstraat	31-12-2023	2.116.355	81.214	2.035.141	0	nee	2024	Projectuitvoering in 2023/2024

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognostiseerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A190238 DFR Ede-W Kerkhoflaan	31-12-2023	220.900	22.110	198.790	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A190239 DFR Ede-W Kierkamperw-Bovenw rotonde	31-12-2023	452.500	46.607	405.893	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A190240 DFR Ede-W Bovenweg (8)	31-12-2026	504.400	997	503.403	0	nee	2026	Projectuitvoering 2026
A190241 DFR Ede-W Achterstraat rotonde	31-12-2023	510.000	-313.343	823.343	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A190242 DFR E-W Bennekom Oost	31-12-2023	172.000	0	172.000	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A190243 DFR E-W Fietspad Kierkamperweg	31-12-2023	648.000	104.636	543.364	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A191049 IP 2017 IJ De Schepperlaan	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2022	Start werkzaamheden pas 2025. Sluiten en t.z.t. een nieuw krediet openen
A191061 IP 2018 Kolkakkerweg	31-12-2025	164.430	160.000	4.430	0	nee	2023	1e bijdrage vanuit wegen heeft plaatsgevonden. Afronding in 2023
A191071 IP 2019 Zeeheldenbuurt	31-12-2025	682.056	244.000	438.056	0	nee	2024	Cluster 1 is in uitvoering. 1e bijdrage vanuit wegen heeft plaatsgevonden. Vertraging door integrale wijkaanpak.
A191072 IP 2019 Vossenakker e.o.	31-12-2024	494.831	11.250	483.581	0	nee	2023	Verwachte afronding eind 2023. Vertraging door integrale uitvoering.
A191075 IP 2017 Verl. Maanderweg	31-12-2022	417.300	417.300	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A191077 IP 2020 Bloemenbuurt	31-12-2025	173.984	77.700	96.284	0	nee	2024	Verwachte uitvoering in 2023/2024. Vertraging door integrale uitvoering.
A191078 IP 2020 Vogelbuurt	31-12-2025	273.765	0	273.765	0	nee	2025	Verwachte uitvoering in 2024/2025. Vertraging door integrale uitvoering.
A191079 IP 2020 van Irhovenlaan	31-12-2023	48.085	0	48.085	0	nee	2023	Werk is klaar. Afrekening moet nog plaatsvinden.
A191080 IP 2020 Blokkenweg-Parkweg	31-12-2025	221.734	-16.562	238.296	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering 2024/2025 i.v.m. werkzaamheden Parklaan
A191082 IP 2021 Vincent van Goghstraat e.o.	31-12-2025	218.976	0	218.976	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering 2024/2025 i.v.m. werkzaamheden Parklaan
A191083 IP 2021 Stationsweg (De Klomp)	31-12-2023	382.153	274.193	107.960	0	nee	2023	Werkzaamheden zijn uitgevoerd, financiële afronding in 2023.
A191084 BTA12	31-12-2023	8.667	-122.995	131.662	0	nee	2023	Project loopt nog door in 2023. Vertraging door integrale uitvoering.
A191085 IP 2022 Baron van WassenaerIn e.o	31-12-2024	155.081	0	155.081	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering 2024/2025 i.v.m. werkzaamheden Parklaan
A191086 IP 2022 Spoorlaan e.o. - Ede	31-12-2024	72.343	72.343	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A191087 IP 2022 Telefoonweg-Noord - Ede	31-12-2024	35.895	35.895	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A191088 IP 2023 Kerkweg - Ede	31-12-2025	173.392	0	173.392	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A191089 IP 2023 Verlengde Parkweg	31-12-2025	28.560	0	28.560	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering 2024/2025 i.v.m. werkzaamheden Parklaan

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A191090 IP 2023 Lindelaan - Ede	31-12-2025	135.884	0	135.884	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A191121 Klinkenbergerweg fase 1	31-12-2023	270.000	151.666	118.334	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A191122 Klinkenbergerweg fase 2	31-12-2023	1.630.000	79.164	1.550.836	0	nee	2025	Projectuitvoering 2025
A193018 IP 2021 Balverenweg Bennekom	31-12-2023	32.739	32.739	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A193019 IP 2021 Kerkhoflaan Bennekom	31-12-2023	19.759	0	19.759	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering 2024/2025 i.v.m. werkzaamheden Parklaan
A193020 IP 2022 Kochlaan e.o. / dg5 Bennekom	31-12-2024	67.948	0	67.948	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering 2024/2025 vertraging i.v.m. beschikbare capaciteit.
A193021 IP 2023 De Akkers - Bennekom	31-12-2025	52.183	0	52.183	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A193022 IP 2023 Groenestraat - Bennekom	31-12-2025	150.665	31.782	118.883	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A194015 IP 2022 Engweg e.o. / O-N Lunteren	31-12-2024	278.014	344	277.670	0	nee	2023	Uitvoering in 2023 vertraging i.v.m. beschikbare capaciteit.
A194016 IP 2022 Hulweg e.o. / C-Z Lunteren	31-12-2024	149.219	0	149.219	0	nee	2025	Vermoedelijke uitvoering in 2024/2025. Vertraging i.v.m. capaciteit.
A194017 IP 2021 Klokkegat	31-12-2023	439.471	2.962	436.510	0	nee	2023	Vorbereidingen zijn gestart, beoogde uitvoering in 2023. Werkzaamheden vertraagt vanwege beschikbare capaciteit.
A194018 IP 2023 Beekhoekweg - Lunteren	31-12-2025	148.809	0	148.809	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A195002 IP 2023 Otterloseweg Harskamp	31-12-2025	119.530	0	119.530	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A196006 IP 2023 Schras e.o. - Ederveen	31-12-2025	19.739	0	19.739	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A200008 IP 2021 Openbare verlichting	31-12-2023	298.304	298.304	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A200009 IP 2022 Openbare verlichting	31-12-2024	176.791	21.455	155.336	0	nee	2023	Project is in uitvoering. Vertraging door leveringsproblemen.
A200010 IP 2022 Openbare verl. armaturen	31-12-2024	650.508	320.390	330.118	0	nee	2023	Project is in uitvoering. Vertraging door leveringsproblemen.
A200011 IP 2023 Openbare Verlichting	31-12-2025	150.000	0	150.000	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A200012 IP 2023 Openbare verl. Armaturen	31-12-2025	600.000	0	600.000	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210123 Verv verkeersregelininstallaties 19	31-12-2023	671.994	671.994	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A210124 Verv verkeersregelininstallaties 20	31-12-2022	148.700	124.570	24.130	0	nee	2023	Werk is in uitvoering, afronding in 2023
A210125 Verv verkeersregelininstallaties 21	31-12-2024	165.414	-23.456	188.870	0	nee	2024	Werk is in uitvoering. Vertraging vanwege beschikbare capaciteit.
A210130 Bewegwijzering fiets	31-12-2022	27.500	10.079	17.421	0	nee	2023	Uitvoering door Nationale Bewegwijzigingsdienst vertraagd naar 2023
A210133 Verv Verkeersregelininstallaties 2022	31-12-2024	162.412	0	162.412	0	nee	2024	Werk is in uitvoering. Vertraging vanwege beschikbare capaciteit.
A210134 Verv Verkeersregelininstallaties 2023	31-12-2025	162.411	0	162.412	-1	nee	2024	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210135 Verkeersmaatregelen 2021	31-12-2023	223.295	157.922	65.373	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A210136 Verv Verkeersregelininstallaties 2024	31-12-2026	162.411	0	162.411	0	nee	2024	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210137 Verv Verkeersregelininstallaties 2025	31-12-2027	162.412	0	162.412	0	nee	2025	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A210205 V260 School-thuisroutes basisscholen	31-12-2022	79.730	79.729	0	1	ja	2022	Project is afgerond
A210210 Fietsplanprojecten algemeen	31-12-2026	1.438.828	356.154	1.082.674	0	nee	2026	Dit krediet wordt afgesloten bij de afronding van het totale programma Fietsplan 1.0.
A210211 V30 Meest vk-onveilige kruispunten	31-12-2023	100.000	47.312	52.688	0	nee	2024	Vertraagd door Parklaan
A210215 H180 Arnhemseweg-Achterdoelen	31-12-2024	100.000	0	100.000	0	nee	2024	Betreft bijdrage aan integraal project. Realisatie 2024.
A210230 H250 Fietsvriendelijke V-maatr 2e tr	31-12-2024	220.000	7.743	212.257	0	nee	2024	Projectuitvoering 2023/2024
A210400 Rec kruispunt Postweg/Westzoom L'ren	31-12-2023	1.000.000	102.334	897.666	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A210906 Mobiliteitsprojecten 2023	31-12-2025	400.000	0	400.000	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A210907 Mobiliteitsprojecten 2024	31-12-2026	400.000	0	400.000	0	nee	2024	Projectuitvoering 2024
A210908 Mobiliteitsprojecten 2025	31-12-2027	400.000	0	400.000	0	nee	2025	Projectuitvoering 2025
A211110 BT Ede-West	31-12-2022	629.505	596.377	0	33.128	ja	2022	Project is afgerond
A211122 Bevoorrading vrachtk Bellestein	31-12-2022	326.500	190.820	135.680	0	nee	2023	1 restpunt nog te realiseren in 2023
A211125 Vossenakker+Arthur v Schendellaan	31-12-2023	20.000	20.051	0	-51	ja	2022	Project is afgerond
A211126 Krp Slotln/Goudenstein/Kranenb	31-12-2023	20.000	26.013	0	-6.013	ja	2022	Project is afgerond
A211127 Oversteken N224	31-12-2023	30.000	29.850	0	150	ja	2022	Project is afgerond
A211128 Voorrangsplein Slotlaan-Kranenburg	31-12-2024	927.000	0	927.000	0	nee	2024	Projectuitvoering 2024
A211137 Verkeersmaatregelen Ede-Zuid	31-12-2023	180.000	181.328	30.000	-31.328	nee	2023	Er vinden nog afrondende werkzaamheden plaats.
A211138 Quick wins N224	31-12-2024	150.000	14.484	135.516	0	nee	2024	Projectuitvoering 2023/2024
A211139 Oversteek Edeseweg/Wekeromseweg	31-12-2024	30.000	816	29.184	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A213017 Achterstraat Bennekom	31-12-2024	8.837	2.646	0	6.192	ja	2022	Project is afgerond
A214103 Dorpsstraat Lunteren-Noord	31-12-2024	121.163	121.163	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A215003 Verkeersveiliger inricht N310	31-12-2023	40.000	350	0	39.650	ja	2022	Bijdrage aan project niet nodig
A215004 Molenweg Harskamp	31-12-2024	60.000	2.493	57.507	0	nee	2023	Projectuitvoering 2023
A217005 Bushaltes Wekerom	31-12-2023	40.000	17.207	0	22.793	ja	2022	Project is afgerond
A220002 Vervanging Key2Parkeren	31-12-2023	108.900	77.669	0	31.231	ja	2022	Project is afgerond
A221018 Parkeren Stadspoort en omgeving	31-12-2023	0	0	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A230008 Herinrichting Telefoonweg	31-12-2022	2.322.360	2.085.075	237.285	0	nee	2023	Herinrichting kruispunt Stationsweg en Telefoonweg wordt in 2023 afgerond
A230009 Maanderplein	31-12-2024	287.200	31.769	255.431	0	nee	2024	Vorbereiding 2022/2023, uitvoering 2024
A230011 Herinrichting Achterdoelen	31-12-2024	15.000	5.729	9.271	0	nee	2023	Project wordt in 2023 afgerond
A230012 Voorber herinr Marktstraat	31-12-2024	477.000	53.628	423.372	0	nee	2024	Vorbereiding 2022/2023, uitvoering 2024
A230014 Herinrichting Stadspark	31-12-2024	475.000	237.722	237.278	0	nee	2024	Uitvoering 2023/Q1 2024

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A230017 Herinrichting Brouwerstraat	31-12-2022	583.500	437.897	0	145.603	ja	2022	Het restant van het krediet gebruiken voor het tekort op krediet A230019. Wat er daarna nog resteert inzetten voor de Evenementenkas. Hiervoor is bij de PB2023-2026 een krediet aangevraagd met dekking uit bestaande middelen.
A230018 Voorber herinr Museumplein	31-12-2023	840.000	278.008	561.992	0	nee	2023	Project wordt in 2023 afgerond
A230019 Leefb voetgangersgeb camera's	31-12-2023	162.800	215.742	0	-52.942	ja	2022	De implementatie van het softwaresysteem voor de het camerasysteem (City Acces) is complex gebleken door de noodzakelijke koppelingen met het Nationaal Parkeer Register (NPR) en de gelijktijdige implementatie van een nieuw vergunningen- en ontheffingsysteem (City Permit) binnen de gemeente Ede. Om te kunnen verbaliseren is toestemming van het Contact Parket Centrale Verwerking (CVOM) verplicht. Aangezien er sprake dient te zijn van een "waterdichte" juridische situatie heeft dit traject extra tijd gekost, gecombineerd met de extra kosten van de fysieke afsluiting (bebording, keien, verwijderingskosten oude systeem, waarschuwingsperiode). Deze omstandigheden hebben er toe geleid dat het krediet niet toereikend bleek.
A230020 Leefb voetgangersgebied Lunteren	31-12-2023	188.000	117.896	70.104	0	nee	2023	Project wordt in 2023 afgerond
A230021 Leefbaar voetgangersgebied pollers	31-12-2023	90.000	89.854	0	146	ja	2022	Project is afgerond
A230022 Brouwerstr stroomvoorz + stormankers	31-12-2023	35.000	35.164	0	-164	ja	2022	Project is afgerond
A230024 Aanloopstraten Museumplein	31-12-2024	750.000	0	750.000	0	nee	2024	Vorbereiding 2023, uitvoering 2024
A231013 Herinrichting Spindopplein	31-12-2023	783.000	156.714	626.286	0	nee	2023	Inmiddels is het participatie traject is afgerond, dit heeft geleid tot een definitief ontwerp. In 2023 kan er dus daadwerkelijk van start gegaan worden met de aanpassingen, de planning is dan ook dat dit in 2023 wordt afgerond. Echter om overlast te beperken voor andere projecten, kunnen er andere keuzes gemaakt worden waardoor deze planning mogelijk moet worden aangepast.
A241455 Sterkerij 14 Verbouw rest. Enka (VG)	31-12-2022	3.168.027	2.976.769	0	191.258	ja	2022	Post onvoorzien bleek te hoog ingeschat. Komt wellicht een resultaatbestemming voor het overschot.
A241461 School Veluwe Poort (VG)	31-12-2026	2.000.000	29.162	1.970.838	0	nee	2026	
A241463 Mondriaanstr 22, 6 groepen verv.(VG)	31-12-2022	1.575.000	1.344.664	230.336	0	nee	2023	
A241465 Bovenbuurtweg 1, Vernieuwbouw (VG)	31-12-2024	29.000.000	3.446.000	25.554.000	0	nee	2025	
A241469 Nachtegaalln 49,Vern.bw Vuurvogel VG	31-12-2023	1.925.342	1.730.746	194.596	0	nee	2023	Laatste termijn is nog niet betaald.

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognostiseerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A243071 Heidelaan 25, Vernieuwbouw (VG)	31-12-2024	2.220.000	75.000	2.145.000	0	nee	2024	Vorbereiding is afgerond.
A244048 Ruitenbeekweg 111 bouw SmdB (VG)	31-12-2022	3.670.374	3.511.306	159.068	0	nee	2023	Het gebouw is opgeleverd. De laatste rekeningen moeten nog volgen.
A246035 Schoolstraat 1, Ederveen - nieuwbouw	31-12-2022	11.741.178	10.805.970	0	935.208	ja	2022	Er zijn kosten in de exploitatie genomen in 2019, 2020 en 2021 voor tijdelijke huisvesting die niet op het krediet verantwoord mochten worden. Tot slot zijn er nog posten onvoorzien geweest in het totaal die niet zijn benut.
A381111 Gymlok. Bunschoterweg Inventaris	31-12-2022	30.000	24.802	0	5.198	ja	2022	
A381114 Gymlok inventaris VP (Kazerne)	31-12-2023	48.021	0	48.021	0	nee	2025	Volgt op ontwikkeling bouw school.
A384003 Gymlok. Kerkhof Lunteren Invent.	31-12-2023	30.000	0	30.000	0	nee	2023	
A388001 MFA Otterlo - sport inrichting	31-12-2023	65.000	10.359	54.641	0	nee	2025	Dit krediet is gerelateerd aan de PAS-discussie. Mogelijk start bouw 2025 en inrichting gereed in 2025.
A540004 IP 2021 Begraven	31-12-2023	107.227	107.227	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A540005 IP 2022 Begraven	31-12-2024	200.000	27.457	172.543	0	nee	2023	Drainage Ederveen, project loopt door in 2023.
A540006 IP 2023 Begraven	31-12-2025	292.773	0	292.773	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A590106 Stadsvisie - Groenbeleid	31-12-2023	310.000	52.820	257.179	1	nee	2023	In 2022 zijn er enkele stappen gemaakt in het kader van Groenbeleid. Echter door beperkte beschikbaarheid van collega's nog niet zover als we hadden willen zijn. In 2023 is de verwachting dat we deze stappen wel kunnen zetten om het krediet te kunnen afsluiten.
A590107 Stadsvisie - Projecten	31-12-2023	390.000	235.705	154.295	0	nee	2023	In 2022 zijn er grote stappen gemaakt in het kader van de verschillende projecten binnen Stadsvisie. De afronding van deze projecten vindt plaats in 2023 en daarmee kan dit krediet ook worden afgesloten.
A591180 Parklaan plankosten	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Realisatie van de Parklaan wordt verwacht in 2024. Jaarlijks worden alle bestedingen volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Parklaan en toerekeningen aan grondexploitaties. Saldo van dit activanummer per jaareinde altijd nihil hierdoor.
A591181 Parklaan verwerving	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.
A591182 Parklaan knooppunt 1 tm 4A	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.
A591183 Parklaan knooppunt 4B tm 5	31-12-2024	0	0	0	0	ja		
A591184 Parklaan wegvak 5-6 tm knp 6	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.
A591185 Parklaan knp 7 tm wegvak 9-10	31-12-2024	3.455.000	0	3.455.000	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.
A591186 Parklaan knooppunt 10	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A591188 Parklaan engineering	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.
A591190 Parklaan Theehuis	31-12-2024	0	0	0	0	nee	2024	Conform toelichting bij A591180.
A591200 Spoor algemeen engineering	31-12-2025	29.157.000	4.000.000	25.157.000	0	nee	2025	Realisatie van de OV-knoop Spoorzone wordt verwacht in 2025. Jaarlijks wordt een deel van de bestedingen gedekt door onttrekkingen uit de reserve Spoorzone en toerekeningen aan grondexploitaties. Een deel van de activiteiten worden geactiveerd.
A591271 Spoor OV Contract 1	31-12-2025	0	0	0	0	nee	2025	Realisatie van de OV-knoop Spoorzone wordt verwacht in 2025. Jaarlijks worden alle bestedingen volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Spoorzone en toerekeningen aan grondexploitaties. Saldo van dit activanummer per jaareinde altijd nihil hierdoor.
A591274 Spoor OV Contract 4	31-12-2025	0	0	0	0	nee	2025	Conform toelichting bij A591271.
A591275 Spoor OV Contract 5	31-12-2022	0	0	0	0	nee	2025	Conform toelichting bij A591271.
A594028 Voorbereidingskosten Westzoom	31-12-2023	125.000	0	0	125.000	ja	nvt	De in het verleden gemaakte voorbereidende kosten zijn - vanuit voorzichtigheid - ten laste van de exploitatie gebracht. Onzeker is in hoeverre kostenverhaal binnen enkele jaren realiseerbaar is, gelet op de opgedane inzichten in de huidige oriëntatiefase en verwachte termijn voor het vervolg. In 2023 wordt verder gewerkt aan een concrete projectopdracht voor de ontwikkeling en planvorming van de Westzoom en zal bijbehorend budget worden aangevraagd. Kostenverhaal is hierbij niet uitgesloten.
A598004 Geluidswal Sportpark Otterlo	31-12-2023	0	0	0	0	ja	2022	Dit krediet heeft een ander nummer gekregen. Zie A688009.
A620004 Herstel cultuurhistorische elementen	31-12-2022	75.500	75.498	0	2	ja	2022	Project is afgerond
A620005 Levendig Landschap	31-12-2023	200.000	294.229	-94.229	0	nee	2023	Conform de subsidievoorwaarden horend bij dit krediet, zal de eindverantwoording halverwege 2023 plaatsvinden. Tot die tijd zullen er nog kosten worden gemaakt.
A642015 Voorbereidingskosten Kernhem Noord	31-12-2026	1.850.000	1.253.197	596.803	0	nee	2024	Krediet zal in de loop van 2023 nogmaals verhoogd worden voordat de grondexploitatie actief is. Streven is om deze actief te hebben met de MPG 2024.
A642016 Voorbereidingskosten Noordplein	31-12-2024	175.000	179.970	0	-4.970	nee	2024	In Q1 2023 wordt een aanvullend krediet gevraagd voordat de grondexploitatie actief is. Streven is om deze actief te hebben met de MPG 2024.
A671001 KennisAs Bakens	31-12-2024	150.000	0	150.000	0	nee	2024	Projecten lopen gelijk op met Parklaan

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosteerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A671002 KennisAs Parklaan	31-12-2024	2.300.000	0	2.300.000	0	nee	2024	Projecten lopen gelijk op met Parklaan
A671003 KennisAs Short Stay	31-12-2024	250.000	0	250.000	0	nee	2024	
A680001 Inclusie toegankelijkheid Vastgoed	31-12-2022	0	0	0	0	ja	2022	Dit krediet is onderverdeeld naar: A681083, A681085, A683015 en A683016.
A680004 Open Sportpark - skatebaan	31-12-2024	50.000	824	49.176	0	nee	2023	
A681028 Renovatie Bunschoterweg (Vastgoed)	31-12-2022	250.000	250.000	0	0	ja	2022	Deze investering gaat mee met de routekaart. Dit krediet kan daarom worden afgesloten.
A681032 Duurz Mesdagstraat basis	31-12-2022	0	0	0	0	ja	nvt	
A681038 Duurz Essenburg zonnepanelen aanv	31-12-2022	35.000	14.881	20.119	0	nee	2023	Wordt afgerond in week 20 van 2023
A681043 Duurz Kleefsehoek basis+zonnepanelen	31-12-2022	106.764	106.703	0	61	ja	2022	
A681045 Renovatie Ridderhof 15	31-12-2022	245.000	245.000	0	0	ja	2022	
A681052 Kleedkamers renovatie Inschoten DTS	31-12-2022	152.250	152.250	0	0	ja	2022	
A681053 Kleedkamers renovatie Pep'stg B-Geel	31-12-2022	121.800	32.209	89.591	0	nee	2023	
A681055 Distelberg 1, vernieuwbouw Meander	31-12-2022	1.105.700	470.541	635.159	0	nee	2023	
A681057 Renovatie sociaal pension	31-12-2022	1.250.000	1.372.592	0	-122.592	nee	2023	
A681058 Grond gymzaal Veluwe Poort	31-12-2023	104.720	0	104.720	0	nee	2025	
A681059 Bouwkosten gymzaal Veluwe Poort	31-12-2023	1.467.491	0	1.467.491	0	nee	2025	
A681060 Renovatie dak Raadhuis	31-12-2023	1.879.000	1.335.262	543.738	0	nee	2023	
A681063 Duurzaamh Cultura Zonnepanelen	31-12-2023	178.167	178.162	0	5	ja	2022	Ivm onverwachte extra werkzaamheden heeft de renovatie vertraging opgelopen. In Q2 van 2023 gereed.
A681064 Aanpassing toiletgroep Huis Kernhem	31-12-2023	110.000	103.360	6.640	0	nee	2023	
A681068 Toplaag Sportp. Hoekelumse Eng veldB	31-12-2024	242.000	0	242.000	0	nee	2024	Renovatie is afgerond, maar nog niet alle facturen zijn ontvangen.
A681069 Renovatie Sporth. Peppel & Turnstede	31-12-2024	1.331.000	0	1.331.000	0	nee	2024	
A681070 Toplaag renovatie Peppelensteeg	31-12-2024	242.000	0	242.000	0	nee	2024	Verwachting is realisatie in 2024
A681071 Onderlaag renovatie Peppelensteeg	31-12-2024	242.000	0	242.000	0	nee	2024	
A681072 Onderlaag renovatie Sportp Inschoten	31-12-2024	242.000	0	242.000	0	nee	2024	Verwachting is realisatie in 2024
A681073 Toplaag renovatie Sportp Inschoten	31-12-2024	242.000	0	242.000	0	nee	2024	
A681074 Toiletvoorziening Keetmolen Ede	31-12-2023	40.000	1.328	38.672	0	nee	2023	Verwachting is realisatie in 2024
A681075 Led verlichting Maatwerk+ Gymzaal	31-12-2023	0	0	0	0	ja	2022	
A681078 Kernhemseweg 7 dubbel glas Huis Krnh	31-12-2023	27.050	27.461	0	-411	ja	2022	Verwachting is realisatie in 2024
A681079 Martin Luther Kingstate 46 OPSTAL	31-12-2023	470.000	454.107	0	15.893	ja	2022	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A681080 Transform Kazerneln 50 nr cult funct	31-12-2023	320.000	42.652	277.348	0	nee	2023	
A681081 Transform Kazernel 50 instal + reno	31-12-2023	260.000	0	260.000	0	nee	2023	
A681082 Transform Kazernelaan 50 grond	31-12-2023	20.000	20.000	0	0	ja	2022	Grond kan worden geactiveerd.
A681083 Inclusie Parkrand 60	31-12-2023	50.000	47.508	0	2.492	ja	2022	
A681084 Maatwerk+ Sportparkweg 10 LEDverl	31-12-2024	2.645	2.183	0	462	ja	2022	
A681085 Inclusie Kernhemseweg 7	31-12-2022	18.829	0	18.829	0	nee	2023	
A681086 Nw Maanderbuurtweg 2 Uitbreiding	31-12-2024	235.000	190.633	44.367	0	nee	2023	
A681087 Duurzaamheid Kernhemseweg 7	31-12-2024	69.000	0	69.000	0	nee	2023	
A681088 Solar Carport Gemeentewerf-panels	31-12-2024	187.431	660	186.771	0	nee	2024	Project is tijdelijk stopgezet ivm netwerkcongestie electriciteitsnet. Onderzocht wordt of met een vorm van een batterij gewerkt kan worden.
A681089 Constructie Solar Carport Gemeentewe	31-12-2024	257.569	580	256.989	0	nee	2024	Project is tijdelijk stopgezet ivm netwerkcongestie electriciteitsnet. Onderzocht wordt of met een vorm van een batterij gewerkt kan worden.
A681090 Stationsweg 109 naar Energielabel C	31-12-2024	410.000	0	410.000	0	nee	2023	
A681091 Install Zanderij Speeltuiv Nijverhe	31-12-2024	120.000	0	120.000	0	nee	2024	
A681092 Renovatie Zanderij Speeltuiv Nijver	31-12-2024	240.000	10.988	229.012	0	nee	2024	
A681093 Martin Luther Kingstate 46 GROND	31-12-2023	130.000	130.000	0	0	ja	2022	
A681094 Pr. Bernardl. 30 Vernieuwbouw	31-12-2025	300.000	300.000	0	0	nee	2025	Dit betreft een voorbereidingskrediet. Dit is onderdeel van het totale 'bouwkrediet'. De voorgenomen en geplande vernieuwing zou gerealiseerd moeten worden in 2025. Dit krediet wordt gelijktijdig geactiveerd met het totale bouwkrediet.
A683006 Duurzaamheid Halderweg basis	31-12-2022	1.521	1.521	0	0	ja	2022	
A683009 Renovatie Platanenweg 2 Aanv.	31-12-2022	150.000	0	150.000	0	nee	2023	
A683010 Renovatie Platanenweg 2	31-12-2023	300.000	131.617	146.923	21.460	nee	2023	
A683011 Renovatie top laag kunstgras DVO	31-12-2022	240.000	240.000	0	0	ja	2022	
A683012 Kleedkamers renovatie Bennekom	31-12-2024	213.150	3.604	209.546	0	nee	2025	
A683014 Klimaatinstall. Collage Bennekom	31-12-2023	121.000	118.190	0	2.810	ja	2022	Er is minder uitgegeven dan voorzien, omdat de kosten voor de zonnepanelen niet gemaakt hoefden te worden.
A683015 Inclusie Halderweg 48 48a	31-12-2023	113.021	37.873	37.262	37.886	nee	2023	
A683016 Inclusie Platanenweg 2	31-12-2023	18.150	16.297	0	1.853	nee	2023	
A683017 Maatwerk+ DVO buitenverlichting	31-12-2024	49.296	0	49.296	0	nee	2023	
A684004 Renov Kerkhofin Lunteren (Vastgoed)	31-12-2023	220.000	24.713	193.741	1.546	Nee	2023	Uitvoering medio 2023

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosteerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A684006 Duurz Kerkhoflaan basis+zonnepanelen	31-12-2023	100.000	409	99.591	0	Nee	2023	Uitvoering medio 2023 Hangt samen met krediet A246035 (zie toelichting). Overschrijding komt ten eerste door de coronacrisis: werkzaamheden duurden langer en kostten meer tijd dan begroot. Hiernaast zijn onduidelijkheden ontstaan in de samenwerking met partners over budgetten, vergoedingen en realisatie van het ruiternetwerk. Als resultaat hiervan heeft Ede in 2022 een deel van de eerder ontvangen subsidie terug moeten betalen. In 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor het ontwerpen en plaatsen van het wandelnetwerk. Momenteel vindt de inventarisatie plaats in hoeverre het huidige krediet toereikend is voor de realisatie van het netwerk. In 2023 wordt de architect aanbesteed en bestek gemaakt, zodat bij de PPN 2024 het investeringskrediet voor de brandweerkazerne kan worden aangevraagd. Uitstel vanwege vervangingsvraag bij vastgoed. Uitstel in verband met dakrenovatie. Er wordt bepaald welke werkzaamheden nodig zijn wanneer dak is gerealiseerd. Zouden anders dubbele werkzaamheden veroorzaken. Vanwege het beperken van de overlast zijn de werkzaamheden uitgesteld en lopen parallel aan de renovatie aan het dak. Meerkosten in verband met extra werkzaamheden tegelijk met plafondvernieuwing (verlichting).
A684010 Toiletvoorziening Molen de Hoop	31-12-2023	25.000	2.408	22.592	0	nee	2023	
A684011 HR++ glas Buurthuis de Schakel	31-12-2023	7.035	7.120	0	-85	ja	2022	
A685003 Duurzaamh Molenweg 8 basis+zonnepan.	31-12-2023	127.655	5.318	122.337	0	nee	2023	
A685007 Maatwerk+ Otterloseweg 10B Verwarmin	31-12-2024	34.720	34.720	0	0	ja	2022	
A686001 Nieuwbouw gymzaal, Schoolstraat	31-12-2022	1.130.000	1.014.377	0	115.623	ja	2022	
A686004 Toplaag renov. Sportp. Allemanskamp	31-12-2023	242.000	0	242.000	0	nee	2024	
A686005 Maatwerk+ Dorpshuis De Zicht LEDverl	31-12-2024	19.760	19.756	0	4	ja	2022	
A687003 Toplaag renovatie Sportpark De Beek	31-12-2023	242.000	0	242.000	0	nee	2024	
A688001 MFA Otterlo - grondverwerving	31-12-2024	576.000	3.443	572.557	0	nee	2024	
A688002 MFA Otterlo - opstallen	31-12-2024	3.431.445	258.867	3.167.679	4.899	nee	2024	
A688009 Geluidswal Sportpark Otterlo	31-12-2023	313.000	246.775	66.225	0	nee	2023	
A751001 R&T Ruiters-/men netwerk	31-12-2022	100.000	143.758	0	-43.758	ja	2022	
A751002 Wandelnetwerk	31-12-2024	100.000	8.625	91.375	0	nee	2024	
A991080 Brandweerkazerne -voorber. Krediet	31-12-2023	1.100.000	246.822	853.178	0	nee	2024	
A991138 Luchtbehandeling archief Raadhuis	31-12-2023	20.000	0	20.000	0	nee	2023	
A991140 Klimaatinstallatie uitbreiding	31-12-2023	150.000	31.374	118.626	0	nee	2024	
A991143 Aanpassen Klimaat Burgerzaken	31-12-2023	80.000	6.342	73.658	0	nee	2023	
A991144 Werf, Aanpassing plafond	31-12-2023	97.000	106.856	0	-9.856	ja	2022	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A991145 Bureaustoelen Raadhuis	31-12-2023	160.000	132.843	27.157	0	nee	2023	
A991146 Bureaustoelen 50x	31-12-2023	15.947	15.947	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A991147 B&W kamer, meubilair / AV middelen	31-12-2023	70.000	42.357	27.643	0	nee	2023	In verband met lange levertijden en in te plannen capaciteit konden de werkzaamheden pas later uitgevoerd worden. De verwachting is om begin 2023 de opdracht af te ronden.
A991148 B&W kamer, AV middelen	31-12-2023	10.000	0	0nvt		ja	2022	Opdracht is op een andere manier weggezet bij een andere afdeling.
A991149 Bureaustoelen 123x	31-12-2024	42.161	42.161	0	0	ja	2022	Project is afgerond
A992330 Vervanging Trobit	31-12-2022	25.000	13.402	5.723	5.875	nee	2023	
A992334 AV-middelen raadzaalen	31-12-2023	429.000	169.960	261.911	-2.871	nee	2023	
A992336 Implementatie BBV-ID	31-12-2023	132.000	67.488	64.512	0	nee	2023	
A992337 Hardware Nutanix 2022	31-12-2024	330.000	320.840	0	9.160	ja	2022	
A992338 Iphone's 2022	31-12-2024	385.000	444.890	0	-59.890	ja	2022	Thuiswerken en versneld aanschaffen agv implementatie intune ivm beveiliging heeft geleid tot tekort op krediet.
A992339 Laptops 2022	31-12-2024	330.000	386.627	0	-56.627	ja	2022	Thuiswerken en versneld aanschaffen agv implementatie intune ivm beveiliging heeft geleid tot tekort op krediet.
A992340 Implementatie IMBOR	31-12-2024	64.000	37.627	40.148	-13.775	nee	2023	
A992341 Monitoren en toebehoren 2022	31-12-2024	91.388	91.771	0	-384	ja	2022	
A993110 Bedrijfsauto's L&V 2022	31-12-2024	194.113	92.511	101.602	0	nee	2023	Vertraging door langere levertijd
A993111 Bedrijfsauto's L&V 2023	31-12-2025	149.964	0	149.964	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A993112 Bedrijfsauto's L&V 2024	31-12-2026	108.672	0	108.672	0	nee	2024	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A641003 Grond Somapad-Spoorpad	31-12-2022	1	1	0	0	ja	2022	Opgenomen bij de voorraad MVA grondbedrijf (Strategisch plafond)
A191091 IP 2023 Diedenweg - Ede	31-12-2025	30.999	0	30.999	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A191092 IP 2023 Oude Kerkweg - Ede	31-12-2025	141.346	0	141.346	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A191093 IP 2023 Niels Bohrstraat - Ede	31-12-2025	149.903	0	149.903	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A191094 IP 2023 Kunstwerk Keesomstraat - Ede	31-12-2025	220.000	0	220.000	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A191095 IP 2023 Koeweg - Ede	31-12-2025	76.147	0	76.147	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A194019 IP 2023 Hazendonkseweg - Lunteren	31-12-2025	108.291	0	108.291	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A194020 IP 2023 Heuvelseweg - Lunteren	31-12-2025	63.722	0	63.722	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A195003 IP 2023 Schilshoterweg - Harskamp	31-12-2025	84.447	0	84.447	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A195004 IP 2023 Braeckweg - Harskamp	31-12-2025	72.464	0	72.464	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A195005 IP 2023 Kraatsweg - Harskamp	31-12-2025	152.303	0	152.303	0	nee	2023	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2023	Geprognostiseerde over-of onderschrijding per einde project	Afsluiten ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting
A652002 Grond Rijksweg bij nr. 31	31-12-2022	0	198.091	0	nvt	ja	2022	Opgenomen bij de voorraad MVA grondbedrijf (Strategisch plafond)
A652003 Opstal Rijksweg 31	31-12-2022	0	172.733	0	nvt	ja	2022	Opgenomen bij de voorraad MVA grondbedrijf (Strategisch plafond)
A652004 Grond Rijksweg 31	31-12-2022	0	115.156	0	nvt	ja	2022	Opgenomen bij de voorraad MVA grondbedrijf (Strategisch plafond)
A642017 Grond Kernhem Noord	31-12-2026	0	96.375	0	nvt	nee	2026	Opgenomen bij de voorraad MVA grondbedrijf (Strategisch plafond)
		188.001.728	56.855.460	130.369.588	1.349.034			

Bijlage 2b - Verlenging termijnen kredieten

							Bedragen x € 1
Project	Startjaar krediet	Netto Krediet	Restant Uitgaven minus Inkomsten t/m 2022	Huidige vastgestelde einddatum	Aantal keer eerder verlengd	Reden voor aanvraag van verlenging	Nieuwe voorgestelde einddatum
A160013 Boomziektes 2020	31-12-2018	278.245	52.305	31-12-2022	0	Vertraging vanwege verschuiving in de werkzaamheden. Wordt afgerond in 2023.	31-12-2023
A161006 Boomziektes - Diedenweg Zuid	23-4-2020	36.540	36.540	31-12-2022	0	Vertraging vanwege werkzaamheden aan de Parklaan.	31-12-2024
A210124 Verv verkeersregelininstallaties 20	6-3-2018	148.700	24.130	31-12-2022	0	Werk is in uitvoering. Vanwege langer voorbereidingstijd gebrek aan capaciteit is de afronding in 2023.	31-12-2023
A210130 Bewegwijzering fiets	22-4-2020	27.500	17.421	31-12-2022	0	Vertraging vanwege lange doorlooptijd Nationale Bewegwijzigingsdienst. Wordt in 2023 uitgevoerd.	31-12-2023
A211122 Bevoorrading vrachtk Bellestein	22-4-2020	326.500	135.680	31-12-2022	0	1 restpunt nog te realiseren in 2023.	31-12-2023
A230008 Herinrichting Telefoonweg	31-7-2018	2.322.360	237.285	31-12-2022	1	Werk is bijna volledig uitgevoerd. Herinrichting kruispunt Stationsweg en Telefoonweg wordt in 2023 afgerond.	31-12-2023
A241463 Mondriaanstr 22, 6 groepen verv.(VG)	4-2-2020	1.575.000	230.336	31-12-2022	0	Het gebouw is opgeleverd. De laatste rekeningen moeten nog volgen.	31-12-2023
A244048 Ruitenbeekweg 111 bouw SmdB (VG)	27-11-2017	3.670.374	159.068	31-12-2022	1	Idem	31-12-2023
A591275 Spoor OV Contract 5	22-1-2020	-	-	31-12-2022	0	Werkzaamheden contract 5 zijn afgerond. Administratieve afwikkeling met Prorail moet nog plaatsvinden in de loop van 2023.	31-12-2023
A681038 Duurz Essenburg zonnepanelen aanv	7-5-2019	35.000	20.119	31-12-2022	1	Er is budget voor zonnepanelen. Constructieve aanpassingen zorgen voor hogere kosten. Project wordt in de routekaart meegenomen.	31-12-2023
A681053 Kleedkamers renovatie Pep'stg B-Geel	21-1-2020	121.800	89.591	31-12-2022	0	Eind 2022 is pas een start gemaakt met het project en kon daarom nog niet dit jaar worden afgerond.	31-12-2023
A681055 Distelberg 1, vernieuwbouw Meander	29-4-2020	1.105.700	635.159	31-12-2022	0	Wordt afgerond in week 20 van 2023	31-12-2023
A681057 Renovatie sociaal pension	23-7-2020	1.250.000	-122.592	31-12-2022	0	Wachten nog op bijdrage van de huurder en tuin moet nog worden uitgevoerd.	31-12-2023
A681085 Inclusie Kernhemseweg 7	25-2-2022	18.829	18.829	31-12-2022	0	Er lopen in totaal 4 kredieten voor Kernhemseweg 7 (onder andere dubbel glas, duurzaamheid). Nog niet al het werk is afgerond.	31-12-2023
A683009 Renovatie Platanenweg 2 Aanv.	7-5-2019	150.000	150.000	31-12-2022	0	Eind 2022 is pas een start gemaakt met het project en kon daarom nog niet dit jaar worden afgerond.	31-12-2023
A992330 Vervanging Trobit	17-12-2020	25.000	11.598	31-12-2022	0	Project nog niet gerealiseerd in 2022 vanwege capaciteitsprobleem. Realisatie vindt plaats in 2023.	31-12-2023

Bijlage 3 - Overzicht van opgenomen geldleningen

Bedragen x € 1.000

Lening nummer	Relatie	Oorspronkelijke hoofdsom	Einde looptijd	Rente %	Restant hoofdsom op begindatum	Som stortingen in periode	Som aflossingen in periode	Som rentebelangen in periode	Restant hoofdsom op einddatum	Som boekrente in periode
109	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	2.813	2032	3	1.364	0	107	41	1.257	19
111	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.695	2042	2,71	3.903	0	140	106	3.763	103
112	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	969	2032	2,27	444	0	444	10	0	9
128	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	374	2045	1,19	261	0	9	3	252	3
130	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	1.361	2045	4,615	1.047	0	25	48	1.022	48
131	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	3.719	2045	4,615	2.860	0	68	132	2.792	130
136	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.208	2045	4,17	4.684	0	117	195	4.567	195
137	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	7.437	2030	4,46	3.329	0	309	149	3.020	146
138	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	7.739	2030	4,46	3.462	0	321	154	3.141	151
139	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	2.364	2035	4,14	1.364	0	74	56	1.290	56
140	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	4.547	2035	3,67	2.533	0	142	93	2.391	92
141	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	944	2025	4,07	218	0	51	9	167	8
142	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	4.681	2025	3,45	1.027	0	244	35	783	33
143	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.066	2046	4,998	4.010	0	84	200	3.926	200
144	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	3.966	2046	4,998	3.138	0	66	157	3.072	157
147	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.807	2024	5,15	1.331	0	421	69	910	58
148	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.807	2039	5,995	4.681	0	255	12	4.426	12
151	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.807	2031	0,98	2.521	0	252	25	2.269	23
152	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.241	2026	3,725	1.551	0	312	-4	1.239	-4
153	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.000	2027	2,5	1.440	0	240	36	1.200	29
154	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	12.000	2027	4,88	4.286	0	632	209	3.654	202
156	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	9.400	2029	4,585	3.008	0	376	138	2.632	122
157	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.000	2028	5	2.053	0	252	103	1.801	101
159	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	10.400	2029	4,395	3.328	0	416	146	2.912	131
160	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	22.000	2030	3,915	10.417	0	987	408	9.430	381
161	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	11.000	2031	4,495	5.868	0	477	264	5.391	252
162	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	15.000	2032	4,63	8.683	0	623	402	8.060	382
163	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	15.000	2033	5,074	9.464	0	592	480	8.872	464
166	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	7.900	2042	4,06	5.530	0	263	225	5.267	214
171	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	644	2043	2,695	519	0	18	14	501	14
173	NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK N.V.	30.000	2024	-/- 0,505	30.000	0	0	-152	30.000	-/- 152
174	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	30.000	2023	-/- 0,54	30.000	0	0	-162	30.000	-/- 161
250028	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.445	2046	4,85	4.310	0	93	209	4.217	206
	Totaal	263.334			162.634	0	8.410	3.810	154.224	3.624

Bijlage 4 - Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Toelichting werkwijze systematiek risico's

In iedere programmabegroting en -rekening wordt een inventarisatie gedaan van de bestaande risico's. Dit gebeurt op basis van de risico's in de database van ons risicomangementpakket Naris. De risicoprofielen worden bij elk P&C instrument geactualiseerd.

Om wildgroei te voorkomen worden alleen risico's met een financieel impact groter dan € 100.000 meegenomen in het risicoprofiel. Op dit moment kent het profiel circa 220 risico's.

De kansinschatting van de risico's gebeurt op basis van onderstaande tabel. De kansklasse-indeling in deze tabel is opgesteld in overleg met adviseurs van Naris. Gekeken wordt hoe vaak een gebeurtenis zich naar verwachting voordoet, dit wordt gekoppeld aan het bijbehorende percentage.

Voorbeeld 1:

Een risico komt naar verwachting 1 keer per 2 jaar voor. Dit betekent dat de kans dat dit risico zich voordoet 50% is.

Voorbeeld 2:

Een risico komt naar verwachting 1 keer per 5 jaar voor. Dit betekent dat de kans dat dit risico zich voordoet 30% is.

Klasse nummer	Minimaal	Maximaal	Omschrijving
1	0%	10%	< 1 keer per 10 jaar
2	10%	30%	1 keer per 5 - 10 jaar
3	30%	50%	1 keer per 2 - 5 jaar
4	50%	70%	1 keer per 1 - 2 jaar
5	70%	100%	> 1 keer per jaar

Nadat alle risico's zijn geactualiseerd en de database compleet is voert Naris een statistische toets uit (de Monte Carlo simulatie) om, met een zekerheidspercentage van 90%, tot de benodigde weerstandscapaciteit te komen.

Definities kengetallen

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen weer en geeft daarmee inzicht in het niveau van de schuldenlast.

De VNG heeft richtlijnen aangegeven voor dit kengetal; als de schulden van de gemeenten lager zijn dan het eigen vermogen (schuldquote is minder dan 100%) dan wordt dit als voldoende beschouwd, is de schuldquote hoger dan 130% dan wordt dit als onvoldoende gezien. De netto gecorrigeerde schuldquote houdt rekening met de door de gemeente doorgeleende gelden aan derden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen zien en geeft daarmee aan of de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De VNG heeft aangegeven dat een solvabiliteitsratio van minder dan 20% als onvoldoende wordt beschouwd, en een percentage van meer dan 30% als voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal structurele exploitatieruimte toont welke structurele ruimte de gemeente heeft om haar eigen lasten te dragen. Het is een maatstaf voor het verschil tussen de structurele baten en structurele lasten van de gemeente. De bepaling gebeurt door het saldo van de structurele baten en lasten te delen door de totale baten

en dit uit te drukken in een percentage. Een negatieve waarde van dit kengetal geeft dat er meer structurele lasten dan baten zijn, vice versa voor een positieve waarde. In de begroting van de gemeente Ede wordt als streefwaarde een neutrale waarde van dit kengetal nagestreefd (exclusief reservemutaties).

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten van de gemeente. Hoe lager deze ratio is hoe minder risico de gemeente loopt omtrent negatieve waardeontwikkeling van de grondpositie.

Deze boekwaarde van gronden in bezit zegt nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod. Dit vraagt dan ook om meer uitleg dan naar voren komt uit een kengetal. Zie hiervoor de paragraaf Grondbeleid en het MPG.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van deze gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als deze ratio zich onder de 100% bevindt is de belastingdruk lager dan gemiddeld, ligt deze erboven dan is de belastingdruk hoger dan gemiddeld.

Het bestaande beleid ziet belastingcapaciteit niet als sturingsmechanisme. Met uitzondering van inflatiecorrectie kan deze niet worden aangepast binnen de huidige afspraken. In extreme gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt. In het geval van een daling van het weerstandsvermogen onder de norm mag het college verhoging van de lokale lasten opnemen in zijn verbeterplan. Conform de uitgangspunten in de nota Lokale Heffingen gaat een verhoging van de OZB gepaard met vooraf een discussie 'oud voor nieuw' en kostendekkendheid van de tarieven.

Bijlage 5 - Depla beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Waarde	Waarde gemeenten 100.000 - 300.000 inwoners	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2022	7,5		Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2022	7,2		Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2022	746		Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2022	17,4		Eigen begroting
Overhead	% van totale lasten	2022	8,3		Eigen begroting
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	714	834	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	740	913	COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2022	335	300	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	Per 1.000 woningen	2022	14,4	9,5	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	87	174	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2020	14,5	11,6	Berekening
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	2022	1,8	3,4	CBS - Diefstallen
Diefstallen uit woning	Per 1.000 inwoners	2022	1,8	1,5	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	2022	3,1	5,2	CBS - Criminaliteit
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Per 1.000 inwoners	2022	5,4	7,0	CBS - Criminaliteit
Verwijzingen Halt	Per 1.000 jongeren	2021	7	10	Stichting Halt
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	1	1	CBS Jeugd
Demografische druk	%	2022	75,9	63,9	CBS Bevolkingsstatistiek
Niet-sporters	%	2020	50,6	47,7	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Banen	Per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	786,3	886,2	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	159,5	154,2	LISA
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	74,5	72,2	CBS - Arbeidsdeelname
Functiemenging	%	2021	54,2	56,2	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Personen met een bijstandsuitkering	Per 10.000 inwoners	2021	289,1	492,9	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	Per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	214,5	179,6	CBS - Participatiewet

Indicator	Eenheid	Periode	Waarde	Waarde gemeenten 100.000 - 300.000 inwoners	Bron
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Per 10.000 inwoners	2022	570	663	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	4	7	CBS Jeugd
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	1	2	CBS Jeugd
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	1,5	2,2	DUO/Ingrado
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	2020	0,6	3,1	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	2021	21	20	DUO/Ingrado
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	9,2	11,1	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,1	0,3	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	0,7	1,2	CBS Jeugd

www.waarstaatjegemeente.nl - 13 maart 2023

Bijlage 6 - Aanbevelingen Rekenkamercommissie

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Zorg dat de gemeenteraad inzicht krijgt, in de voor de raad, relevante aspecten van het risicomanagementbeleid en pas hiervoor het huidige beleid aan.	De aan de raads werkgroep gepresenteerde doorontwikkeling heeft als gevolg van corona en prioritering door personele krapte vertraging opgelopen. Op onderdelen zijn stappen gezet in de doorontwikkeling. Voor de meeste afdelingen binnen de gemeente hebben we de afgelopen periode sessies belegd en het 'goede gesprek' daarover gevoerd. De komende periode willen we dit voortzetten in o.m. risicoworkshops. Dit willen we laten landen in een aangepast kader. Hierbij ligt ook een relatie met de in 2023 in te voeren Rechtmatigheidsverantwoording door het college. In de voorbereiding daarvan is in 2022 volop ingezet, zodat we hiervoor klaar staan in 2023. De ambitie op weg naar een In Control Statement blijft, maar zal nog de nodige tijd gaan vragen.	→ 2e helft 2023
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Overweeg de huidige ondergrens (norm) van de weerstandsratio.	De aan de raads werkgroep gepresenteerde doorontwikkeling heeft als gevolg van corona en prioritering door personele krapte vertraging opgelopen. Op onderdelen zijn stappen gezet in de doorontwikkeling. Voor de meeste afdelingen binnen de gemeente hebben we de afgelopen periode sessies belegd en het 'goede gesprek' daarover gevoerd. De komende periode willen we dit voortzetten in o.m. risicoworkshops. Dit willen we laten landen in een aangepast kader. Hierbij ligt ook een relatie met de in 2023 in te voeren Rechtmatigheidsverantwoording door het college. In de voorbereiding daarvan is in 2022 volop ingezet, zodat we hiervoor klaar staan in 2023. De ambitie op weg naar een In Control Statement blijft, maar zal nog de nodige tijd gaan vragen.	→ 2e helft 2023
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Bepaal aan de hand van enkele duidelijke criteria welke risico's wel en welke niet in het risicoregister moeten worden vastgelegd.	De aan de raads werkgroep gepresenteerde doorontwikkeling heeft als gevolg van corona en prioritering door personele krapte vertraging opgelopen. Op onderdelen zijn stappen gezet in de doorontwikkeling. Voor de meeste afdelingen binnen de gemeente hebben we de afgelopen periode sessies belegd en het 'goede gesprek' daarover gevoerd. De komende periode willen we dit voortzetten in o.m. risicoworkshops. Dit willen we laten landen in een aangepast kader. Hierbij ligt ook een relatie met de in 2023 in te voeren Rechtmatigheidsverantwoording door het college. In de voorbereiding daarvan is in 2022 volop ingezet, zodat we hiervoor klaar staan in 2023. De ambitie op weg naar een In Control Statement blijft, maar zal nog de nodige tijd gaan vragen.	→ 2e helft 2023
2020 - Een onderzoek naar het	Verbeter de toegankelijkheid (leesbaarheid) van de paragraaf	De aan de raads werkgroep gepresenteerde doorontwikkeling heeft als	→ 2e helft 2023

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken		Verwachte afronding
risicomanagement van de gemeente Ede	weerstandsvermogen en risicobeheersing.	gevolg van corona en prioritering door personele krapte vertraging opgelopen. Op onderdelen zijn stappen gezet in de doorontwikkeling. Voor de meeste afdelingen binnen de gemeente hebben we de afgelopen periode sessies belegd en het 'goede gesprek' daarover gevoerd. De komende periode willen we dit voortzetten in o.m. risicoworkshops. Dit willen we laten landen in een aangepast kader. Hierbij ligt ook een relatie met de in 2023 in te voeren Rechtmatigheidsverantwoording door het college. In de voorbereiding daarvan is in 2022 volop ingezet, zodat we hiervoor klaar staan in 2023. De ambitie op weg naar een In Control Statement blijft, maar zal nog de nodige tijd gaan vragen.		
2020 - Doelgericht participeren	Verbeter de informatievoorziening aan de raad.			
2021 - Versterk de verandering	Neem als raad meer politieke ruimte om de kaderstellende rol bij de Wmo in te vullen. Vraag daarbij om mogelijke keuzes en scenario's waardoor er ook een inhoudelijk debat mogelijk is. Een andere voorwaarde voor het nemen van meer politieke ruimte ontstaat als in het beleidsplan wettelijk verplichte criteria en prestatie-indicatoren vast worden gesteld die tenminste gaan over:• Het gebruik van voorzieningen en kosten• De transformatie van de uitvoeringspraktijk (bijvoorbeeld op- en afschaling)• Oordeel van inwoners over de uitvoering van de Wmo door de gemeente• Oordeel van inwoners over de uitvoering van de Wmo door de aanbieder• Te bereiken maatschappelijke effecten Zorg dat de gekozen indicatoren zeggingskracht hebben over de door de raad gewenste doelen en effecten.	Een traject om de wettelijk verplichte criteria en prestatie-indicatoren vast te stellen is nog niet gestart. Wel heeft een eerste discussie plaatsgevonden in de Raadswerkgroep Begroting en Verantwoording m.b.t. beleidsindicatoren. Het onderwerp komt hier opnieuw op de agenda in het voorjaar van 2023.	➔	2023
2021 - Versterk de verandering	Controleer vervolgens op het realiseren van de prestatie-indicatoren en op doelmatige inzet van Wmo-middelen.	Het onderwerp indicatoren wordt besproken in de Raadswerkgroep Begroting en Verantwoording. Maar de prestatie-indicatoren zijn nog niet vastgesteld en kunnen dus nog niet worden gecontroleerd.	🟡	Na 2023
2021 - Versterk de verandering	Verbeter de regievoering bij de toegang door zelf een plan van aanpak op te stellen, hierop te evalueren en Wmo-consulenten te trainen in de werkafspraken, met name op regievoering, ondersteuning van klanten en evaluatie met aanbieders.	Er wordt altijd een plan van aanpak opgesteld. Bij eenvoudige voorzieningen is dit een verkort PVA. Afhankelijk van de hulpvraag wordt er actieve of passieve regie gevoerd.	✅	Afgerond
2021 - Versterk de verandering	Breng de voorwaarden van inkoop en bekostiging in lijn met de ambitie om met partnerships te werken en resultaatsturing centraal te stellen met behulp van meerjarige contracten en subsidierelaties met ervaren aanbieders met afspraken over op- en afschaling, kwaliteit en het evalueren daarvan.	Er heeft nog geen nieuwe inkoopronde met aangepaste voorwaarden plaatsgevonden.	🔴	01-01-2025
2021 - Versterk de verandering	Verbeter de rechtmatigheid van de toegang door meldingen altijd vast te leggen zodat doorlooptijden gemeten kunnen worden en bepaald kan worden of wettelijke termijnen worden gehaald.	Systemen zijn hier nog niet op aangepast. Wel wordt op alternatieve wijze bv kwaliteitscontroles getoetst op doorlooptijd. Dit is echter niet waterdicht.	🟡	-
2021 - Versterk de verandering	Neem de nog vast te stellen prestatie-indicatoren als uitgangspunt	Deze moeten nog worden vastgesteld.	🔴	01-01-2024

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken		Verwachte afronding
2022 - Grondig bekeken	voor monitoring en evalueer aan de hand hiervan de resultaten van het beleid. Als raad zelf kaders stellen voor de informatievoorziening over grondprojecten, en daarbij (minimaal) drie criteria (zie 1a, 1b en 1c) te hanteren.	Aan de onderliggende aanbevelingen is in het MPG 2023 als onderdeel van de Programmarekening 2022 uitvoering gegeven.		31-12-2022
2022 - Grondig bekeken	1a De koppeling tussen ruimtelijke kaders en grondexploitatie is transparant	Met het MPG 2023 als onderdeel van de Programmarekening 2022 wordt per project aangegeven welke bestemmingsplannen relatie hebben met de grondexploitatie.		31-12-2023
2022 - Grondig bekeken	1b Presenteer (ook) de conjuncturele risico's bij de projecten. Dit maakt inzichtelijker welke projecten meer of minder risico's voor de gemeente met zich meedragen.	Met het MPG 2023 als onderdeel van de Programmarekening 2022 worden de conjuncturele risico's niet meer apart inzichtelijk gemaakt maar op projectniveau.		31-12-2022
2022 - Grondig bekeken	1c Verbeter de informatievoorziening aan de raad over om financiële redenen gemaakte keuzes.	Met de nieuwe invulling van startdocumenten waarin de "schuifjes" van de omgevingsvisie een rol hebben gekregen heeft de Raad de mogelijkheid om keuzes te maken voor projecten.		31-12-2022
2022 - Grondig bekeken	Versterk de overdracht tussen opvolgende projectleiders door het actualiseren van het projectdocument met alle wijzigingen die door de kwartaalrapportages en MPG's daarin zijn aangebracht.			

Index

Nog niet gestart

Loopt

Niet voldaan

Gedeeltelijk voldaan

Afgerond

